

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-2018

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΒΟΛΟΝΑΚΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Ι: ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ – ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
Φροντιστήριο	2		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικών γνώσεων, υποχρεωτικό, κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι – στην περίπτωση αυτή εξετάζονται στα αγγλικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να μάθουν και να εμβαθύνουν οι φοιτητές στην αρχαία ελληνική επική και δραματική (διαλογική και χορική) γλώσσα και ποίηση. Επίσης, θα γνωρίσουν την εποχή στην οποία δημιουργήθηκε το έπος και η τραγωδία αλλά και την εποχή που περιγράφεται και αντανακλάται μέσα στα ίδια τα λογοτεχνικά έργα. Τυπικά θέματα και χαρακτηριστικά γνωρίσματα δομής, ύφους, μύθου, ήθους και πάθους θα βρίσκονται στο επίκεντρο της ερμηνευτικής προσέγγισης και ανάλυσης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής ευευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Έχοντας ολοκληρώσει το μάθημα αυτό οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

A) να μεταφράζουν και να ερμηνεύουν αποσπάσματα από την ομηρική ποίηση και την τραγωδία

B) να κατανοούν τις συνθήκες και την εποχή στην οποία διαμορφώθηκε το κάθε λογοτεχνικό είδος καθώς επίσης και τις προσδοκίες του κοινού, στο οποίο απευθυνόταν κάθε ποιητής με την παράσταση των ραψωδών και των δραματουργών

Γ) να εξοικειωθούν με τα γραμματειακά είδη του έπους και της τραγωδίας, το περιεχόμενο, τα θεματικά μοτίβα, τη γλώσσα, τη δομή, το ύφος και να μπορούν να προβούν και σε συσχετισμούς και αλληλεπιδράσεις

Δ) να ερμηνεύουν κειμενοκεντρικά το περιεχόμενο του έπους και της τραγωδίας, τους χαρακτήρες και ήρωες, τον ρόλο των θεών, την πλοκή και τον μύθο καθώς και τα λογοτεχνικά, αφηγηματικά και δραματουργικά μέσα που χρησιμοποιούν οι ποιητές προκειμένου ψυχαγωγήσουν το κοινό.

E) να εξηγήσουν την απήχηση του κάθε έργου από την εποχή που συντέθηκε μέχρι και τη σημερινή εποχή καθώς και την πρόσληψη του κάθε λογοτεχνικού είδους αντιστοίχως

Z) να προσδιορίσουν και να αναλύσουν την παιδευτική αξία του έπους και της τραγωδίας και την άμεση σχέση των ποιητών και των έργων τους με το κοινό στο οποίο απευθύνονταν

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Διεξοδική μετάφραση και ερμηνεία αποσπασμάτων από τα Ομηρικά Έπη και την Αρχαία Ελληνική Τραγωδία. Η επιλογή συγκεκριμένων αποσπασμάτων έχει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών με τη γλώσσα, τη δομή και τις θεματικές ενότητες καθώς και τα γενικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του έπους και της τραγωδίας. Η σύγκριση και αντιπαραβολή αποσπασμάτων από διάφορα έργα σε κάθε είδος λογοτεχνικό θα βοηθήσει στο να δοθεί μια ευρύτερη εικόνα θεματικών και γλωσσικών δομών, προωθώντας έτσι την κριτική προσέγγιση και κειμενοκεντρική ερμηνεία και ανάλυση.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίας
1. Εισαγωγή στο ομηρικό έπος		
2. Εισαγωγή στην Οδύσσεια		
3. Ανάλυση αποσπάσματος της τραγωδίας α		
4. Ανάλυση αποσπάσματος της τραγωδίας α		
5. Ανάλυση αποσπάσματος της τραγωδίας α		
6. Ανάλυση αποσπάσματος της τραγωδίας ε		
7. Ανάλυση αποσπάσματος της τραγωδίας ε		
8. Εισαγωγή στον Αισχύλο		
9. Ανάλυση αποσπάσματος από την Ορέστεια του Αισχύλου		
10. Εισαγωγή στον Σοφοκλή		
11. Ανάλυση αποσπάσματος από τον Οιδίποδα τύραννο		
12. Εισαγωγή στον Ευριπίδη		
13. Ανάλυση αποσπάσματος από τις Φοίνισσαι του Ευριπίδη Ανάλυση αποσπάσματος της τραγωδίας α		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Γραπτή εξέταση	
Πρόταση 2	
Πρόταση 3	
Πρόταση 4	
Άλλο	

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>											
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε στη διδασκαλία, παρουσίαση εργασιών από τους φοιτητές (εθελοντικά)</p>											
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="699 506 1023 595"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1031 506 1361 595"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="699 595 1023 629">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1031 595 1361 629">39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 629 1023 663">Φροντιστήριο</td> <td data-bbox="1031 629 1361 663">26 (13 εβδ. x 2 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 663 1023 730">Ατομική μελέτη και συγγραφή εθελοντικών εργασιών</td> <td data-bbox="1031 663 1361 730">59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 730 1023 819">Συνολικός φόρτος μαθήματος (5 ώρες ανά ECTS)</td> <td data-bbox="1031 730 1361 819">124</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)	Φροντιστήριο	26 (13 εβδ. x 2 ώρες)	Ατομική μελέτη και συγγραφή εθελοντικών εργασιών	59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)	Συνολικός φόρτος μαθήματος (5 ώρες ανά ECTS)	124	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>											
Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)											
Φροντιστήριο	26 (13 εβδ. x 2 ώρες)											
Ατομική μελέτη και συγγραφή εθελοντικών εργασιών	59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)											
Συνολικός φόρτος μαθήματος (5 ώρες ανά ECTS)	124											
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Ερωτήσεις σύντομης απάντησης Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων Ανάλυση και ερμηνεία του κειμένου</p>											

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>(6) ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΜΟΣ Α' ΡΑΨΩΔΙΕΣ Α-Θ, WEST STEPHANIE, HEUBECK ALFRED, HAINSWORTH B.J. (επιμ. Α. Ρεγκάκος, 2009 εκδ. Παπαδήμα)</p> <p>(7) ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΜΟΣ Β" ΡΑΨΩΔΙΕΣ Ι-Π, HEUBECK ALFRED, HOEKSTRA ARIE (επιμ. Α. Ρεγκάκος, 2009 εκδ. Παπαδήμα)</p> <p>(8) Ομήρου Οδύσσεια, Jasper Griffin (2010 εκδ. Καρδαμίτσα)</p> <p>(9) Όμηρος. A companion to Homer, Wace Allan, Stubbings Frank (1984, εκδ. Καρδαμίτσα)</p> <p>(10) Αρχαία ελληνική τραγωδία, Μαρκαντωνάτος Ανδρέας Γερ., Τσαγγάλης Χρήστος (επιμ.)</p>
--

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου (μάθημα κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC248/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές /τριες μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν αποκτήσει γνώσεις για τις βασικές έννοιες της ιστορίας από τα κλασικά χρόνια έως σήμερα • Θα γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς της συγκεκριμένης ενότητας • Θα μπορούν να συνδυάζουν και να αξιολογούν επιμέρους ιστορικά γεγονότα με το πνεύμα και τις τάσεις της ιστοριογραφίας ανά περίοδο • Θα είναι σε θέση να διατυπώσουν μια τεκμηριωμένη και πειστική άποψη αναφορικά με τις Ιστορικές Σπουδές από την αρχαιότητα έως σήμερα.
Γενικές Ικανότητες
<p>Καταβάλλεται προσπάθεια να οξυνθεί η κριτική σκέψη των φοιτητών με ενθάρρυνση ανάληψης εκ μέρους τους πρωτοβουλιών, προκειμένου να εκπονήσουν αυτόνομη (ατομική) εργασία εξαμήνου, η οποία θα έχει προαιρετικό αλλά σε κάθε περίπτωση συμψηφιστικό χαρακτήρα ως προς την τελική βαθμολογία του μαθήματος.</p>

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Σκοπός της παράδοσης αυτής είναι η παρουσίαση της έννοιας της «Ιστορίας» και των σταδίων εξέλιξης της ιστορικής επιστήμης από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας. Ακόμα, παρουσιάζονται οι κατηγορίες της ιστοριογραφίας (πολιτική, στρατιωτική, ποσοτική), η διαφορά Θουκυδίδη-Πλουτάρχου, ιστορίας και βιογραφίας, οι σχολές των ιστορικών σπουδών το 19^ο και 20^ο αιώνα (θετικισμός, γαλλική σχολή - περιοδικό Annales, βρετανική μαρξιστική σχολή, οικονομική και κοινωνική ιστορία, κ.ά.), οι σχέσεις της ιστορίας με τις άλλες κοινωνικές επιστήμες και τα κατά καιρούς θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα που προέκυψαν από αυτές.</p> <p><u>1η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Η έννοια της Ιστορίας και οι λειτουργίες της</p> <p><u>2η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Ο Ηρόδοτος, ο Θουκυδίδης, ο Ξενοφώντας και οι Ιστοριογράφοι από τον 5ο έως το 2ο π. Χ. αιώνα</p> <p><u>3η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Ο Πολύβιος και οι Ρωμαίοι Ιστορικοί</p> <p><u>4η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Οι πηγές, ο χώρος και ο χρόνος στην Ιστορία: Το παρελθόν της Ιστορίας</p> <p><u>5η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Η Ιστορία και οι Εκπρόσωποι της στο Βυζάντιο και τους Νεότερους Χρόνους</p> <p><u>6η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Η Φιλοσοφία της Ιστορίας και οι Εκπρόσωποι της</p> <p><u>7η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Η αντικειμενικότητα και η αλήθεια στην Ιστορία</p> <p><u>8η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Οι Βοηθητικές Επιστήμες της Ιστορίας</p> <p><u>9η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Η ανάπτυξη των Ιστορικών Σπουδών στην Ευρώπη του 19ου αιώνα</p> <p><u>10η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Ο Karl Marx και ο Ιστορικός Υλισμός</p> <p><u>11η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Η Σχολή των Annales και οι Εκπρόσωποι της: Ιστορία και Ιδεολογία</p> <p><u>12η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Η Ιστορία και οι αναζητήσεις της στο Ελληνικό Κράτος (1830 έως σήμερα)</p> <p><u>13η Ενότητα-Εβδομάδα</u> Σύγχρονα Ρεύματα στην Ιστορία</p>
--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο με τους φοιτητές στο πλαίσιο των παραδόσεων μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας.</p>		
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε θεματικής ενότητας γίνεται μεθοδική χρήση των Τ.Π.Ε. Σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα προβάλλονται και ιστορικά ντοκυμανταίρ που συμβάλλουν καταλυτικά στην ολοκληρωμένη παρουσίαση του θέματος.</p>		
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i></p>	<table border="1"> <tr> <td><i>Δραστηριότητα</i></td> <td><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></td> </tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>		

<p><i>Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Παραδόσεις και σεμινάρια με μεθοδική ενημέρωση πάνω σε ζητήματα αρχαιικών τεκμηρίων, πρωτεύουσας και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και ενδελεχή ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις από το αντίστοιχο ερευνητικό πεδίο στην αίθουσα</p>	<p>(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39ώρες</p>
	<p>ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ</p>	<p>(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39 ώρες</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>(13εβδ.Χ4,5 ώρεςΧ1,5) = 88 ώρες</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>127 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Προφορική εξέταση αφενός με ερωτήσεις πάνω στη διδαχθείσα ύλη και αφετέρου με συνοπτική εξέταση των εργασιών (που έχουν συμψηφιστικό χαρακτήρα) στην ελληνική, τη γερμανική και την αγγλική γλώσσα</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εγκυκλοπαίδεια της Πλειάδας, Ιστορία και μέθοδοί της, Αθήνα 2006, τ. 1 • E. Hobsbawn, Για την Ιστορία, Αθήνα 1998 <p>-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • E.X. Καρ, Τι είναι Ιστορία;, Αθήνα 1999 • Γκ. Ίγκερς, Η Ιστοριογραφία στον 20ό αιώνα, Αθήνα 2006 • Β. Λ. Κωνσταντινόπουλος, Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία, Αθήνα 2013 <p>-Σημείωση: Συνιστάται συμπληρωματική, ελληνική και ξενόγλωσση, βιβλιογραφία στους φοιτητές/τριες που επιθυμούν να αναλάβουν προαιρετική εργασία με συμψηφιστικό χαρακτήρα.</p> <p>- Βιβλιοθήκες: Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευονται συστηματικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Καλαμάτα • τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • τη Λαϊκή Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (http://unioncatalog.gr/ucportal)

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα που διαθέτουν υλικό σχετικά με τη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, όπως :

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32)
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα και Λένορμαν 218)
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61)
- Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους (Ψυχικό)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: † ΠΕΝΝΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία (4ος-15ος αιώνας)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση Διδασκαλίας)	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου (Μάθημα Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική).		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC190/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να εμβαθύνουν οι φοιτητές στη μελέτη της βυζαντινής ιστορίας και ειδικότερα να κατανοήσουν τις εξελίξεις εκείνες οι οποίες οδήγησαν στη μετάθεση του κέντρου βάρους της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας από τη Δύση στην Ανατολή, καθώς στη σταδιακή διαμόρφωση μιας νέας πολυεθνικής αυτοκρατορίας με κέντρο την Κωνσταντινούπολη που επιβίωσε περισσότερο από 11 αιώνες.

Εξετάζονται αναλυτικά ο γεωγραφικός χώρος και τα γεγονότα-σταθμοί, που καθόρισαν τις παραπάνω εξελίξεις κατά περιόδους. Στο πλαίσιο του μαθήματος, επιλεγμένες άμεσες και έμμεσες ιστορικές πηγές αναλύονται, σχολιάζονται και αξιολογούνται και με τον τρόπο αυτό οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη σύγχρονη μεθοδολογία έρευνας σε θέματα της βυζαντινής ιστορίας και εμβαθύνουν την ιστορική τους γνώση ως προς το περιεχόμενο, τις μεθόδους και την κατανόηση των ιστορικών φαινομένων. Η προσέγγιση της βυζαντινής ιστορίας με τρόπο πολυεπίπεδο, όπου οι γραπτές πηγές συνδυάζονται με την αρχαιολογική μαρτυρία και την μαρτυρία των υλικών κατάλοιπων, δίνει στους φοιτητές τη δυνατότητα να συμμετέχουν ουσιαστικά στον επιστημονικό διάλογο, εφόδιο πολύτιμο για τη συνέχιση των σπουδών τους, καθώς και την επιστημονική και επαγγελματική τους κατάρτιση.

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς στην εξέλιξη των βυζαντινών σπουδών
- να οριοθετούν με σαφήνεια τις κύριες περιόδους και υποπεριόδους της βυζαντινής ιστορίας
- να γνωρίζουν τα σημαντικότερα γεγονότα της βυζαντινής ιστορίας και να εξηγούν τα αίτια και τις συνέπειές τους
- να αναλύουν τα κύρια χαρακτηριστικά σε πολιτικό, στρατιωτικό και πολιτιστικό επίπεδο της κάθε περιόδου
- να μπορούν να συνδέουν επιμέρους γεγονότα με το πνεύμα και τις τάσεις μιας περιόδου
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένη γνώμη και να συνθέτουν πειστικές και αξιόπιστες αναλύσεις για τον χαρακτήρα της βυζαντινής αυτοκρατορίας και τον σημαντικό της ρόλο σε επίπεδο πολιτικό και πολιτισμικό μεταξύ Ανατολής και Δύσης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Το μάθημα αποσκοπεί ώστε ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών να αποκτήσει:

- Εξοικείωση με το ερευνητικό αντικείμενο της Βυζαντινής Ιστορίας
- Πολυσχιδή ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών
- Επικαιροποίηση της γνώσης και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχνους, αλλά και με ειδικούς όμορων επιστημών, δεξιότητες πολύτιμες για την ανανέωση και την βιωσιμότητα των ιστορικών σπουδών

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.), της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός ή δημιουργία πρωτότυπου, αξιόλογου και επιστημονικού ιστορικού σκεπτικού/concept για μουσειακές εκθέσεις, για ανάδειξη αρχαιολογικών μνημείων και χώρων, για πολιτιστικές διαδρομές, για πολιτιστικά δρώμενα κ.λπ.), Ο πτυχιούχος θα πρέπει να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει υπεύθυνα για τρίτους και να αξιοποιεί σε περαιτέρω σπουδές ή στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ένα μεγάλο εύρος της ιστορικής του γνώσης με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα
- Εφαρμογή των επιστημονικών και επαγγελματικών του δεξιοτήτων και σε διεθνές περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία επιχειρείται μια ιστορική επισκόπηση της μακράς ιστορικής διαδρομής της βυζαντινής αυτοκρατορίας (4ος-15ος αιώνες), σε συνδυασμό με τα κύρια χαρακτηριστικά της κάθε περιόδου ή υποπεριόδου σε πολιτικό, στρατιωτικό, διοικητικό, οικονομικό, κοινωνικό, πνευματικό, θρησκευτικό και πολιτιστικό επίπεδο. Το διάγραμμα των θεματικών κατά τις παραδόσεις μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

- Ο όρος «Βυζαντινός». Εθνολογική σύνθεση, πληθυσμός και γεωγραφία της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Ο χαρακτήρας της βυζαντινής αυτοκρατορίας (1η εβδομάδα).
- Ανάπτυξη των βυζαντινών σπουδών. Οριοθέτηση πεδίων έρευνας και η εξέλιξη της ερευνητικής μεθοδολογίας. Νέες κατευθύνσεις και προοπτικές της ιστορικής έρευνας για το Βυζάντιο (2η εβδομάδα).
- Διαχωρισμός της βυζαντινής ιστορίας σε περιόδους και υποπεριόδους: αιτιολόγηση του προτεινόμενου σχήματος (3η εβδομάδα).
- Το πρώιμο βυζαντινό κράτος:
 - ✓ η περίοδος 324-491 (4η εβδομάδα)
 - ✓ η περίοδος 491-641(5η+6η εβδομάδα)
- Η μεσοβυζαντινή περίοδος:
 - ✓ οι «Σκοτεινοί αιώνες»: 641-867 (7η εβδομάδα)
 - ✓ η πρώιμη Μακεδονική δυναστεία: 867-1025 (8η+9η εβδομάδα)
 - ✓ η περίοδος της αστικής «αριστοκρατίας»: 1025-1081 (10η εβδομάδα)
 - ✓ η περίοδος της στρατιωτικής «αριστοκρατίας»: 1081-1204 (11η εβδομάδα).
- Η υστεροβυζαντινή περίοδος:
 - ✓ η Λατινική κυριαρχία: 1204-1261 (12η εβδομάδα),
 - ✓ η ανάκτηση και η πτώση της Κωνσταντινουπόλεως: 1261-1453 (12+13η εβδομάδα)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμπάθυνσης στην τάξη</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT, οι οποίες αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Σε ορισμένες περιπτώσεις προβάλλονται ιστορικά ντοκυμαντέρ κατάλληλα για εκπαιδευτικούς σκοπούς του μαθήματος. Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε διάλεξης και στις ώρες υποδοχής φοιτητών, μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Παραδόσεις στην τάξη</p>	<p>26 (13εβδ. x 2 ώρες)</p>
	<p>Σεμιναριακές διαλέξεις εμπάθυνσης στην τάξη: Ανάλυση πηγών (κειμένα,</p>	<p>13 (13 εβδ. x 1 ώρα)</p>

<p>Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>νομίσματα, έργα τέχνης) που εντάσσονται στην εξεταστέα ύλη του μαθήματος και συμβάλλουν στην εμπέδωση των σχετικών ιστορικών θεμάτων</p>	
	<p>ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ</p>	<p>39 (13εβδ. x 3 ώρες)</p>
	<p>Τέσσερις υποχρεωτικές (4) ασκήσεις</p>	<p>36 (4x 2 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>59 (13 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>134 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Ο βαθμός είναι άθροισμα των βαθμών των ερωτήσεων της γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου (80%) και του συνολικού βαθμού των ενδιάμεσων ασκήσεων (20%).</p> <p>Οι ασκήσεις αφορούν την απάντηση σε ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης (π.χ. ανάλυση αποσπασμάτων γραπτών πηγών, αναζήτηση αιτιών, αφορμών και συνεπειών ενός ιστορικού γεγονότος, εξαγωγή συμπερασμάτων μέσα από το συσχετισμό των πληροφοριών διαφορετικών πηγών, κριτική και αξιολόγηση γεγονότων, πράξεων, προσώπων, σκιαγράφηση μιας προσωπικότητας, ερμηνεία και ανάλυση πηγών εικονιστικού περιεχομένου, κατασκευή ενός ιστορικού χάρτη κ.λπ.). Η βαθμολόγηση της κάθε άσκησης γίνεται με την κλίμακα 1-10. Η καθεμία αντιστοιχεί στο βαθμό 2,5, με άριστα συνολικά το βαθμό 10 για το σύνολο των τεσσάρων). Η προθεσμία υποβολής της κάθε άσκησης ορίζεται από τον διδάσκοντα.</p> <p>Η βαθμολογία στην κλίμακα 1-10 για την τελική γραπτή εξέταση βασίζεται σε διαφορετικών τύπων ερωτήσεις, οι οποίες ανανεώνονται σε κάθε εξέταση. Η τελική γραπτή εξέταση περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ενότητα 15 ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών (καθεμία αντιστοιχεί στο βαθμό 0,2, με άριστα συνολικά το βαθμό 3 για τη συγκεκριμένη ενότητα) 2. Ενότητα 4 ερωτήσεων οι οποίες χρήζουν σύντομης απάντησης (καθεμία αντιστοιχεί σε βαθμό 0,5 για κάθε σωστή απάντηση, με άριστα συνολικά βαθμό 2. Στα θέματα αυτά μπορεί να συμπεριλαμβάνονται η διόρθωση ενός κειμένου, ο σχολιασμός ενός χάρτη ή μιας ιστορικής πηγής. <p>Οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν σε όλες τις παραπάνω ερωτήσεις (δεν υπάρχει επιλογή ερωτήσεων για την ενότητα 1 και 2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Ενότητα με 2 ερωτήματα, που απαιτούν ανάλυση με άριστα το βαθμό 5 για το κάθε ερώτημα. Οι φοιτητές 	

	<p>επιλέγουν να απαντήσουν σε ένα από αυτά τα δύο ερωτήματα.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και σημειώσεις του καθηγητή περίπου 90 σελίδων, οι οποίες καθοδηγούν τον φοιτητή με τρόπο διεξοδικό για την περαιτέρω μελέτη του.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν επίσης εκ των προτέρων σε πόσους βαθμούς αντιστοιχεί κάθε σωστή απάντηση με σχετική αναγραφή στην προσφώνηση κάθε ενότητας ερωτήσεων.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Βιβλιογραφία μαθήματος :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σαββίδης Α.- Hendrickx Β., <i>Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία (284-1461 μ.Χ.)</i>, Αθήνα 2008: Εκδόσεις Ηρόδοτος • C. Mango (επιμ.), <i>Ιστορία του Βυζαντίου</i>, Αθήνα 2006: εκδόσεις Νεφέλη <p>Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ostrogorsky G., <i>Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους</i>, 3 τόμοι, Αθήνα 2001 (πιθανόν να υπάρχει πανομοιότυπη παλαιότερη ή και νεώτερη έκδοση): εκδ. Στεφ. Δ. Βασιλόπουλος • Shepard J. (επιμ.), <i>The Cambridge History of the Byzantine Empire c.500–1492</i>, Cambridge 2009: Cambridge University Press • Σαββίδης Α., Δεριζιώτης Λ., <i>Ιστορία του Βυζαντίου με αποσπάσματα από τις πηγές</i>, α' τόμος, Αθήνα 2011²: εκδόσεις Πατάκη • Σαββίδης Α., <i>Ιστορία του Βυζαντίου με αποσπάσματα από τις πηγές</i>, γ' τόμος (β' έκδοση με προσθήκες), Αθήνα 2010²: εκδόσεις Πατάκη • Α. Καρπόζηλος, <i>Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι</i>. Τόμος Α' (4ος-7ος αι.), Αθήνα 1997, Τόμος Β' (8ος-10ος αι.), Αθήνα 2002, Τόμος Γ' (11ος-12ος αι.), Αθήνα 2009 • Browning R., <i>Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία</i>, Αθήνα 1992: Εκδόσεις Παπαδήμα

- Morrisson C. (επιμ.), *Η ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (330-641)*, Αθήνα 2008: Εκδόσεις Πόλις
- Cheynet J.-C., *Η βυζαντινή αυτοκρατορία (641-1204)*, Αθήνα 2011: Εκδόσεις Πόλις
- Patlagean E., *Ο ελληνικός μεσαίωνας: Βυζάντιο, 9ος-15ος αιώνας*, Αθήνα 2014: Εκδόσεις Πατάκη
- *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ*, τομ. Ζ', *ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ-ΠΡΩΤΟΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΧΡΟΝΟΙ*, Αθήνα 1978: Εκδοτική Αθηνών
- *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ*, τομ. Η', *ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΧΡΟΝΟΙ*, Αθήνα 1979: Εκδοτική Αθηνών
- *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ*, τομ. Θ', *ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΧΡΟΝΟΙ*, Αθήνα 1980: Εκδοτική Αθηνών
- G. Dagron, *Η γέννηση μιας πρωτεύουσας. Η Κωνσταντινούπολη και οι θεσμοί της, 330-451*, Αθήνα 2000: εκδόσεις ΜΙΕΤ

Βιβλιοθήκες

Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευούνται συστηματικά τη βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και τον Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>).

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν υλικό σχετικό με το συγκεκριμένο πεδίο, όπως π.χ.

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32),
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα),
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61, Κολωνάκι)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΑΡΑΒΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ (ΚΟΡΜΟΥ)		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12K28_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νέα Ελληνική Γραμματεία Ι: Από την Επτανησιακή Σχολή έως τη Γενιά του 1930		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές</p> <ul style="list-style-type: none"> • θα είναι σε θέση να παρακολουθούν τη λογοτεχνική παραγωγή της περιόδου σε συνάρτηση με τη θεμελίωση της νεοελληνικής ιδεολογίας, την επέκταση του εθνικού κράτους και την κατάρρευση της Μεγάλης Ιδέας • θα έχουν εξοικειωθεί με εμβληματικές προσωπικότητες των νεοελληνικών γραμμάτων και τον ρόλο τους, ρητό ή υπόρητο, στα ιστορικά και κοινωνικά συμφραζόμενα της συγκεκριμένης περιόδου, κατά την οποία τίθενται οι βάσεις για την ανάπτυξη της νεότερης και σύγχρονης ελληνικής γραμματείας • θα έχουν συνειδητοποιήσει τη σημασία και τις πολιτισμικές προεκτάσεις των λογοτεχνικών κειμένων της περιόδου

- Θα είναι σε θέση να αναζητούν, να αναλύουν, να αξιολογούν και να συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες σχετικά με τη νεοελληνική γραμματεία της περιόδου με τη χρήση και των νέων τεχνολογιών.

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Εξειδικευμένες γνώσεις, μερικές από τις οποίες αιχμής στο πεδίο της Νεοελληνικής Φιλολογίας, που αποτελούν τη βάση για πρωτότυπη σκέψη ή/και έρευνα
- Κριτική κατανόηση ζητημάτων γνώσης στο εν λόγω πεδίο και διασύνδεσή τους με το πεδίο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και της Πολιτισμικής Κριτικής

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

- Εξειδικευμένες δεξιότητες που απαιτούνται στην έρευνα τόσο για την ενσωμάτωση γνώσεων από διαφορετικά πεδία (*διεπιστημονικότητα*) όσο και για την ανάπτυξη νέων γνώσεων (*καινοτομία*)

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Ανάλυση ευθύνης για τη συνεισφορά σε επιστημονικές γνώσεις και πρακτικές

Γενικές Ικανότητες

- ✚ Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών και με τη χρήση νέων τεχνολογιών
- ✚ Λήψη αποφάσεων
- ✚ Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- ✚ Άσκηση κριτικής
- ✚ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- ✚ Παράγωγή ερευνητικών ιδεών
- ✚ Επίδειξη ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου και πολυπολιτισμικότητας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ιστορική αναδρομή στην περίοδο που έπεται της Κρητικής Λογοτεχνίας της Ακμής, με έμφαση

- στην Επτανησιακή Σχολή
- στους Αθηναίους Ρομαντικούς ποιητές
- στις μυθιστορίες και τα μυθιστορήματα του 19ου αιώνα
- στο ηθογραφικό διήγημα
- στη γενιά του 1880 και τους επιγόνους της
- στο έργο του Κ.Π. Καβάφη
- στη Γενιά του 1920 και τον Κώστα Καρυωτάκη

και διερεύνηση της αισθητικής και της πολιτισμικής ποιητικής επιλεγμένων λογοτεχνικών κειμένων

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 ενότητες-παραδόσεις.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
	(για τις πλήρεις βιβλιογραφικές παραπομπές, βλ. την ενότητα <i>ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</i>)	

1. Εισαγωγή: Περί λογοτεχνίας και λογοτεχνικού κανόνα	Σημειώσεις (αρχείο .pdf, eclass)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
2. Η περίοδος μετά την Κρητική Λογοτεχνία της Ακμής. <i>Ελληνική Νομαρχία</i> . Ρήγας Βελεστινλής	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>Λεξικό</i> 2007 ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 ▶ Σημειώσεις (αρχείο .pdf, eclass) 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
3. Επτανησιακή Σχολή	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ 2016 ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 ▶ Σημειώσεις (αρχείο .pdf, eclass) 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
4. Διονύσιος Σολωμός	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Έγγραφο eclass ▶ ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ 1998 ▶ ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ ΧΑΛΙΑΣΟΥ, ΖΗΣΗΣ 1998 ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
5. Ανδρέας Κάλβος	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Έγγραφο eclass ▶ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ 2004 ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
6. Αθηναίοι Ρομαντικοί ποιητές	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ABRAMS 2005: 306-314 ▶ Έγγραφο eclass ▶ <i>Λεξικό</i> 2007 ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 ▶ TRAVERS 2005: 39-105 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
7. Μυθιστορίες και τα μυθιστορήματα του 19ου αιώνα	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ΑΘΗΝΗ 2010: 267-296 ▶ Σημειώσεις (αρχείο .pdf, eclass) ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 2017: 25-56 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
8. Μυθιστορίες και τα μυθιστορήματα του 19ου αιώνα	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Σημειώσεις (αρχείο .pdf, eclass) ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 2017: 25-56 ▶ TONNET 2001: 94-137 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
9. Ηθογραφικό διήγημα	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>Λεξικό</i> 2007 ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 ▶ TONNET 2001: 94-137 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
10. Η Γενιά του 1880	▶ CUDDON 2005	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Έγγραφα eclass ▶ Λεξικό 2007 ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 		
11. Παλαμάς	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ 2014 ▶ ΒΕΑΤΟΝ 2015: 325-337 ▶ Έγγραφα eclass ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
12. Καβάφης	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ΒΕΑΤΟΝ 2015: 341-361 ▶ Έγγραφα eclass ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 ▶ ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ 2012 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
13. Η Γενιά του 1920. Καρυωτάκης	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Έγγραφα eclass ▶ Λεξικό 2007 ▶ ΝΤΟΥΝΙΑ 2012 ▶ ΠΟΛΙΤΗΣ ²¹2014 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC277/	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:	<i>Βλ. την ενότητα</i> ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	(13 x 2) 26
	Ανάλυση κειμένων	(13 x 1) 13
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	83
	Τελική εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνική Μέθοδος αξιολόγησης: γραπτή ή προφορική εξέταση.	

	<p>Οι φοιτητές ενημερώνονται για τη διάρθρωση και τη φιλοσοφία της εξέτασης από την 1η παράδοση του μαθήματος.</p> <p>Προαιρετική εργασία:</p> <p>Την 4^η εβδομάδα των παραδόσεων, δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να αναλάβουν προαιρετική εργασία που αφορά στην κριτική αποτίμηση επιλεγμένων από τη διδάσκουσα μελετών που αναδεικνύουν νέες πτυχές ζητημάτων που έχουν σχολιαστεί στις παραδόσεις.</p> <p>Οι εργασίες παρουσιάζονται κατά τη 12^η και τη 13^η εβδομάδα των παραδόσεων.</p> <p>Η παρουσίαση (α) υποστηρίζεται από αρχείο ppt που έχει ετοιμάσει και επιμεληθεί ο φοιτητής (β) διαρκεί 10'-15' (γ) συνοδεύεται από ερωτήσεις ή και τοποθετήσεις των συμφοιτητών του και της διδάσκουσας διάρκειας 5'-10', στις οποίες ο φοιτητής καλείται να απαντήσει.</p> <p>Η γραπτή μορφή της εργασίας κατατίθεται στη διδάσκουσα έως και την ημέρα της εξέτασης του μαθήματος.</p> <p>Ο βαθμός της προαιρετικής εργασίας (0.5-2.00) προστίθεται στον βαθμό με τον οποίο αξιολογήθηκε η επίδοση του φοιτητή κατά την εξέταση του μαθήματος.</p>
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα συγγράμματα

ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ Γιώργιος 2014: *Ο Παλαμάς και η πολιτική*, Αθήνα: Σιδέρης.

— 2011: *Πάλι με χρόνια με καιρούς... Λογοτεχνία, λαογραφία και εθνική ιδεολογία*, Αθήνα: Σιδέρης.

2007: *Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα - Έργα - Ρεύματα - Όροι*, Αθήνα: Πατάκης.

ΠΟΛΙΤΗΣ Λίνος ²¹2014: *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας [1978]*, Αθήνα: ΜΙΕΤ.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

ΑΘΗΝΗ Στέση 2010: *Όψεις της νεοελληνικής αφηγηματικής πεζογραφίας 1700-1830*, Αθήνα: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.

ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ Γεώργιος 2016: *Η «Μασσαλιώτιδα» στα Επτάνησα: Ξαναδιαβάζοντας τους «προσολομικούς» ποιητές*, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη.

ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ Λεύκιος 2004: *Ο βίος και το έργο του Ανδρέα Κάλβου (1792-1869)*, Αθήνα: Μεταίχιμο.

ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ Ερατοσθένης Γ. 1998: *Ο Σολωμός και η ελληνική πολιτισμική παράδοση*, Αθήνα: Βουλή των Ελλήνων.

ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ Ε.Γ. – ΧΑΛΙΑΣΟΥ Κωνσταντίνα – ΖΗΣΗΣ Αθανάσιος 1998: *Διονύσιος Σολωμός. Ανθολόγιο θεμάτων της σολωμικής ποίησης*, εισαγωγή-σχόλια Ερατοσθένης Γ. Καψωμένος, Αθήνα: Βουλή των Ελλήνων.

ΝΤΟΥΝΙΑ Χριστίνα 2012: «Η δεκαετία του 1920: από την ποίηση της παρακμής στην κοινωνική αμφισβήτηση» στο Αγγέλα Καστρινάκη – Αλέξης Πολίτης – Δημήτρης Τζιόβας (επιμ.), *Για μια ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας του εικοστού αιώνα. Προτάσεις ανασυγκρότησης, θέματα και ρεύματα. Πρακτικά*

Συνεδρίου στη μνήμη του Αλέξανδρου Αργυρίου. Ρέθυμνο 20-22 Μαΐου 2011, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης & Μουσείο Μπενάκη, σ. 61-82.

ΤΖΙΟΒΑΣ Δημήτρης 2017: «Από τη μυθιστορία στο μυθιστόρημα», *Η πολιτισμική ποιητική της ελληνικής πεζογραφίας. Από την ερμηνεία στην ηθική*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, σ. 25-56.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Μιχάλης 2012: «Προσλαμβάνοντας τον πολιτικό Καβάφη: τα ποιήματα για τον Ιουλιανό και το ζήτημα της “κυριαρχίας”» στο Αγγέλα Καστρινάκη – Αλέξης Πολίτης – Δημήτρης Τζιόβας (επιμ.), *Για μια ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας του εικοστού αιώνα. Προτάσεις ανασυγκρότησης, θέματα και ρεύματα. Πρακτικά Συνεδρίου στη μνήμη του Αλέξανδρου Αργυρίου. Ρέθυμνο 20-22 Μαΐου 2011*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης & Μουσείο Μπενάκη, σ. 131-150.

* * *

ABRAMS M.H. 2005: *Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων*, μτφρ. Γιάννα Δεληβοριά – Σοφία Χατζηιωαννίδου, Αθήνα: Πατάκης.

BEATON Roderick 2015: *Η ιδέα του έθνους στην ελληνική λογοτεχνία. Από το Βυζάντιο στη σύγχρονη Ελλάδα*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.

BENOIT-DUSAUSOY Annick – FONTAINE Guy (επιμ.) 1999: *Ευρωπαϊκά Γράμματα. Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας*, 3 τ., Αθήνα: Σοκόλης.

CUDDON J.A. 2005: *Λεξικό λογοτεχνικών όρων και θεωρίας λογοτεχνίας*, μτφρ.-επιστημ. επιμ. Γιάννης Παρίσης, Μαρία Λιάπη, Αθήνα: Μεταίχμιο.

HADJIVASSILIOU Vangelis et al. (ed.) 2001: *Greece. Books and Writers*, Athens: National Book Centre of Greece – Ministry of Culture.

TONNET Henri 2001: *Ιστορία του ελληνικού μυθιστορήματος*, μτφρ. Μαρίνα Καραμάνου, επιμ. Γ.Φ. Γαλάνης, Αθήνα: Πατάκης.

TRAVERS Martin 2005: *Εισαγωγή στη νεότερη Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία από τον Ρομαντισμό ως το Μεταμοντέρνο*, μτφρ. Ιωάννα Ναούμ – Μαρία Παπαηλιάδη, επιστ. επιμ. – εισαγωγή Τάκης Καγιαλής, Αθήνα: Βιβλιόραμα.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΜΠΑΝΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ6	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία: Εποχή του Λίθου και Εποχή του Χαλκού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC238/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα			
<p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατανοεί το χρονικό εύρος της προϊστορίας και να τοποθετεί σε χρονική σειρά τις κύριες εξελίξεις - περιγράφει τα κύρια επιτεύγματα του παλαιολιθικού ανθρώπου χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ορολογία - αποτιμά την σημασία της μετάβασης από τον παλαιολιθικό στο νεολιθικό τρόπο ζωής - περιγράφει τις κύριες εξελίξεις της νεολιθικής εποχής χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ορολογία - αποτιμά την σημασία της μετάβασης στην Εποχή του Χαλκού - περιγράφει τις βασικές εξελίξεις στο Αιγαίο κατά την Εποχή του Χαλκού με έμφαση στην εμφάνιση των ανακτορικών πολιτισμών της 2ης π.Χ. χιλιετίας - συγκρίνει αδρομερώς τις ανωτέρω εξελίξεις με αυτές στον ευρύτερο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου - σχολιάζει την αλληλεπίδραση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην εμφάνιση της πολιτισμικής αλλαγής - συσχετίζει ποικίλες παραμέτρους της ανθρώπινης δράσης (τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές) αποτιμώντας τη συμβολή τους στην πολιτισμική αλλαγή 			
<p>Γενικές Ικανότητες</p> <p><i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:</i></p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Λήψη αποφάσεων</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Ομαδική εργασία</i></p> <p><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></p> <p><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></p> <p><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></p> <p><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p> <p><i>.....</i></p> <p><i>Άλλες...</i></p> <p><i>.....</i></p> </td> </tr> </table>		<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Λήψη αποφάσεων</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Ομαδική εργασία</i></p> <p><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p>	<p><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></p> <p><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></p> <p><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></p> <p><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p> <p><i>.....</i></p> <p><i>Άλλες...</i></p> <p><i>.....</i></p>
<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Λήψη αποφάσεων</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Ομαδική εργασία</i></p> <p><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p>	<p><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></p> <p><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></p> <p><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></p> <p><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p> <p><i>.....</i></p> <p><i>Άλλες...</i></p> <p><i>.....</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας - Προαγωγή της επαγωγικής σκέψης - Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον 			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα διαρθρώνεται σε δύο μέρη.</p> <p>Το πρώτο μέρος αφορά την Εποχή του Λίθου [Παλαιολιθική, Μεσολιθική και Νεολιθική εποχή (2.600.000 – 10.000 π.Χ. περίπου)] και εξετάζει την καταγωγή και εξέλιξη του ανθρώπου καθώς και τα πρώτα τεκμήρια της δραστηριότητάς του, όπως εργαλεία, όπλα, κοσμήματα, ειδώλια και την ζωγραφική των σπηλαίων, με ιδιαίτερη αναφορά σε ευρήματα του ελλαδικού χώρου. Στη συνέχεια εξετάζει τη Μεσολιθική εποχή στον ελλαδικό χώρο (10.000-6.800 π.Χ.). Ειδικότερα, παρουσιάζονται οι χώροι κατοίκησης, ο τρόπος διαβίωσης του ανθρώπου σε σχέση με το περιβάλλον και την τεχνολογία της εποχής καθώς και οι ταφικές πρακτικές. Έμφαση δίνεται στους παράγοντες και τα στοιχεία που προοιωνίζονται τις εξελίξεις της Νεολιθικής εποχής, η οποία εξετάζεται στη συνέχεια (6.800-3.200 π.Χ.). Παρουσιάζονται οι σημαντικότερες θέσεις στην ηπειρωτική Ελλάδα και το Αιγαίο και εξετάζονται η οικιστική οργάνωση, τα ταφικά έθιμα, η οικονομία, η κοινωνία, η επικοινωνία και η τέχνη της εποχής. Τονίζονται η εμφάνιση της γεωργοκτηνοτροφικής οικονομίας και οι συνέπειές της για την εξέλιξη του πολιτισμού εν γένει. Τέλος, συζητείται η μετάβαση προς την Εποχή του Χαλκού με βάση την κεραμική και τη μεταλλοτεχνία.</p> <p>Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στην Εποχή του Χαλκού (3.200 π.Χ. – 1050 π.Χ.). Παρουσιάζονται εποπτικά οι εξελίξεις της 3ης π.Χ. χιλιετίας στο Αιγαίο (Ηπειρωτική Ελλάδα, Κυκλάδες, Κρήτη, Βορειοανατολικό Αιγαίο) ενώ έμφαση δίνεται στους ανακτορικούς πολιτισμούς της 2ης π.Χ. χιλιετίας (μινωικό, μυκηναϊκό). Εξετάζονται οι προϋποθέσεις ανάπτυξής τους και τα κύρια χαρακτηριστικά της</p>

πολιτικής, διοικητικής, οικονομικής οργάνωσής τους, η θρησκεία και η τέχνη ως εισαγωγή στα ειδικά μαθήματα της κατεύθυνσης.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
14. Η εξέλιξη του ανθρώπου	Βλ. «Οδηγός Μελέτης-Βιβλιογραφία»	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC238/
15. Κατώτερη Παλαιολιθική εποχή: habilis – homo erectus		
16. Μέση Παλαιολιθική εποχή: homo neanderthalensis – homo sapiens sapiens		
17. Ανώτερη Παλαιολιθική εποχή: Όψεις της ζωής του homo sapiens sapiens		
18. Μεσολιθική εποχή – Ο νεολιθικός τρόπος ζωής στην Εγγύς Ανατολή		
19. Αρχαιότερη Νεολιθική εποχή στην Ηπειρωτική Ελλάδα		
20. Μέση Νεολιθική εποχή στην Ηπειρωτική Ελλάδα		
21. Νεότερη Νεολιθική εποχή στην Ηπειρωτική Ελλάδα		
22. Νεότερη Νεολιθική εποχή στο Αιγαίο		
23. Κυκλαδικός πολιτισμός		
24. Προανακτορική και Παλαιοανακτορική Κρήτη		
25. Νεοανακτορική Κρήτη		
26. Μυκηναϊκός πολιτισμός		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Γραπτή εξέταση		

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις, που είναι αναρτημένες και στο eclass. Επικοινωνία μέσω email.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)
	Ατομική προετοιμασία για την τελική εξέταση	88 (13 εβδ. x 4,5 ώρες x 1,5)
	Συνολικός φόρτος	127
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διομορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής – Ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης Ακρίβεια απάντησης Ακρίβεια στη χρήση της ορολογίας. Οι φοιτητές έχουν την δυνατότητα να δουν το γραπτό μετά την βαθμολόγησή του κατόπιν σχετικού αιτήματος.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>I. ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΛΙΘΟΥ</p> <p>Για την Παλαιολιθική εποχή</p> <p>Ελληνική ή μεταφρασμένη</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κουρτέση-Φιλιππάκη Γ. (επιμ.), "Η Παλαιολιθική εποχή στην Ελλάδα. Εισαγωγή στην Παλαιολιθική εποχή", Αρχαιολογία και Τέχνες 58 (Μάρτιος 2006), σσ. 6-89 (και στο δικτυακό τόπο www.αρχαιολογία.gr, " αρχείο τευχών") • Παπαευθυμίου-Παπανθίμου Α., Εισαγωγή στους πολιτισμούς της Προϊστορίας, Θεσσαλονίκη: Εκδ. Βάνιας, 2007 [Α: Η ανθρώπινη εξέλιξη και η παλαιολιθική ακολουθία, σελ. 21-48]. • Σάμψων Α., Προϊστορία του Αιγαίου. Παλαιολιθική – Μεσολιθική – Νεολιθική, Αθήνα: Εκδ. Ατραπός, 2006 [Κεφάλαιο I: Η Παλαιολιθική περίοδος στο Αιγαίο, σελ. 17-24]. • Σάμψων Α., Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου, Αθήνα: Εκδ. Καρδαμίτσα, 2006. [Κεφ. 1: Οι απαρχές της προϊστορίας, σελ. 11-26 και Κεφ. 2: Η Παλαιολιθική περίοδος στην Ευρώπη, σελ. 27-55]. • Στρίνγκερ Κ. - Άντριους Π., Homo. Η καταγωγή και η εξέλιξη του ανθρώπου, Αθήνα: Polaris Εκδόσεις, 2006. <p>Ξερόγλωσση</p>

- Runnels C., “Review of Aegean Prehistory IV: The Stone Age of Greece from the Palaeolithic to the Advent of the Neolithic”, in T. Cullen (ed.) *Aegean Prehistory. A Review*, Boston: Archaeological Institute of America (*American Journal of Archaeology Supplement 1*), 2001, pp. 225-258.

Για τη Μεσολιθική εποχή

- Broodbank C., *Οι πρώιμες Κυκλάδες. Μια ανάλυση στο πλαίσιο της νησιωτικής αρχαιολογίας* (μτφρ. Γ. Παπαδάτος), Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2009 [Κεφάλαιο 4: Τα πρώτα βήματα. Προνεολιθική δραστηριότητα και η βύθιση της Κυκλαδίας, σελ. 197-207].
- Παπαευθυμίου-Παπανθίμου Α., *Εισαγωγή στους πολιτισμούς της Προϊστορίας*, Θεσσαλονίκη: Εκδ. Βάνιας, 2006 [B: Η Μεσολιθική εποχή, σελ. 51-52].
- Σάμψων Α., *Μεσολιθική Ελλάδα, 9000-6500 π.Χ. Παλαιοπεριβάλλον, Οικονομία, Τεχνολογία*, Αθήνα: Εκδ. Ίων, 2010.
- Σάμψων Α., *Προϊστορία του Αιγαίου. Παλαιολιθική – Μεσολιθική – Νεολιθική*, Αθήνα: Εκδ. Ατραπός, 2006 [Κεφάλαιο II: Η Μεσολιθική περίοδος στο Αιγαίο, σελ. 25-66].
- Σάμψων Α., *Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου*, Αθήνα: Εκδ. Καρδαμίτσα, 2006 [Κεφ. 10: Η προϊστορία του ελληνικού χώρου, σελ. 372-396].

Για τη Νεολιθική εποχή

Ελληνική ή μεταφρασμένη

- Broodbank C., *Οι πρώιμες Κυκλάδες. Μια ανάλυση στο πλαίσιο της νησιωτικής αρχαιολογίας* (μτφρ. Γ. Παπαδάτος), Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2009 [Κεφάλαιο 4: Τα πρώτα βήματα. Εισαγωγή στη Νεολιθική περίοδο των Κυκλάδων και την ιστοριογραφία της, σελ. 207-245].
- Dickinson O., *Αιγαίο. Εποχή του Χαλκού* (μτφρ. Θ. Ξένος), Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου- Εκδ. Καρδαμίτσα, 2003 [Κεφάλαιο 3: Οι πρώτοι ανθρώπινοι πληθυσμοί, σελ. 63-82].
- Θεοχάρης Δ., *Νεολιθικός πολιτισμός. Σύντομη επισκόπηση της Νεολιθικής στον ελλαδικό χώρο*, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1981.
- Παπαευθυμίου-Παπανθίμου Α., *Εισαγωγή στους πολιτισμούς της Προϊστορίας*, Θεσσαλονίκη: Εκδ. Βάνιας, 2006 [Γ: Ο άνθρωπος γεωργός και κτηνοτρόφος, σελ. 55-78].
- Παπαθανασόπουλος Γ.Α. (επιμ.), *Νεολιθικός πολιτισμός στην Ελλάδα*, Αθήνα: Ίδρυμα Νικολάου Π. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, 1996.
- Σάμψων Α., *Προϊστορία του Αιγαίου. Παλαιολιθική – Μεσολιθική – Νεολιθική*, Αθήνα: Εκδ. Ατραπός, 2006 [Κεφάλαιο III: Η Νεολιθική περίοδος στο Αιγαίο, σελ. 115-259].
- Σάμψων Α., *Προϊστορική Αρχαιολογία της Μεσογείου*, Αθήνα: Εκδ. Καρδαμίτσα, 2006 [Κεφ. 10: Η προϊστορία του ελληνικού χώρου, σελ. 404-477].
- Treuil R. - Darcque P. - Poursat J.-Cl. - Touchais G., *Οι πολιτισμοί του Αιγαίου* (μτφρ. Ο. Πολυχρονπούλου - Α. Φιλίππα-Touchais), Αθήνα: Εκδ. Καρδαμίτσα, 1996 [Πρώτο Βιβλίο: Κεφάλαιο 1: Νεολιθική εποχή, σελ. 125-173].

Ξενόγλωσση

- Tomkins P., “Neolithic antecedents” in E. H. Cline (ed.), *The Oxford Handbook of the Aegean Bronze Age*, Oxford: Oxford University Press, 2010, pp. 31-49.

II. ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

Για την Παλαιοανακτορική εποχή και τη Νεοανακτορική εποχή

- Treuil R. - Darcque P. - Poursat J.-Cl. - Touchais G., Οι πολιτισμοί του Αιγαίου (μτφρ. Ο. Πολυχρονοπούλου - Α. Φιλίππα-Touchais), Αθήνα: Εκδ. Καρδαμίτσα, 1996 [Δεύτερο Βιβλίο: Κεφάλαιο I: σελ. 223-231 - Κεφάλαιο IV: 307-315, 338-344].
- Dickinson O., Αιγαίο. Εποχή του Χαλκού (μτφρ. Θ. Ξένος), Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου- Εκδ. Καρδαμίτσα, 2003 [Κεφάλαιο 5: Ανώτερες και κατώτερες τέχνες, σελ. 211-220 (για τα μινωικά ανάκτορα)].

Για τη Μυκηναϊκή εποχή

- Treuil R. - Darcque P. - Poursat J.-Cl. - Touchais G., Οι πολιτισμοί του Αιγαίου (μτφρ. Ο. Πολυχρονοπούλου - Α. Φιλίππα-Touchais), Αθήνα: Εκδ. Καρδαμίτσα, 1996 [Τρίτο Βιβλίο: Κεφάλαιο II: σελ. 489-497, 500-502 (για τα ανάκτορα και τις μυκηναϊκές οχυρώσεις), 504-512 (για την ταφική αρχιτεκτονική και τα ταφικά έθιμα)]

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ: ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και ασκήσεις στην τάξη και επιτόπια μαθήματα	4	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου (Μάθημα Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Στο μάθημα αξιοποιούνται γνώσεις από τα μαθήματα: 12 Κ3 Αρχαία Ιστορία: Πρώιμοι Χρόνοι (Α' Εξάμ.) 12 Κ5 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας (Α' Εξάμ.)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC162		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<ul style="list-style-type: none"> - Εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της Κλασικής Αρχαιολογίας (ορολογία, χρονικά όρια και περίοδοι, μέθοδοι χρονολόγησης, βασικές ειδολογικές κατηγορίες) - Μεθοδολογική προσέγγιση των αρχαίων πηγών προς άντληση αρχαιολογικών πληροφοριών (αρχαία ελληνική και λατινική γραμματεία, επιγραφική, κ.ά.) - Κατανόηση της μετάβασης από τους προϊστορικούς στους ιστορικούς χρόνους - Αναλυτική εξέταση της γεωμετρικής και αρχαϊκής εποχής με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών και υπό το πρίσμα των νέων αρχαιολογικών δεδομένων - Εμβάθυνση στο ιστορικο-κοινωνικό υπόβαθρο της εποχής που εξετάζεται με τον σχολιασμό επιλεγμένων χωρίων της αρχαίας γραμματείας (Όμηρος, Ησίοδος, Ηρόδοτος, Θουκυδίδης, Πανσανίας κ.ά.)
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Μεθοδολογική προσοικείωση με το νέο ερευνητικό αντικείμενο της Κλασικής Αρχαιολογίας - Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση Βιβλιογραφίας και Νέων Τεχνολογιών

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο αρχαιολογικό περιβάλλον (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, μουσεία)
- Προσαρμογή σε νέες ερευνητικές συνθήκες του διαρκώς εξελισσόμενου κλάδου
- Σεβασμός στην πολιτισμική ετερότητα και πολυτισμικότητα
- Σεβασμός στο ανθρωπογενές και το φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας απέναντι στα πολιτισμικά αγαθά
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στις αρχαιογνωστικές επιστήμες και στις βασικές έννοιες της Κλασικής Αρχαιολογίας. Η μετάβαση από τη μυκηναϊκή περίοδο στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου (1100-700 π.Χ.) σε συσχέτισμό με τις ιστορικές και κοινωνικές ανακατατάξεις, που επήλθαν στον ελλαδικό χώρο ως συνέπεια της παρακμής των μεγάλων κέντρων της Ανατολής.
2. Η «Γεωμετρική περίοδος»: ανάλυση του όρου «γεωμετρικός», ο χρονικός προσδιορισμός και τα γενικά χαρακτηριστικά της εποχής (11^{ος}-8^{ος} αι.). Κατανομή σε υποπεριόδους. Αναφορά στις βασικές κατηγορίες της Γεωμετρικής τέχνης.
3. Οικιστικά κατάλοιπα και αρχιτεκτονική της Γεωμετρικής περιόδου.
4. Ειδωλοπλαστική και μεταλλοτεχνία της Γεωμετρικής περιόδου.
5. Κεραμική της Γεωμετρικής περιόδου.
6. Μετάβαση από τη Γεωμετρική στην Αρχαϊκή εποχή (700-480 π.Χ.) σε συσχέτισμό με τις ιστορικές και κοινωνικές ανακατατάξεις στον ελλαδικό χώρο. Κατανομή σε υποπεριόδους.
- 7./8. Ο 7ος αιώνας. Διασαφήνιση του «ανατολίζουσα περίοδος». Τα χαρακτηριστικά και οι κατηγορίες της ανατολίζουσας τέχνης: μικροτεχνία και ειδωλοπλαστική, ανατολίζουσα κεραμική (Κόρινθος, Αθήνα, άλλα εργαστήρια).
9. Πλαστική του 7ου αιώνα: ο δαιδαλικός ρυθμός και τα χαρακτηριστικά του.
10. Αρχαϊκή αρχιτεκτονική (7ος-6ος αι.): ναοί και κατόψεις, μορφολογία των ελληνικών ναών (δωρικός και ιωνικός ρυθμός).
- 11/12. Αρχαϊκή πλαστική του 6ου αιώνα: ο τύπος του κούρου και της κόρης.
13. Αρχαϊκή κεραμική του 6ου αιώνα: ο αττικός μελανόμορφος ρυθμός, ο αττικός ερυθρόμορφος ρυθμός.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Παραδόσεις και ασκήσεις στην τάξη. Επιτόπια μαθήματα σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	Χρήση power point και διαδικτύου καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος. Προβολή ολιγόλεπτων ηλεκτρονικών

<p><i>Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>ταινιών (παρουσίαση αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και μουσείων) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Παραδόσεις θεωρητικής προσέγγισης στην τάξη, που καλύπτουν την εξεταστέα ύλη</p>	<p>26 (13 εβδ. X 2 ώρες)</p>
	<p>Ασκήσεις στην περιγραφή, την κατάταξη και τη χρονολόγηση αρχαίων μνημείων και έργων τέχνης της εποχής που εξετάζεται με χρήση pp στην τάξη ή σε επιτόπια μαθήματα</p>	<p>13 (13 εβδ. X 1 ώρα)</p>
	<p>Σύνολο διδασκαλίας στην τάξη και σε επιτόπια μαθήματα</p>	<p>39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>88 (13 εβδ. x 4,5 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>127 ώρες</p>
	<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης, ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτικών εννοιών, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Ο βαθμός είναι άθροισμα των βαθμών των ερωτήσεων της γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου.</p> <p>Η βαθμολογία στην κλίμακα 1-10 για την τελική εξέταση βασίζεται σε διαφορετικών τύπων ερωτήσεις, οι οποίες ανανεώνονται σε κάθε εξέταση. Η τελική γραπτή εξέταση περιλαμβάνει τρεις ενότητες ερωτήσεων. Οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν σε όλες τις ερωτήσεις των εννοιών ένα και δύο, ενώ στην ενότητα τρία υπάρχει δυνατότητα επιλογής. Οι φοιτητές γνωρίζουν επίσης εκ των προτέρων σε πόσους βαθμούς αντιστοιχεί κάθε σωστή απάντηση με σχετική αναγραφή στην προσφώνηση κάθε ενότητας ερωτήσεων.</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

- Εμμ. Βουτυράς, Α. Γουλάκη-Βουτυρά, *Η αρχαία ελληνική τέχνη και η ακτινοβολία της*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 2011.
- Τ. Hölscher, *Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις*, μτφρ. Πάρις Παπαγεωργίου – επιμ. Π. Καραναστάση, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2005.
- Γ. Κοκκορού-Αλευρά, *Η τέχνη της αρχαίας Ελλάδας. Σύντομη ιστορία 1050-50 π.Χ.*, Εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα 1995.
- Ευ. Μπουρνιά-Σημαντώνη, *Αρχαιολογία των πρώιμων ελληνικών χρόνων*, Ινστιτούτο του Βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 1997.
- Δ. Πλάντζος, *Ελληνική Τέχνη και Αρχαιολογία. 1100-30 π.Χ.*, Εκδόσεις Καπόν, Αθήνα 2011.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Αρχαιολογικό Δελτίο, Αρχαιολογικά Ανάλεκτα εξ Αθηνών, Πρακτικά Αρχαιολογικής Εταιρείας, Αρχαιολογία, The Annual of the British School at Athens, American Journal of Archaeology, Hesperia, Bulletin de correspondance hellénique

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ Εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία: Πρώιμη Βυζαντινή περίοδος		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση Διδασκαλίας)	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου (Μάθημα Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC121/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην αρχαιολογία και τέχνη της Ύστερης Αρχαιότητας και της Πρωτοβυζαντινής περιόδου (4ος-7ος αιώνας). Εξετάζονται θέματα πολεοδομίας, κοσμικής και εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, γλυπτικής, επιδαπέδιου και εντοιχίου ψηφιδωτού, ζωγραφικής και μικροτεχνίας (ελεφαντοστά, αργυρά σκεύη, κεραμική). Στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τις εξελίξεις εκείνες που οδήγησαν στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας του βυζαντινού υλικού πολιτισμού μέσα από τις κυριότερες εκφάνσεις του και τα σημαντικότερα δείγματά του.</p> <p>Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να αναγνωρίζουν τα κυριότερα μνημεία, τύπους και τάσεις της πρωτοβυζαντινής αρχιτεκτονικής και τέχνης • να «διαβάζουν» (κατανόηση, περιγραφή) κατόψεις πόλεων και κτηρίων • να αναλύουν εικόνες (εικονογραφία και τεχνοτροπία)
Γενικές Ικανότητες
<p>Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εξοικείωση με το ερευνητικό αντικείμενο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας • ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών

• ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.), της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός ή δημιουργία πρωτότυπου, αξιόλογου και επιστημονικού ιστορικού σκεπτικού για μουσειακές εκθέσεις, ανάδειξη αρχαιολογικών μνημείων και χώρων, πολιτιστικές διαδρομές, πολιτιστικά δρώμενα κ.λπ.). Ο πτυχιούχος θα έχει την ικανότητα να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει υπεύθυνα για τρίτους και να αξιοποιεί σε περαιτέρω σπουδές ή στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ένα μεγάλο εύρος της ιστορικής του γνώσης με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος *Βυζαντινή Αρχαιολογία: Πρωτοβυζαντινή περίοδος* επιχειρείται μια εισαγωγή στην αρχαιολογία και τέχνη της Ύστερης Αρχαιότητας και της Πρωτοβυζαντινής περιόδου (4ος-7ος αιώνας). Για κάθε κατηγορία υλικού καταλοίπου εξετάζονται τα πιο αντιπροσωπευτικά μνημεία, η βασική τυπολογία και οι κυριότερες τεχνοτροπικές τάσεις. Το μάθημα διαρθρώνεται ενδεικτικά ως εξής:

Μάθημα 1ο: Εισαγωγή

- Ιστορικό πλαίσιο: διαχωρισμός της βυζαντινής ιστορίας σε περιόδους, ο γεωγραφικός χώρος, η διοικητική δομή και η πολιτισμική φυσιογνωμία της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας του 4ου αιώνα, οι επιπτώσεις της μετάθεσης του κέντρου βάρους της αυτοκρατορίας από τη Δύση στην Ανατολή, ο ρόλος του Χριστιανισμού και της αρχαίας παράδοσης.
- Ο κλάδος της Βυζαντινής Αρχαιολογίας: πεδίο έρευνας, εξέλιξη της ερευνητικής μεθοδολογίας, κατευθύνσεις, προοπτικές.

Μάθημα 2ο: Πρωτοβυζαντινή πολεοδομία

Η πρωτοβυζαντινή πόλη και τα χαρακτηριστικά της – Κωνσταντινούπολη – νεόδμητες πόλεις της πρωτοβυζαντινής περιόδου.

Μάθημα 3ο: Κοσμική αρχιτεκτονική

Πρωτοβυζαντινή κατοικία: χαρακτηριστικά και εξέλιξη – πρωτοβυζαντινά ανάκτορα.

Μάθημα 4ο-5ο: Εκκλησιαστική αρχιτεκτονική

Βασιλική: μορφολογία, τυπολογία – περίκεντρα κτήρια – η βασιλική με τρούλο – λειτουργικές κατασκευές.

Μάθημα 6ο: Γλυπτική

Αρχιτεκτονική γλυπτική – αγαλματοποιία – ανάγλυφο

Μάθημα 7ο: Επιδαπέδιο ψηφιδωτό

Τεχνικές – εικονογραφία

Μάθημα 8ο-10ο: Επιτοίχιο ψηφιδωτό

Θεσσαλονίκη (Ροτόντα, Όσιος Δαβίδ, Αχειροποίητος, Άγιος Δημήτριος) – Ραβέννα (Μαυσωλείο Γάλλας Πλακιδίας, Βαπτιστήριο Αρρειανών, Βαπτιστήριο Ορθοδόξων, Άγιος Βιτάλιος, Άγιος Απολλινάριος ο Νέος, Άγιος Απολλινάριος στις Κλάσσεις) – Ευφρασιανή βασιλική – Αγία Αικατερίνη Σινά – Κύπρος (Παναγία Κανακαριά, Παναγία Αγγελόκτιστη).

Μάθημα 11ο: Ζωγραφική

Τοιχογραφίες – εικόνες – μικρογραφίες χειρογράφων

Μάθημα 12ο: Μικροτεχνία

Ελεφαντοστά – αργυροχοΐα – κεραμική)

Μάθημα 13ο: Επαναληπτικό μάθημα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Παραδόσεις στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις διαφανειών (ppt), οι οποίες αναρτώνται ανελλιπώς στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Επίσης, στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) αναρτώνται

<p><i>Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>άρθρα και εγχειρίδια σε ηλεκτρονική μορφή (pdf), καθώς και σύνδεσμοι ιστοσελίδων σχετικών με το μάθημα, οι οποίοι επικαιροποιούνται τακτικά. Εξάλλου, η ηλεκτρονική τάξη (eclass) χρησιμοποιείται συστηματικά για την επικοινωνία με τους φοιτητές (εκτός τάξης και εκτός ωρών υποδοχής φοιτητών).</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p><i>Δραστηριότητα</i></p>	<p><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></p>
	<p>Παραδόσεις στην τάξη</p>	<p>39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>88 (13 εβδ. x 4,5 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>127 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass):</p> <p>α) περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, β) η σχετική βιβλιογραφία γ) άρθρα και βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή (pdf) δ) σύνδεσμοι ιστοσελίδων σχετικών με το μάθημα ε) όλες οι διαφάνειες, που προβάλλονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και οι οποίες καθοδηγούν το φοιτητή στη μελέτη του.</p> <p>Στο μέσον του εξαμήνου διεξάγεται στο πλαίσιο του μαθήματος δοκιμαστική εξέταση, η οποία διορθώνεται μέσα στην τάξη και δεν βαθμολογείται. Η εξέταση αυτή δίνει την ευκαιρία στους φοιτητές να αξιολογήσουν το βαθμό κατανόησης, τις γνώσεις, και τον τρόπο εργασίας τους.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Ο βαθμός είναι άθροισμα του βαθμών των ερωτήσεων της γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου. Η βαθμολογία στην κλίμακα 1-10 για την τελική εξέταση βασίζεται σε διαφορετικών τύπων ερωτήσεις, οι οποίες ανανεώνονται σε κάθε εξέταση. Η τελική γραπτή εξέταση περιλαμβάνει α) σειρά ερωτήσεων, οι οποίες χρήζουν σύντομης απάντησης (βαθμολογούνται με 1 βαθμό έκαστη) ή β) ερωτήσεις, που απαιτούν απάπτυξη και αφορούν στο σχολιασμό κάτοψης ή εικόνας (βαθμολογούνται με άριστα το βαθμό 5 έκαστη) ή γ) συνδυασμό των παραπάνω. Και στους δύο τύπους ερωτήσεων οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων ερωτήσεων, ενώ γνωρίζουν εκ των προτέρων σε πόσους βαθμούς αντιστοιχεί κάθε σωστή απάντηση με σχετική αναγραφή στην εκφώνηση κάθε ερώτησης.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ιστορικό πλαίσιο (γενικά)

- A. Cameron, B. Ward-Perkins, M. Whitby (επιμ.), *The Cambridge Ancient History*, vol. 14, *Late Antiquity: Empire and Successors, AD 425-600*, Cambridge, 2000.
- A. Kazdhan (επιμ.), *The Oxford Dictionary of Byzantium*, Νέα Υόρκη/Οξφόρδη, 1991 (3 τόμοι).
- C. Mango, *Βυζάντιο, η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, Αθήνα (ΜΙΕΤ), 1988.

Τέχνη (γενικά)

- R. Cormack, *Byzantine Art*, Οξφόρδη, 2000.
- Τζ. Λόουντεν, *Πρώιμη Χριστιανική και Βυζαντινή Τέχνη*, Αθήνα 1997.
- C. Mango, *The Art of the Byzantine Empire, 312-1453, Sources and Documents*, Τορόντο/Βuffalo/Λονδίνο, 1986.
- L. Rodley, *Βυζαντινή Τέχνη και Αρχιτεκτονική*, Αθήνα, 2010.

Κατάλογοι εκθέσεων

- J. Albani, E. Chalkia (επιμ.), *Heaven and Earth, Cities and Countryside in Byzantine Greece*, Washington D.C., National Gallery of Art, Los Angeles, J. Paul Getty Museum, 2013.
- R. Cormack, M Vassilaki (επιμ.), *Byzantium, 330-1453*, Λονδίνο, Royal Academy of Arts, 2008.
- A. Drandaki, D. Papanikola-Bakirtzi, A. Tourta (επιμ.), *Heaven and Earth, Art of Byzantium from Greek Collections*, Washington D.C., National Gallery of Art, Los Angeles, J. Paul Getty Museum, 2013.
- A. Lazaridou (επιμ.), *Transition to Christianity, Art of Late Antiquity, 3rd-7th Century AD*, Νέα Υόρκη, Onassis Cultural Center, 2012.
- Δ. Παπανικόλα-Μπακιρτζή (επιμ.), *Καθημερινή Ζωή στο Βυζάντιο*, Αθήνα, 2002.
- K. Weitzmann (επιμ.), *Age of Spirituality*, Νέα Υόρκη, Metropolitan Museum of Art, 1977.

Πολυεδομιά, αρχιτεκτονική

- Γ. Γούναρης, *Εισαγωγή στην Παλαιοχριστιανική Αρχαιολογία, Α' Αρχιτεκτονική*, Θεσσαλονίκη, 2000.
- C. Mango, *Byzantine Architecture*, Νέα Υόρκη, 1991².
- R. Krautheimer, *Early Christian and Byzantine Architecture*, Hardmonsworth, 1989⁴.

Ψηφιδωτά – Ζωγραφική

- Π. Ασημακοπούλου-Ατζακά, *Ψηφιδωτά δάπεδα. Προσέγγιση στην τέχνη του αρχαίου ψηφιδωτού. Έξι κείμενα*, Θεσσαλονίκη, 2003.
- Μ. Αχειμάστου-Ποταμιάνου, *Ελληνική Τέχνη, Βυζαντινές τοιχογραφίες*, Αθήνα, 1994.
- Γ. Γούναρης, *Εισαγωγή στην Παλαιοχριστιανική Αρχαιολογία, Β' Ζωγραφική*, Θεσσαλονίκη, 2007.
- G. H. Forsyth, K. Weitzmann, *The Monastery of Saint Catherine at Mount Sinai*, Ann Arbor, 1965.
- E. Kitzinger, *Η βυζαντινή τέχνη εν τω γενέσθαι. Τα κύρια τεχνοτροπικά ρεύματα στην περιοχή της Μεσογείου, 3ος-7ος αιώνας*, Ηράκλειο, 2004.
- Ε. Κουρκουτίδου-Νικολαΐδου, Α. Τούρτα, *Περίπατοι στη βυζαντινή Θεσσαλονίκη*, Αθήνα, 1997.
- Χ. Μπακιρτζή¹, Χ. Μαυροπούλου-Τσιούμη, Ε. Κουρκουτίδου-Νικολαΐδου, *Ψηφιδωτά της Θεσσαλονίκης, 4ος-14ος αιώνας*, Αθήνα, 2014.
- A. Lorizzo, *The Mosaics of Ravenna*, Ραβέννα, 1976.
- Ε. Τσιγαρίδας, *Μονή Λατόμου (Όσιος Δαυίδ)*, Θεσσαλονίκη, 1987.
- Ν. Χατζηδάκη, *Ελληνική Τέχνη. Βυζαντινά Ψηφιδωτά*, Αθήνα, 1994.
- K. Weitzman, *The Monastery of Saint Catherine at Mount Sinai. The Icons, I. From the sixth to the tenth century*, Princeton, 1976.

Χειρόγραφα

- Γ. Γαλάβαρης, *Ελληνική τέχνη. Ζωγραφική βυζαντινών χειρογράφων*, Αθήνα, 1995.
- K. Weitzmann, *Late Antique and Early Byzantine Book Illumination*, Λονδίνο, 1977.

Ελεφαντοστά

- A. Cutler, *The Craft of Ivory: Sources, Techniques and Uses in the Mediterranean world, AD 200-1400*, Washington DC, 1985.
- W. F. Volbach, *Elfenbeinarbeiten der Spätantike und des frühen Mittelalters*, (3η έκδ.), Mayence, 1976.

Κεραμική

- J.W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, Λονδίνο, 1997.
- Π. Πετρίδης, *Πρωτοβυζαντινή κεραμική του ελλαδικού χώρου*, Αθήνα, 2013.

Βιβλιοθήκες

Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευονται συστηματικά τη βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και

το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>). Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες, που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν υλικό σχετικό με το συγκεκριμένο πεδίο, όπως η βιβλιοθήκη της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας και η Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΕΡΕΜΕΤΑΚΗ ΝΑΝΤΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ12_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Χώρος, Χρόνος, Σώμα: Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	<i>γενικού υποβάθρου</i>		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι σπουδαστές αποκτούν το αναγκαίο υπόβαθρο για την πληρέστερη κατανόηση των σημαντικών σύγχρονων και μελλοντικών εθνογραφικών μελετών στον τομέα ειδικά της ανθρωπολογίας και γενικά των πολιτισμικών σπουδών και εκπαιδεύονται στην επιτόπια συμμετοχική παρατήρηση με στόχο να οικοδομήσουν μια αυτο-στοχαστική προσέγγιση του πώς διαμεσολαβείται το νόημα στην καθημερινή ζωή.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Απο τα τέλη του 19^{ου} αιώνα έως σήμερα, η ανθρωπολογία επικεντρώνεται στην μελέτη και ανάλυση της κουλτούρας και του πολιτισμού τού διαφορετικού Άλλου, εντός και εκτός των συνόρων της «δικής μας» κοινωνίας. Η κουλτούρα ορίζεται ως *τα συστήματα νοήματος που οργανώνουν την καθημερινή ζωή*. Το μάθημα αυτό εξετάζει αναλυτικές κατηγορίες και μεθόδους που χρησιμοποιεί η ανθρωπολογία για την μελέτη της κοινωνικής και πολιτισμικής διαφορετικότητας και ποικιλότητας, όπως χώρος, χρόνος, σώμα, αισθήσεις, φύλο, τελετουργία, παράσταση, ανταλλαγή και εθνογραφική έρευνα και γραφή. Εξετάζεται η σχέση αυτών των μεθόδων και κατηγοριών με άλλες ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες όπως Ιστορία, Αρχαιολογία, Φιλολογία, Θεατρολογία, Λαογραφία, Γλωσσολογία, και Δημοσιογραφία. Μέσω εθνογραφικών ερευνών και μεθόδων, το μάθημα αναλύει τρόπους, μορφές και τεχνικές της επικοινωνίας που απαιτούνται στον σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
27. «Οι άλλες γλώσσες του βιβλίου». Το βιβλίο σαν πολιτισμικό τεχνούργημα. Τα βιβλία του μαθήματος	Η καθε ενότητα απο τις 13 αναφέρεται στα αντίστοιχα κεφάλαια των δυο υποχρεωτικών βιβλίων του μαθήματος. Αυτά συμπληρώνονται με την παρακάτω προτεινόμενη βιβλιογραφία και με τις αντίστοιχες διαλέξεις.	
28. Η ανθρωπολογική έννοια «κουλτούρα»		
29. Μελετώντας τον Πολιτισμικά Άλλο:Εθνογραφική έρευνα και (συν)γραφή—Μερος Ι		
30. Μελετώντας τον Πολιτισμικά Άλλο:Εθνογραφική έρευνα και (συν)γραφή --Μέρος ΙΙ		
31. Σημεία, επικοινωνία, επιτέλεση		
32. Γνωστικά συστήματα: χώρος και χρόνος		
33. Χώρος και επικοινωνία		
34. Οπτική επικοινωνία και διαφορετικότητα		
35. Γλώσσα και Διαταραχή		
36. Τελετουργία και επικοινωνία		
37. Η κατασκευή του φύλου		
38. Σώμα, αισθήσεις, (συν)αισθήματα—Μερος Ι		
39. Σώμα, αισθήσεις, (συν)αισθήματα—Μερος ΙΙ.		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Με προφορική ή/και γραπτή εξέταση.....	
Πρόταση 2	Με συμμετοχή σε εθνογραφική έρευνα και παρατήρηση.....	
Πρόταση 3	Με ενεργή συμμετοχή στον διάλογο	
Πρόταση 4	
Άλλο	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο/</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Προβολή φιλμ/ ντοκυμαντέρ/ power point/</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="695 595 1021 645"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1034 595 1358 645"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="695 654 1027 680">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1034 654 1358 680">39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 689 1027 743">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1034 689 1358 743">49 (13 εβδ. x 2,5 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 752 1027 779">Άσκηση πεδίου</td> <td data-bbox="1034 752 1358 779">32 (7 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 788 1027 842">Παρουσίαση άσκησης και τελική εξέταση</td> <td data-bbox="1034 788 1358 842">6 (1 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 851 1027 904">Συνολικός φόρτος (25 ώρες ανά ECTS)</td> <td data-bbox="1034 851 1358 904">126</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	49 (13 εβδ. x 2,5 ώρες x 1,5)	Άσκηση πεδίου	32 (7 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)	Παρουσίαση άσκησης και τελική εξέταση	6 (1 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)	Συνολικός φόρτος (25 ώρες ανά ECTS)	126	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)													
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	49 (13 εβδ. x 2,5 ώρες x 1,5)													
Άσκηση πεδίου	32 (7 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)													
Παρουσίαση άσκησης και τελική εξέταση	6 (1 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)													
Συνολικός φόρτος (25 ώρες ανά ECTS)	126													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή ή/και Προφορική εργασία/ Προφορική ή/και γραπτή τελική εξέταση/ Ομαδική διαδραστική παρουσίαση ----- Η παρουσία των σπουδαστών στο μάθημα είναι απαραίτητη. Οι σπουδαστές συμμετέχουν ενεργά στην τάξη, ατομικά ή/και σε ομάδες, με παρουσίαση ύλης ή/και σχετικών εργασιών που καθορίζονται κατά την πορεία του μαθήματος. Η βαθμολογία υπολογίζεται ως εξής (όπως αναφέρονται στο Περίγραμμα Μαθήματος): Παρουσία και συμμετοχή: 40% Εργασίες/παρουσιάσεις: 40% Τελικές εξετάσεις: 20%</p>													

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Το βιβλίο ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ (συγγραφέας: Κ. Νάντια Σερεμετάκη) είναι το κύριο σύγγραμμα του μαθήματος. Παράλληλα η εθνογραφία Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΛΕΞΗ (συγγραφέας: Κ. Νάντια Σερεμετάκη) αποτελεί «πεδίο ανασκαφής» καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος. Αυτά τα βιβλία πλαισιώνονται αφενός απο την παρακάτω βιβλιογραφία (όπως αυτή καθορίζεται εβδομαδιαίως) και αφετέρου απο τις εβδομαδιαίες διαλέξεις. Τα υποχρεωτικά αυτά βιβλία του μαθήματος είναι διαθέσιμα τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα καθώς έχουν εκδοθεί στην Ελλάδα και στο

εξωτερικό. Τόσο αυτά όσο και η παρακάτω βιβλιογραφία είναι διαθέσιμα στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.

Επιπλέον προτεινόμενη βιβλιογραφία

- 1- Barthes, Roland: “The Eiffel Tower”. Στο βιβλίο A Barthes Reader. S.Sontag, ed.
- 2- Boas, Franz. “A Year Among the Eskimo”. Στο περιοδικό Journal of the American Geographical Society of NY, (19) 1887.
- 3- de Certeau, Michel: “Walking in the City “. Σε ελληνική μετάφραση στο βιβλίο Επινοώντας την Καθημερινή Πρακτική, εκδ. ΣΜΙΛΗ
- 4- Feldman, Allen: “Abu Ghraib: Τελετές Νοσταλγίας» στο Νέα Κοινωνιολογία # 41
- 5- Hymes, Dell: “Studying the Interaction of Language and Social life”.Στο βιβλίο Foundations in Sociolinguistics.
- 6- Ladurie, LeRoy: ch.XII, “The Winter Festival”. Στο βιβλίο Carnival in Romans
- 7- Levi-Strauss, Claude: “Rousseau, Father of Anthropology”. Στο Unesco Courier 16,1963.
- 8- Lock, Margaret: «Το Σώμα στη Σύγχρονη Εκδοχή του» στο περιοδικό Νέα Κοινωνιολογία #42
- 10- Lutz, Catharine: “Emotion, Thought and Estrangement: Emotion as a Cultural Category”. Cultural Anthropology , 1(3) 1986.
- 11- Sapir, Edward: “The Unconscious Patterning of Behavior in Society”. Στον τόμο The Unconscious: A Symposium (1929)
- 12- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: Διασχίζοντας το Σώμα: Πολιτισμός, Ιστορία και Φύλο στην Ελλάδα (επιλεγμένα κεφάλαια). Το βιβλίο υπάρχει στη βιβλιοθήκη τόσο στην ελληνική όσο και την αγγλική γλώσσα.
- 13- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: «Ονειρο και Εθνογραφία στη Μάνη» στο Αρχαιολογία και Τέχνες, 2001
- 14- Σερεμετάκη, Κ.Νάντια: «Performing Intercultural Translation». Στο περιοδικό Modern Greek Studies Yearbook, 2016-17
- 15- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: «Τοξικές Ομορφιές...» στο περιοδικό Νέα Κοινωνιολογία, #42.
Επίσης στην αγγλική γλώσσα, Seremetakis, C.Nadia: “Toxic Beauties: Medicine, Information and Body Consumption in Transnational Europe”
- 16- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: «Εποχές Καρναβαλιού», στο περιοδικό Νέα Κοινωνιολογία, #41
- 17- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: «Διασχίζοντας Σύνορα με...» στο βιβλίο Δημιουργώντας το Αύριο της Κ. Μαργανά
- 18- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: "Τι Πρέπει να Γνωρίζει ο Φοιτητής του Πανεπιστημίου--Εντός κι Εκτός Ελλάδας". Στην εφημερίδα Ελευθερία, 3-4 Οκτωβρίου, 2015 (Κυριακάτικη έκδοση) , σελ.10.
- 19 -Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: "ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ –ΠΕΡΙ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ". Στην εφημερίδα Ελευθερία, 13 Νοεμβρίου, 2015, σελ.10.
- 20- Stocking, George W. Jr.: “Franz Boas and the Concept of Culture in

Historical Perspective”. Στο βιβλίο Race, Language and Culture.

- 21- Stoller, Paul: “Ethnographies as Texts/Ethnographers as Griots”. Στο περιοδικό American Ethnology, 21(20) 1994.
- 22- Stoller, Paul: «Ανθρωπολογικοί διάλογοι...» στο «Αφιέρωμα στον Paul Stoller» επιμ. Κ. Νάντια Σερεμετάκη, Νέα Κοινωνιολογία, #44
- 23- Stoller, Paul : “Χώροι, Τόποι και Πεδία: Η Πολιτική του Δυτικο-Αφρικανικού Εμπορίου στην Ανεπίσημη Οικονομία της Νέας Υόρκης» στο Νέα Κοινωνιολογία #44
- 24- Τσατσούλης, Δημήτρης: «Η Εθνογραφική Φωτογραφία ως Συμβολική Αναπαράσταση της Πραγματικότητας»
- 25- Turner, Victor: “Carnival in Rio: Dionysian Drama in an Industrializing Society”
- 26- Williams, Raymond: “Culture”, “Civilization”, “Space”, “Place”.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ14_10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Ιστορία του Νέου Ελληνισμού : 15ος αιώνας έως το 1821		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου (μάθημα κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC249/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές /τριες μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν αποκτήσει γνώσεις για τα σημαντικότερα κεφάλαια της περιόδου από την Άλωση της Πόλης (1453) έως τη διαμόρφωση των κυριότερων ιδεολογικών ρευμάτων που οδήγησαν στην Επανάσταση του 1821 • Θα γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς της συγκεκριμένης ενότητας • Θα μπορούν να συνδυάζουν και να αξιολογούν επιμέρους ιστορικά γεγονότα με το πνεύμα και τις τάσεις της περιόδου • Θα είναι σε θέση να διατυπώσουν μια τεκμηριωμένη και πειστική άποψη αναφορικά με την Ιστορία του Νέου Ελληνισμού από την Άλωση της Πόλης (1453) έως την Επανάσταση του 1821.
Γενικές Ικανότητες
<p>Καταβάλλεται προσπάθεια να οξυνθεί η κριτική σκέψη των φοιτητών με ενθάρρυνση ανάληψης εκ μέρους τους πρωτοβουλιών, προκειμένου να εκπονήσουν αυτόνομη (ατομική) εργασία εξαμήνου, η οποία θα έχει προαιρετικό αλλά σε κάθε περίπτωση συμψηφιστικό χαρακτήρα ως προς την τελική βαθμολογία του μαθήματος.</p>

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιχειρείται η παρουσίαση της γένεσης του Νέου Ελληνισμού, το όνομα Ρωμαιοί, Ρωμιοί και Έλλην και ο Ελληνισμός μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Η ολοκλήρωση της τέταρτης σταυροφορίας (1204) και η διαδικασία εθνικής αφύπνισης των Ελλήνων. Η πολιτική και κοινωνική οργάνωση, η οικονομική κρίση και άνθιση των γραμμάτων και των επιστημών, η εμφάνιση των Οθωμανών Τούρκων στον ελληνικό ορίζοντα και η εξάπλωσή τους. Οι μετακινήσεις των ελληνικών πληθυσμών σε περιοχές του εσωτερικού και εξωτερικού και οι Έλληνες διανοούμενοι στην Ευρώπη και η οθωμανική επικράτηση.

1η Ενότητα-Εβδομάδα

Η γένεση του Νέου Ελληνισμού

2η Ενότητα-Εβδομάδα

Η τέταρτη σταυροφορία (1204) και η εθνική αφύπνιση των Ελλήνων

3η Ενότητα-Εβδομάδα

Η έλευση των Οθωμανών Τούρκων στον ορίζοντα της Μικράς Ασίας

4η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Άλωση της Πόλης (1453)

5η Ενότητα-Εβδομάδα

Το πολιτικοκοινωνικό καθεστώς του Τουρκικού Κράτους

6η Ενότητα-Εβδομάδα

Η συγκρότηση των κοινωνικών τάξεων του ελληνικού πληθυσμού

7η Ενότητα-Εβδομάδα

Η οργάνωση του Νέου Ελληνισμού στο πλαίσιο της οθωμανικής κυριαρχίας

8η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο απόηχος της Μεταρρύθμισης και της Αντιμεταρρύθμισης στην "καθ' ημάς" Ανατολή

9η Ενότητα-Εβδομάδα

Οι στρατιωτικές συγκρούσεις στην Εγγύς Ανατολή (1462-1669)

10η Ενότητα-Εβδομάδα

Οι μετακινήσεις των ελληνικών πληθυσμών και η οικονομική τους ανέλιξη

11η Ενότητα-Εβδομάδα

Οι ευρύτερες κοινωνικοπολιτικές ζυμώσεις κατά το 17ο και 18ο αιώνα

12η Ενότητα-Εβδομάδα

Η οικονομική πρόοδος των Ελλήνων και η διαμόρφωση της αστικής τάξης

13η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Φαναριωτισμός και ο κοινοτισμός στον ορίζοντα του 18ου αιώνα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο με τους φοιτητές στο πλαίσιο των παραδόσεων μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε θεματικής ενότητας γίνεται μεθοδική χρήση των Τ.Π.Ε. Σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα προβάλλονται και ιστορικά ντοκυμανταίρ που συμβάλλουν καταλυτικά στην ολοκληρωμένη παρουσίαση του θέματος.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p><i>Δραστηριότητα</i></p>	<p><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></p>

	Παραδόσεις και σεμινάρια με μεθοδική ενημέρωση πάνω σε ζητήματα αρχαιικών τεκμηρίων, πρωτεύουσας και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και ενδελεχή ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις από το αντίστοιχο ερευνητικό πεδίο στην αίθουσα	(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39 ώρες
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	(13εβδ. Χ 3 ώρες) = 39 ώρες
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	(13εβδ.Χ 4,5 ώρες Χ1,5) = 88 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	127
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική εξέταση αφενός με ερωτήσεις πάνω στη διδαχθείσα ύλη και αφετέρου με συνοπτική εξέταση των εργασιών (που έχουν συμψηφιστικό χαρακτήρα) στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική γλώσσα.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απ. Ε. Βακαλόπουλος, Ιστορία του νέου ελληνισμού, Αθήνα 2007, τ. 2 • Π. Θ. Πιζάνιας, Η Ιστορία των Νέων Ελλήνων, Αθήνα 2015 • Αθ. Θ. Φωτόπουλος, Οι Κοτζαμπάσηδες της Πελοποννήσου κατά τη δεύτερη τουρκοκρατία 1715 – 1821, Αθήνα 2012 <p>-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δ. Γ. Καμπούρογλου, Μνημεία της ιστορίας των Αθηναίων. Τουρκοκρατία, Αθήνα 1891, τ.1 • Σ. Π. Λάμπρου, Παλαιολόγια και Πελοποννησιακά, Αθήνα 1926, 4τ. • Μ. Β. Σακελλαρίου, Θέματα νέας ελληνικής ιστορίας, Αθήνα 2012, 2τ. <p>-Σημείωση: Συνιστάται συμπληρωματική, ελληνική και ξενόγλωσση, βιβλιογραφία στους φοιτητές/τριες που επιθυμούν να αναλάβουν προαιρετική εργασία με συμψηφιστικό χαρακτήρα.</p> <p>-Βιβλιοθήκες Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευονται συστηματικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Καλαμάτα • τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • τη Λαϊκή Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (http://unioncatalog.gr/ucportal) <p>Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και που διαθέτουν υλικό σχετικά με την Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων, όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32)
--

- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα και Λένορμαν 218)
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61)
- Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους (Ψυχικό)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ27 14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ελληνική Γραμματεία II: Ιστοριογραφία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC196/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Η διδασκαλία του μαθήματος ανήκει στο βασικό πλαίσιο με το οποίο επιδιώκεται να εξοπλιστεί ο φοιτητής με τις απαραίτητες γνώσεις σχετικά με την εξέλιξη, τους στόχους και τη μεθοδολογία των ιστορικών συγγραμμάτων και την κατανόηση της διαχρονικότητας των βασικών παραγόντων στη διαμόρφωση του ιστορικού γίνεσθαι για την αποκωδικοποίηση των σύγχρονων γεγονότων, με βάση τη γνώση του παρελθόντος.</p> <p>Επίσης, στόχος είναι να ασκήσει ο φοιτητής την κριτική του ικανότητα μέσω της σύγκρισης, ανάλυσης και αξιολόγησης των διαφορετικών γραφών που παραδίδει η χειρόγραφη παράδοση.</p>
Γενικές Ικανότητες
<p>Αυτόνομη εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος**

- Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία. Η ιστορία ως λογοτεχνικός κλάδος.
 - Οι λογογράφοι, οι πρόδρομοι των ιστορικών.
 - Ο Ηρόδοτος, ο πατέρας της Ιστορίας (pater historiae). Σκοπός, μεθοδολογία, σύνθεση, μορφή, ύφος και παράδοση του έργου του. Η θεωρία του Jacoby. Η θεική αιτιότητα. Η ειρομένη λέξις. Οι νουβέλες και η λειτουργία τους στο έργο. Οι λόγοι των πρωταγωνιστών και ο χαρακτήρας τους. Η χειρόγραφη παράδοση.
 - Ο Θουκυδίδης και η θεμελίωση της επιστημονικής ιστοριογραφίας. Σκοπός, μεθοδολογία, σύνθεση, μορφή, ύφος και παράδοση του έργου του. Οι δημηγορίες και ο ρόλος τους. Η διαφορά του από τον Ηρόδοτο στην αντίληψη της ιστορικής αιτιότητας. Η επίδραση των σοφιστών στο έργο του. Το θουκυδίδικο πρόβλημα. Οι θεωρίες για τη συγγραφή του έργου. Το κτήμα ές αιεί. Το ύφος του Θουκυδίδα, γλώσσα και λεξιλόγιο.
- Φιλολογική και πραγματολογική ανάλυση των κυριότερων δημηγοριών για την κατανόηση των αρχών που διέπουν την περικλεική δημοκρατία και τη βαθμιαία εξέλιξή της από μία Realpolitik σε μία Machtpolitik.
- Ο Ξενοφών, ο συνεχιστής του έργου του Θουκυδίδα. Σκοπός, μεθοδολογία, σύνθεση, μορφή, ύφος και παράδοση του έργου του. Η επιστροφή στη θεική αιτιότητα. Άλλες μορφές ιστοριογραφίας από τον Ξενοφώντα (ιστορικό εγκώμιο-βιογραφία, απομνημονεύματα, πολιτεία κτλ.).

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
40. Εισαγωγή στην Ιστοριογραφία. Λογογράφοι- Ηρόδοτος- Θουκυδίδης- Ξενοφών. Συγκριτική προσέγγιση	Anderson, J.K., <i>Xenophon</i> , London 1977, ελλ. επιμ. Α. Μαρκαντωνάτου, Αθήνα 2002 Asheri, O. D., Lloyd, A. B., Fraschetti, A., Mediglia, Corcella, A., Masaracchia, A., <i>A Commentary on Herodotus I-IV</i> , Oxford 2007, ελλ. μετ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2010 Bichler, R., Rollinger, R., <i>Herodot</i> , Zürich 2001, ελλ. μετ. Μ. Καίσαρ, Αθήνα 2006 Finley, John, <i>Thucydides</i> , Cambridge, Mass. 1942, ελλ. μετ. Τ. Κουκουλιού, Αθήνα 20067 Fornara, C.W., <i>The Nature of History in Ancient Greece and Rome</i> , Berkeley 1983 Gomme, A. W., Andrews, A., Dover, K.J., <i>A Historical Commentary on Thucydides</i> , 5 τόμοι,	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC196/

	<p>Oxford 1945-1981, ελλ. επιμ. Α. Ρεγκάκου, Θεσσαλονίκη 2010 Hornblower, S., <i>A Commentary on Thucydides</i>, τόμοι I-III, Oxford 1991-2010 Κωνσταντινόπουλος, Β. Λ., <i>Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία, Τόμος Α΄. Συγκριτική προσέγγιση των τριών ιστορικών της κλασσικής περιόδου</i>, Αθήνα 2013 Lesky, A., <i>Geschichte der griechischen Literatur</i>, Βέρνη και Μόναχο 1963, ελλ. μετ. Α. Τσοπανάκη, Θεσσαλονίκη 19815 Marg, W., <i>Herodot: eine Auswahl aus der neueren Forschung</i>, München 1968²</p>	
41. Ηροδότου Ιστορία Α 1-5, 29-33	Η αυτή	Ο αυτός
42. Ηροδότου Ιστορία Γ 80-82, Ζ 137	Η αυτή	Ο αυτός
43. Θουκυδίδου Ιστορία Α 1-23	Η αυτή	Ο αυτός
44. Θουκυδίδου Ιστορία Α 68-71	Η αυτή	Ο αυτός
45. Θουκυδίδου Ιστορία Α 73-78	Η αυτή	Ο αυτός
46. Θουκυδίδου Ιστορία Α 89-119	Η αυτή	Ο αυτός
47. Θουκυδίδου Ιστορία Α 140-144	Η αυτή	Ο αυτός
48. Θουκυδίδου Ιστορία Β 51-53	Η αυτή	Ο αυτός
49. Θουκυδίδου Ιστορία Β 60-64	Η αυτή	Ο αυτός
50. Θουκυδίδου Ιστορία Γ 37-48	Η αυτή	Ο αυτός
51. Θουκυδίδου Ιστορία Ε 88-114	Η αυτή	Ο αυτός
52. Ξενοφάντος Ελληνικά Α 1, 1-15, Β 2, 16-24, Β 3, 15-54	Η αυτή	Ο αυτός
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	
Πρόταση 2	Κατ' οίκον εργασία στο τέλος του εξαμήνου	
Πρόταση 3	Προφορική παρουσίαση εργασίας κάθε φορά που ολοκληρώνεται μια εργασία	

Πρόταση 4
Άλλο

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση σύγχρονης τεχνολογίας ως εποπτικού μέσου διδασκαλίας Υποστήριξη μαθησιακής διδασκαλίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eClass	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Αναλυτική-συνθετική μέθοδος διδασκαλίας με παράλληλη υποβολή εξαμηνιαίων εργασιών σε διάφορα ζητήματα της διδακτέας ύλης με χρήση σχετικής βιβλιογραφίας	39 ώρες διδασκαλίας (Εισαγωγή: 1 τρίωρο, Ηρόδοτος: 2 τρίωρα, Θουκυδίδης: 9 τρίωρα Ξενοφών: 1 τρίωρα).
	Αυτοτελής μελέτη	59 (13x3x1,5)
	Ατομική εργασία	26 (13x2)
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες/ects)	124 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Υποβολή γραπτής εργασίας (20%) 3ωρη γραπτή εξέταση (80%) που περιλαμβάνει ερωτήσεις: <ul style="list-style-type: none"> • μετάφραση πρωτότυπου κειμένου που δίδεται καθ' υπαγόρευσιν • ανάπτυξης θέματος • γραμματικής και συντακτικού • κριτικής διερεύνησης χωρίου αρχαίου κειμένου • βιβλιογραφικής ενημέρωσης 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Anderson, J.K., *Xenophon*, London 1977, ελλ. επιμ. Α. Μαρκαντωνάτου, Αθήνα 2002
 Asheri, O. D., Lloyd, A. B., Fraschetti, A., Mediglia, Corcella, A., Masaracchia, A., *A Commentary on Herodotus I-IV*, Oxford 2007, ελλ. μετ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2010
 Bichler, R., Rollinger, R., *Herodotus*, Zürich 2001, ελλ. μετ. Μ. Καίσαρ, Αθήνα 2006
 Finley, John, *Thucydides*, Cambridge, Mass. 1942, ελλ. μετ. Τ. Κουκουλιού, Αθήνα 2006
 Fornara, C.W., *The Nature of History in Ancient Greece and Rome*, Berkeley 1983
 Gomme, A. W., Andrews, A., Dover, K.J., *A Historical Commentary on Thucydides*, 5 τόμοι, Oxford 1945-1981, ελλ. επιμ. Α. Ρεγκάκου, Θεσσαλονίκη 2010
 Hornblower, S., *A Commentary on Thucydides*, τόμοι I-III, Oxford 1991-2010

Κωνσταντινόπουλος, Β. Λ., *Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία, Τόμος Α΄. Συγκριτική προσέγγιση των τριών ιστορικών της κλασσικής περιόδου*, Αθήνα 2013
Lesky, A., *Geschichte der griechischen Literatur*, Βέρνη και Μόναχο 1963, ελλ. μετ. Α. Τσοπανάκη, Θεσσαλονίκη 19815
Marg, W., *Herodot: eine Auswahl aus der neueren Forschung*, München 1968²

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΡΑΒΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ (ΚΟΡΜΟΥ)		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12K36_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νέα Ελληνική Γραμματεία II: Από τη Γενιά του 1930 ως σήμερα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές
<ul style="list-style-type: none"> • θα είναι σε θέση να παρακολουθούν τη λογοτεχνική παραγωγή της περιόδου σε συνάρτηση με την παγίωση του νεοελληνικού κράτους και τη συνεχώς εξελισσόμενη κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό

- Θα έχουν εξοικειωθεί με εμβληματικές προσωπικότητες των νεοελληνικών γραμμάτων και τον ρόλο τους, ρητό ή υπόρρητο, στα ιστορικά και κοινωνικά συμφραζόμενα της συγκεκριμένης περιόδου, κατά την οποία εδραιώνεται η σύγχρονη ελληνική γραμματεία όχι μόνο στην εγχώρια αγορά αλλά και διεθνώς
- Θα έχουν συνειδητοποιήσει τη σημασία και τις πολιτισμικές προεκτάσεις των λογοτεχνικών κειμένων της περιόδου
- Θα είναι σε θέση να αναζητούν, να αναλύουν, να αξιολογούν και να συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες σχετικά με τη νεοελληνική γραμματεία της περιόδου με τη χρήση και νέων τεχνολογιών.

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Εξειδικευμένες γνώσεις, μερικές από τις οποίες αιχμής στο πεδίο της Νεοελληνικής Φιλολογίας, που αποτελούν τη βάση για πρωτότυπη σκέψη ή/και έρευνα
- Κριτική κατανόηση ζητημάτων γνώσης στο εν λόγω πεδίο και διασύνδεσή τους με το πεδίο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και της Πολιτισμικής Κριτικής

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

- Δεξιότητες που απαιτούνται στην έρευνα τόσο για την ενσωμάτωση γνώσεων από διαφορετικά πεδία (διεπιστημονικότητα) όσο και για την ανάπτυξη νέων γνώσεων (καινοτομία)

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Ανάλυση ευθύνης για τη συνεισφορά σε επιστημονικές γνώσεις και πρακτικές

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- ✚ Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών και με τη χρήση νέων τεχνολογιών
- ✚ Λήψη αποφάσεων
- ✚ Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- ✚ Άσκηση κριτικής
- ✚ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- ✚ Παράγωγή ερευνητικών ιδεών
- ✚ Επίδειξη ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου και πολυπολιτισμικότητας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το κοινωνικό πλαίσιο της Γενιάς του Τριάντα.
- *Ελεύθερο Πνεύμα*: το μανιφέστο της Γενιάς.
- Η ποίηση της Γενιάς του Τριάντα: χαρακτηριστικά – τάσεις – εκπρόσωποι.
- Η έννοια της *ελληνικότητας* στο έργο εκπροσώπων της Γενιάς του Τριάντα (Γιώργου Θεοτοκά, Γιάννη Ρίτσου, Γιώργου Σεφέρη, Οδυσσέα Ελύτη, Νίκου Εγγονόπουλου).
- Η πεζογραφία της Γενιάς του Τριάντα: χαρακτηριστικά – τάσεις – εκπρόσωποι.
- Ο Νίκος Καζαντζάκης και η πεζογραφία της κατοχής.
- Η μεταπολεμική ποίηση στον απόηχο της Γενιάς του Τριάντα: χαρακτηριστικά – τάσεις – εκπρόσωποι.
- Η μεταπολεμική πεζογραφία.

☞ Κατά τη διάρκεια των παραδόσεων συνδυάζεται η διδασκαλία επιλεγμένων ποιητικών, πεζογραφικών και δοκιμακών κειμένων με την αξιοποίηση θεωρητικών εργαλείων από το πεδίο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και της Πολιτισμικής Κριτικής.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 ενότητες-παραδόσεις.		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία <i>(για τις πλήρεις βιβλιογραφικές παραπομπές, βλ. την ενότητα ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ)</i>	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Το κοινωνικό πλαίσιο της Γενιάς του Τριάντα. <i>Ελεύθερο Πνεύμα</i> του Γιώργου Θεοδοκά	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ VITTI ²1995 ▶ VITTI ³2008 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/
2. Αφετηρία και κατευθύνσεις των κυριότερων εκπροσώπων της ποιητικής Γενιάς του Τριάντα. Γιάννης Ρίτσος	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ BEATON 2015 ▶ VITTI ²1995 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/
3. Οι σχέσεις τους με την προγενέστερη ποιητική παράδοση, ιδίως τον καρυωτακισμό. Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση. Γιώργος Σεφέρης	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ BEATON 2015 ▶ ΛΕONTH 1998 ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 1989 ▶ VITTI ²1995 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/
4. Ευρωπαϊκός και ελληνικός υπερρεαλισμός. Ανδρέας Εμπειρικός	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ BEATON 2015 ▶ ΑΜΠΙΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ 1980 ▶ VITTI ³2008 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/
5. Νίκος Εγγονόπουλος	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ΑΜΠΙΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ 1980 ▶ BEATON 1996 ▶ VITTI ³2008 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/
6. Οδυσσέας Ελύτης	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ΑΜΠΙΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ 1980 ▶ BEATON 1996 ▶ ΛΕONTH 1998 ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 1989 ▶ VITTI ³2008 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/
7. Τάσεις και κατευθύνσεις της πεζογραφικής παραγωγής της Γενιάς του Τριάντα. Η Αιολική Σχολή: η λογοτεχνία-μαρτυρία των Στρατή Δούκα, Ηλία Βενέζη και Στρατή Μυριβήλη.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 2017 ▶ TONNET 2001 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/
8. Ο αστικός ρεαλισμός των Γιώργου Θεοδοκά, Άγγελου Τερζάκη, Κοσμά Πολίτη και Μ. Καραγάτση	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 1989 ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 2017 ▶ TONNET 2001 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/
9. Ο ιδιότυπος μοντερνισμός των Στέλιου Ξεφλούδα και Νίκου Γαβριήλ Πεντζίκη.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 2017 ▶ TONNET 2001 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/

10. Ο Νίκος Καζαντζάκης και η πεζογραφία της κατοχής	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 2017 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/	
11. Η μεταπολεμική ποίηση στον απόηχο της Γενιάς του Τριάντα: χαρακτηριστικά – τάσεις – εκπρόσωποι (1)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ VITTI ³2008 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/	
12. Η μεταπολεμική ποίηση στον απόηχο της Γενιάς του Τριάντα: χαρακτηριστικά – τάσεις – εκπρόσωποι (2)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ VITTI ³2008 ▶ VITTI ³2008 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/	
13. Η μεταπολεμική πεζογραφία: χαρακτηριστικά – τάσεις – εκπρόσωποι	<ul style="list-style-type: none"> ▶ BEATON 1996 ▶ ΤΖΙΟΒΑΣ 2017 ▶ VITTI ³2008 	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC271/	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:	<i>Βλ. την ενότητα</i> ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος			

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	(13 x 2) 26
	Ανάλυση κειμένων	(13 x 1) 13
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	83
	Τελική εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνική Μέθοδος αξιολόγησης: γραπτή ή προφορική εξέταση. Οι φοιτητές ενημερώνονται για τη διάρθρωση και τη φιλοσοφία της εξέτασης από την 1η παράδοση του μαθήματος. Προαιρετική εργασία: Την 4 ^η εβδομάδα των παραδόσεων, δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να αναλάβουν προαιρετική εργασία που αφορά στην κριτική αποτίμηση επιλεγμένων από τη διδάσκουσα μελετών	

<p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>που αναδεικνύουν νέες πτυχές ζητημάτων που έχουν σχολιαστεί στις παραδόσεις.</p> <p>Οι εργασίες παρουσιάζονται κατά τη 12^η και τη 13^η εβδομάδα των παραδόσεων.</p> <p>Η παρουσίαση (α) υποστηρίζεται από αρχείο ppt που έχει ετοιμάσει και επιμεληθεί ο φοιτητής (β) διαρκεί 10'-15' (γ) συνοδεύεται από ερωτήσεις ή και τοποθετήσεις των συμφοιτητών του και της διδάσκουσας διάρκειας 5'-10', στις οποίες ο φοιτητής καλείται να απαντήσει.</p> <p>Η γραπτή μορφή της εργασίας κατατίθεται στη διδάσκουσα έως και την ημέρα της εξέτασης του μαθήματος.</p> <p>Ο βαθμός της προαιρετικής εργασίας (0.5-2.00) προστίθεται στον βαθμό με τον οποίο αξιολογήθηκε η επίδοση του φοιτητή κατά την εξέταση του μαθήματος.</p>
---	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα συγγράμματα

- BEATON Roderick 1996: *Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία*, μτφρ. Ευαγγελία Ζουργού - Μαριάννα Σπανάκη, Αθήνα: Νεφέλη.
- BEATON Roderick 2015: *Η ιδέα του έθνους στην ελληνική λογοτεχνία: από το Βυζάντιο στη σύγχρονη Ελλάδα*, μτφρ. Ελένη Πιπίνη - Πόπη Νοτιά, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις.
- ΤΖΙΟΒΑΣ Δημήτρης 2017: *Η πολιτισμική ποιητική της ελληνικής πεζογραφίας: από την ερμηνεία στην ηθική*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- VITTI Mario ³2008: *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα: Οδυσσέας.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

- ABRAMS M.H. 2005: *Λεξικό λογοτεχνικών όρων*, μτφρ. Γιάννα Δεληβοριά – Σοφία Χατζηιωαννίδου, Αθήνα: Πατάκης.
- ΑΜΠΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ Φραγκίσκη 1980: *...δεν άνθησαν ματαίως: Ανθολογία υπερρεαλισμού*, Αθήνα: Νεφέλη.
- BENOIT-DUSAUSOY Annick – FONTAINE Guy (επιμ.) 1999: *Ευρωπαϊκά Γράμματα. Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας*, 3 τ., Αθήνα: Σοκόλης.
- CUDDON J.A. 2005: *Λεξικό λογοτεχνικών όρων και θεωρίας λογοτεχνίας*, μτφρ.-επιστημ. επιμ. Γιάννης Παρίσης, Μαρία Λιάπη, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- ΛΕΟΝΤΗ Άρτεμις 1998: *Τοπογραφίες ελληνισμού. Χαρτογραφώντας την πατρίδα*, μτφρ. Παναγιώτης Στογιάννος, Αθήνα: Scripta.
- TONNET Henri 2001: *Ιστορία του ελληνικού μυθιστορήματος*, μτφρ. Μαρίνα Καραμάνου, επιμ. μτφρ. Γ.Φ. Γαλάνης, Αθήνα: Πατάκης.
- ΤΖΙΟΒΑΣ Δημήτρης 1989: *Οι μεταμορφώσεις του εθνισμού και το ιδεολόγημα της ελληνικότητας στο μεσοπόλεμο*, Αθήνα: Οδυσσέας.
- TRAVERS Martin 2005: *Εισαγωγή στη νεότερη ευρωπαϊκή λογοτεχνία από τον ρομαντισμό ως το μεταμοντέρνο*, μτφρ. Ιωάννα Ναούμ – Μαρία Παπαηλιάδη, επιστ. επιμ. – εισαγωγή Τάκης Καγιαλής, Αθήνα: Βιβλιόραμα.
- VITTI Mario ²1995: *Η Γενιά του Τριάντα - Ιδεολογία και μορφή*, Αθήνα: Ερμής.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας Αρχαιολογίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12K18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επισκόπηση Λατινικής Γραμματείας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	2	5	
Γλωσσικό φροντιστήριο	1		
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου (Μάθημα Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC222/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>
<p>Να προσδιορίζουν χρονικά και τοπικά τη λατινική λογοτεχνία, τα είδη και τους κυριότερους εκπροσώπους τους.</p> <p>Να προσδιορίζουν τις βασικές πηγές για την ιστορία της λατινικής λογοτεχνίας, να περιγράφουν τα βασικά προβλήματα των πηγών και τις κατευθύνσεις που έχει λάβει η λατινική γραμματολογία.</p> <p>Να προσδιορίζουν τις βασικές παραμέτρους που επηρέασαν την ανάπτυξη της ρωμαϊκής λογοτεχνίας και να αναλύουν τις ιδιαίτερες συνθήκες που διαμόρφωναν σε κάθε περίοδο.</p> <p>Να συγκρίνουν τα λογοτεχνικά είδη και τους επιμέρους συγγραφείς ως προς τη σχέση τους με την πολιτικοκοινωνική πραγματικότητα της εποχής και τις σημερινές αντιλήψεις για το λογοτεχνικό φαινόμενο.</p> <p>Να συλλέγουν, να αξιολογούν, να συνθέτουν και να παρουσιάζουν πληροφορίες για τη ζωή και το έργο ενός συγγραφέα.</p>

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
Αυτόνομη εργασία.
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα. Στοχεύει στην παρουσίαση της λατινικής λογοτεχνίας στην εξέλιξή της μέσα στο χρόνο με παράλληλη διδασκαλία ενός ή περισσότερων πεζών κειμένων για εμπέδωση της λατινομάθειας.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία
53. Τι είναι λατινική λογοτεχνία	Habinek, T.N., 1998. <i>Writing, Identity, and Empire in Ancient Rome</i> , Princeton & Oxford, κεφ. 1 Feeney, D., 2016. <i>Beyond Greek: the beginnings of Latin Literature</i> . Cambridge, MA-London
54. Η μελέτη της λατινικής λογοτεχνίας από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας	Kenney-Clausen, κεφ. 1
55. Λατινική λογοτεχνία και ρωμαϊκή ταυτότητα	Gruen, E.S., 1992. <i>Culture and National Identity in Republican Rome</i> . Ithaca, NY, κεφ. 1, 3 & 4 Habinek, T.N., 1998. <i>Writing, Identity, and Empire in Ancient Rome</i> , Princeton & Oxford, κεφ. 2 Taplin, O., επιμ., 2000. <i>Literature in the Roman World</i> . Oxford, κεφ. 2
56. Η ρωμαϊκή κουλτούρα του θεάματος	Gruen, E.S., 1992. <i>Culture and National Identity in Republican Rome</i> . Ithaca, NY, κεφ. 5
57. Οι απαρχές του πεζού λόγου στα λατινικά: Κάτων ο πρεσβύτερος	Gruen, E.S., 1992. <i>Culture and National Identity in Republican Rome</i> . Ithaca, NY, κεφ. 2 & 6
58. Η ποίηση στο α' μισό του 1ου αι. π.Χ.: Λουκρήτιος και Κάτουλλος	Taplin, O., επιμ., 2000. <i>Literature in the Roman World</i> . Oxford, κεφ. 3
59. Η πεζογραφία στο α' μισό του 1ου αι. π.Χ.: Κικέρων, Καίσαρ, Σαλλούστιος	Habinek, T.N., 1998. <i>Writing, Identity, and Empire in Ancient Rome</i> . Princeton & Oxford, κεφ. 3
60. Η ποίηση στο β' μισό του 1ου αι. π.Χ.: Βιργίλιος, Οράτιος, ελεγειακοί ποιητές	Habinek, T.N., 1998. <i>Writing, Identity, and Empire in Ancient Rome</i> . Princeton & Oxford, κεφ. 5 Taplin, O., επιμ., 2000. <i>Literature in the Roman World</i> . Oxford, κεφ. 3
61. Λογοτεχνία της ώριμης αυγούστειας περιόδου: Οβίδιος και Τίτος Λίβιος	Kenney-Clausen, οικεία κεφάλαια
62. Η ποίηση τον 1ο αι. μ.Χ.	Taplin, O., επιμ., 2000. <i>Literature in the Roman World</i> . Oxford, κεφ. 5 & 7
63. Η πεζογραφία από τον Αύγουστο έως τον Αδριανό	Taplin, O., επιμ., 2000. <i>Literature in the Roman World</i> . Oxford, κεφ. 6
64. Χριστιανική Γραμματεία	Taplin, O., επιμ., 2000. <i>Literature in the Roman World</i> . Oxford, κεφ. 9
65. Λατινική Μυθιστορία: Πετρώνιος & Απουλήιος	Walsh, P.G., 2000. <i>Η ρωμαϊκή μυθιστορία</i> , μτφρ. Κ. & Σ. Παναγιωτάκης. Αθήνα, κεφ. Α' & Δ'

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης εξ αποστάσεως.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>26 (2x13)</p>
	<p>Γλωσσικό φροντιστήριο</p>	<p>13 (1x13)</p>
	<p>Προσωπική Μελέτη για την Τελική Γραπτή εξέταση και προαιρετική ατομική εργασία</p>	<p>88 (13 x 4,5 x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος (5 ώρες/ects)</p>	<p>127</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις διαφόρων τύπων (ανάπτυξη-πολλαπλή επιλογή-σωστό/λάθος-αντιστοίχιση).</p> <p>Η εξέταση προσπαθεί να αξιολογήσει ισότιμα τα δύο αντικείμενα του μαθήματος: τη γλωσσική κατάκτηση και τη γνώση της ιστορίας της λατινικής γραμματείας.</p> <p>Δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές συμπληρωματικά προς τη γραπτή εξέταση να υποβάλουν σύντομες εργασίες.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p><i>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</i> Graf, Fritz (επιμ.) 2009. <i>Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία. Τόμος Β' Ρώμη</i>. Αθήνα Kenney, E.J.- Clausen, W.V. (επιμ.) 2010. <i>Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας</i>. Αθήνα von Albrecht, Michael 2012. <i>Ιστορία της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας</i>. Ηράκλειο</p> <p><i>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</i> <i>Journal of Roman Studies</i> <i>Revue des Etudes Latines</i> <i>Latomus</i> <i>Greece & Rome</i> <i>Classical Quarterly</i></p>

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΟΛΛΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΩΝΗ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12K19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και ασκήσεις εμπάθυνσης ή εφαρμογής	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου (Μάθημα Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Γνώσεις που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • να εμβαθύνουν οι φοιτητές στην μελέτη της Βυζαντινής Φιλολογίας και ειδικότερα να κατανοήσουν την σταδιακή διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της και τους παράγοντες που διαμόρφωσαν αυτά τα χαρακτηριστικά • να συνειδητοποιήσουν ότι τα Βυζαντινά Φιλολογικά κείμενα αποτελούν, όπως και κάθε μορφή τέχνης της Βυζαντινής περιόδου, έκφραση του homo byzantinus • να συνδέσουν την Βυζαντινή Φιλολογία με την Αρχαία και την Νέα Ελληνική • να παρακολουθήσουν την εξέλιξη των Βυζαντινών Φιλολογικών σπουδών • να αξιολογήσουν την θέση της ελληνικής γλώσσας σε σχέση με την λατινική και τις άλλες γλώσσες τις οποίες μιλούσαν και στις οποίες έγραψαν οι υπήκοοι της πολυεθνικής Βυζαντινής αυτοκρατορίας • να γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς στην εξέλιξη των Βυζαντινών Φιλολογικών σπουδών • να οριοθετούν με σαφήνεια τις περιόδους της Βυζαντινής Φιλολογίας και να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά καθεμιάς • να συνδέουν τα κείμενα με το πνεύμα και τα χαρακτηριστικά του homo byzantinus • να γνωρίζουν τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά και του κυριότερους εκπροσώπους των Βυζαντινών Φιλολογικών ειδών •

<p>Ικανότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • να εξοικειωθούν με τα φιλολογικά είδη της Βυζαντινής Φιλολογίας, τόσο με εκείνα που συνεχίζουν την αρχαία ελληνική παράδοση όσο και με τα νέα είδη. • να εξοικειωθούν με την ακολουθούμενη επιστημονική μέθοδο <p>Δεξιότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • να γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς στην εξέλιξη των Βυζαντινών Φιλολογικών σπουδών • να οριοθετούν με σαφήνεια τις περιόδους της Βυζαντινής Φιλολογίας και να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά καθεμιάς • να συνδέουν τα κείμενα με το πνεύμα και τα χαρακτηριστικά του homo byzantinus • να γνωρίζουν τα σημαντικότερα Instrumenta Studiorum για την Βυζαντινή Φιλολογία και να τα χρησιμοποιούν • να γνωρίζουν τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά και του κυριότερους εκπροσώπους των Βυζαντινών Φιλολογικών ειδών
<p>Γενικές Ικανότητες</p>
<p><u>Γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος:</u></p> <p>Το μάθημα αποσκοπεί στο να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με το ερευνητικό αντικείμενο της Βυζαντινής Φιλολογίας • Ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσω της χρήσης της επιστημονικής βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών • Επιστημονική ενημέρωση και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Δεξιότητες για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.) και της εκπαίδευσης (διδασκαλία σε σχολεία, συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα).

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.</p>		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
<p>1. Εισαγωγή στη Βυζαντινή φιλολογία: Ο όρος «Βυζαντινός». Χρονικά και τοπικά όρια ανάπτυξης της Βυζαντινής Φιλολογίας. Η γλώσσα.. Λόγοι μελέτης της Βυζαντινής Φιλολογίας. Τα Βυζαντινά φιλολογικά κείμενα ως εκδήλωση του Βυζαντινού πολιτισμού και του homo byzantinus. Συντελεστές διαμόρφωσής τους. Ο homo byzantinus: τα χαρακτηριστικά του κατά τις περιόδους της Βυζαντινής Φιλολογίας, το πρότυπο (εξέλιξή του). Ο ρόλος της αγωγής στη διαμόρφωση του προτύπου αυτού (στόχοι και</p>	<p>βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>	<p>https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/</p>

φορείς της αγωγής). Ο ρόλος των μονών.		
2.Σύντομη παρουσίαση της εξέλιξης των Βυζαντινών σπουδών. Εξέλιξη των Βυζαντινών φιλολογικών σπουδών (πεδίο έρευνας, εξέλιξη ερευνητικής μεθοδολογίας, σύγχρονες κατευθύνσεις και προοπτικές της Βυζαντινής Φιλολογίας). Instrumenta Studiorum	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
3.Η Πρώιμη Χριστιανική Γραμματεία	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
4.Η κλασικίζουσα Ιστοριογραφία	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
5.Η Εκκλησιαστική Ιστοριογραφία	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
6.Η χρονογραφία	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
7.Η Ρητορική	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
8.Η Επιστολογραφία	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
9.Αγιολογία	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
10.Λόγια Βυζαντινή ποίηση	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
11.Υμνογραφία.	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
12.Νομοθεσία	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
13.Ανασκόπηση	βλ. (4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC288/
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Παραδόσεις στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (το σχετικό υλικό παρέχεται και στους φοιτητές για την μελέτη τους). Η Επικοινωνία με τους φοιτητές γίνεται με προσωπική επικοινωνία κατά τις ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές και

	με χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παραδόσεις στην τάξη	39 (13εβδ. x 3 ώρες)
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	88 (13εβδ. x 4,5 ώρες x 1,5)
	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	127 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνικά</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (οι φοιτητές εξετάζονται σε διαφορετικές ομάδες θεμάτων: υπαγόρευση κειμένου, μετάφραση, ερμηνευτικές ερωτήσεις επί κειμένων, γραμματολογικές ερωτήσεις, Instrumenta Studiorum)</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται να απαντήσει ο φοιτητής στο 50% κάθε επιμέρους θέματος.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν εξ αρχής την πλήρη περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των ανά εβδομάδα ενοτήτων, τον τρόπο αξιολόγησής τους, τα συγγράμματα και την ειδική βιβλιογραφία, έχουν δε στη διάθεσή τους σημειώσεις και λοιπό υλικό (ανάρτηση στο e-class)</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :****Ο κόσμος του Βυζαντίου: Ιστορία και πολιτισμός**

- G. Ostrogorsky, *Ιστορία του Βυζαντινού κράτους, I-III*, μτφρ. Ι. Παναγόπουλος, Αθήνα 1978
- C. Mango, *Βυζάντιο Η Αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, μτφρ. Δ. Τσουγκαράκης, Αθήνα 1988
- H.-G. Beck, *Η Βυζαντινή Χιλιετία*, μτφρ. Δ. Κούρτοβικ, Αθήνα 1990.
- C. Morisson, *Ο Βυζαντινός Κόσμος. Α. Η Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (330-641)*, μτφρ. Α. Καραστάθη, Αθήνα 2007.
- J.-Cl. Cheynet, *Ο Βυζαντινός κόσμος. Β. Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία (641-1204)*, μτφρ. Α. Καραστάθη, Αθήνα 2011.
- Αικ. Χριστοφιλοπούλου, *Βυζαντινή Ιστορία*, τ. Α' (324-610), Θεσσαλονίκη 1996, τ. Β' 1 (610-867), Θεσσαλονίκη 1998, τ. Β' 2 (867-1081), Θεσσαλονίκη 1997, τ. Γ' 1, (1081-1204), Αθήνα 2001.
- A.P. Kazdan, A. Wharton-Epstein, *Αλλαγές στον Βυζαντινό Πολιτισμό κατά τον 11ο και 12ο αιώνα*, Αθήνα 1997.
- Kahzdan (ed.), *The Oxford Dictionary of Byzantium*, I-III, Οξφόρδη 1991.

Βυζαντινή Λογοτεχνία

- K. Krumbacher, *Ιστορία της Βυζαντινής Λογοτεχνίας*, μτφρ. Γ. Σωτηριάδου, I-III, Αθήνα 1897-1900 (ανατύπωση, Αθήναι)
- H. Hunger, *Βυζαντινή Λογοτεχνία. Η λόγια κοσμική γραμματεία των Βυζαντινών*, I-III, Αθήνα 1987-1994
- . G. Beck, *Ιστορία της βυζαντινής δημόδους λογοτεχνίας*, μτφρ. Ν. Eideneier, Αθήνα 1988
- H. G. Beck, *Kirche und theologische Literatur im byzantinischen Reich*, Μόναχο 1959.
- A. Kazhdan (in collab. with L. Sherry & Ch. Angelidi), *A History of Byzantine Literature (650-850)*, Αθήνα 1999.

- A. Kazhdan, *A History of Byzantine Literature (850–1000)*, edited by Ch. Angelidi, Αθήνα. 2006.
- J. O. Rosenqvist, *Η Βυζαντινή Λογοτεχνία από τον 6ο αιώνα ως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης*, μτφρ. Ι. Βάσσης, Αθήνα 2008
- Α. Καρπόζηλος, *Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι*. τ. Α' (4ος-7ος αι.), Αθήνα 1997, τ. Β' (8ος-10ος αι.), Αθήνα 2002, τ. Γ' (11ος-12ος αι.), Αθήνα 2009

Επιστημονικά περιοδικά:

- *Analecta Bollandiana, Revue critique d' hagiographie*
- *Revue des Études Byzantines*
- *Rivista di Studi Bizantini e Neoellenici*
- *Byzantion, Revue Internationale des Études Byzantines*
- *Byzantinische Zeitschrift*
- *Bolletino della Badia Greca di Grottaferrata, Grottaferrata*
- *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών*
- *Orientalia Christiana Periodica*

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΘΑΛΙΒΕΡΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ20_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	33
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ: ΚΛΑΣΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση Διδασκαλίας)	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου (Μάθημα Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική).		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC186/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα στοχεύει στη μελέτη της αρχαιολογίας και τέχνης της κλασικής περιόδου και στην εμβάθυνση της γνώσης στα επιτεύγματα των τεχνών και της ναοδομίας που συνθέτουν τη φυσιογνωμία της συγκεκριμένης περιόδου, κυρίως στον ελλαδικό χώρο. Σκοπός του μαθήματος είναι επίσης να κατανοήσουν οι φοιτητές την εξέχουσα θέση της Αθήνας ως πρωταγωνιστικό κέντρο στην ανάπτυξη των γραμμάτων και των τεχνών μέσα από τις πολιτειακές και πολιτικές εξελίξεις του 5^ο αι

π.Χ. Εξετάζονται οι καλλιτεχνικές αλλαγές που συντελούνται κατά τη διάρκεια της κλασικής εποχής και διακρίνονται οι τεχνοτροπίες και οι καινοτομίες των επιμέρους περιόδων της πρώιμης, μέσης και ύστερης περιόδου.

Στο πλαίσιο του μαθήματος, παρουσιάζονται και αναλύονται, επιλεκτικά, τα αρχαιολογικά δεδομένα της εποχής, σχολιάζονται και αξιολογούνται με τρόπο εποπτικό και με τη συνδρομή της σύγχρονης βιβλιογραφίας. Με τον τρόπο αυτό οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη σύγχρονη προβληματική και μεθοδολογία έρευνας σε θέματα σχετικά με την αρχαιολογία της κλασικής περιόδου και εμβαθύνουν τη γνώση τους ως προς το περιεχόμενο, τις μεθόδους και την κατανόηση της κλασικής αρχαιολογίας γενικότερα. Η προσέγγιση της αρχαιολογίας και τέχνης της κλασικής περιόδου με τρόπο πολυεπίπεδο, όπου η αρχαιολογική μαρτυρία και τα υλικά κατάλοιπα συνδυάζονται με τις γραμματειακές πηγές, εισάγει τους φοιτητές στον επιστημονικό διάλογο, πολύτιμο εφόδιο τόσο για τη συνέχιση των σπουδών τους όσο και για την επιστημονική και επαγγελματική τους κατάρτιση.

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:

- να οριοθετούν με σαφήνεια την κλασική περίοδο και να προσδιορίζουν τα καλλιτεχνικά κέντρα που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκειά της
- να γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς στην τέχνη της κλασικής περιόδου
- να εντάσσουν την ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παραγωγής στο ευρύτερο πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της εποχής
- να παρατηρούν και να περιγράφουν αναλυτικά επιλεγμένα μνημεία της κλασικής τέχνης και να αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα από αυτά
- να αντιλαμβάνονται τη σπουδαιότητα των γραμματειακών πηγών για την τεκμηρίωση της επιστημονικής έρευνας και να απορρίπτουν την αυθεντία της πληροφορίας χωρίς επιχειρήματα
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένη γνώμη και να συνθέτουν τεκμηριωμένες αναλύσεις για τον χαρακτήρα της κλασικής τέχνης και το σημαντικό ρόλο της Αθήνας στην εξέλιξή της.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Το μάθημα αποσκοπεί στο να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών:

- Εξοικείωση με το ερευνητικό αντικείμενο της κλασικής αρχαιολογίας.
- Πολυσχιδή ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών.
- Επικαιροποίηση της γνώσης και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχνους, αλλά και με ειδικούς όμορων επιστημών, δεξιότητες πολύτιμες για την ανανέωση και τη βιωσιμότητα των σπουδών στην ιστορία και την αρχαιολογία.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.), της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός ή δημιουργία πρωτότυπου και επιστημονικά τεκμηριωμένου σκεπτικού για μουσειακές εκθέσεις, ανάδειξη αρχαιολογικών μνημείων και χώρων, πολιτιστικά δρώμενα κ.λπ.). Ο πτυχιούχος θα έχει την ικανότητα να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει υπεύθυνα για τρίτους και να αξιοποιεί σε περαιτέρω σπουδές ή στην επαγγελματική του

σταδιοδρομία ένα μεγάλο εύρος της αρχαιολογικής του γνώσης με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα.

- Εφαρμογή των επιστημονικών και επαγγελματικών του δεξιοτήτων σε διεθνές περιβάλλον.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα κλασική αρχαιολογία: κλασική εποχή παρουσιάζεται η φυσιογνωμία της κλασικής εποχής μέσα από τη μελέτη των αρχαιολογικών μνημείων και των γραμματειακών πηγών που συνδέονται με τα μνημεία αυτά. Εξετάζονται οι επιμέρους περιόδοι της πρώιμης, μέσης και ύστερης κλασικής εποχής με σταθμούς στα καλλιτεχνικά επιτεύγματα και στα αξιολογότερα αρχιτεκτονικά σύνολα που εμπεριέχονται σε αυτές τις περιόδους. Στο πλαίσιο αυτό επιχειρείται η ανάλυση της τεχνοτροπίας, η εξέταση της εικονογραφίας, η διασύνδεση των μνημείων με πρωτογενείς λογοτεχνικές πηγές, η μελέτη και τα προβλήματα των αντιγράφων, και η ένταξη των μνημείων στην ιστορική εποχή που ανήκουν με έμφαση στις αρχές της δημοκρατίας και της πολιτικής προπαγάνδας - κυρίως όσον αφορά στην αρχιτεκτονική γλυπτική και στα αναθήματα των πόλεων.

Η διδασκαλία περιέχει δεκατρείς θεματικές ενότητες, κατά την εξής σειρά:

- 1/ Εξετάζονται οι κυριότεροι ιστορικοί και πολιτικοί σταθμοί στην εξέλιξη της αρχαίας Αθήνας κατά το πρώτο μισό του 5^{ου} αι. π.Χ. με έμφαση στην καθιέρωση της πόλης σε ηγεμονική δύναμη μετά τους περσικούς πολέμους.
- 2/ Εξετάζεται η ναϊκή αρχιτεκτονική στα βασικά στάδια διαμόρφωσής της, ένα από τα οποία είναι η μετάβαση από την ξυλοδομία στη λιθοδομία. Γίνεται παρουσίαση όλων των τύπων ναών και των μορφολογικών στοιχείων του αρχαίου ελληνικού ναού και δίνεται βαρύτητα στην ανάπτυξη του δωρικού ρυθμού με συγκεκριμένα παραδείγματα.
- 3/ Εξετάζεται η φυσιογνωμία των αρχαίων ελληνικών ιερών κατά την κλασική εποχή (βωμός-ναός-λατρευτικό άγαλμα), η οργάνωση και τα αξιώματα και κυρίως η αλληλένδετη σχέση της θρησκευτικής εξουσίας με τις πόλεις. Ως μελέτη περίπτωσης εξετάζεται η Άλτις της Ολυμπίας μέσω της διασύνδεσης των λογοτεχνικών πηγών με τις αρχαιολογικές μαρτυρίες.
- 4/ Αναλύονται οι αγαλματικοί τύποι των ανδρικών και γυναικείων ιστάμενων μορφών της πρώιμης κλασικής εποχής και γίνεται η διασύνδεση με την αρχαϊκή τέχνη, ώστε να δοθεί η αντίληψη της συνέχειας αλλά και της καινοτομίας της νέας εποχής.
- 5/ Η μετάβαση στο υλικό του χαλκού είναι εγγενές στοιχείο της πρώιμης κλασικής τέχνης που οδηγεί στην ανάδειξη κινούμενων μορφών, όπως το σύνταγμα του Αρμόδιου και του Αριστογείτονα και ο Δίας του Αρτεμισίου. Στο πλαίσιο κατάκτησης της στιγμιαίας κίνησης εξετάζεται και το ανατολικό αέτωμα της Αφαίας Αθηνάς στην Αίγινα για να κατανοηθούν οι νέες συνθήκες της αρχιτεκτονικής γλυπτικής.
- 6/ Εξετάζονται τα γλυπτά του ναού του Δία στην Ολυμπία για να γίνει αντιληπτή η μοναδικότητα ενός πρωτότυπου καλλιτεχνικού συνόλου με εμβάθυνση σε θέματα τεχνοτροπίας και εικονογραφίας.
- 7/ Εξετάζεται ο τρόπος προσέγγισης των πρωτότυπων έργων μέσω των ρωμαϊκών αντιγράφων και τα προβλήματα που ανακύπτουν. Παρουσιάζονται τα αντίγραφα των αναγνωρισμένων έργων του Μύρωνα, μεταξύ των οποίων και παραδείγματα εσφαλμένης αναστύλωσης, για να κατανοήσουν οι φοιτητές έμπρακτα τη διαδικασία ταυτοποίησης, σε συνδυασμό με τις πηγές.
- 8/ Μέσω της μελέτης των αντιγράφων και των λογοτεχνικών πηγών, εξετάζονται τα κυριότερα ελεύθερα γλυπτά του Φειδία με σκοπό να προβληθεί το καλλιτεχνικό ύφος του καλλιτέχνη και η παρουσία του στη δημόσια ζωή. Κατά την ίδια διαδικασία, εξετάζονται τα αναγνωρισμένα έργα του Πολυκλείτου και η εξέλιξη του χιασμού μέσα από αυτά.
- 9/ Γίνεται αναδρομή στην αρχιτεκτονική της Ακρόπολης προς το τέλος της αρχαϊκής εποχής με τομή στην καταστροφή του 480 π.Χ., ούτως ώστε να κατανοηθεί η ιστορική σύλληψη του κλασικού οικοδομικού προγράμματος που ακολουθεί μετά τα μέσα του αιώνα. Σε πρώτη φάση μελετάται η αρχιτεκτονική διαμόρφωση των Προπύλαιων και οι ναοί του Παρθενώνα και της Αθηνάς Νίκης.
- 10/ Σε συνέχεια της προηγούμενης ενότητας, εξετάζεται το Ερέχθειο και σε συνδυασμό με εικονογραφικές και λογοτεχνικές μαρτυρίες μελετώνται οι πανάρχαιες λατρείες της Αθήνας που τεκμηριώνουν την αυτοχθονία των Αθηναίων.
- 11/ Τα γλυπτά αετώματα του Παρθενώνα αποτελούν επιτεύγματα παγκόσμιας κληρονομιάς τόσο για την καλλιτεχνική τους αξία όσο και για την ιστορική διασύνδεση με την ηγεμονία της πόλης των Αθηνών. Η μελέτη τους εικονογραφική, τεχνοτροπική, ιστορική στοχεύει στο να αντιληφθούν επιπλέον οι φοιτητές την οργανική διασύνδεσή τους με το μνημείο του Παρθενώνα και με αξιοποίηση

φωτογραφικού υλικού από το Βρετανικό Μουσείο και το Μουσείο της Ακρόπολης να αντιληφθούν τη σημερινή αποσπασματική έκθεσή τους.
 12/ Στη στροφή προς τον 4^ο αι. π.Χ. παρουσιάζονται οι καλλιτέχνες Κηφισόδοτος, Πραξιτέλης, Λύσιππος και Σκόπας και μελετώνται οι νέες τεχνοτροπικές τάσεις και θεματικοί νεωτερισμοί που σταδιακά θα οδηγήσουν στην ελληνιστική τέχνη.
 13/ Εξετάζονται οι προφορικές παρουσιάσεις των φοιτητών και γίνεται η ολοκλήρωση της ύλης με επανάληψεις.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Η διδασκαλία πραγματοποιείται με συστηματική χρήση Τ.Π.Ε. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT που αναρτώνται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Σε ορισμένες περιπτώσεις προβάλλονται αρχαιολογικά ντοκυμαντέρ κατάλληλα για τους εκπαιδευτικούς σκοπούς του μαθήματος. Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε διάλεξης, μεγάλο μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Παραδόσεις στην τάξη</p>	<p>39 (13εβδ. x 3 ώρες)</p>
	<p>Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη, εκπαιδευτική επίσκεψη σε μουσείο ή σε αρχαιολογικό χώρο: Μελέτη και ανάλυση τέχνηρων και αρχαιολογικών χώρων (μέσα από αρχαία κείμενα, επιτόπια μελέτη αντιγράφων κλασικής τέχνης από την εκπαιδευτική συλλογή της Σχολής, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία) που εντάσσονται στις θεματικές ενότητες του μαθήματος και συμβάλλουν στην εμπέδωσή τους.</p>	
	<p>ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ</p>	<p>39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</p>
	<p>Συγγραφή εργασίας</p>	<p>21 (4 εβδ. x 3,5 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>119 ώρες 99</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά. Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του</p>	

<p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>μαθήματος και των διδακτέων ενοτήτων ανά εβδομάδα. Οι φοιτητές γνωρίζουν εξ αρχής τα διδακτικά συγγράμματα και τον τρόπο αξιολόγησής τους. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων δίνεται η αναλυτική βιβλιογραφία της κάθε ενότητας και επιπλέον ενημερωτικό υλικό από επιλεγμένες ηλεκτρονικές σελίδες για αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, 3D αποκαταστάσεις μνημείων κά.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται κάθε εβδομάδα τα Powerpoint των διαλέξεων, τα οποία με την πυκνότητα των πληροφοριών τους (εικόνες και συνοδευτικά κείμενα) αποτελούν ένα αυτόνομο παιδαγωγικό εργαλείο για τους φοιτητές.</p> <p>Εργασίες και παρουσιάσεις στην τάξη</p> <p>Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να επισκεφτούν μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους που συνδέονται με τους χώρους καταγωγής τους προβάλλοντας το δικό τους φωτογραφικό υλικό και πρωτογενείς λογοτεχνικές πηγές για τα μνημεία, όπου υπάρχουν. Με το σκεπτικό αυτό γίνονται στην τάξη προφορικές παρουσιάσεις με Powerpoint αρχαιολογικών θεμάτων που επιλέγουν οι ίδιοι και έχουν ως σκοπό να τη μύσή τους στην αρχαιολογική έρευνα και αυτοψία. Η αξιολόγηση των παρουσιάσεων αυτών αντιστοιχεί με ένα ερώτημα 4 διδακτικών μονάδων της τελικής αξιολόγησης.</p> <p>Τελική αξιολόγηση</p> <p>Η τελική αξιολόγηση είναι απόρροια των προφορικών εξετάσεων που γίνονται στο τέλος του εξαμήνου. Οι φοιτητές προσέρχονται στην αίθουσα των εξετάσεων ανά τρεις (ή τέσσερις) και καλούνται να απαντήσουν σε τρία ερωτήματα ο καθένας, που βαθμολογούνται με 4 +4+2 μονάδες αντιστοίχως. Τα δύο πρώτα ερωτήματα των 4 μονάδων προκύπτουν μέσα από ειδικά διαμορφωμένη κάλπη θεμάτων που περιλαμβάνει γύρω στα 70 ερωτήματα, κατανεμημένα από τη διδακτέα ύλη όλων των ενοτήτων. Τα ερωτήματα αυτά -που συνήθως εμπεριέχουν υποερωτήματα- είναι καταγεγραμμένα με την ακριβή ένδειξη των μονάδων και εκφωνούνται στους φοιτητές κατά την ώρα της εξέτασης. Το τρίτο ερώτημα των 2 μονάδων προκύπτει επίσης από έναν γραπτό κατόλογο περίπου 50 θεμάτων και επιλέγεται από τη διδάσκουσα κατά την ολοκλήρωση της προφορικής διαδικασίας. Η διαδικασία της προφορικής αξιολόγησης συνοδεύεται από προβολή Powerpoint καθώς τα περισσότερα ερωτήματα απαντώνται κατόπιν εποπτείας εικονογραφικού υλικού.</p> <p>Τα ερωτήματα που απαντά ο κάθε φοιτητής καθώς και η βαθμολογία του κάθε ερωτήματος συμπληρώνονται στο πρακτικό αξιολόγησης από τη διδάσκουσα κατά τη διάρκεια της εξέτασης.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν εκ των προτέρων την τελική διαδικασία αξιολόγησης τους και τη βαθμολογία των τριών ερωτημάτων που καλούνται να απαντήσουν.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
 -Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Προτεινόμενη βιβλιογραφία μαθήματος

Hölscher, T., *Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις*. Μτφρ. Π. Παπαγεωργίου. Επιμ. : Π. Καραναστάση, Θεσσαλονίκη 2005.

Βουτυράς, Μ., Γουλάκη Βουτυρά, Α., *Η αρχαία ελληνική τέχνη και η ακτινοβολία της*. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 2011.

Κοκκορού-Αλευρά, Γ., *Η Τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας. Σύντομη Ιστορία (1050-50 π.Χ.)*, Αθήνα 1990.
Πλάντζος, Δ., *Ελληνική Τέχνη και Αρχαιολογία 1100-30 π.Χ.*, Αθήνα 2011.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Πλαστική

Boardman, J., *Ελληνική Πλαστική. Η Κλασική περίοδος*. Μεταφρ. Δ. Τσουκλίδου, Αθήνα 1989.

Boardman, J., *Ελληνική Πλαστική. Η Ύστερη κλασική περίοδος*. Μεταφρ. Λ. Μπουρνιάς, Αθήνα 1999.

Γιαλούρης, Ν., *Ελληνική Τέχνη. Αρχαία Γλυπτά*, Αθήνα 1994.

Clairmont, C. W., *Classical Attic Tombstones*, Kilchberg 1993-1995.

Richter, G.M.A., *The Portraits of the Greeks*. Abridged and revised by R.R.R. Smith, Oxford 1984.

Rolley, Cl., *Η Ελληνική Γλυπτική. Από τις αρχές έως το μέσο του 5^{ου} αι.* Μτφρ. Ε. Δημητρακοπούλου, Αθήνα 2006.

Rolley, Cl., *La Sculpture grecque. 2. La période classique*, Paris 1999.

Ridgway, B.S., *The Severe Style in Greek Sculpture*, Princeton-N. Jersey 1970.

Ridgway, B.S., *Fourth-century styles in Greek Sculpture*, Wisconsin 1997.

Spivey, N., *Ελληνική Γλυπτική. Αρχαία σημασία, Σύγχρονη ανάγνωση*. Μτφρ. Β. Παπαευθυμίου-Α. Θεοχαράκη, Αθήνα 2004.

Starn-Tarn, D., *Images in Mind. Statues in Archaic and Classical Greek Literature and Thought*, Princeton 2001.

Stewart, A., *Greek Sculpture. An Exploration*, New Haven 1990.

Αρχιτεκτονική – Ναοδομία -Ιερά

Gruben, G., *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων*. Μτφρ. Δ. Ακτσελή, Αθήνα 2000.

Haselberger, L. (επιμ.), *Appearance and Essence. Refinements of Classical Architecture: Curvature*, Philadelphia 1999.

Μπούρας, Χ., *Μαθήματα Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής*. Τόμος Α, Αθήνα 1980.

Müller-Wiener, W., *Η Αρχιτεκτονική στην αρχαία Ελλάδα*. Μτφρ. Μπ. Σμιτ-Δούνα, Θεσσαλονίκη 1995.

Pedley, Sanctuaries and the sacred in the ancient Greek world, Cambridge 2006.

Spawforth, T., *Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί*. Μτφρ. Μ. Μαχαίρα, Αθήνα 2006.

Αθήνα

Boersma, J.S., *Athenian Building Policy from 561/0 to 405/4 B.C.*, Groningen 1970.

Camp, J.M., *The Athenian Agora. Excavations in the Heart of Classical Athens*, London 1986.

Camp, J.M., *Οι Αρχαιότητες της Αθήνας και της Αττικής*, Μτφρ. Μ. Κλέωπα, Αθήνα 2009.

Carpenter, R., *The Architects of the Parthenon*, Harmondsworth 1970.

Hurwit, J. M., *The Athenian Acropolis: History, Mythology, and Archaeology from the Neolithic Era to the Present*, Cambridge 1999.

Λαμπρινουδάκης, Β., *Οικοδομικά Προγράμματα στην αρχαία Αθήνα, 479-431 π.Χ.*, Αθήνα 1986.

Munn, M., *The defence of Attica; the Dema wall and the Boiotian war of 378-375 BC*, Berkeley 1993.

Σημαντιώνη-Μπουρνιά, Ε., *Αττικά Κλασικά Επιτύμβια Ανάγλυφα*, Αθήνα 1988.

Τουρνικιώτης, Π. (επιμ.), *Ο Παρθενώνας και η ακτινοβολία του στα Νεότερα χρόνια*, Αθήνα 1994.

Τραυλός, Ι., *Πολεοδομική Εξέλιξις των Αθηνών από των Προϊστορικών χρόνων μέχρι των αρχών του 19^{ου} αιώνος*, Αθήνα 1993.

Travlos, I., *Pictorial Dictionary of Ancient Athens*, London 1971.

Τιβέριος, Μ.Α., *Ελληνική Τέχνη. Αρχαία Αγγεία*, Αθήνα 1996.

Trendall, A.D., *Ερυθρόμορφα Αγγεία της Νότιας Ιταλίας και Σικελίας*. Μτφρ. Β. Μ. Σαμπετάι, Αθήνα 1996.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	<i>Προπτυχιακό</i>		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12K26	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ: Η ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ (15 ^{ος} -19 ^{ος} ΑΙ.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Παραδόσεις και ασκήσεις στην τάξη και επιτόπια μαθήματα	4		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου (Μάθημα Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Ναι. 12K2 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές (Α' εξαμ.) 12K12 Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία (Β' εξαμ.) 12K16 Πολιτισμικές Σπουδές: Μουσειολογία, Πολιτισμική Διαχείριση (Β' εξαμ.)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC113		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<ul style="list-style-type: none"> - Μεθοδολογική εξοικείωση με την Ιστορία και τη Θεωρία του Πολιτισμού και την ορολογία τους - Θεωρητική προσέγγιση του πολιτισμικού φαινομένου της αναβίωσης και πρόσληψης της ελληνικής αρχαιότητας στη Δύση κατά τους νεότερους χρόνους (15^{ος} – 19^{ος} αι.) - Εφαρμογή της θεωρίας της αναβίωσης και πρόσληψης του Ελληνικού Πολιτισμού σε δύο Μελέτες Περίπτωσης: <ul style="list-style-type: none"> A. Η ανακάλυψη της ελληνικής αρχαιότητας μέσα από τον Ευρωπαϊκό Περιηγητισμό στον Ελλαδικό Χώρο (με έμφαση στην Αττική) B. Η αναβίωση του αρχαίου ελληνικού ιδεώδους κατά τη διάρκεια της Καποδιστριακής και Οθωνικής περιόδου μέσα από τον Νεοκλασικισμό - Συνολική αποτίμηση της συμβολής του Περιηγητισμού και του Νεοκλασικισμού στη διαμόρφωση της νεοελληνικής πολιτισμικής ταυτότητας στην Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα

Γενικές Ικανότητες

- Μεθοδολογική προσέγγιση της Ιστορίας του Πολιτισμού και της Πολιτισμικής Θεωρίας
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση πολιτισμικών δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση Βιβλιογραφίας και Νέων Τεχνολογιών
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία μέσα σε χώρους και φορείς Πολιτισμού (μουσεία, ιστορικοί τόποι και μνημεία, διατηρητέα κτήρια και οικιστικά σύνολα, Πολιτιστικά Ιδρύματα και Φορείς)
- Προσαρμογή στις νέες ερευνητικές προσεγγίσεις των Πολιτισμικών Σπουδών
- Σεβασμός στην πολιτισμική ετερότητα και πολυτισμικότητα
- Σεβασμός στις ποικίλες αξίες του πολιτισμικού φαινομένου
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας απέναντι στη διατήρηση, ανάδειξη και διαχείριση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης στο πλαίσιο της πολιτισμικής πολυσημίας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Καθορισμός των στόχων της Ιστορίας του Πολιτισμού. Τα κυριότερα θεωρητικά ρεύματα της Πολιτισμικής Ιστορίας κατά τον 20^ο αιώνα.
2. Η σταδιακή διαμόρφωση του πολιτισμικού τοπίου του Νέου Ελληνισμού μέσα από την αναζήτηση και πρόσληψη της ελληνικής αρχαιότητας.
3. Η αναβίωση του ελληνικού ιδεώδους μέσα από τον περιηγητισμό. Οι πρώτοι Ευρωπαίοι περιηγητές που επισκέπτονται τον ελλαδικό χώρο: ο Φλωρεντίνος Μπουοντελμόντι (1414) και ο Κυριακός τον Αγκωνίτη (1436-37, 1443-1449), η μαρτυρία του οποίου είναι καταλυτική για τα μνημεία του Ιερού Βράχου, εφόσον αποτελεί τον τελευταίο αρχαιοδίφη, που είδε την Αθήνα πριν την τουρκική κατάκτηση.
4. Η έξοδος της πόλης της Αθήνας από την αφάνεια μετά τα μέσα του 17^{ου} αιώνα, κατά τη διάρκεια του οποίου θα καταστεί επίκεντρο του νεόκοπου ευρωπαϊκού αρχαιοθηρικού ενδιαφέροντος. Την πόλη επισκέπτονται ο Τούρκος περιηγητής Εβλιγιά Τσελεμπί, ο Γάλλος πρέσβυς Fr. O. Marquis de Nointel και ο Γάλλος Jacob Spon και George Wheler, που βλέπουν και αποτυπώνουν τα μνημεία του Ιερού Βράχου πριν την καταστροφή τους από τον Μοροζίνι (1687).
5. Η κορύφωση του περιηγητικού κύματος στον ελλαδικό χώρο μετά τα μέσα του 18^ο αιώνα, υπό την επίδραση του ευρωπαϊκού διαφωτισμού και του φιλελληνισμού. Αρχιτέκτονες, γεωμέτρεις και καλλιτέχνες με αρχαιολογικά ενδιαφέροντα, κυρίως Γάλλοι και Άγγλοι, συρρέουν τη χώρα, δημοσιεύοντας σε περιηγητικές εκδόσεις τις εκτενείς ταξιδιωτικές τους εντυπώσεις, συνοδευόμενες από πολύτιμα χαρακτηριστικά: οι απεσταλμένοι των Dilletanti, James Stuart και Nicolas Revett (1751-1753), οι Γάλλοι Choiseul-Gouffier (1776) και Fauvel (1785-93), ο Βρετανός Sir William Gell, που επισκέφτηκε μαζί με τον Ιρλανδό Edward Dodwell την Ελλάδα στα 1801, 1803-4 και 1805-6 και ο λοχαγός William Martin Leake, επιφανές μέλος της στρατιωτικο-διπλωματικής αποστολής της Αγγλίας. Ο λόρδος Έλγιν και η αποψίλωση των μνημείων του Ιερού Βράχου (1801).
6. Τα αξιοθέατα της Προεπαναστατικής Αθήνας και η ξένη παροικία της (κοσμοπολίτες και αρχαιοθήρες). Οι εικαστικές εκδοχές του Αθηναϊκού τοπίου.
7. Ο Βαυαρικός φιλελληνισμός και οι απεσταλμένοι του Λουδοβίκου Α΄, Haller von Hallerstein, Cockerell, Koes και von Stackelberg, που διεξήγαγαν ανασκαφές στον ναό της Αφαιάς Αθηνάς στην Αίγινα και στον ναό του Επικουρείου Απόλλωνα στις Βάσσειες της Φιγαλείας. Η αγορά των αρχαιοτήτων της Αίγινας και ίδρυση της Γλυπτοθήκης του Μονάχου.

8. Η εμφάνιση του νεοκλασικού ρυθμού στον νότιο γερμανικό χώρο και η μετατροπή του Μονάχου σε μια πόλη νεοκλασική (Αθήνα του Ίσαρος Ποταμού).
9. Οι απαρχές του Νεοκλασικισμού στον ελλαδικό χώρο επί Καποδίστρια (1828-1831) και η ανασυγκρότηση των ελληνικών πόλεων.
10. Η μετουσίωση του Νεοκλασικισμού στην Αθήνα - πρωτεύουσα του νεοσυσταθέντος κράτους κατά την πρόιμη Οθωνική περίοδο (1834-1844). Η ανέγερση των ανακτόρων και η ανασυγκρότηση της πόλης.
11. Η ωρίμανση της αστικής κοινωνίας, η αισθητική και η ακμή του Αθηναϊκού Νεοκλασικισμού (1842-1862).
12. Ο πολεοδομικός σχεδιασμός της νέας πρωτεύουσας υπό το πρίσμα του Νεοκλασικισμού.
13. Ο διαμεσολαβητικός ρόλος του Νεοκλασικισμού στην αναμόρφωση των πόλεων και η καθιέρωσή του ως του εθνικού αρχιτεκτονικού ρυθμού της Νεώτερης Ελλάδας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Παραδόσεις και ασκήσεις στην τάξη. Επιτόπια μαθήματα σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και πολιτιστικά ιδρύματα	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση power point και διαδικτύου καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παραδόσεις θεωρητικής προσέγγισης στην τάξη, που καλύπτουν την εξεταστέα ύλη.	26 (13 εβδ. X 2 ώρες)
	Ασκήσεις στην τοπογραφία της Αρχαίας Αθήνας (απεικονίσεις περιηγητικών εκδόσεων) και στα μνημεία του Νεοκλασικισμού (Αίγινα, Ναύπλιο, Αθήνα)	13 (13 εβδ. X 1 ώρα)
	ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	39 (13 εβδ. X 3 ώρες)
	Προετοιμασία εργασιών για τις ασκήσεις στην τάξη ή σε επιτόπιο μάθημα	16 (3 εβδ. x 3,5 ώρες x 1,5)
	Προφορική παρουσίαση	3 (1/2 ώρας επαφής + 2 1/2 ώρες προετοιμασίας)
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	68 (13 εβδ. x 3,5 ώρες X 1,5)
	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	126 ώρες
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.

	<p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Ο βαθμός είναι συνδυασμός του βαθμού των γραπτών ή προφορικών εξετάσεων (90%) και του βαθμού της εργασίας (10%).</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και σημειώσεις του καθηγητή περίπου 80 σελίδων, οι οποίες καθοδηγούν τον φοιτητή με τρόπο διεξοδικό για την περαιτέρω μελέτη του.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p><i>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - P. Burke, <i>Τί είναι πολιτισμική ιστορία</i>; Μτφρ. Σπύρος Σηφακάκης, Μεταίχμιο Εκδοτική Α.Ε., Αθήνα 2009. - E.N. Γεωργιτσογιάννη, <i>Εισαγωγή στην Ιστορία του Πολιτισμού</i>, Κ. Μπάμπαλης, μονοπρόσωπη ΕΠΕ, Αθήνα 2011. - N. Γιακωβάκη, <i>Ευρώπη μέσω Ελλάδας. Μία καμπή στην Ευρωπαϊκή Αυτοσυνείδηση. 17^{ος} -18^{ος} αιώνας</i>, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 2015. - Δ. Κοντομηνάς, <i>Η Ανάδυση και η Ανάδειξη Κέντρων Ελληνισμού στα Ταξίδια των Περιηγητών</i>, (15^{ος}-20^{ος} αιώνας), Κότινος, Αθήνα 2005. - Δ. Κοντομηνάς, <i>Ο Ελληνικός Κόσμος μέσα από το Βλέμμα των Περιηγητών</i>, (15^{ος}-20^{ος} αιώνας), Κότινος, Αθήνα 2005. - Α. Κούρια, <i>Η Ελλάδα στην περιηγητική εικονογραφία 15^{ος} - 19^{ος} αιώνας - Ταυτότητες, ετερότητες, μεταμορφώσεις</i>, Ίδρυμα Παναγιώτη & Έφης Μιχαηλή, Αθήνα 2016. - Μ. Μπίρης, Μ. Καρδαμίτση-Αδάμη, <i>Νεοκλασική αρχιτεκτονική στην Ελλάδα</i>, Εκδοτικός Οίκος Μέλισσα, Αθήνα 2001. - Κ. Σιμόπουλος, <i>Ξένοι Ταξιδιώτες στην Ελλάδα</i>, 4 τμ. Στάχυ, Αθήνα 2001. - Ph. Smith, <i>Πολιτισμική Θεωρία</i>. Μτφρ. Αθανάσιος Κατσικερός, Εκδόσεις Κριτική ΑΕ, Αθήνα 2006. - Br.A. Sparkes (εκδ.), <i>Ελληνικός Πολιτισμός</i>. Μτφρ. Μ. Λεβεντοπούλου, Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2002. - R. Stoneman, <i>Αναζητώντας την Κλασική Ελλάδα</i>. Μτφρ. Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1996. - Φ.-Μ. Τσιγκάκου, <i>Η Αθήνα με τα μάτια των ζωγράφων-περιηγητών, 16^{ος}-19^{ος} αιώνας</i>. Εκδόσεις «Τέχνης Οίστρος», Αθήνα 2007. - Δ. Φυλιππίδης, <i>Νεοκλασικές Πόλεις στην Ελλάδα (1830-1920)</i>, Εκδοτικός Οίκος Μέλισσα, Αθήνα 2007.
--

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΠΕΡΡΑ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ21	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΔΥΣΗΣ:4 ⁰⁵ /5 ⁰⁵ ΑΙ. ΕΩΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΜΑΘΗΜΑ ΚΟΡΜΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Απαραίτητο μάθημα θεωρητικής υποδομής, συμπλήρωμα στο μάθημα “Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία” για μια πρώτη κατάρτιση των φοιτητών στην εν γένει μεσαιωνική περίοδο. Συστηματική βιβλιογραφική ενημέρωση για τις πρωτογενείς πηγές και τη δευτερεύουσα βιβλιογραφία (ελληνόγλωσση-ξενόγλωσση). Ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα μεσαιωνολογικής γραμματολογίας (εκδόσεις – μεταφράσεις λατινικών κ.ά. πηγών), καθώς και σε θέματα πολιτισμικής ιστορίας (λόγιοι, μοναστηριακά εργαστήρια αντιγραφών κωδίκων) και θεσμών (Παποσύνη, Ιερά Εξέταση κ.λπ.).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος : Στο μάθημα αναπτύσσονται τα κυριότερα γεγονότα και αναδεικνύονται οι σημαντικότερες μορφές του Δυτικού Μεσαίωνα ενώ αναλύονται οι κοινωνικές-οικονομικές και πολιτικές δομές της εποχής αυτής.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Εισαγωγή: όροι-έννοιες-εθνολογικά-γεωγραφικά-τοπογραφικά, πηγές και βιβλιογραφία		
2. Το τέλος του αρχαίου κόσμου και εμφάνιση νέων εθνοτήτων στο δυτικοευρωπαϊκό χώρο – μεταναστεύσεις λαών.		
3. Οι απαρχές νέου κοινωνικο-οικονομικού συστήματος της Φεουδαρχίας		
4. Η δυτική Αυτοκρατορία των Φράγκων: Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία Φραγκικού Έθνους [=ΑΡΑΦΕ] των Καρολιδών		
5. Η διάσπαση του κράτους των Καρολιδών – εθνολογικές αλλοιώσεις στη Δύση.		

6. Πρώτος σχηματισμός ευρωπαϊκών εθνοτήτων και Δυτική Αυτοκρατορία των Γερμανών: Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία του Γερμανικού Έθνους.		
7. Η σύγκρουση Παποσύνης με ευρωπαϊκή Ανατολή/Βυζάντιο & μεγάλο Εκκλησιαστικό Σχίσμα.		
8. Η επικράτηση της Παποσύνης και η πορεία προς τις Σταυροφορίες.		
9. Ο Γρηγόριος Ζ΄ και «Γρηγοριανή μεταρρύθμιση» κλήρου.		
10. Η «Έρις της Περιβολής»/“De investitura”. Οι απαρχές οικονομικής της εκμετάλλευσης του ανατολικού κόσμου από τη Δύση.		
11. Οι 4 πρώτες Σταυροφορίες ως όργανα του δυτικοευρωπαϊκού επεκτατισμού.		
12. Η κρίση της Παποσύνης και ο κλυδωνισμός της φεουδαρχίας.		
13. Οι τελευταίες Σταυροφορίες στην Ανατολή και η απώλεια των Αγίων Τόπων για τη Δύση.		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ Η ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	
Πρόταση 2	ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	
Πρόταση 3	
Πρόταση 4	
Άλλο	

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	ΧΡΗΣΗ E-MAIL ΚΑΙ E CLASS	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)
	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ	3 (1 εβδ. x 3 ώρες)
	ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΕ ΤΟΠΟΥΣ/ΜΝΗΜΕΙΑ/ΜΟΥΣΕΙΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ	3 (1 εβδ. x 2 ώρες x 1,5)
	Ατομική μελέτη (προετοιμασία για τις εξετάσεις και συγγραφή εργασίας εξαμήνου)	78 (13 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)
Συνολικός φόρτος	123	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>	Ατομική εργασία εξαμήνου	

<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Προφορική ή γραπτή τελική εξέταση</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Π. Άντερσον, *Από την αρχαιότητα στο φεουδαρχισμό*, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας, 1981.

M. Block, *Η φεουδαλική κοινωνία*, μτφ. Μ. Λυκούδης, Αθήνα 1987.

N. Καραπιδάκης, *Ιστορία της μεσαιωνικής Δύσης (5^{ος}-11^{ος} αι.)*, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1996.

S. Bernstein - P. Milza, *Ιστορία της Ευρώπης*, τ. 1, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1997.

N. Elias, *Η διαδικασία του πολιτισμού. Μία ιστορία της κοινωνικής συμπεριφοράς στη Δύση*, μτφρ. Θ. Λουπασάκης, επιμ. Κ. Λιβιεράτος, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1997.

I. Καραγιαννόπουλος, *Η Μεσαιωνική Δυτική Ευρώπη. Εισαγωγή στη μελέτη της ιστορίας της, του κοινωνικού και οικονομικού της βίου*, Θεσσαλονίκη, εκδ. Βάνιας, 2000 (ανατύπ).

Ελένη Αρβελέρ-Μ. Aymard, *Οι Ευρωπαίοι. Αρχαιότητα, Μεσαίονας, Αναγέννηση*, τ. 1, μτφ. Π. Μπουρλάκης, Αθήνα, εκδ. Σαββάλα, 2003.

Z. Τσιρπανλής, *Η μεσαιωνική Δύση (5^{ος}-15^{ος} αι.)*, Θεσσαλονίκη, εκδ. Βάνιας, 2004 (2^η έκδ.).

A. Γ.Κ. Σαββίδης, *Από την ύστερη αρχαιότητα στον μεσαίονα. Ιστορικά δοκίμια*, Αθήνα, εκδ. Ηρόδοτος, 2007.

Ρίκα Μπενβενίστε, *Από τους βαρβάρους στους μοντέρνους. Κοινωνική ιστορία και ιστοριογραφικά προβλήματα της μεσαιωνικής Δύσης*, Αθήνα, εκδ. Πόλις, 2008.

R. H. C. Davis, *Ιστορία της Μεσαιωνικής Ευρώπης. Από τον Μέγα Κωνσταντίνο στον Άγιο Λουδοβίκο*, μετφρ. Γ. Χρηστίδης, επιμ. Ελένη Τούντα, Αθήνα, εκδ. Κριτική, 2011.

J.B. Bury, *Η εισβολή των βαρβάρων στην Ευρώπη*, μετφρ.-επιμ.-βιβλιογραφία Φωτεινή Β. Πέρρα, εισαγωγή για τον συγγραφέα και το έργο του, Α.Γ.Κ. Σαββίδης, Αθήνα, εκδ. Ηρόδοτος, 2016.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ30_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Νεότερης και Σύγχρονης Ελλάδας : Από την Επανάσταση του 1821 έως τις αρχές του 21ου αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου (μάθημα κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, στην Ελληνική, την Γερμανική και την Αγγλική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC126/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές /τριες μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν αποκτήσει γνώσεις για την Επανάσταση του 1821 και τον τρόπο συγκρότησης και λειτουργίας του Ελληνικού Κράτους κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα • Θα γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς της συγκεκριμένης ενότητας • Θα μπορούν να συνδυάζουν και να αξιολογούν επιμέρους ιστορικά γεγονότα με το πνεύμα και τις τάσεις της περιόδου • Θα είναι σε θέση να διατυπώσουν μία τεκμηριωμένη και πειστική άποψη αναφορικά με την Ιστορία της Νεότερης και Σύγχρονης Ελλάδας από την Επανάσταση του 1821 έως τις αρχές του 21ου αιώνα.
Γενικές Ικανότητες
<p>Καταβάλλεται προσπάθεια να οξυνθεί η κριτική σκέψη των φοιτητών με ενθάρρυνση ανάληψης εκ μέρους τους πρωτοβουλιών, προκειμένου να εκπονήσουν αυτόνομη (ατομική) εργασία εξαμήνου, η οποία θα έχει προαιρετικό αλλά σε κάθε περίπτωση συμψηφιστικό χαρακτήρα ως προς την τελική βαθμολογία του μαθήματος.</p>

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζεται στο συγκεκριμένο μάθημα η Επανάσταση του 1821 με τις αφετηρίες, τους αγωνιστές και τους κυριότερους σταθμούς, η άφιξη του Ιω. Καποδίστρια και η περίοδος της διακυβέρνησής του, η ίδρυση του Ελληνικού Κράτους (1830), τα χρόνια της αναρχίας (1831-1833), ο Όθωνας και η απολυταρχική μοναρχία, η συνταγματική μοναρχία και η έξωση (1862), η περίοδος του Γεωργίου Α΄ και οι έντονες κοινωνικοπολιτικές ζυμώσεις, ο Μακεδονικός Αγώνας (1904-1908) και η επανάσταση στο Γουδί (1909), η έλευση του Ελ. Βενιζέλου και οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Ελλάδα (1914-1918), η Μικρασιατική Εκστρατεία και το προσφυγικό, ο Μεσοπόλεμος και οι κοινωνικές του κατακτήσεις, ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η εμπλοκή της Ελλάδας, η Κατοχή και η Αντίσταση, η Απελευθέρωση και τα Δεκεμβριανά, ο Εμφύλιος και ο ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων, η μεταπολεμική ανασυγκρότηση και η καχεκτική δημοκρατία, οι εκλογές, η απριλιανή δικτατορία, η Μεταπολίτευση, η Γ΄ Ελληνική Δημοκρατία και η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

1η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός και οι Εκπρόσωποί του

2η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Φιλική Εταιρεία, η εκδήλωση της Επανάστασης του 1821 και ο Αγώνας

3η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Ιωάννης Καποδίστριας (1776-1831) και η ίδρυση του Ελληνικού Κράτους (1830)

4η Ενότητα-Εβδομάδα

Η έλευση του Όθωνα, η απόλυτη μοναρχία και το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου 1843

5η Ενότητα-Εβδομάδα

Η συνταγματική μοναρχία και η έξωση του Όθωνα (1843-1862)

6η Ενότητα-Εβδομάδα

Η έλευση του Γεωργίου Α΄

7η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Χαρίλαος Τρικούπης και το εκσυγχρονιστικό του έργο

8η Ενότητα-Εβδομάδα

Το κίνημα στο Γουδί (1909), ο Ελευθέριος Βενιζέλος και οι Βαλκανικοί Πόλεμοι (1912-1913)

9η Ενότητα-Εβδομάδα

Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και ο Εθνικός Διχασμός

10η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Μικρασιατική Εκστρατεία και Καταστροφή

11η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Μεσοπόλεμος και η συμμετοχή της Ελλάδας στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

12η Ενότητα-Εβδομάδα

Κατοχή, Αντίσταση, Απελευθέρωση και Εμφύλιος

13η Ενότητα-Εβδομάδα

Καχεκτική Δημοκρατία, Απριλιανή Δικτατορία, Μεταπολίτευση και Ευρωπαϊκή Ένωση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο με τους φοιτητές στο πλαίσιο των παραδόσεων μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε θεματικής ενότητας γίνεται μεθοδική χρήση των Τ.Π.Ε. Σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα προβάλλονται και ιστορικά ντοκυμανταίρ που συμβάλλουν καταλυτικά στην ολοκληρωμένη παρουσίαση του θέματος.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>

	Παραδόσεις και σεμινάρια με μεθοδική ενημέρωση πάνω σε ζητήματα αρχαικών τεκμηρίων, πρωτεύουσας και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και ενδεδειγμένη ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις από το αντίστοιχο ερευνητικό πεδίο στην αίθουσα	(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39 ώρες
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39 ώρες
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	(13εβδ.Χ4,5 ώρεςΧ1,5) = 88 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	127 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική εξέταση αφενός με ερωτήσεις πάνω στη διδαχθείσα ύλη και αφετέρου με συνοπτική εξέταση των εργασιών (που έχουν συμψηφιστικό χαρακτήρα) στην Ελληνική, Γερμανική και Αγγλική γλώσσα.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θ. Χρήστου, Πολιτικές και κοινωνικές όψεις της Επανάστασης του 1821, Αθήνα 2013 • Ν. Γ. Σβορώνος, Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας, Αθήνα 1999 • Χ. Μαγουλάς, Α. Μαρίνης, Στ. Μυρογιάννης, Ν. Σινιόσογλου, Π. Τσολιάς, Ριζοσπαστική σκέψη στη Νεότερα Ελλάδα. Από τον νεοελληνικό διαφωτισμό στο νεοελληνικό κράτος, Αθήνα 2015 <p>-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θ. Χρήστου, Από την Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου (1821) έως την ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου (1947), Αθήνα 1999 • Θ. Χρήστου, Τα σύνορα του ελληνικού κράτους και οι διεθνείς συνθήκες (1830 – 1947), Αθήνα 1999, τ.1 • Θ. Χρήστου, Κωνσταντίνος Δημητρίου Σχινάς (1801 – 1857). Η ζωή – το έργο – η εποχή του, Αθήνα 1998 • Θ. Χρήστου, Ο ρόλος των Νέων στο Μέτωπο, την Κατοχή και την Αντίσταση (1940-1944), Αθήνα 2016-2017, 2 τ. <p>-Σημείωση: Συνιστάται συμπληρωματική, ελληνική και ξενόγλωσση, βιβλιογραφία στους φοιτητές/τριες που επιθυμούν να αναλάβουν προαιρετική εργασία με συμψηφιστικό χαρακτήρα.</p> <p>-Βιβλιοθήκες</p> <p>Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευονται συστηματικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Καλαμάτα • τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • τη Λαϊκή Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33)

- το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://unioncatalog.gr/ucportal>)

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και που διαθέτουν υλικό σχετικά με τη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, όπως :

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32)
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα και Λένορμαν 218)
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61)
- Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους (Ψυχικό)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΖΥΜΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ31	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ: ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου (Μάθημα Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι [με εισηγήσεις ένας προς έναν (tutorials) στην αγγλική γλώσσα για το περιεχόμενο, τους στόχους και τη μεθοδολογία του μαθήματος, εκπόνηση εργασίας και προφορική εξέταση στην αγγλική]		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στο πλαίσιο του μαθήματος, παρουσιάζονται και αναλύονται επιλεγμένα μνημεία της ελληνιστικής εποχής (323-31 π.Χ.) από όλα τα βασίλεια, καθώς και μνημεία που σηματοδοτούν τη ρωμαϊκή επικυριαρχία στον ελλαδικό χώρο. Αυτά σχολιάζονται και αξιολογούνται με τη συνδρομή των γραμματειακών πηγών και της σύγχρονης βιβλιογραφίας μέσα από το πρίσμα της διεπιστημονικής προσέγγισης. Με τον τρόπο αυτό οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη σύγχρονη προβληματική και μεθοδολογία της έρευνας σε θέματα σχετικά με την αρχαιολογία των ελληνιστικών-ρωμαϊκών χρόνων και εμβαθύνουν τη γνώση τους ως προς το περιεχόμενο, τις μεθόδους και την κατανόηση των αρχαιολογικών καταλοίπων. Η προσέγγιση της αρχαιολογίας και τέχνης αυτής της εποχής με τρόπο πολυεπίπεδο όπου η αρχαιολογική μαρτυρία και τα υλικά κατάλοιπα συνδυάζονται με τις φιλολογικές πηγές, τις κοινωνικές και φυσικές επιστήμες, εισάγει τους φοιτητές στον διεπιστημονικό διάλογο, πολύτιμο εφόδιο τόσο για τη συνέχιση των σπουδών τους όσο και για την επιστημονική και επαγγελματική τους κατάρτιση.

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:

- να οριοθετούν με σαφήνεια την ελληνιστική και ρωμαϊκή εποχή στον ελλαδικό χώρο και να προσδιορίζουν τις καλλιτεχνικές τάσεις που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκειά τους,
- να γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς στην τέχνη της ελληνιστικής περιόδου,
- να εντάσσουν την εμφάνιση των μνημείων στο ευρύτερο πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της εποχής κατά την οποία κατασκευάστηκαν,
- να παρατηρούν και να περιγράφουν αναλυτικά επιλεγμένα μνημεία της ελληνιστικής-ρωμαϊκής τέχνης και να αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα από αυτά,
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένη γνώμη και να συνθέτουν αξιόπιστες αναλύσεις για τον χαρακτήρα της τέχνης αυτής της εποχής και το σημαντικό ρόλο της Μακεδονίας, και των μεγάλων ελληνιστικών πόλεων της ανατολής (Αλεξάνδρεια, Πέργαμος, Αντιόχεια) στην εξέλιξή της.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατιθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και εναισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Το μάθημα αποσκοπεί στο να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών:

- Διεύρυνση της γνώσης στο ερευνητικό αντικείμενο της κλασικής αρχαιολογίας, μέσα από τη μελέτη των μνημείων και των υλικών καταλοίπων της ελληνιστικής-ρωμαϊκής εποχής.
- Πολυσχιδή ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών.
- Επικαιροποίηση της γνώσης και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες.

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχνους, αλλά και με ειδικούς όμορων επιστημών, δεξιότητες πολύτιμες για την ανανέωση και τη βιωσιμότητα των σπουδών στην ιστορία και την αρχαιολογία.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.), της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός ή δημιουργία πρωτότυπου και επιστημονικά τεκμηριωμένου σκεπτικού για μουσειακές εκθέσεις, ανάδειξη αρχαιολογικών μνημείων και χώρων, πολιτιστικά δρώμενα κ.λπ.). Ο πτυχιούχος θα έχει την ικανότητα να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει υπεύθυνα για τρίτους και να αξιοποιεί σε περαιτέρω σπουδές ή στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ένα μεγάλο εύρος της αρχαιολογικής του γνώσης με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα.
- Εφαρμογή των επιστημονικών και επαγγελματικών του δεξιοτήτων σε διεθνές περιβάλλον.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα αυτό στοχεύει στη γνωριμία των φοιτητών με την τέχνη και την αρχαιολογία των ελληνιστικών χρόνων που, συμβατικά, εκτείνονται από τον θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου, το 323 π.Χ., μέχρι και την κατάκτηση του τελευταίου ελληνιστικού βασιλείου (της Αιγύπτου) το 31 π.Χ., από τους Ρωμαίους. Μελετώνται αντιπροσωπευτικά μνημεία από όλα τα ελληνιστικά βασίλεια, προκειμένου να γίνουν αντιληπτές οι αλλαγές που συντελούνται σε έναν «παγκοσμιοποιημένο» κόσμο, όπου το ελληνικό στοιχείο παραμένει κυρίαρχο, αλλά μεταλλάσσεται μέσα από τον συνεχή διάλογό του με άλλους τοπικούς πολιτισμούς και την μετατόπιση των καλλιτεχνικών κέντρων ανατολικότερα. Επιπλέον, επιχειρείται μία συνοπτική επισκόπηση αντιπροσωπευτικών μνημείων που δημιουργήθηκαν την περίοδο της ρωμαϊκής επικυριαρχίας στον ελλαδικό χώρο (από τα μέσα του 2^{ου} αι. π.Χ., περίπου, μέχρι και τον 3^ο αι. μ.Χ.), ώστε να αναδειχθούν πτυχές του φαινομένου της διαπολιτισμικότητας στην τέχνη.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 ενότητες.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1.Ελληνιστικός κόσμος-Ναοδομία	Gherke, H., J. , <i>Ιστορία του Ελληνιστικού Κόσμου</i> . Μεταφρ. Α. Χανιώτης, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2000. Gruben, G. , <i>Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων</i> . Μτφρ. Δ. Ακτσελή, Αθήνα 2000. Lénêque, P. , <i>Ο ελληνιστικός κόσμος</i> . Μτφρ. Μ. Παπαηλιάδη, Αθήνα 2003. Onians, J. , <i>Art and thought in the Hellenistic Age</i> , Thames and Hudson, London 1979.	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/

	Walbank, F. W., <i>Ο Ελληνιστικός κόσμος.</i> Μετφρ. Τ. Δαρβέρης, Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1993.	
2.Ιερά	Gruben, G., <i>Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων.</i> Μετφρ. Δ. Ακτσελή, Αθήνα 2000. Lawrence, A.W., Tomlinson, R.A., <i>Greek Architecture,</i> New Haven, Yale 1996.	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/
3.Ανάκτορα	Nielsen, I., <i>Hellenistic Palaces: tradition and renewal,</i> Studies in Hellenistic Civilization V, Aarhus Univ. Press, Aarhus 1994.	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/
4.Πολεοδομία και οικιστική	Hoepfner, W. (επιμ.), <i>Ιστορία της Κατοικίας 5000 π.Χ.- 500 μ.Χ.</i> Μετφρ. Η. Τσιριγκάκης, επιμ. Π. Αδάμ-Βελένη, Θεσσαλονίκη 2005.	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/
5.Λύσιππος-πορτρέτα	Boardman, J., <i>Ελληνική Πλαστική. Ύστερη κλασική περίοδος.</i> Μεταφρ. Λ. Μπουρνιάς, Αθήνα 1999. Buschor, E., <i>Το Ελληνιστικό Πορτραίτο.</i> Μεταφρ. Γ.Σ. Δοντά, Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, Αθήνα 1995.	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/

	<p>Fröhlich, B., <i>Die Statuarischen Darstellungen der hellenistischen Herrscher</i>, Hamburg 1998.</p> <p>Smith, R.R.R., <i>Hellenistic Royal Portraits</i>, Oxford Clarendon Press, Oxford 1988.</p> <p>Stewart, A., <i>Faces of Power. Alexander's Image and Hellenistic Politics</i>, Univ. of California Press, Berkeley/L. Angeles/Oxford 1993</p>	
6. Η γλυπτική της Περγάμου	<p>Palagia, O., Coulson W, (επιμ.), <i>Regional Schools in Hellenistic Sculpture. Proceedings of an International Conference held at the American School of Classical Studies at Athens. March 15-17, 1996.</i> Oxbow Monograph 90, Oxford 1998.</p> <p>Pollit, J.J., <i>Η Τέχνη στην Ελληνιστική Εποχή</i>. Μτφρ. Α. Γκαζή, Εκδόσεις Παπαδήμα, Αθήνα 1994.</p>	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/
7. Άλλες τάσεις στην πλαστική των ελληνιστικών χρόνων	<p>Kousser, R. M., <i>Hellenistic and Roman ideal Sculpture. The Allure of the Classical</i>, Cambridge/N. York 2008.</p> <p>Ridgway, B. S., <i>Fourth-century styles in Greek</i></p>	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/

	<p><i>Sculpture</i>, Wisconsin 1997.</p> <p>Ridgway, B. S., <i>Hellenistic Sculpture I. The styles of ca. 331–200 BC</i>, Bristol 1990.</p> <p>Ridgway, B. S., <i>Hellenistic Sculpture II. The styles of ca. 200–100 BC</i>, Wisconsin 2000.</p> <p>Ridgway, B. S., <i>Hellenistic Sculpture III. The styles of ca. 100–31 BC</i>, Wisconsin 2002.</p> <p>Smith, R., R., R., <i>Ελληνιστική Πλαστική</i>. Μτφρ. Δ. Κουτσούμπα, Αικ. Χαμηλάκη, Αθήνα 2009.</p> <p>Stewart, A. F., <i>Attika: Studies in Athenian sculpture of the Hellenistic age</i>, London 1979.</p> <p>Themelis, P., “Damophon”, στο: Ο. Palagia (επιμ.), <i>Personal styles in Greek sculpture</i>, Cambridge, N. York 1996.</p>	
<p>8.Ζωγραφική</p>	<p>Andronikos, M., <i>Βεργίνα II. Ο Τάφος της Περσεφόνης</i>, Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, Αθήνα 1994.</p> <p>Brecoulaki, H., 2006. <i>La Peinture Funéraire de Macédoine. Emplois et Fonctions de la Couleur IVe-IIIe s. av. J.-C.</i></p>	<p>https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/</p>

	<p>Μελετήματα 48. Centre de Recherches de l’ Antiquité grecque et romaine. Fondation Nationale de la Recherche Scientifique, Athènes 2006. Bruno, V. J., <i>Hellenistic Painting Techniques; the evidence of the Delos fragments,</i> Brill, Leiden 1985. Rouveret, A., <i>Histoire et imaginaire de la peinture ancienne, Ve siècle av. J. C – Ier siècle ap. J.C.,</i> Rome 1989. Saatsoglou- Paliadeli, Chr., <i>Βεργίνα. Ο τάφος του Φιλίππου. Η τοιχογραφία με το κυνήγι, Εν Αθήναις</i> Αρχαιολογική Εταιρεία, Αθήνα 2004. Τιβέριος, Μ. Α., Τσιαφάκη, Δ. Σ. (επιμ.), <i>Το χρώμα στην αρχαία Ελλάδα. Ο ρόλος του χρώματος στην αρχαία ελληνική τέχνη και αρχιτεκτονική (700- 31 π.Χ.). Πρακτικά Συνεδρίου – Θεσσαλονίκη, 12- 16 Απριλίου 2000,</i> Θεσσαλονίκη 2002.</p>	
<p>9.Επιδαπέδια ψηφιδωτά</p>	<p>Dunbabin, K. M. D., <i>Mosaics of the Greek and Roman World,</i> Cambridge University Press, Cambridge 1999.</p>	<p>https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/</p>

<p>10.Κεραμική</p>	<p>Ακαμάτης, Ι. Μ., <i>Πήλινες Μήτρες Αγγείων από την Πέλλα, Αθήνα 1993².</i></p> <p>Γιανικκουρή, Α., «Υδρίες Hadra με λευκό βάθος από τη Ρόδο. Μία πρώτη προσέγγιση», <i>Γ' Επιστημονική Συνάντηση για την Ελληνιστική Κεραμική. Χρονολογημένα σύνολα, Εργαστήρια. Θεσσαλονίκη 24-27 Σεπτεμβρίου 1991, Αθήνα 1994, σελ. 302-310.</i></p> <p>Hayes, J. W., «Αγγεία εκλεκτής ποιότητας στον ελληνιστικό κόσμο», στο T. Rasmussen, N. Spivey (επιμ.), <i>Προσεκτικές ματιές στα ελληνικά αγγεία.</i> Μτφρ. Θ. Ξένος, Αθήνα 1997, σελ. 249-276.</p>	<p>https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/</p>
<p>11.α) Ιστορική επισκόπηση της εποχής της ρωμαϊκής επικυριαρχίας στον ελλαδικό χώρο. β) Αρχιτεκτονική – Δημόσια Οικοδομήματα</p>	<p>Βλίζος Σ. (επιμ.), <i>Η Αθήνα κατά τη Ρωμαϊκή Εποχή. Πρόσφατες ανακαλύψεις - Νέες έρευνες,</i> Μουσείο Μπενάκη. Παράρτημα 4^ο, Αθήνα 2008.</p> <p>Grammenos, D. V. (επιμ.), <i>Roman Thessaloniki.</i> Thessaloniki: Archaeological Museum Publications 1, Thessaloniki 2003.</p> <p>Ζάχος Κ.Α. (επιμ.), <i>Νικόπολις Β'. Πρακτικά του</i></p>	<p>https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/</p>

	<p>δευτέρου διεθνούς συμποσίου για τη Νικόπολη. 11-15 Σεπτεμβρίου 2002. Ίδρυμα Ακτία Νικόπολις, Πρέβεζα 2007.</p> <p>Hölscher, T., Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις. Μτφρ. Π. Παπαγεωργίου. Επιμ : Π. Καραναστάση, Θεσσαλονίκη 2005.</p> <p>MacReady, S., Thomson, F. H., <i>Roman Architecture in the Greek World,</i> London 1987.</p> <p>Ramage, N. H., Ramage, A., <i>Ρωμαϊκή Τέχνη.</i> Μτφρ. Χ. Ιωακειμίδου, Θ. Στεφανίδου-Τιβερίου, Θεσσαλονίκη 2000.</p> <p>Vitti, M., Η πολεοδομική εξέλιξη της Θεσσαλονίκης από την ίδρυσή της ως τον Γαλέριο. Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, Αθήνα 1996.</p>	
<p>12.Ρωμαϊκή πλαστική (αυτοκρατορικά πορτρέτα, ιστορικά ανάγλυφα, Αττικές σαρκοφάγοι)</p>	<p>Ζάχος Κ.Λ., <i>Το μνημείο του Οκταβιανού Αύγουστου στη Νικόπολη. Το τρόπαιο της ναυμαχίας του Ακτίου.</i> ΥΠΠΟ, Αθήνα 2001.</p> <p>Hölscher, T., Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις.</p>	<p>https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/</p>

	<p>Μτφρ. Π. Παπαγεωργίου. Επιμ : Π. Καραναστάση, Θεσσαλονίκη 2005. Στεφανίδου-Τιβεριού, Θ., Καραναστάση, Π., Δαμάσκος, Δ. (επιμ.), <i>Παράδοση και νεωτερικά στοιχεία στην πλαστική της Ρωμαϊκής Ελλάδας. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου (Θες/νικη, 7-9 Μαΐου 2009)</i>, Θεσσαλονίκη 2012.</p>	
13.Ρωμαϊκή Ζωγραφική	<p>Hölscher, T., <i>Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις.</i> Μτφρ. Π. Παπαγεωργίου. Επιμ : Π. Καραναστάση, Θεσσαλονίκη 2005. Miller, St., <i>The Tomb of Lyson and Kallikles: a painted Macedonian tomb,</i> Mainz 1993.</p>	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC177/
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Προφορικές ερωτήσεις στη διάρκεια των μαθημάτων.	
Πρόταση 2	Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.	
Πρόταση 3	Εξετάσεις και προαιρετική προφορική εργασία.	
Πρόταση 4	Εξετάσεις και προαιρετική γραπτή εργασία.	
Άλλο		
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Παραδόσεις (πρόσωπο με πρόσωπο) ▪ Επιτόπιο μάθημα στην Εκπαιδευτική Αρχαιολογική Συλλογή του Τμήματος 										
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η διδασκαλία πραγματοποιείται με συστηματική χρήση Τ.Π.Ε. • Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT, οι οποίες αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Σε ορισμένες περιπτώσεις προβάλλονται αρχαιολογικά ντοκυμαντέρ κατάλληλα για τους εκπαιδευτικούς σκοπούς του μαθήματος. <p>Η επικοινωνία με τους φοιτητές πραγματοποιείται:</p> <p>α) πριν και μετά από κάθε μάθημα, β) στις ώρες υποδοχής με τους φοιτητές ή μετά από συνενόηση άλλες μέρες και ώρες, γ) ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας e-class και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.</p>										
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Παραδόσεις στην τάξη</td> <td style="text-align: center;">39 (13εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</td> <td style="text-align: center;">81 (12 εβδ. x 4,5 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td>Επιτόπιο μάθημα στην εκπαιδευτική συλλογή</td> <td style="text-align: center;">5 (1 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td style="text-align: center;">125</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Παραδόσεις στην τάξη	39 (13εβδ. x 3 ώρες)	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	81 (12 εβδ. x 4,5 ώρες x 1,5)	Επιτόπιο μάθημα στην εκπαιδευτική συλλογή	5 (1 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>										
Παραδόσεις στην τάξη	39 (13εβδ. x 3 ώρες)										
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	81 (12 εβδ. x 4,5 ώρες x 1,5)										
Επιτόπιο μάθημα στην εκπαιδευτική συλλογή	5 (1 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)										
Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125										
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία. Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτάται συχνά συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό από αξιόπιστους ιστότοπους (ντοκιμαντέρ, 3D αποκαταστάσεις μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, «εικονικές» επισκέψεις μουσείων, κατάλογοι αρχαιολογικών εκθέσεων και μουσείων, κ.α.).</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Ο βαθμός είναι άθροισμα των βαθμών των ερωτήσεων της γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου.</p> <p>Η βαθμολογία στην κλίμακα 1-10 για την τελική εξέταση βασίζεται σε διαφορετικών τύπων ερωτήσεις, οι οποίες ανανεώνονται σε κάθε εξέταση. Η τελική γραπτή εξέταση περιλαμβάνει:</p>										

	<p>4. Θέμα 1: υποχρεωτικό (5 βαθμοί) Ενότητα εικόνων για σχολιασμό</p> <p>5. Θέμα 2: επιλογής (5 βαθμοί) Ενότητα δύο/τριών (2/3) ερωτημάτων, που απαιτούν σύνθεση και ανάλυση. Οι φοιτητές επιλέγουν ένα από τα ερωτήματα στο οποίο θα απαντήσουν.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν επίσης εκ των προτέρων σε πόσους βαθμούς αντιστοιχεί κάθε σωστή απάντηση με σχετική αναγραφή στην προσφώνηση κάθε ενότητας ερωτήσεων.</p>
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Hölscher, T., <i>Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις</i>. Μτφρ. Π. Παπαγεωργίου. Επιμ. : Π. Καραναστάση, Θεσσαλονίκη 2005.</p> <p>Lénêque, P., <i>Ο ελληνιστικός κόσμος</i>, μτφρ. Μ. Παπαηλιάδη, Αθήνα 2003.</p> <p>Πλάντζος, Δ., <i>Ελληνική Τέχνη και Αρχαιολογία 1100-30 π.Χ.</i>, Αθήνα 2011.</p> <p>Pollit, J. J., <i>Η Τέχνη στην Ελληνιστική Εποχή</i>. Μτφρ. Α. Γκαζή, Εκδόσεις Παπαδήμα, Αθήνα 1994.</p> <p>Ramage, N. H., Ramage, A., <i>Ρωμαϊκή Τέχνη</i>. Μτφρ. Χ. Ιωακειμίδου, Θ. Στεφανίδου-Τιβεριού, Θεσσαλονίκη 2000.</p> <p>Κόμβος Υπουργείου Πολιτισμού για Αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία της Ελλάδας (http://odysseus.culture.gr/)</p> <p>Ιστοσελίδα για Ελληνιστική Εποχή στον κόμβο της Ελληνικής Ιστορίας του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού (εγκεκριμένου από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο) (http://www.fhw.gr/chronos/06/)</p> <p>Βιβλιοθήκες Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευονται συστηματικά τη βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και τον Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (http://www.unioncatalog.gr/ucportal/)</p> <p>Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν υλικό σχετικό με το συγκεκριμένο πεδίο, όπως π.χ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας (Πανεπιστημίου 22), ➤ της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής (Σουηδίας 52, Κολωνάκι)
--

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Κ32	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία: Μέση και Ύστερη Βυζαντινή περίοδος		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις στην τάξη (βλ. Οργάνωση Διδασκαλίας)	4	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου (Μάθημα Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC123/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην αρχαιολογία και τέχνη της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής περιόδου (8ος-15ος αιώνας). Εξετάζονται θέματα πολεοδομίας, κοσμικής και εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, γλυπτικής, μνημειακής ζωγραφικής (ψηφιδωτό, τοιχογραφία), ζωγραφικής χειρογράφων και εικόνων, μικροτεχνίας (ελεφαντοστά, αργυρά σκεύη, κεραμική). Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές το βυζαντινό υλικό πολιτισμό μέσα από τις κυριότερες εκφάνσεις του και τα σημαντικότερα δείγματά του.</p> <p>Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να αναγνωρίζουν τα κυριότερα μνημεία, τύπους και τάσεις της μεσοβυζαντινής και υστεροβυζαντινής αρχιτεκτονικής και τέχνης • να «διαβάζουν» (κατανόηση, περιγραφή) κατόψεις κτηρίων • να αναλύουν εικόνες (εικονογραφία και τεχνοτροπία)
Γενικές Ικανότητες
<p>Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εξοικείωση με το ερευνητικό αντικείμενο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας • ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών • επικαιροποίηση της γνώσης και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες • ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.), της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός ή δημιουργία πρωτότυπου, αξιόλογου και επιστημονικού ιστορικού σκεπτικού για μουσειακές εκθέσεις, ανάδειξη αρχαιολογικών μνημείων και

χώρων, πολιτιστικές διαδρομές, πολιτιστικά δρώμενα κ.λπ.). Ο πτυχιούχος θα έχει την ικανότητα να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει υπεύθυνα για τρίτους και να αξιοποιεί σε περαιτέρω σπουδές ή στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ένα μεγάλο εύρος της ιστορικής του γνώσης με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος *Βυζαντινή Αρχαιολογία: Μέση και Ύστερη Βυζαντινή περίοδος* επιχειρείται μια εισαγωγή στην αρχαιολογία και τέχνη των εν λόγω περιόδων (8ος-15ος αιώνας). Για κάθε κατηγορία υλικού καταλοίπου εξετάζονται τα πιο αντιπροσωπευτικά μνημεία, η βασική τους τυπολογία και οι κυριότερες τεχνοτροπικές τάσεις. Το μάθημα διαρθρώνεται ενδεικτικά ως εξής:

Μάθημα 1ο: Εισαγωγή

Ιστορικό πλαίσιο – «Σκοτεινοί χρόνοι» και Εικονομαχία: αρχιτεκτονική (τρουλαία βασιλική), μνημειακή ζωγραφική (ψηφιδωτά Κωνσταντινούπολης, Ανατολής), ζωγραφική χειρογράφων.

Μάθημα 2ο-3ο: Μεσοβυζαντινή αρχιτεκτονική

Η βυζαντινή πόλη-κάστρο – κοσμική αρχιτεκτονική – εκκλησιαστική αρχιτεκτονική: Σχολή Κωνσταντινούπολης και βόρειας Ελλάδας, Ελλαδική Σχολή

Μάθημα 4ο-5ο: Μεσοβυζαντινή ζωγραφική I

Δυναστείες Μακεδόνων και Δουκάδων (867-1081): Αγία Σοφία Κωνσταντινούπολης, Αγία Σοφία Θεσσαλονίκης, τοιχογραφίες Καππαδοκίας

Μάθημα 6ο-7ο: Μεσοβυζαντινή ζωγραφική II

Δυναστείες Κομνηνών και Αγγέλων (1081-1204): ψηφιδωτά ελλαδικού χώρου, ψηφιδωτά/τοιχογραφίες Κιέβου, Σερβίας, ΠΓΔΜ, Κύπρου, Σικελίας

Μάθημα 9ο: Υστεροβυζαντινή αρχιτεκτονική

Υστεροβυζαντινές πόλεις – εκκλησιαστική αρχιτεκτονική

Μάθημα 11ο: Υστεροβυζαντινή ζωγραφική

Περίοδος Φραγκοκρατίας (1204-1261): μνημειακή ζωγραφική (Ιταλία, Σερβία), εικόνες “σταυροφόρων”.

Παλαιολόγεια περίοδος: Κωνσταντινούπολη, Θεσσαλονίκη, Άγιο Όρος

Μάθημα 11ο: Ζωγραφική εικόνων – Ζωγραφική χειρογράφων

Μάθημα 12ο: Μικροτεχνία

Σμάλτο, ελεφαντοστό, αργυροχοΐα, κεραμική

Μάθημα 13ο: Επαναληπτικό μάθημα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ • ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Παραδόσεις στην τάξη</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις διαφανειών (ppt), οι οποίες αναρτώνται ανελλιπώς και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Επίσης, στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) αναρτώνται άρθρα και βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή (pdf), καθώς και σύνδεσμοι ιστοσελίδων σχετικών με το μάθημα, οι οποίοι επικαιροποιούνται τακτικά.</p> <p>Εξάλλου, η ηλεκτρονική τάξη (eclass) χρησιμοποιείται συστηματικά για την επικοινωνία με τους φοιτητές (εκτός τάξης και εκτός ωρών υποδοχής φοιτητών).</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p><i>Δραστηριότητα</i> Παραδόσεις στην τάξη</p>	<p><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i> 39 (13 εβδο. x 3 ώρες)</p>

	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>88 (13 εβδ. x 4,5 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>127 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass):</p> <p>α) περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, β) η σχετική βιβλιογραφία γ) άρθρα και βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή (pdf) δ) σύνδεσμοι ιστοσελίδων σχετικών με το μάθημα ε) όλες οι διαφάνειες, που προβάλλονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και οι οποίες καθοδηγούν το φοιτητή στη μελέτη του.</p> <p>Στο μέσον του εξαμήνου διεξάγεται στο πλαίσιο του μαθήματος δοκιμαστική εξέταση, η οποία διορθώνεται μέσα στην τάξη και δεν βαθμολογείται. Η εξέταση αυτή δίνει την ευκαιρία στους φοιτητές να αξιολογήσουν το βαθμό κατανόησης, τις γνώσεις, και τον τρόπο εργασίας τους.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Ο βαθμός είναι άθροισμα του βαθμών των ερωτήσεων της γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου. Η βαθμολογία στην κλίμακα 1-10 για την τελική εξέταση βασίζεται σε διαφορετικών τύπων ερωτήσεις, οι οποίες ανανεώνονται σε κάθε εξέταση.</p> <p>Η τελική γραπτή εξέταση περιλαμβάνει α) σειρά ερωτήσεων, οι οποίες χρήζουν σύντομης απάντησης (βαθμολογούνται με 1 βαθμό έκαστη) ή β) ερωτήσεις, που απαιτούν απάπτυξη και αφορούν στο σχολιασμό κάτοψης ή εικόνας (βαθμολογούνται με άριστα το βαθμό 5 έκαστη) ή γ) συνδυασμό των παραπάνω. Και στους δύο τύπους ερωτήσεων οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων ερωτήσεων, ενώ γνωρίζουν εκ των προτέρων σε πόσους βαθμούς αντιστοιχεί κάθε σωστή απάντηση με σχετική αναγραφή στην εκφώνηση κάθε ερώτησης.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ιστορικό πλαίσιο (γενικά)

- A. Cameron, B. Ward-Perkins, M. Whitby (επιμ.), *The Cambridge Ancient History*, vol. 14, *Late Antiquity: Empire and Successors, AD 425-600*, Cambridge, 2000.
- A. Kazhdan (επιμ.), *The Oxford Dictionary of Byzantium*, Νέα Υόρκη/Οξφόρδη, 1991 (3 τόμοι).
- C. Mango, *Βυζάντιο, η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, Αθήνα (ΜΙΕΤ), 1988.

Τέχνη (γενικά)

- R. Cormack, *Byzantine Art*, Οξφόρδη, 2000.
- A. Grabar, *L'Iconoclasme byzantin. Le dossier archéologique*, Παρίσι, 1984.
- Τζ. Λόουντεν, *Πρώιμη Χριστιανική και Βυζαντινή Τέχνη*, Αθήνα 1997.
- C. Mango, *The Art of the Byzantine Empire, 312-1453, Sources and Documents*, Τορόντο/Βuffalo/Λονδίνο, 1986.
- L. Rodley, *Βυζαντινή Τέχνη και Αρχιτεκτονική*, Αθήνα, 2010.

- Μ. Χατζηδάκης, *Η Μεσοβυζαντινή Τέχνη*, στο: *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τόμ. Η΄, Αθήνα 1979, 274-305, 312-317.
- Μ. Χατζηδάκης, *Η Ύστερη Βυζαντινή Τέχνη (1204-1453)*, στο: *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τόμ. Θ΄, Αθήνα 1979, 394-414, 423-449.

Κατάλογοι εκθέσεων

- J. Albani, E. Chalkia (επιμ.), *Heaven and Earth, Cities and Countryside in Byzantine Greece*, Washington D.C., National Gallery of Art, Los Angeles, J. Paul Getty Museum, 2013.
- D. Buckton (επιμ.), *Byzantium. Treasures of Byzantine Art and Culture*, British Museum, Λονδίνο, 1994.
- *Byzance. L'art byzantin dans les collections publiques françaises*, Musée du Louvre, Παρίσι, 1992.
- R. Cormack, M Vassilaki (επιμ.), *Byzantium, 330-1453*, Λονδίνο, Royal Academy of Arts, 2008.
- A. Drandaki, D. Papanikola-Bakirtzi, A. Tourta (επιμ.), *Heaven and Earth, Art of Byzantium from Greek Collections*, Washington D.C., National Gallery of Art, Los Angeles, J. Paul Getty Museum, 2013.
- H.C. Evans, *Byzantium, Faith and Power (1261-1557)*, The Metropolitan Museum of Art, Νέα Υόρκη, 2004.
- H.C. Evans, W.D. Wixom (επιμ.), *The Glory of Byzantium. Art and Culture of the Middle Byzantine Ear A.D. 843-1261*, The Metropolitan Museum of Art, Νέα Υόρκη, 1997.
- Δ. Παπανικόλα-Μπακιρτζή (επιμ.), *Καθημερινή Ζωή στο Βυζάντιο*, Αθήνα, 2002.

Αρχιτεκτονική

- Ν. Γκιοιές, *Βυζαντινή ναοδομία (600-1204)*, Αθήνα, 1987.
- S. Ćurčić, E. Χατζητρύφωνος (επιμ.), *Κοσμική μεσαιωνική αρχιτεκτονική στα Βαλκάνια 1300-1500 και η διατήρησή της*, Θεσσαλονίκη, 1997.
- R. Krautheimer, *Παλαιοχριστιανική και βυζαντινή αρχιτεκτονική*, Αθήνα, 1999.
- C. Mango, *Byzantine Architecture*, Νέα Υόρκη, 1976.
- Χ. Μπούρας, *Ιστορία της αρχιτεκτονικής, β΄ τόμος, Αρχιτεκτονική στο Βυζάντιο, το Ισλάμ και τη Δυτική Ευρώπη κατά το Μεσαίωνα*, Αθήνα, 1999.
- Χ. Μπούρας, *Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή αρχιτεκτονική στην Ελλάδα*, Αθήνα 2001.
- Χ. Μπούρας, Λ. Μπούρα, *Η ελλαδική ναοδομία κατά τον 12^ο αιώνα*, Αθήνα, 2002.

Μνημειακή ζωγραφική

- Μ. Αχειμάστου-Ποταμιάνου, *Βυζαντινές τοιχογραφίες*, Αθήνα, 1994.
- O. Demus, *Byzantine Mosaic Decoration, Aspects of Monumental Art in Byzantium*, Λονδίνο, 1948.
- Χ. Μπακιρτζή^{ΣΕΠ}, Χ. Μαυροπούλου-Γσιούμη, Ε. Κουρκουτίδου-Νικολαΐδου, *Ψηφιδωτά της Θεσσαλονίκης, 4ος-14ος αιώνας*, Αθήνα, 2014.
- Σ. Καλοπίση-Βέρτη, *Τάσεις της μνημειακής ζωγραφικής περί το 1300 στον ελλαδικό και νησιώτικο χώρο (εκτός από τη Μακεδονία)*, στο: *Ο Εμμανουήλ Πανσέληνος και η εποχή του*, Αθήνα 1999, 63-90.
- D. Mouriki, *Stylistic Trends in Monumental Painting of Greece During the Eleventh and Twelfth Centuries*, στο: *Dumbarton Oaks Papers*, 34-35, 1982, 77-124.
- M. Panayotidi, *La peinture monumentale en Grèce de la fin de l'Iconoclasme jusqu'à l'avènement des Comnènes (843-1081)*, στο: *Cahiers Archéologiques*, 34, 1986, 75-108.
- I. Sinkevic, *The Church of St. Panteleimon at Nerezi: Architecture, Programme, Patronage*, Spätantike-Frühes Christentum-Byzanz, Bd. 6, Wiesbaden, 2000.
- Ε. Τσιγαρίδας, *Οι τοιχογραφίες της περιόδου των Παλαιολόγων σε ναούς της Μακεδονίας*, Θεσσαλονίκη, 1999.
- Ν. Χατζηδάκη, *Βυζαντινά ψηφιδωτά*, Αθήνα, 1994.
- Ν. Χατζηδάκη, Μ. Χατζηδάκης, *Όσιος Λουκάς*, Αθήνα, 1996.

Εικονογραφημένα χειρόγραφα

- Γ. Γαλάβαρης, *Ζωγραφική βυζαντινών χειρογράφων*, Αθήνα, 1995.

Μικροτεχνία

- A. Cutler, *The Craft of Ivory: Sources, Techniques and Uses in the Mediterranean World, AD 200-1400*, Washington DC, 1985.
- Δ. Παπανικόλα-Μπακιρτζή (επιμ.), *Βυζαντινά εφραλωμένα κεραμικά, Η τέχνη των εγχάρακτων*, Αθήνα, 1999.
- W.F. Volbach, *Elfenbeinarbeiten der Spätantike und des frühen Mittelalters*, Mainz, ³1976.

- K. Wessel, *Die Byzantinische Emailkunst von 5 bis 13. Jahrhundert*, Recklinghausen, 1967 (αγγλική μετάφραση Shannon, 1969).

Βιβλιοθήκες

Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευόμαστε συστηματικά τη βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>). Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες, που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν υλικό σχετικό με το συγκεκριμένο πεδίο, όπως η βιβλιοθήκη της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας και η Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΟΥΡΗ ΜΑΡΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	121/ΔΠΑ-1 = 12Α/ΔΠΑ-1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών Ι: Μουσειολογία-Επιμέλεια Συλλογών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΡΜΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC299/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζουν την ιστορική εξέλιξη του θεσμού του μουσείου διεθνώς και στον ελλαδικό χώρο, την μεταβολή του ρόλου του μουσείου, και τις απαιτήσεις που προκύπτουν κατά τη λειτουργία ενός σύγχρονου μουσείου. • Αντιλαμβάνονται τη σημασία της ορθής διαχείρισης των κινητών πολιτιστικών αγαθών. • Έχουν εμπεδώσει το περιεχόμενο, τη δομή, τον στόχο και τη μεθοδολογία βασικών διαδικασιών που αφορούν στην επιμέλεια των μουσειακών συλλογών. • Γνωρίζουν τον θεωρητικό στόχο, το εννοιολογικό περιεχόμενο και τη μεθοδολογία της ερμηνευτικής διαδικασίας που χαρακτηρίζει την εκθεσιογραφία στο πλαίσιο του μουσείου. • Είναι σε θέση να αντικρίζουν και να αξιολογούν μια μουσειακή έκθεση μέσω της σύγχρονης μουσειολογικής θεωρίας.
Γενικές Ικανότητες
<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>Εφαρμογή της διδαχθείσας θεωρίας στην πράξη</i></p>

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επικεντρώνεται στη διαχρονική εξέταση των θεσμών των συλλογών και των μουσείων και στη διαχείριση των κινητών πολιτιστικών αγαθών, όπως συντελείται στα Μουσεία σήμερα βάσει της σύγχρονης μουσειολογίας. Τα κεντρικά θέματα που αναπτύσσονται εστιάζουν στις έννοιες του συλλέγειν, στην ιστορική εξέλιξη των συλλογών και των μουσείων, στην πολιτική διαχείρισης και επιμέλειας των μουσειακών συλλογών, και στους βασικούς στόχους και τις εκθεσιακές πρακτικές των σύγχρονων μουσείων.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 διδακτικές ενότητες.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Πολιτισμός: εννοιολόγηση. Αντικείμενο - Συλλογές – Συλλέγειν. Θεωρητικές αρχές, κίνητρα συλλέγειν, τύποι συλλεκτικής δραστηριότητας.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Κείμενο Ο. Βαρτζιώτη (e-class) • Pearce, S. 2002. <i>Μουσεία, αντικείμενα και συλλογές: μια πολιτισμική μελέτη</i>. Θεσσαλονίκη: Βάνιας. (μέχρι τη σελ. 217) 	
2. Από τις συλλογές στα μουσεία: ιστορική επισκόπηση της εξέλιξης του ρόλου και των συλλεκτικών πρακτικών και του θεσμού των μουσείων στον ευρωπαϊκό χώρο και στην Ελλάδα. Τυπολογία μουσείων.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Γκαζή, Α. 1999. Από τις Μούσες στο Μουσείο: η ιστορία ενός θεσμού μέσα στους αιώνες. <i>Αρχαιολογία & Τέχνες</i>, σσ. 39-46. (διαθέσιμο διαδικτυακά) • Οικονόμου, Μ. 2003. <i>Μουσείο Αποθήκη ή Ζωντανός Οργανισμός; Μουσειολογικοί Προβληματισμοί και Ζητήματα</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική. 	
3. Από τις συλλογές στα μουσεία: ιστορική επισκόπηση της εξέλιξης του ρόλου και των συλλεκτικών πρακτικών και του θεσμού των μουσείων στον ευρωπαϊκό χώρο και στην Ελλάδα. Τυπολογία μουσείων.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Γκαζή, Α. 1999. Από τις Μούσες στο Μουσείο: η ιστορία ενός θεσμού μέσα στους αιώνες. <i>Αρχαιολογία & Τέχνες</i>, σσ. 39-46. (διαθέσιμο διαδικτυακά) 	
4. Από τις συλλογές στα μουσεία: ιστορική επισκόπηση της εξέλιξης του ρόλου και των συλλεκτικών πρακτικών και του θεσμού των μουσείων στον ευρωπαϊκό χώρο και στην Ελλάδα. Τυπολογία μουσείων.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Γκαζή, Α. 1999. Από τις Μούσες στο Μουσείο: η ιστορία ενός θεσμού μέσα 	

	<p>στους αιώνες. Αρχαιολογία & Τέχνες, σσ. 39-46. (διαθέσιμο διαδικτυακά)</p>	
<p>5. Η Πολιτική Συλλογών των μουσείων: ανάλυση της πολιτικής απόκτησης, καταγραφής, τεκμηρίωσης και απόσυρσης των συλλογών, καθώς και των μεθόδων έρευνας, καταγραφής, αποθήκευσης και προστασίας τους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Κείμενο πολιτικής συλλογών ICOM (στο e-class) 	
<p>6. Η Πολιτική Συλλογών των μουσείων: ανάλυση της πολιτικής απόκτησης, καταγραφής, τεκμηρίωσης και απόσυρσης των συλλογών, καθώς και των μεθόδων έρευνας, καταγραφής, αποθήκευσης και προστασίας τους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Κείμενο πολιτικής συλλογών ICOM (στο e-class) 	
<p>7. Η Πολιτική Συλλογών των μουσείων: ανάλυση της πολιτικής απόκτησης, καταγραφής, τεκμηρίωσης και απόσυρσης των συλλογών, καθώς και των μεθόδων έρευνας, καταγραφής, αποθήκευσης και προστασίας τους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Κείμενο πολιτικής συλλογών ICOM (στο e-class) 	
<p>8. Μουσείο και Μουσειολογία σήμερα: ορισμοί και εννοιολογήσεις, σύγχρονες τάσεις, προβληματισμός.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Vergo, Peter. 1999. Επανεξέταση της "Νέας Μουσειολογίας". Αρχαιολογία & Τέχνες 70, 50-52. (διαθέσιμο διαδικτυακά) 	
<p>9. Οι επισκέπτες του μουσείου: σύγχρονες απαιτήσεις και ανάγκες του κοινού των μουσείων και μέθοδοι ικανοποίησής τους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) <p>Βλ. παρακάτω (4) Συνιστώμενη βιβλιογραφία</p>	
<p>10. Η έκθεση των συλλογών: σχεδιασμός και τεχνικές των μουσειακών εκθέσεων. Ζητήματα εκθεσιακής πρακτικής: στόχοι, ερμηνεία, μέθοδοι και μέσα. Προβληματική.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) <p>Βλ. παρακάτω (4) Συνιστώμενη βιβλιογραφία</p>	
<p>11. Η έκθεση των συλλογών: σχεδιασμός και τεχνικές των μουσειακών εκθέσεων. Ζητήματα εκθεσιακής πρακτικής: στόχοι, ερμηνεία, μέθοδοι και μέσα. Προβληματική.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) <p>Βλ. παρακάτω (4) Συνιστώμενη βιβλιογραφία</p>	
<p>12. Η έκθεση των συλλογών: σχεδιασμός και τεχνικές των μουσειακών εκθέσεων. Ζητήματα εκθεσιακής πρακτικής: στόχοι, ερμηνεία, μέθοδοι και μέσα. Προβληματική.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) <p>Βλ. παρακάτω (4) Συνιστώμενη βιβλιογραφία</p>	
<p>13. Εκπαιδευτική επίσκεψη σε μουσείο και ασκήσεις μουσειολογικής κριτικής.</p>		
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Διαλέξεις διά ζώσης, Εκπαιδευτική Επίσκεψη</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις powerpoint και υποστηρικτικό οπτικοακουστικό υλικό (διαδικτυακό και μη) προς ενίσχυση των διαλέξεων. Eclass για επικοινωνία, σημειώσεις και υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό, ανάρτηση ανακοινώσεων και ενδιαφερόντων συνδέσμων.</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="708 573 1043 629"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1048 573 1367 629"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="708 636 1043 663">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1048 636 1367 663">36 (12 x 3)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="708 669 1043 696">Εκπαιδευτική επίσκεψη</td> <td data-bbox="1048 669 1367 696">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="708 703 1043 759">Προσωπική μελέτη και τελική γραπτή εξέταση</td> <td data-bbox="1048 703 1367 759">58,5 (13x3x1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="708 766 1043 792">Ατομική εργασία</td> <td data-bbox="1048 766 1367 792">26 (13x2)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="708 799 1043 826">Σύνολο</td> <td data-bbox="1048 799 1367 826">124 (25 ώρες/ects)</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	36 (12 x 3)	Εκπαιδευτική επίσκεψη	3	Προσωπική μελέτη και τελική γραπτή εξέταση	58,5 (13x3x1,5)	Ατομική εργασία	26 (13x2)	Σύνολο	124 (25 ώρες/ects)
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Διαλέξεις	36 (12 x 3)													
Εκπαιδευτική επίσκεψη	3													
Προσωπική μελέτη και τελική γραπτή εξέταση	58,5 (13x3x1,5)													
Ατομική εργασία	26 (13x2)													
Σύνολο	124 (25 ώρες/ects)													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου 60% (με εργασία) ή 90% (χωρίς εργασία) Κατ' οίκον εργασία (ατομική, προαιρετική): 30% Ενεργή και συστηματική συμμετοχή στο μάθημα (εξαιρούνται φοιτητές που για σοβαρούς οικογενειακούς ή προσωπικούς λόγους δεν δύνανται να παρίστανται). 10%</p>													

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Hooper-Greenhill, E. 2006. <i>Το μουσείο και οι πρόδρομοί του</i>. Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς. (Original edition, Museums and the shaping of knowledge.) Pearce, S. 2002. <i>Μουσεία, αντικείμενα και συλλογές: μια πολιτισμική μελέτη</i>. Θεσσαλονίκη: Βάνιας. Vergo, Peter. 1999. Επανεξέταση της "Νέας Μουσειολογίας". <i>Αρχαιολογία & Τέχνες</i> 70, 50-52.</p>

- Αντζουλάτου-Ρετσίλα, Ε. 1995. *Μουσειολογικοί διαλογισμοί: προσεγγίσεις – εφαρμογές*. Άρτα: Μουσικοφιλολογικός Σύλλογος Άρτας «Ο Σκουφάς».
- Αντζουλάτου-Ρετσίλα, Ε. 2005. *Πολιτιστικά και μουσειολογικά σύμμεικτα*. Αθήνα: Παπαζήσης
- Γκαζή, Α. 1999. Από τις Μούσες στο Μουσείο: η ιστορία ενός θεσμού μέσα στους αιώνες. *Αρχαιολογία & Τέχνες*, σσ. 39-46.
- Μπούνια, Α. 2012. *Στα παρασκήνια του μουσείου: η διαχείριση των μουσειακών συλλογών*. Αθήνα: Πατάκης.
- Νάκου, Ε. 2001. *Μουσεία: εμείς, τα πράγματα και ο πολιτισμός: από τη σκοπιά της θεωρίας του υλικού πολιτισμού, της μουσειολογίας και της μουσειοπαιδαγωγικής*. Αθήνα: Νήσος.
- Οικονόμου, Μ. 2003. *Μουσείο Αποθήκη ή Ζωντανός Οργανισμός; Μουσειολογικοί Προβληματισμοί και Ζητήματα*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Ορφανίδη, Α. και Ι. Λυριτζής. 2006. *Εισαγωγή στη μουσειολογία και στην προληπτική συντήρηση*. Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου, Α. Καρδαμίτσα.
- Χουρμουζιάδη, Α. 2006. *Το ελληνικό αρχαιολογικό μουσείο. Ο εκθέτης, το έκθεμα, ο επισκέπτης*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Ambrose, T., and C. Paine. 1998. *Museum basics*. London and NY: ICOM and Routledge.
- Bennett, T. 2003. *The birth of the museum*. London: Routledge.
- Falk, J. H. and Dierking, L. D. 1992. *The Museum Experience*. Washington, DC: Whalesback Books.
- Walsh, K. 1992. *The representation of the past. Museums and heritage in the post-modern world*. London and NY: Routledge.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Αρχαιολογία & Τέχνες*: <http://www.arxaiologia.gr/> (ανοιχτή πρόσβαση)
- *Τετράδια Μουσειολογίας* – εκδόσεις Μεταίχμιο

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΑΡΑΝΤΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12I-2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινός Πολιτισμός Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Το μάθημα είναι μάθημα της ειδίκευσης Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC134/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα αποτελεί μάθημα πάνω στη μετάβαση από τον αρχαίο ελληνορωμαϊκό κόσμο στο Μεσαιωνικό Βυζάντιο. Οι φοιτητές εμπεδώνουν τις γνώσεις τους από τα μαθήματα της αρχαίας ιστορίας και βυζαντινής ιστορίας σε συγκεκριμένες πτυχές του αρχαίου πολιτισμού και, εξετάζοντας συγκεκριμένες όψεις της αρχαιότητας οι οποίες χάθηκαν ή αλλοιώθηκαν και μεταμορφώθηκαν σε μεσαιωνικές/βυζαντινές, ασκούν την κριτική τους σκέψη στην μελέτη της εξέλιξης του αρχαίου πολιτισμού. Έμφαση δίνεται στη μελέτη των πολιτισμικών αλλαγών της ανώτερης τάξης ως μοχλού πολιτισμού του αρχαίου και μεσαιωνικού κόσμου, συμπεριλαμβανομένης και της Εκκλησίας. Οι φοιτητές παρακολουθούν την εξέλιξη του πολιτισμού όχι μόνον με βάση τις γραπτές πηγές, αλλά μελετώντας και τις ενδείξεις των αρχαιολογικών καταλοίπων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια έχει

- γνώσεις πάνω στη μετάβαση από τον αρχαίο στον μεσαιωνικό πολιτισμό
- κριτική σκέψη στην αξιολόγηση μεγάλων πολιτισμικών αλλαγών
- συνθετική ικανότητα καθώς συνδυάζονται αρχαιολογικές με γραπτές πηγές
- άμεση επαφή με τις γραπτές και αρχαιολογικές πηγές της συγκεκριμένης αυτής ιστορικής περιόδου στις οποίες στηρίζεται η ιστορική έρευνα της εποχής αυτής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αυτόνομη εργασία
- Απόκτηση ιστορικής γνώσης
- Απόκτηση κριτικής σκέψης
- Εξοικείωση με διεπιστημονικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εξετάζονται οι όροι σχετικά με τον βυζαντινό πολιτισμό και οι κατά καιρούς αντιλήψεις των ιστορικών. Συστατικά στοιχεία του βυζαντινού πολιτισμού: αρχαία ελληνική και ρωμαϊκή παράδοση, Χριστιανισμός και επιδράσεις από την Ανατολή.
2. Η πρωτοβυζαντινή περίοδος (4^{ος}-6^{ος} αι. μ.Χ.): ιστορικό πλαίσιο, γενικά χαρακτηριστικά και πηγές, κοινωνική δομή (η ανώτερη τάξη και οι αλλαγές της, οι μικρομεσαίοι και οι πτωχοί των πόλεων, οι αγρότες), η δομή της πόλης και η ζωή στην πρωτοβυζαντινή πόλη (η μαρτυρία των γραπτών πηγών και της αρχαιολογίας).
3. Ο ειδωλολατρικός ελιτισμός και οι ευπατρίδες (κοινωνικές διαφορές, η καθημερινή ζωή του πρωτοβυζαντινού αριστοκράτη, οι γυναίκες, ο ρόλος του φιλοσόφου, χριστιανική φιλοσοφία).
4. Η νέα ανθρωπολογία (από την αλληλεγγύη στην έμφαση της εσωτερικότητας, εγκράτεια και νέα ηθική, η αγαμία).
5. Η Εκκλησία και νέες κατευθύνσεις στον τρόπο ζωής (ο νέος δημόσιος χώρος, η Εκκλησία στην εξουσία, ο πλούτος της Εκκλησίας, η πόλη και το μέγαρο ως τόπος διοίκησης και κοινωνικού βίου, η αμαρτία, η πενία, οι πλούσιες γυναίκες, ο επίσκοπος, νέες αντιλήψεις για τον θάνατο).
6. Ο γάμος (οι αντιλήψεις για την αμαρτία και οι διαφορές μεταξύ Ανατολής και Δύσης, η συζυγική ζωή στο Βυζάντιο).
7. Από τον ρωμαϊκό τρόπο ζωής στον μεσαιωνικό.
8. Ο πρωτοβυζαντινός οίκος (η ρωμαϊκή αρχιτεκτονική παράδοση και διακόσμηση και οι σταδιακές αλλαγές της αρχιτεκτονικής του αριστοκρατικού οίκου).

<p>9. Η ζωή των αριστοκρατών στον οίκο και στην πόλη της πρωτοβυζαντινής εποχής, οι αλλαγές του τρόπου ζωής.</p> <p>10. Η μέση και ύστερη βυζαντινή εποχή: το ιστορικό πλαίσιο, γενικά χαρακτηριστικά και κοινωνική δομή.</p> <p>11. Η οικογένεια και η δημιουργία ισχυρών οικογενειών και οικογενειακών ονομάτων.</p> <p>12. Το πρότυπο του βυζαντινού αριστοκράτη κατά την μέση βυζαντινή εποχή: Το <i>Στρατηγικό του Κεκαυμένου</i> και ο αριστοκρατικός οίκος.</p> <p>13. Η δημιουργία της μεσαιάς αστικής τάξης των εμπόρων, οι επιδράσεις της λατινικής Δύσης και η συμμετοχή των αριστοκρατών στο εμπόριο.</p>

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο στην τάξη.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Στη διδασκαλία γίνεται χρήση διαφανειών και power point. Επίσης γίνεται χρήση της ιστοσελίδας του μαθήματος, όπου έχουν αναρτηθεί βυζαντινά κείμενα σε θέματα που αναπτύσσονται στο μάθημα, καθώς και συμπληρωματική βιβλιογραφία.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις της διδάσκουσας με υποστήριξη από διαφάνειες πάνω σε θέματα που άπτονται της αρχαιολογίας.	26 (13 εβδ. x 2 ώρες)
	Σεμινάριο: διαβάζονται, μεταφράζονται και αναλύονται πρωτότυπα βυζαντινά κείμενα σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στις διαλέξεις.	13 (13 εβδ. x 1 ώρα)
	Ατομική μελέτη και συγγραφή εργασίας	137 (13 εβδ. x 7 ώρες x 1,5)
	Συνολικός φόρτος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	176
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Συμμετοχή στο σεμινάριο Γραπτή εργασία εξαμήνου	

--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ***Διδακτικά εγχειρίδια***

1. Ph. Ariès και G. Duby (υπό την επίβλεψη), *Ιστορία της ιδιωτικής ζωής από τη ρωμαϊκή αυτοκρατορία στο τέλος της πρώτης χιλιετίας μ.Χ.*, επιμ. Paul Veyne, μετάφραση Β. Πατσογιάννης, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2010, κεφάλαια 2 (Ρ. Brown, Ύστερη Αρχαιότητα: σσ. 219-292), 3 (Υ. Thébert, Ιδιωτική ζωή και οικιακή αρχιτεκτονική: σσ. 293-409), 5 (Ε. Patlagean, Βυζάντιο: 10^{ος}-11^{ος} αιώνας: σσ. 543-620).
2. Ε. Σαράντη, Από την καθημερινότητα του πρωτοβυζαντινού αριστοκράτη, στο *Βυζαντινό κράτος και κοινωνία. Σύγχρονες κατευθύνσεις της έρευνας*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 2003, σσ. 57-87: στο e-class του μαθήματος.
3. Ε. Σαράντη, Τα βυζαντινά επιτραπέζια σκεύη, πολύτιμα, ξύλινα και πήλινα: ιστορικές ερμηνείες, στο *Τιμητικός τόμος Α. Ζαφράκα*, Θεσσαλονίκη 2011, 462-479: στο e-class του μαθήματος.
4. Επιλογή κειμένων που βρίσκονται στο e-class του μαθήματος, τα οποία οι φοιτητές εκτυπώνουν και μεταφράζονται και σχολιάζονται στο μάθημα.

Προτεινόμενη συμπληρωματική βιβλιογραφία

1. André Guillou, *Ο βυζαντινός πολιτισμός*, μετάφρ. Ρ. Odorico και Σ. Τσοχανταρίδη, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1996
2. Τ. Talbot-Rice, *Ο δημόσιος και ιδιωτικός βίος των Βυζαντινών*, εκδ. Παπαδήμας, Αθήνα 2004
3. Φ. Κουκουλές, *Βυζαντινών βίος και πολιτισμός*, τόμοι Β΄ II και Δ΄, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1951.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12I-3_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας : Από την Επανάσταση του 1821 έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC245/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές /τριες μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν αποκτήσει γνώσεις για τις κυριότερες πολιτικές και πολιτειακές πτυχές της ελληνικής ιστορίας του 19^{ου} και των αρχών του 20ού α. • Θα γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς της συγκεκριμένης ενότητας • Θα μπορούν να συνδυάζουν και να αξιολογούν επιμέρους ιστορικά γεγονότα με το πνεύμα και τις τάσεις της περιόδου • Θα είναι σε θέση να διατυπώσουν μια τεκμηριωμένη και πειστική άποψη αναφορικά με την Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας από την Επανάσταση του 1821 έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
Γενικές Ικανότητες
Καταβάλλεται προσπάθεια να οξυνθεί η κριτική σκέψη των φοιτητών με ενθάρρυνση ανάληψης εκ μέρους τους πρωτοβουλιών, προκειμένου να εκπονήσουν αυτόνομη (ατομική) εργασία εξαμήνου, η οποία θα έχει προαιρετικό αλλά σε κάθε περίπτωση συμψηφιστικό χαρακτήρα ως προς την τελική βαθμολογία του μαθήματος.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εξετάζονται στο πλαίσιο αυτό τα σημαντικότερα πολιτικά και πολιτειακά γεγονότα, οι διεργασίες και οι εξελίξεις που σημειώθηκαν στο Νεότερο Ελληνισμό την περίοδο (1821-1914). Επίσης, παρουσιάζεται η ανάπτυξη της οικονομίας, η διαμόρφωση της νεοελληνικής κοινωνίας, η πληθυσμιακή και εδαφική αύξηση του νεοελληνικού κράτους, ο αγροτικός χώρος, οι ιδεολογίες που αναπτύχθηκαν (Εθνικισμός, Μεγάλη Ιδέα κ.ά.) και οι σχέσεις ανάμεσα στους βαλκανικούς λαούς, κυρίως μέσα από αρχειακές πηγές.

1η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Επανάσταση του 1821 και οι πρωταγωνιστές της μέσα από τα Απομνημονεύματα

2η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Ιωάννης Καποδίστριας και η αρχιτεκτονική της ίδρυσης του Ελληνικού Κράτους μέσα από τα αρχεία των Μεγάλων Δυνάμεων

3η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Όθωνας, η Βαυαρική Αντιβασιλεία, η ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών και η συγκρότηση των θεσμών

4η Ενότητα-Εβδομάδα

Το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 μέσα από τα αρχεία των Πρέσβων των Μεγάλων Δυνάμεων

5η Ενότητα-Εβδομάδα

Η συνταγματική μοναρχία και οι αυτόχθονες ανάγκες

6η Ενότητα-Εβδομάδα

Η έλευση του Γεωργίου Α' και η αρχή της Δεδηλωμένης

7η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Χαρίλαος Τρικούπης, ο δικομματισμός και τα μεγάλα δημόσια έργα του 19ου αιώνα

8η Ενότητα-Εβδομάδα

Οι πτωχεύσεις του Ελληνικού Κράτους και η διοργάνωση των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων

9η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο ατυχής ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 και η επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (1898)

10η Ενότητα-Εβδομάδα

Το Μακεδονικό Ζήτημα και οι φάσεις του(1904-1908)

11η Ενότητα-Εβδομάδα

Το κίνημα στο Γουδί, ο Ελευθέριος Βενιζέλος και οι απαρχές του αστικού εκσυγχρονισμού

12η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Βαλκανική Εποποιία και η αισιόδοξη προοπτική του Ελληνισμού

13η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Ελλάδα μπροστά στην πρόκληση του Α' Παγκοσμίου Πολέμου

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο με τους φοιτητές στο πλαίσιο των παραδόσεων μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε θεματικής ενότητας γίνεται μεθοδική χρήση των Τ.Π.Ε. Σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα προβάλλονται και ιστορικά ντοκυμανταίρ που συμβάλλουν καταλυτικά στην ολοκληρωμένη παρουσίαση του θέματος.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας /</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>

<p>εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Παραδόσεις και σεμινάρια με μεθοδική ενημέρωση πάνω σε ζητήματα αρχαικών τεκμηρίων, πρωτεύουσας και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και ενδεδειγμένη ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις από το αντίστοιχο ερευνητικό πεδίο στην αίθουσα</p>	<p>(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39ώρες</p>
	<p>ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ</p>	<p>(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39 ώρες</p>
	<p>Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας</p>	<p>(6εβδ.Χ4 ώρεςΧ1,5) = 36 ώρες</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>(13εβδ.Χ4 ώρεςΧ1,5) = 78 ώρες</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>153 ώρες (153 : 25 =6,1)</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Προφορική εξέταση αφενός με ερωτήσεις πάνω στη διδαχθείσα ύλη και αφετέρου με συνοπτική εξέταση των εργασιών (που έχουν συμψηφιστικό χαρακτήρα) στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική γλώσσα.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απ. Ε. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία, Θεσσαλονίκη 2005 • Α. Μανδουλαρά - Γ. Β. Νικολάου - Λ. Φλιτούρης - Ν. Α. Αναστασόπουλος Φιλελληνισμός, Αθήνα 2015 <p>-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θ. Δ. Χρήστου, Προσεγγίσεις στη Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Από το Ρήγα Βελεστινλή (1757 – 1798) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (1940 – 1941), Αθήνα 2001
--

- Θ. Δ. Χρήστου, Το Κωπαϊδικό Ζήτημα και οι κοινωνικοί αγώνες για την επίλυσή του (1865 – 1953). Ο Δημήτριος Γ. Παπασπύρου (1902 – 1987) και η συμβολή του στη διευθέτηση της Κωπαϊδικής Υπόθεσης, Αθήνα 2002
- Θ. Χρήστου, Γεώργιος Π. Κρέμος (1839 – 1926). Ένας κορυφαίος Αραχωβίτης ιστορικός, Αθήνα 2005

-Σημείωση: Συνιστάται συμπληρωματική, ελληνική και ξενόγλωσση, βιβλιογραφία στους φοιτητές/τριες που επιθυμούν να αναλάβουν προαιρετική εργασία με συμψηφιστικό χαρακτήρα.

-Βιβλιοθήκες

Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευονται συστηματικά:

- τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Καλαμάτα
- τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33)
- τη Λαϊκή Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33)
- το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://unioncatalog.gr/ucportal>)

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και που διαθέτουν υλικό σχετικά με τη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, όπως :

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32)
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα και Λένορμαν 218)
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61)
- Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους (Ψυχικό)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΟΥΡΗ ΜΑΡΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12I/ΔΠΑ-2_16 = 2A/ΔΠΑ-2_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών II: Αξιοποίηση, Επικοινωνία, Ανάπτυξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC298		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κατανοούν το θεωρητικό πλαίσιο των εννοιών «αξιοποίηση» και «ανάπτυξη» αναφορικά με τη διαχείριση των υλικών και άυλων πολιτισμικών αγαθών και να κατανοούν την σημασία της λήψης μέτρων για την προστασία των αγαθών αυτών κατά την διαχείρισή τους σε ένα πλαίσιο αειφόρου ανάπτυξης. - Γνωρίζουν μεθόδους αλλά και την προβληματική που συνδέεται με την αναπτυξιακή αξιοποίηση των πολιτισμικών αγαθών σε ένα σύγχρονο περιβάλλον. - Κατέχουν το θεωρητικό υπόβαθρο και την μεθοδολογία σχεδιασμού και οργάνωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων εμπνευσμένων από χώρους έκθεσης πολιτισμικών αγαθών. - Εφαρμόζουν στην πράξη τις διδαχθείσες αρχές αξιοποίησης, επικοινωνίας και προστασίας των πολιτισμικών αγαθών σε ένα πλαίσιο αειφόρου ανάπτυξης.
Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Αήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
 Εφαρμογή της διδαχθείσας θεωρίας στην πράξη.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σε αυτό το μάθημα ειδικεύεται αναλύεται, μέσα από την παρουσίαση του σχετικού θεωρητικού πλαισίου καθώς και πραγματικών περιπτώσεων και παραδειγμάτων, η προβληματική που συνδέεται με την αξιοποίηση και διαχείριση των πολιτισμικών και των σύνθετων πολιτισμικών-περιβαλλοντικών πόρων στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης.

Το μάθημα πραγματεύεται τις ακόλουθες γενικές θεματικές ενότητες:

- Πολιτισμικά αγαθά και Αειφόρος Ανάπτυξη: εννοιολογήσεις, ιστορικό υπόβαθρο, το διεθνές και εθνικό νομοθετικό πλαίσιο. Πολιτιστική πολιτική: εννοιολογήσεις, μοντέλα και φορείς χάραξης της στην Ελλάδα.
- Στρατηγικές αξιοποίησης και διαχείρισης υπό όρους αειφορίας ποικίλων χώρων πολιτισμού: αρχαιολογικών χώρων, μνημείων, ιστορικών κέντρων, νεότερης κληρονομιάς, σύνθετων χώρων πολιτισμού και περιβάλλοντος.
- Στρατηγικές διαχείρισης της άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης. Προβληματική.
- Πολιτιστικός τουρισμός: εννοιολογήσεις, επιπτώσεις και συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη. Πολιτικές πολιτιστικού τουρισμού στην Ελλάδα. Γενικότερη προβληματική.
- Επικοινωνία του πολιτισμικού αγαθού εντός του μουσείου: κτηριολογικό πρόγραμμα, μέθοδοι ανάδειξης και ενίσχυσης της συμμετοχής, ζητήματα ηθικής κατά την μουσειακή ανάδειξη.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 διδακτικές ενότητες.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Βασικό θεωρητικό πλαίσιο και εννοιολογήσεις: Αειφόρος ανάπτυξη, Πολιτισμικά Αγαθά και Περιβάλλον. Οι έννοιες της Ανάπτυξης, της Προστασίας και της Ανάδειξης στο διεθνές και εθνικό δίκαιο. Πολιτιστική πολιτική, φορείς και μοντέλα χάραξης πολιτικής για τον πολιτισμό.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
2. Ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς υπό όρους προστασίας.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
3. Η πολιτιστική κληρονομιά σε περιόδους ενόπλων συρράξεων και η προστασία της. Αιτήματα επιστροφής πολιτισμικών αγαθών.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
4. Στρατηγικές ένταξης των πολιτισμικών αγαθών στο σύγχρονο αστικό τοπίο και προβληματική.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και 	

	ξενόγλωσση βιβλιογραφία	
5. Στρατηγικές ένταξης των πολιτισμικών αγαθών στο σύγχρονο αστικό τοπίο και προβληματική.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
6. Ιστορία του Τουρισμού. Βασικές έννοιες και μοντέλα τουρισμού.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
7. Μορφές εναλλακτικού τουρισμού. Ο πολιτιστικός τουρισμός.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
8. Ο αντίκτυπος του πολιτιστικού τουρισμού. Πολιτικές πολιτιστικού τουρισμού στην Ελλάδα. Προβληματική.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
9. Ο αντίκτυπος του πολιτιστικού τουρισμού. Πολιτικές πολιτιστικού τουρισμού στην Ελλάδα. Προβληματική.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
10. Ο αντίκτυπος του πολιτιστικού τουρισμού. Πολιτικές πολιτιστικού τουρισμού στην Ελλάδα. Προβληματική.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
11. Άυλη πολιτισμική κληρονομιά: μορφές διαχείρισης, αξιοποίησης και προστασίας της.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
12. Άυλη πολιτισμική κληρονομιά: μορφές διαχείρισης, αξιοποίησης και προστασίας της.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	
13. Αναδεικνύοντας το υλικό και το άυλο πολιτισμικό αγαθό στους μουσειακούς χώρους: κτηριολογικό πρόγραμμα, πρόσβαση και μέσα ανάδειξης και επικοινωνίας. Ζητήματα ηθικής κατά τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς: «απαγορευμένη» κληρονομιά	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις Διδάσκουσας (στο e-class) • Επιλογές από την προτεινόμενη ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία 	

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διαλέξεις διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις powerpoint και υποστηρικτικό οπτικοακουστικό υλικό (διαδικτυακό και μη) προς ενίσχυση των διαλέξεων. Eclass για επικοινωνία, σημειώσεις και υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό, ανάρτηση ανακοινώσεων και ενδιαφερόντων συνδέσμων.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39 (3x13)
	Ομαδική/Ατομική εργασία	36 (6 x 4 x 1,5)
	Ατομική μελέτη και προετοιμασία για την τελική εξέταση	98 (13 x 5 x 1,5)
	Συνολικός φόρτος (25 ώρες/ects)	173
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στην ελληνική γλώσσα 80% Προαιρετική ομαδική/ατομική εργασία 20%	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

- Pearce, S. (1999). Μελετώντας τα μουσεία: νέες ανάγκες και νέες προσεγγίσεις. *Αρχαιολογία*, 70, 47-49.
- Αυγερινού-Κολώνια Σ., και Τουφεγγοπούλου Α., 2012, “Ο Σχεδιασμός της Πολιτιστικής Κληρονομιάς με Όρους Βιωσιμότητας. Οι Επιπτώσεις του στην Τουριστική Εικόνα και την Ανάπτυξη του Αστικού Χώρου, μέσα από την Εμπειρία της Κέρκυρας” στο *1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Marketing & Branding Τόπου «Στρατηγικές Προβολής & Ταυτότητας & Εκδηλώσεις Αστικού Πολιτισμού»*, Βόλος (Διαθέσιμο στο: http://www.citybranding.gr/2012/04/blog-post_25.html).
- Βουδούρη, Δάφνη και Αναστασία Στρατή, επίμ. 1999. *Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο*. Αθήνα, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Γκαζή, Α., & Νικηφορίδου, Α. (2004). Κείμενα για μουσεία και εκθέσεις. Προβληματισμός, μεθοδολογία, μελέτη περίπτωσης. *Museology. International Scientific Electronic Journal*(2), 49.
- Γώγος, Κ. (2004). Η άμεση επαφή των πολιτών με τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία: πρόσβαση και χρήση. Στο Ε. Τροβά (επιμ.), *Η Πολιτιστική Κληρονομιά και το Δίκαιο* (σσ. 297-318). Αθήνα: Σάκκουλας.
- Δάλκος, Γ. (2000). *Σχολείο και Μουσείο*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Ζαφειράκου, Α. (επιμ.). (2000). *Μουσεία & Σχολεία. Διάλογος και συνεργασίες, αναπαραστάσεις και πρακτικές*. Αθήνα: Τυπωθήτω, Γιώργος Δαρδανός.
- Κόνσολα, Ντόρα. 1995. *Η διεθνής προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Κουρή, Μαρία. 2010. «Πολιτισμός, τουρισμός και η πρόκληση της αειφορίας», Στο: Μητούλα, Ρ. (εκδ.) *Πρακτικά του 16ου Επιστημονικού Συνεδρίου «Η περιφερειακή διάσταση της νέας στρατηγικής ΕΥΡΩΠΗ 2020»*, Αθήνα: Σύνδεσμος Ελλήνων Περιφερειολόγων, σσ. 324-333. **(στο e-class)**
- Λάββας, Γιώργος. 2010. *Ζητήματα πολιτιστικής διαχείρισης*. Αθήνα: εκδοτικός οίκος «Μέλισσα»
- Λαμπρινουδάκης, Β. 2008. *Οδοιπορικό από την αρχαία τέχνη στη σύγχρονη ζωή*. Μάθημα 10^ο: Η διαχείριση της υλικής πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Εκδοτικός οργανισμός Λιβάνη. **(στο e-class)**
- Νικονάνου, Ν. (2005). Ο ρόλος της Μουσειοπαιδαγωγικής στα σύγχρονα μουσεία. *Τετράδια Μουσειολογίας* 2, 18-25.
- Σαβαλάνος, Ιωάννης, Ιφιγένεια Γεωργοπούλου-Ντ' Αμικό, και Ξενοφών Γιαννάκης. 1997. Αρχαιολογικοί χώροι: στρατηγική επέμβασης - σχεδιασμός ανάδειξης. Στο: *Η μουσειολογία στον 21ο αιώνα. Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου*, edited by Μ. Σκαλτσά. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Εντευκτήριο, σσ. 251-259.
- Τζιαφέρη, Σ. (2005). *Το σύγχρονο μουσείο στην ελληνική εκπαίδευση μέσα από το παράδειγμα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε.
- Χριστοφίλοπουλος, Δημήτριος. 2005. *Προστασία πολιτιστικών αγαθών*. Αθήνα, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Boyer, Jean-Marc. 2001. Impact of the public on monuments. In *Sustained care of the cultural heritage against pollution*, edited by Council of Europe: Council of Europe.
- Coccosis, Harry, and Apostolos Parpairis. 1993. Environment and tourism issues: preservation of local identity and growth management. Case study of Mykonos. In *6th Workshop of the Joint Program on Regional Science Studies in Southern Europe*, edited by D. Konsola. Nauplion, Greece: Regional Development Institute.
- Coccosis, Hary. 2009. Sustainable development and tourism: opportunities and threats to cultural heritage from tourism. In *Cultural tourism and sustainable local development*, edited by L. F. Girard and P. Nijkamp. Surrey: Ashgate.
- Council of Europe, ed. 2000. *Sustained care of the cultural heritage against pollution*. Vol. Cultural heritage, no. 40: Council of Europe Publishing.
- Hawkes J., 2001, *The Fourth Pillar of Sustainability: Culture's Essential Role in Public Planning*, Common Ground Publishing, Australia (Διαθέσιμο στο: [http://www.culturaldevelopment.net.au/community/Downloads/HawkesJon\(2001\)TheFourthPillarOfSustainability.pdf](http://www.culturaldevelopment.net.au/community/Downloads/HawkesJon(2001)TheFourthPillarOfSustainability.pdf)).
- Hein, G. E. (1998). *Learning in the museum*. London and NY: Routledge.
- Hooper-Greenhill, E. (Ed.). (1996). *The educational role of the museum*. London and NY: Routledge.
- Kouri, Maria. 2012. Merging culture and tourism in Greece: an unholy alliance or an opportunity to update the country's cultural policy? *The Journal of Arts Management, Law and Society* 42 (2):1-16.
- Prott, Lyndel. 2009. The ethics and law of returns. *Museum International* 61 (1/2):101-106.
- Sevcenko, Liz. 2010. Sites of Conscience: new approaches to conflicted memory. *Museum International* 62 (1/2):20-25.
- Torraca, Giorgio. 2001. Air pollution and the cultural heritage: the case of the decay and treatment of stone monuments. In *Sustained care of the cultural heritage against pollution*, edited by Council of Europe: Council of Europe.
- Xanthoudaki, M. (1998). Is it always worth the trip? The contribution of museum and gallery educational programmes to classroom art education. *Cambridge Journal of Education*, 28(2), 181.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Αρχαιολογία & Τέχνες* <http://www.arxaiologia.gr/>
- *Τετράδια Μουσειολογίας* – εκδόσεις Μεταίχμιο

Οπτικοακουστικές πηγές

Σειρά ντοκιμαντέρ «**ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ**» – Κανάλι Βουλής

Όλη η λίστα με τις εκπομπές εδώ:

<http://www.hellenicparliament.gr/Enimerosi/Vouli-Tileorasi/Tv-History/?a=1&c=02fe7bc7-89bc-4fc8-8f06-7719cb8a5a49&s=undefined&pageNo=1>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12I-4_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ: ΡΩΜΑΪΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	12K3_12: Αρχαία Ιστορία: Πρώμοι Ιστορικοί Χρόνοι (Μάθημα Κορμού Α΄ Εξαμήνου)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC302/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>
<p>Θα γνωρίζουν τις κυριότερες γραπτές πηγές για τη ρωμαϊκή ιστορία</p> <p>Θα γνωρίζουν τα διάφορα είδη πηγών για τη ρωμαϊκή ιστορία (επιγραφές, νομίσματα κτλ.)</p> <p>Θα γνωρίζουν τα βασικά γεγονότα και τις κύριες προσωπικότητες της ρωμαϊκής ιστορίας</p> <p>Θα γνωρίζουν τους βασικούς θεσμούς της ρωμαϊκής πολιτείας στη διαχρονική της εξέλιξη</p> <p>Θα γνωρίζουν τη βασική ελληνόγλωσση βιβλιογραφία της ρωμαϊκής ιστορίας</p> <p>Θα έχουν ασκηθεί στη σύγκριση και σύνθεση των διαφόρων πηγών</p> <p>Θα έχουν εξοικειωθεί με τις διάφορες σύγχρονες προσεγγίσεις στη ρωμαϊκή ιστορία</p>
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i>
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών από έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα

Αυτόνομη εργασία
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Άσκηση κριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Χρονολογική εξέταση της ρωμαϊκής ιστορίας από τις απαρχές έως την ύστερη αυτοκρατορική περίοδο

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Πηγές της Ρωμαϊκής Ιστορίας	Βλ. παρακάτω (6) συνιστώμενη βιβλιογραφία	
2. Οι απαρχές της Ρώμης		
3. Η περίοδος της βασιλείας		
4. Η εγκαθίδρυση και η θεσμική θωράκιση της Δημοκρατίας		
5. 5ος και 4ος αι. π.Χ.		
6. Η επέκταση στη Μεσόγειο: Καρχηδονιακοί πόλεμοι		
7. Η επέκταση στη Μεσόγειο: Μακεδονικοί πόλεμοι		
8. Η πολιτειακή και οικονομική κρίση του 2ου αι. π.Χ.		
9. Εμφύλιοι πόλεμοι 1ου αι. π.Χ.		
10. Η ηγεμονία του Αυγούστου		
11. Ιουλιοκλαυδιανή δυναστεία		
12. Οι θεοί αυτοκράτορες		
13. Οι Σεβήροι		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διαλέξεις πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές τόσο κατά τις παραδόσεις όσο και συμπληρωματικά μέσω της ασύγχρονης πλατφόρμας.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 (13 x 3)
	Ατομική μελέτη υλικού από την ασύγχρονη πλατφόρμα	59(13 x 3 x 1,5)
	Προετοιμασία για την τελική εξέταση	49 (13 x 2,5 x 1,5)
	Συνολικός φόρτος (25 ώρες/ects)	147
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου ενθαρρύνεται η συμμετοχή στις παραδόσεις με ασκήσεις κατανόησης και ερμηνείας των πηγών.	

	<p>Δίνεται η δυνατότητα για ενισχυτική εργασία που αφορούσε στη μετάφραση και ερμηνεία των γραπτών πηγών. Γραπτή τελική εξέταση με σύντομες ερωτήσεις κλειστού τύπου και ερωτήσεις ανάπτυξης και κριτικής επεξεργασίας των πηγών.</p>
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χατζόπουλος, Δ.Δ.2014. *Ιστορία του ρωμαϊκού κράτους*. Αθήνα
 Allen, W.M., Fritz, H.M., Cedric, Y.A. 2008. *Οι Ρωμαίοι*. Αθήνα
 Beard, M. 2017. *SPQR Ιστορία της αρχαίας Ρώμης*. Αθήνα
 McKay, C.S. 2014. *Αρχαία Ρώμη: πολιτική και στρατιωτική ιστορία*. Αθήνα
 Rostovtzeff M.1984. *Ρωμαϊκή Ιστορία*. Αθήνα
 Cresci Marrone, G., Rohr Vio, F., Calvelli, L. 2014. *Roma antica: storia e documenti*. Bologna

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: † ΠΕΝΝΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12I-5	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οικονομική και Νομισματική Ιστορία του Βυζαντίου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση διδασκαλίας)	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Ιστορίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΝΑΙ • 12Κ4: Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία (4ος-15ος αιώνας)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC203/		

(11) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να εμβαθύνουν οι φοιτητές στην μελέτη του οικονομικού συστήματος και της δημοσιονομικής πολιτικής της βυζαντινής αυτοκρατορίας, από τον 4ο αιώνα μ.Χ. έως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης. Η προσέγγιση γίνεται με χρονολογική αλληλουχία ώστε οι φοιτητές να μπορούν να παρακολουθήσουν με τρόπο επαγωγικό τα οικονομικά φαινόμενα και τα γενικά χαρακτηριστικά της οικονομίας κάθε περιόδου. Επί πλέον το μάθημα στοχεύει ώστε οι φοιτητές να εξοικειωθούν με ζητήματα που άπτονται διαφόρων οικονομικών δραστηριοτήτων όπως η κατασκευή, η παραγωγή, η διανομή και η κατανάλωση των αγαθών μιας περιοχής, το εμπόριο και οι ανταλλαγές, οι νομισματικές εξελίξεις και η οικονομία των πόλεων.

Στο πλαίσιο του μαθήματος, επιλεγμένες άμεσες και έμμεσες ιστορικές πηγές αναλύονται, σχολιάζονται και αξιολογούνται και με τον τρόπο αυτό οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη σύγχρονη μεθοδολογία έρευνας σε θέματα της οικονομικής και νομισματικής ιστορίας του Βυζαντίου και εμβαθύνουν την ιστορική τους γνώση ως προς το περιεχόμενο, τις μεθόδους και την κατανόηση των φαινομένων. Η προσέγγιση των επί μέρους θεμάτων που προσδιορίζουν το γενικότερο όρο της Οικονομίας με τρόπο πολυεπίπεδο, όπου οι γραπτές πηγές συνδυάζονται με την αρχαιολογική μαρτυρία και την μαρτυρία των υλικών κατάλοιπων, δίνει στους φοιτητές τη δυνατότητα να συμμετέχουν ουσιαστικά στον επιστημονικό διάλογο, εφόδιο πολύτιμο για τη συνέχιση των σπουδών τους, καθώς και την επιστημονική και επαγγελματική τους κατάρτιση.

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:

- να συνδέουν ειδικά οικονομικά φαινόμενα (οικονομική ανάπτυξη, συρρίκνωση του αστικού τρόπου διαβίωσης και της αστικής οικονομίας, φάσεις εκχρηματισμένης οικονομίας, οικονομικές κρίσεις και νομισματικές υποτιμήσεις, όψεις κρατικού παρεμβατισμού / οικονομία της επιταγής, όψεις ελεύθερης οικονομίας/ οικονομία των προνομίων, το σύστημα της πρόνοιας, εμπορικά προνόμια σε ξένους εμπόρους κ.λπ.), με την κάθε περίοδο της μακράς βυζαντινής ιστορίας και να ερμηνεύουν τα αίτια και τις συνέπειές τους.
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένη γνώμη και να συνθέτουν πειστικές και αξιόπιστες αναλύσεις για τον χαρακτήρα της δημοσιονομικής πολιτικής της κεντρικής εξουσίας στο Βυζάντιο
- να αντιδιαστέλλουν τον ρόλο της «παραδοσιακής» οικονομικής ιδεολογίας του χριστιανικού περιγύρου με την πράξη δηλαδή με τις παρεμβάσεις της κεντρικής εξουσίας και τις εν γένει πρακτικές προστασίας αλλά και αναβάθμισης της οικονομίας και να ερμηνεύουν τα αίτια και τις συνέπειές τους.
- να κατέχουν το φορολογικό σύστημα της αυτοκρατορίας και τις αλλαγές που προέκυψαν σε αυτό στη διάρκεια της μακράς ιστορίας της
- να αναλύουν τον ρόλο της γεωργίας, της βιομηχανίας και του εμπορίου στη διαμόρφωση της βυζαντινής οικονομίας
- να αντιπαραβάλλουν την οικονομία των Βυζαντινών με τις οικονομίες της μεσαιωνικής Δύσης και να κατανοούν ότι η βυζαντινή οικονομία αναπτύχθηκε αργά και ισορροπημένα, χωρίς να υποστεί τις άγριες μεταπτώσεις που παρουσιάστηκαν στη Δύση με τις επώδυνες κοινωνικές ανακατατάξεις
- να αναπλάθουν τη ζωή του βυζαντινού πολίτη στην πόλη και στην ύπαιθρο
- να κατανοούν το νομισματικό σύστημα της αυτοκρατορίας
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένη γνώμη και να συνθέτουν πειστικές και αξιόπιστες αναλύσεις για τον χαρακτήρα της νομισματικής πολιτικής της κεντρικής εξουσίας
- να χρησιμοποιούν τις τάσεις της νομισματικής κυκλοφορίας για την ερμηνεία οικονομικών φαινομένων, καθώς και για το ρόλο του χρήματος στο δημόσιο και ιδιωτικό βίο των Βυζαντινών

Γενικές Ικανότητες	
<i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>
	<i>.....</i>

Το μάθημα αποσκοπεί ώστε ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών να αποκτήσει:

- Υπευθυνότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών
- Επικαιροποίηση της γνώσης και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.), της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός ή δημιουργία πρωτότυπου, αξιόλογου και επιστημονικού ιστορικού σκεπτικού/concept για μουσειακές εκθέσεις, για πολιτιστικά δρώμενα κ.λπ.). Ο πτυχιούχος θα πρέπει να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει υπεύθυνα για τρίτους και να αξιοποιεί σε περαιτέρω σπουδές ή στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ένα μεγάλο εύρος της ιστορικής του γνώσης με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα
- Εφαρμογή των επιστημονικών και επαγγελματικών του δεξιοτήτων και σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχους, αλλά και με ειδικούς όμορων επιστημών
- Κατανόηση και συγκριτική θεώρηση σύγχρονων οικονομικών μεθόδων ή εφαρμογών
- Κατανόηση και συγκριτική θεώρηση του ρόλου του χρήματος και των μηχανισμών παραγωγής και κατανάλωσής του
- Ευθυκρίσια στην ερμηνεία της αλληλεπίδρασης οικονομικών, πολιτικών και ιστορικών παραγόντων, δεξιότητα πολύτιμη για τη δημιουργία επικαιροποιημένων ερευνητικών ιδεών ή προγραμμάτων στο πλαίσιο μελέτης της διαχρονικής εξέλιξης οικονομικών τάσεων και φαινομένων, καθώς και της ιστορίας του χρήματος

(12) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αποτελεί μια γενική θεώρηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ιστορίας της βυζαντινής αυτοκρατορίας από τον 4ο αιώνα μέχρι και την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως το 1453. Η προσέγγιση γίνεται χρονολογικά και εξετάζονται βασικά ζητήματα όπως:

- Εισαγωγικά (1η εβδομάδα):
 - ✓ Ορολογία και εξελίξεις στην μεθοδολογία έρευνας.
 - ✓ Παράθεση και ανάλυση βιβλιογραφίας αναφορικά με την Οικονομική και Νομισματική Ιστορία του Βυζαντίου.
 - ✓ Επισήμανση νέων προοπτικών στην έρευνα
- Οικονομική ιδεολογία και η ιδεολογία του χρήματος στο Βυζάντιο: θεωρία και πράξη (2η εβδομάδα).
- Οικονομικά φαινόμενα στο Βυζάντιο και γενικά χαρακτηριστικά της οικονομίας κάθε περιόδου (3η & 4η εβδομάδα).
- Κρατική οικονομία:
 - ✓ Δημοσιονομική πολιτική: κρατικός προϋπολογισμός (5η εβδομάδα)
 - ✓ Δημοσιονομική πολιτική: φορολογία (6η εβδομάδα)
- Αστική οικονομία: εμπόριο και ανταλλαγές, βιοτεχνική παραγωγή, εφαρμοσμένες τέχνες, επαγγέλματα και συντεχνίες, οικονομικό και κοινωνικό μοντέλο του αστικού βίου (7η & 8η εβδομάδα)
- Αγροτική οικονομία: η καλλιέργεια της γης (προϊόντα, καλλιέργειες, μέθοδοι καλλιέργειας, εξελίξεις στην εκμετάλλευση του αγροτικού προϊόντος), οικονομικό και κοινωνικό μοντέλο της αγροτικής παραγωγής, οι πλούσιοι γαιοκτήμονες, ο αγροτικός πληθυσμός, ο ρόλος του χωριού και της οικογένειας ως οικονομικού παράγοντα (9η & 10η εβδομάδα)

- Νομισματικό σύστημα και διοικητική οργάνωση της νομισματικής παραγωγής (11η εβδομάδα)
- Νομισματικές αναπροσαρμογές και μεταρρυθμίσεις (12η εβδομάδα)
- Χρήμα και Αγορά στο Βυζάντιο (13η εβδομάδα)

(13) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Το μάθημα περιλαμβάνει παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη</p>																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT, οι οποίες αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε διάλεξης και στις ώρες υποδοχής φοιτητών, μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="695 815 1023 869"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1023 815 1366 869"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="695 869 1023 902">Παραδόσεις στην τάξη</td> <td data-bbox="1023 869 1366 902">26 (13εβδ. x 2 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 902 1023 1211">Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη: Ανάλυση πηγών (κειμένα, αρχαιολογικά τεκμήρια) που εντάσσονται στην εξεταστέα ύλη του μαθήματος και συμβάλλουν στην εμπέδωση των σχετικών ιστορικών θεμάτων</td> <td data-bbox="1023 902 1366 1211">13 (13 εβδ. x 1 ώρα)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 1211 1023 1265">ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΥΗΝ ΤΑΞΗ</td> <td data-bbox="1023 1211 1366 1265">39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 1265 1023 1359">Δύο (2) υποχρεωτικές άσκησης εμβάθυνσης</td> <td data-bbox="1023 1265 1366 1359">18 (2 x 2 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 1359 1023 1424">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1023 1359 1366 1424">32 (7 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 1424 1023 1489">Προφορική παρουσίαση</td> <td data-bbox="1023 1424 1366 1489">3 (1/2 ώρας επαφής + 2 1/2 ώρες προετοιμασίας)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 1489 1023 1583">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</td> <td data-bbox="1023 1489 1366 1583">59 (13 εβδ. X 3 ώρες X 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 1583 1023 1671">Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1023 1583 1366 1671">151 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Παραδόσεις στην τάξη	26 (13εβδ. x 2 ώρες)	Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη: Ανάλυση πηγών (κειμένα, αρχαιολογικά τεκμήρια) που εντάσσονται στην εξεταστέα ύλη του μαθήματος και συμβάλλουν στην εμπέδωση των σχετικών ιστορικών θεμάτων	13 (13 εβδ. x 1 ώρα)	ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΥΗΝ ΤΑΞΗ	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)	Δύο (2) υποχρεωτικές άσκησης εμβάθυνσης	18 (2 x 2 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)	Συγγραφή εργασίας	32 (7 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)	Προφορική παρουσίαση	3 (1/2 ώρας επαφής + 2 1/2 ώρες προετοιμασίας)	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	59 (13 εβδ. X 3 ώρες X 1,5)	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	151 ώρες	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																			
Παραδόσεις στην τάξη	26 (13εβδ. x 2 ώρες)																			
Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη: Ανάλυση πηγών (κειμένα, αρχαιολογικά τεκμήρια) που εντάσσονται στην εξεταστέα ύλη του μαθήματος και συμβάλλουν στην εμπέδωση των σχετικών ιστορικών θεμάτων	13 (13 εβδ. x 1 ώρα)																			
ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΥΗΝ ΤΑΞΗ	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)																			
Δύο (2) υποχρεωτικές άσκησης εμβάθυνσης	18 (2 x 2 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)																			
Συγγραφή εργασίας	32 (7 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)																			
Προφορική παρουσίαση	3 (1/2 ώρας επαφής + 2 1/2 ώρες προετοιμασίας)																			
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	59 (13 εβδ. X 3 ώρες X 1,5)																			
Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	151 ώρες																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Ο βαθμός είναι συνδυασμός του βαθμού της προφορικής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου (60%), του συνολικού βαθμού των ενδιάμεσων ασκήσεων (10%), καθώς και του βαθμού της γραπτής εργασίας (30%).</p>																			

<p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Οι ασκήσεις αφορούν σύντομη ανάπτυξη ενός θέματος (π.χ. ερμηνεία και σχολιασμό ενός αποσπάσματος από γραπτή πηγή, καταγραφή και υπομνηματισμό ορολογίας, εύρεση βιβλιογραφίας για μελέτες περίπτωσης με σύντομη αιτιολόγηση, σχολιασμό μεθοδολογικών προσεγγίσεων, κ.λπ.), ή επίλυση προβλημάτων με διαδραστικό χαρακτήρα. Η βαθμολόγηση της κάθε άσκησης γίνεται με την κλίμακα 1-10. Η καθεμία άσκηση αντιστοιχεί στο βαθμό 5, με άριστα το βαθμό 10 για το σύνολο των δύο εργασιών).</p> <p>Η συγγραφή εργασίας αφορά κείμενο περίπου 1200-1500 λέξεων το οποίο άπτεται ειδικών θεμάτων συναφών με τον τίτλο του μαθήματος και στηρίζεται σε επιλεγμένη από τον διδάσκοντα βιβλιογραφία.</p> <p>Η συγκεκριμένη εργασία παρουσιάζεται και προφορικά ενώπιον της τάξης με σχετική συζήτηση.</p> <p>Η τελική προφορική εξέταση αποβλέπει στην:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου σε θέματα βυζαντινής ιστορίας δεδομένου ότι πρόκειται για μάθημα κατεύθυνσης, το οποίο απαιτεί σφαιρική και συνδυαστική ιστορική γνώση ✓ στην αξιολόγηση της ευθυκρισίας, ετοιμότητας και αυτοσυγκέντρωσης του υποψηφίου <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξαρχής την εξεταστέα ύλη, καθώς και τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και σημειώσεις του καθηγητή περίπου 80 σελίδων, οι οποίες καθοδηγούν τον φοιτητή με τρόπο διεξοδικό για την περαιτέρω μελέτη του.</p>
--	--

(14) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος :

- Λαΐου Α., Morrisson C., *Η Βυζαντινή Οικονομία*, Αθήνα 2011: εκδόσεις Παπαδήμα
- Grierson Ph., *Βυζαντινή Νομισματοκοπία*, Αθήνα 2007: εκδόσεις ΜΙΕΤ

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη :

- Λαΐου Α. (επιμ.), *Οικονομική ιστορία του Βυζαντίου από τον 7ο έως τον 15ο αιώνα* (3 τόμοι), Αθήνα 2006: εκδόσεις ΜΙΕΤ
- Λαΐου – Θωμαδάκη Α., *Η Αγροτική κοινωνία στην Ύστερη Βυζαντινή Εποχή*, Αθήνα 1987: εκδόσεις ΜΙΕΤ
- Λαΐου Α., 'Κοινωνία και Οικονομία', *ΙΕΕ*, τ. Θ', Αθήνα, 1980: εκδ. Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., σ. 214-243.

- A. Harvey, *Οικονομική ανάπτυξη στο Βυζάντιο, 900-1200*, Αθήνα 1997: εκδόσεις ΜΙΕΤ
- Πέννα Β., *Το Βυζαντινό Νόμισμα, Μέσο συναλλαγής και Έκφραση Αυτοκρατορικής Προπαγάνδας*, Λευκωσία 2002: έκδοση Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζίης Κύπρου
- Πέννα Β., ‘Βυζαντινό νόμισμα και παραχαράκτες’ στο: Τρωϊάνος Σ. (επιμ.), *Έγκλημα και Τιμωρία στο Βυζάντιο*, Αθήνα 1997: Ίδρυμα Γουλιανδρή-Χόρν, σ. 273-294.
- Πέννα Β., ‘Βυζαντινό νομισματικό σύστημα: παραγωγή και κυκλοφορία’, στο *Η Ιστορική Διαδρομή της Νομισματικής Μονάδας στην Ελλάδα* (Ε.Ι.Ε, *Επιστήμης Κοινωνία*/Ειδικές Μορφωτικές Εκδηλώσεις), Αθήνα 2002, 65-84.
- ‘Χρήμα και αγορά στην εποχή των Παλαιολόγων (13^{ος}-15^{ος} αι.)’, στο Ν. Μοσχονάς (επιμ.), *Χρήμα και Αγορά στην Εποχή των Παλαιολόγων* (Διεθνές Επιστημονικό Συμπόσιο, Χαλκίδα, 22-24 Μαΐου 1998, Ε.Ι.Ε/Ι.Β.Ε), Αθήνα 2003, 374-384.
- Grierson, Ph., *Byzantine Coins*, Berkeley / Los Angeles 1982: Methuen & Co
- Hendy, M., *Studies in the Byzantine Monetary Economy ca 300-1450*, Cambridge 1985: Cambridge University Press
- Hendy, M., *The Economy, Fiscal Administration and Coinage of Byzantium*, Variorum, 1989
- Metcalf, D. M. , *Coinage in South-Eastern Europe, 820–1396*, London 1979: Royal Numismatic Society
- Morrisson C., ‘Monnaie et finances dans l’Empire byzantin (Xe-XIVe siècles)’, στο V. Kravari, J. Lefort et C. Morrisson (επιμ.), *Hommes et richesses dans l’Empire byzantin*, τόμ. 2, Παρίσι 1991, σ. 291-315
- Morrisson C., ‘Prix et salaires dans l’Empire byzantin (Xe-XVe siècles)’, στο V. Kravari, J. Lefort et C. Morrisson (επιμ.), *Hommes et richesses dans l’Empire byzantin*, τόμ. 2, Παρίσι 1991, σ. 339-374 (συνεργασία με J.-Cl. Cheynet και É. Malamut).
- Morrisson C. (επιμ.), *Trade and Markets in Byzantium*, Washington DC 2012
- Morrisson C., ‘Coinage and money in Byzantine typika’, *DOP* 56, 2002, σ. 263-275
- Morrisson C., ‘Money, coins and the economy’, στο P. Stephenson (επιμ.), *The Byzantine world*, Λονδίνο 2010, σ. 34-47.
- Morrisson C., *Emporia, money and exchanges : some reflections*, στο S. Gelichi, R. Hodges (επιμ.), *From one sea to another. Trading places in the European and Mediterranean Early Middle Ages Proceedings of the International Conference, Comacchio, 27th-29th March 2009*, Turnhout, 2012, p. 467-475.
- Καραγιαννόπουλος Ι., *Το Βυζαντινό κράτος*, Θεσσαλονίκη 1996: εκδ. Βάνιας, σ. 281-373 και 395-399
- Σβορώνος Ν., *Η Βυζαντινή Επαρχία*, Αθήνα 1991: έκδοση Σχολής Μωραΐτη
- Σβορώνος Ν., ‘Οικονομία-Κοινωνία’, *ΙΕΕ*, τ. Ζ’, Αθήνα 1978: εκδ. Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., σ. 278-305.
- Σβορώνος Ν., ‘Οικονομία-Κοινωνία’, *ΙΕΕ*, τ. Η’, Αθήνα 1979: εκδ. Εκδοτική Αθηνών Α.Ε, σ. 180-213.
- Σβορώνος Ν., ‘Πολιτεία-Κοινωνία-Οικονομία’, *ΙΕΕ*, τ. Θ’, Αθήνα, 1980: εκδ. Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., σ. 58-73.

- Χριστοφιλοπούλου Αικ., *Βυζαντινή Ιστορία*, τ. Α' (324-610), Θεσσαλονίκη 1996: εκδ. Βάνιας, σ. 102-138, 332- 367, τ. Β' 1 (610-867), Θεσσαλονίκη 1998, σ. 241-260, 264- 276, 284-339 και τ. Β' 2 (867-1081), Θεσσαλονίκη 1997, σ. 261-293, 301-350, 354-420.
- Kazdan A.P., Wharton-Epstein A., *Αλλαγές στον Βυζαντινό Πολιτισμό κατά τον 11ο και 12ο αιώνα*, Αθήνα 1997 : εκδόσεις ΜΙΕΤ
- Κιουσοπούλου Τ., *Βασιλεύς ή οικονόμος*, Αθήνα 2008:εκδόσεις ΠΟΛΙΣ.
- Mango C., *Βυζάντιο: η Αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, Αθήνα 1990: εκδόσεις ΜΙΕΤ
- Ostrogorsky G., *Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*, 3 τόμοι, Αθήνα 2001 (πιθανόν να υπάρχει πανομοιότυπη παλαιότερη ή και νεώτερη έκδοση): εκδ. Στεφ. Δ. Βασιλόπουλος
- Morrisson C. (επιμ.), *Η ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (330-641)*, Αθήνα 2008: Εκδόσεις Πόλις
- Cheynet J.-C., *Η βυζαντινή αυτοκρατορία (641-1204)* , Αθήνα 2011: Εκδόσεις Πόλις
- Patlagean E., *Ο ελληνικός μεσαίωνας: Βυζάντιο, 9ος-15ος αιώνας*, Αθήνα 2014: Εκδόσεις Πατάκη
- Shepard J. (επιμ.), *The Cambridge History of the Byzantine Empire c.500–1492*, Cambridge 2009: Cambridge University Press
- Τσουγκαράκης Δ. (σχλ., μτφ), *Κεκαυμένος, Στρατηγικόν*, Αθήνα 1996: εκδ. Κανάκη
- Κολιάς Τ, Χρόνη Μ. (σχλ., μτφ), *Το Επαρχικόν Βιβλίον Λέοντος ς' του Σοφού*, Αθήνα 2010: εκδ. Κανάκη

Βιβλιοθήκες

Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευόναται συστηματικά τη βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και τον Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>).

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν υλικό σχετικό με το συγκεκριμένο πεδίο, όπως π.χ.

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32),
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα),
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61, Κολωνάκι)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΕΡΕΜΕΤΑΚΗ ΝΑΝΤΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Ι/ΔΠΑ -3	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτισμική Ανθρωπολογία: Εθνογραφία και Πολιτισμική Διαχείριση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικής γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	<i>ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ (Αξιοποιούνται γνώσεις από το Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Το μάθημα αυτό εκπαιδεύει τους σπουδαστές στην πολιτισμική διαχείριση ως παιδαγωγικής ανθρωπολογίας (public anthropology) και αισθητικής πρακτικής. Αυτό επιδιώκεται με κριτική ανάλυση της έννοιας και πρακτικής της διαχείρισης και με ανάλυση συγκεκριμένων περιπτώσεων μελέτης (case studies) βασισμένων σε επιτόπια έρευνα. Στόχος η προώθηση καινοτόμων ιδεών και εφαρμογών στη καθημερινή ζωή και κουλτούρα.</p>			
<p>Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p> <table border="0"> <tr> <td> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p> </td> <td> <p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...</p> </td> </tr> </table>		<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...</p>
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...</p>		
<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας</p>			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος Η εθνογραφία, ως πολυεπίπεδη επιστημονική έρευνα και ως κείμενο, επικεντρώνεται στην κουλτούρα και την ιστοριογραφία της καθημερινής ζωής. Πώς νοείται, βιώνεται και αναπαριστάται από τους ανθρώπους η κουλτούρα και ο πολιτισμός στην καθημερινή ζωή; Πώς γίνονται αντιληπτές, πώς καταγράφονται και ανακαλούνται οι μικρο- και μακρο- ιστορικές αλλαγές; Με ποιά μέσα, ποιές τεχνικές; Το μάθημα αυτό, στο πρώτο μέρος του, συνδέει την εθνογραφία και ιστορία της ελληνικής πολιτισμικής μνήμης και υλικής κουλτούρας με τις υπάρχουσες θεωρίες περί συλλογών και αρχείων, εκθέσεων και εκθεμάτων. Στη συνέχεια επικεντρώνεται στην ετυμολογική και κοινωνικο-ιστορική ανάλυση της έννοιας και του όρου διαχείριση και στο πώς αυτός χρησιμοποιείται στον καθημερινό και τον επίσημο, δημόσιο λόγο, ειδικότερα δε σε σχέση με τον χρόνο, τον χώρο και το σώμα. Το δεύτερο μέρος του μαθήματος ολοκληρώνεται με παρουσίαση και ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων δι-οργάνωσης δημοσίων εκπαιδευτικών εκδηλώσεων σε επίπεδο πανεπιστημίου και τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτές συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις πολυεπίπεδες, βασισμένες σε εθνογραφική έρευνα, συμμετοχικές εκδηλώσεις με πολυμέσα «Η Πόλη Θυμάται—Ο Σεισμός στην Καλαμάτα» και «Γεύση και Μνήμη I & II». Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην έννοια συμμετοχικότητα.</p> <p>Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.</p>		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης

<ol style="list-style-type: none"> 1. Καθημερινός Πολιτισμός 2. Εθνογράφος ή Τουρίστας; 3. Εθνογραφία και Παράσταση 4. Εθνογραφία και Μέσα επικοινωνίας 5. Ο Ορισμός της Έννοιας Διαχείριση—Χθες και Σήμερα 6. Η διαχείριση του Χώρου, του Χρόνου, του Σώματος –Μερος Ι. 7. Η διαχείριση του Χώρου, του Χρόνου, του Σώματος –Μερος ΙΙ. 8. Αισθήσεις-Συναισθήματα-Αισθητική 9. Συλλογή και Αρχείο 10. Συμπόσια-Συνέδρια και Δημόσιες Εκδηλώσεις—Θεωρία και Πράξη 11. Ο Ορισμός της Συμμετοχικότητας 12. Εθνογραφία και Διαχείριση : Περιπτώσεις Μελέτης –Μερος Ι. 13. Εθνογραφία και Διαχείριση : Περιπτώσεις Μελέτης –Μερος ΙΙ. 	<p>Βασικό σύγγραμμα: <u>ΑναΓνωρίζοντας το Καθημερινό*</u> (συγγραφέας Κ. Νάντια Σερεμετάκη). Συμπληρωματικά συγγράμματα: α) <u>Παλιννόστηση Αισθήσεων</u> και β) <u>Η Τελευταία Λέξη (συγκεκριμένα Κεφάλαια)</u>—εθνογραφίες που αποτελούν «πεδία ανασκαφής» κατά τη διάρκεια του μαθήματος.</p>	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1 	Με προφορική ή/και γραπτή εξέταση..... Με συμμετοχή σε εθνογραφική έρευνα και παρατήρηση..... Με γραπτή εργασία.....	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Πρόσωπο με πρόσωπο													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	Προβολή φιλμ/ ντοκυμαντέρ/ power point/													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="694 1641 1023 1693"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1023 1641 1362 1693"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="694 1693 1023 1727">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1023 1693 1362 1727">39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1727 1023 1789">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1023 1727 1362 1789">59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1789 1023 1823">Άσκηση πεδίου</td> <td data-bbox="1023 1789 1362 1823">45 (10 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1823 1023 1886">Παρουσίαση άσκησης και τελική εξέταση</td> <td data-bbox="1023 1823 1362 1886">6 (1 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1886 1023 1946">Συνολικός φόρτος (25 ώρες ανά ECTS)</td> <td data-bbox="1023 1886 1362 1946">149</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)	Άσκηση πεδίου	45 (10 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)	Παρουσίαση άσκησης και τελική εξέταση	6 (1 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)	Συνολικός φόρτος (25 ώρες ανά ECTS)	149	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)													
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)													
Άσκηση πεδίου	45 (10 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)													
Παρουσίαση άσκησης και τελική εξέταση	6 (1 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)													
Συνολικός φόρτος (25 ώρες ανά ECTS)	149													

<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή ή/και Προφορική εργασία/ Προφορική ή/και γραπτή τελική εξέταση/ Ομαδική διαδραστική παρουσίαση ----- Η παρουσία των σπουδαστών στο μάθημα είναι απαραίτητη. Οι σπουδαστές συμμετέχουν ενεργά στην τάξη, ατομικά ή/και σε ομάδες, με παρουσίαση ύλης ή/και σχετικών εργασιών που καθορίζονται κατά την πορεία του μαθήματος. Η βαθμολογία υπολογίζεται ως εξής (όπως αναφέρονται στο Περίγραμμα Μαθήματος): Παρουσία και συμμετοχή: 40% Εργασίες/παρουσιάσεις: 40% Τελικές εξετάσεις: 20%</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Εκτος των παραπάνω υποχρεωτικών βιβλίων προτείνεται και η παρακάτω βιβλιογραφία-</p> <ul style="list-style-type: none"> -Goffman, Erving: “Front and Back Space Regions in Everyday Life” - Highmore, Ben. <u>The Everyday Life Reader</u>—(on Braudel). Routledge, 2001 - Ιστοσελίδα Culture.uop.gr-- <u>Πρόγραμμα Καθημερινός Πολιτισμός</u> Πανεπιστημίου Πελοποννήσου - Howes, David: <u>The Varieties of Sensory Experience</u> (επιλεγμένα κεφάλαια: βλ. Synnott, A. : “Puzzling over the senses: from Plato to Marx”) - Kirshenblatt-Gimblett, Barbara. “From Ethnology to Heritage: The Role of the Museum.” SIEF Keynote Speech, Merseilles, April, 2004 - Lock, Margaret: «Το Σώμα στη Σύγχρονη Εκδοχή του» στο περιοδικό <u>Νέα Κοινωνιολογία #42</u> - Lutz, Catharine: “Emotion, Thought and Estrangement: Emotion as a Cultural Category” - Marcus, G. & Fischer, M. <u>Anthropology as Cultural Critique</u>. Univ. of Chicago Press. - Μουζέλης Νίκος: «Ελληνικός Φορμαλισμός...» Στο βιβλίο <u>Νεοελληνική Κοινωνία-Οψεις Υπανάπτυξης</u>. - Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: <u>Διασχίζοντας το Σώμα: Πολιτισμός, Ιστορία και Φύλο στην Ελλάδα</u> (επιλεγμένα κεφάλαια) - Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: «Εποχές Καρναβαλιού», στο περιοδικό <u>Νέα Κοινωνιολογία, #41</u>. Επίσης, Κεφάλαιο 23 στο βιβλίο <u>Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία</u> - Σερεμετάκη, Κ-Νάντια: “Στα Κλαδιά της Μνήμης”. Στον τόμο <u>Ωδή στην</u>
--

Ελιά. Στα Αγγλικά και Ελληνικά. Ακαδημία Αθηνών, Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας και Γενική Γραμματεία Ολυμπιακών Αγώνων, Υπουργείο Πολιτισμού, 2004.

- Seremetakis, C. Nadia. "Greek Pains: Subjectivity, Material Experience and Communication in Modernity". Στον τόμο *Colonizing the Greek Mind? The Reception of Western Psychotherapeutics in Greece*. Επιμέλεια: Charles Stewart. Έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση. Deree, The American College of Greece, 2014.
- "ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ – Περί Υποδοχής Των Φοιτητών". Ελευθερία—ημερήσια εφημερίδα Μεσσηνίας, 13-11-2015.
- Stoller, Paul : "Ethnographies as Texts/Ethnographers as Griots". Στο περιοδικό American Ethnologist , 21(2)1994, pp. 353-366.
- Stoller, Paul: Part IV, «The Senses in Anthropology». Στο βιβλίο The Taste of Ethnographic Things
- Stoller, Paul: "Intro: A Return to the Senses". Στο βιβλίο The Taste of Ethnographic Things.
- Stoller, Paul: «Χώροι Τόποι και Πεδία—Η Πολιτική του Δυτικο-ευρωπαϊκού Εμπορίου στην Ανεπίσημη Οικονομία της Νέας Υόρκης». Στο περιοδικό Νέα Κοινωνιολογία, #44
- Taylor, Lucien: Visualizing Theory. (επιλεγμένα κεφάλαια: βλ.σελ.287 «Post Bourgeois Tattoo...» και σελ. 363 «The Photograph as an intersection of Gazes»)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΖΑΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΔΡΟΣΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Σπουδών και Πολιτισμικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	(12Α/ΠΔΓ-1)	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική της σχολικής ένταξης (Θεωρίες μάθησης)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Νεοελληνική γλώσσα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/modules/exercise/index.php?course=HAMCC219		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα είναι βασικό εισαγωγικό στις έννοιες της Παιδαγωγικής επιστήμης και των θεωριών μάθησης (βλ. οδηγό σπουδών 2015-2016, σς 109-111, http://ham.uop.gr/odigos-spoudon).</p> <p>Ο γενικός σκοπός και οι αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος εστιάζονται στη μελέτη εισαγωγικών θεμάτων της Διδακτικής και Παιδαγωγικής επιστήμης αξιοποιώντας τη θεωρητική και ερευνητική γνώση στις θεωρίες μάθησης με έμφαση εφαρμογές στο πεδίο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ).</p> <p>Στο θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο συζητούνται οι μαθησιακές θεωρίες, οι προϋποθέσεις μάθησης, οι εσωτερικές διαδικασίες μάθησης, τα κίνητρα μάθησης, η οργάνωση της μάθησης, οι στόχοι μάθησης και οι νόμοι της μάθησης με έμφαση τη γενική και Ειδική Παιδαγωγική.</p> <p>Στα περιεχόμενα του μαθήματος περιλαμβάνονται η μελέτη συμπεριφοριστικών, κοινωνικογνωστικών, γνωστικών θεωριών με έμφαση τη γνωστική ψυχολογία, τη γνωστική Νευροεπιστήμη και το Μοντέλο Επεξεργασίας Πληροφοριών.</p> <p>Επιπλέον, εξετάζονται παιδαγωγικές θεωρίες μάθησης που αναφέρονται στο συμπεριφορισμό, τον εποικοδομισμό, τη συνεργατική μάθηση και την προσωπική μάθηση.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να κατανοούν τις βασικές γενικές Παιδαγωγικές αρχές, τις βασικές αρχές στην Ειδική Παιδαγωγική Επιστήμη, να διακρίνουν τις αρχές που διέπουν την γενική από την Ειδική Παιδαγωγική. Επιπλέον θα αναγνωρίζουν την κατασκευή και λειτουργία των δομών της μνήμης με έμφαση τον ατομικό προσωπικό κοστρουκτιβισμό σύμφωνα με τις θεωρίες του Von Glaserfeld και του Piaget και με έμφαση τον κοινωνικό κοστρουκτιβισμό σύμφωνα με τις θεωρίες Vygotsky και Bandura.</p> <p>Ακόμη οι φοιτητές θα είναι σε θέση να συνδέουν τις οικολογικές θεωρίες μάθησης με τις Παιδαγωγικές αρχές και τη διδασκαλία, να επιλέγουν την κατάλληλη θεωρία μάθησης για να υποστηρίξουν μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, να κατανοούν τις Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ) και τις βασικές αρχές της</p>

<p>μάθησης. Τέλος θα μπορούν να σχεδιάζουν Παιδαγωγικές προληπτικές διδακτικές υποστήριξης με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη δια βίου πρόσβαση στη γνώση συνδέοντας τις ψυχοδυναμικές θεωρίες μάθησης με τους γενικότερους παιδαγωγικούς και διδακτικούς στόχους και τις αρχές του κύκλου ζωής .</p>
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i></p>
<p>Στο επίπεδο των γενικών ικανοτήτων επιδιώκεται μέσα από το μάθημα οι φοιτητές να μάθουν να αναζητούν, αναλύουν και συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες για την Παιδαγωγική της σχολικής ένταξης σύμφωνα με ορισμένες θεωρίες μάθησης κάνοντας χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών. Ακόμη μαθαίνουν να προσαρμόζονται σε νέες καταστάσεις που απορρέουν από τις μαθησιακές δυσκολίες στην γενική τάξη του γυμνασίου, λαμβάνοντας αποφάσεις, για αυτόνομη, ατομική ή μικροομαδική εργασία βασισμένη στη μελέτη διεπιστημονικών και ξενόγλωσσων κειμένων συναφή με την εκπαιδευτική ένταξη. Επίσης, μαθαίνουν να παράγουν νέες ερευνητικές ιδέες για τους μαθητές με αναπηρία, σχεδιάζοντας διδακτικά έργα με σεβασμό στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα και στο φυσικό περιβάλλον. Επιπλέον αποκτούν την ικανότητα κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών σύμφωνα με τις αρχές της διαφορετικότητας και των ετεροτήτων. Τέλος μαθαίνουν να ασκούνται στην κριτική και αυτοκριτική με ορισμένες αυτοπαρατηρήσεις για την παιδαγωγική της σχολικής ένταξης καθώς και τον τρόπο διδασκαλίας μαθητών με αναπηρία προάγοντας την ελεύθερη δημιουργική και επαγωγική σκέψη.</p>

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα είναι βασικό εισαγωγικό στις έννοιες της Παιδαγωγικής της Σχολικής Ένταξης με αναφορά στις παιδαγωγικές και ψυχολογικές θεωρίες μάθησης. Στα περιεχόμενα του μαθήματος περιλαμβάνονται η μελέτη της σχολικής ένταξης με την παιδαγωγική επιστήμη. Ακόμη εξετάζεται η σχέση της με την εκπαιδευτική διαδικασία στο σύνολό της, εντός του σχολικού πλαισίου της θεσμοθετημένης και τυπικής εκπαίδευσης με έμφαση τις θεωρήσεις της σχολικής, κοινωνικής και ειδικής παιδαγωγικής. Ακόμη μελετώνται οι εφαρμογές τα αποτελέσματα και η προοπτική της Παιδαγωγική της Σχολικής ένταξης αξιοποιώντας Βασικές Έννοιες Παιδαγωγικής μεθοδολογίας και Θεωριών μάθησης, αναφορικά με το Παιδαγωγικό Αντικείμενο, το Μαθησιακό Περιβάλλον και τα Άτομα με μαθησιακές δυσκολίες. Επιπλέον συζητούνται τα βασικά σημεία των θεωριών μάθησης, με αναφορές στα χαρακτηριστικά στάδια τις εφαρμογές και τους περιορισμούς στην παιδαγωγική της σχολικής ένταξης. Στις παιδαγωγικές θεωρήσεις αναφέρονται οι θεωρητικοί: Ivan Illich 1926-2002, John Dewey, 1859-1952, Maria Montessori: 1870-1952, Ovide Decroly, 1871 –1932, Alexander Sutherland Neill, 1883 –1973, Urie Bronfenbrenner – οικοσυστημική θεωρία, Célestin Freinet, 1896-1966. Στις ψυχολογικές θεωρήσεις αναφέρονται οι ψυχοδυναμικές θεωρίες με την Françoise Dolto, 1908-1988, η θεωρία του Νου του Baron – Cohen, Howard Gardner (βλ. βιβλίο Frames of Mind), θεωρία των πολλαπλών τύπων νοημοσύνης, η ψυχοδυναμική κοινωνική θεωρία των ομάδων του Kurt Lewin, οι ψυχογλωσσικές θεωρήσεις του Lev Vygotsky (1896 – 1934), οι γνωστικές θεωρήσεις του Jean Piaget, 1896 –1980, η ψυχοδυναμική θεωρία του Winnicott D, και η ψυχοδυναμική θεωρία του Erickson και του Ρότσερς. Στις συμπεριφοριστικές ψυχολογικές θεωρίες συζητούνται στα περιεχόμενα του μαθήματος, οι θεωρήσεις του Bandura, η θεωρία της νευροεκπαίδευσης. Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.</p>		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίας
<p>1. Η “δια” της ειδικής παιδαγωγικής πρόταση για σχολική ένταξη των παιδιών και νέων με ιδιαιτερότητες: α) John Dewey: 1859-1952, β) συμπεριφορισμός Bandura</p>	<p>Houssaye, J . (2011). Δεκαπέντε παιδαγωγοί. Αθήνα: Μεταίχμιο</p> <p>Slavin, R. E. (2011). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Θεωρία και πράξη. Αθήνα: Μεταίχμιο.</p> <p>Στασινός Δ. . (2013). Η Ειδική Εκπαίδευση 2020. Αθήνα: Παπαζήση .</p>	

<p>2. Το πρόβλημα της παιδαγωγικής της σχολικής ένταξης στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση(ΕΑΕ): α)Μαρία Μοντεσσόρι β) Baron – Cohen, Θεωρία του Νου</p>	<p>Υπ.Ε.Π.Θ.-Π.Ι. (2009). Δραστηριότητες Μαθησιακής Ετοιμότητας. Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και Βιβλιοτετράδια για το μαθητή: α) Προφορικός λόγος, β) Ψυχοκινητικότητα, γ) Νοητικές Ικανότητες, δ) Συναισθηματική Οργάνωση (Δ' εκδ.). (Μ. Δροσινού, Επιμ.) Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων (Ο.Ε.Δ.Β.).</p>	
<p>3. Διαφοροποιημένες παιδαγωγικές μεθοδολογίες και εφαρμογές στην παιδαγωγική της σχολικής ένταξης: α) Ovide Decroly, 1871 –1932</p>	<p>Μαρκάκης Εμ. και Δροσινού Μ. (2001). Πειραματικό Αναλυτικό Πρόγραμμα για τις Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (Δυσλεξία). Τμήμα Ειδικής Αγωγής στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Στο Κ. Χρηστάκης, Παιδιά με ιδιαίτερες ανάγκες στο δημοτικό σχολείο: Θεωρητική και Πρακτική Προσέγγιση. (σσ. 321-350, παράρτημα). Αθήνα: Ατραπός.</p>	
<p>4. Εκπαιδευτικά εργαλεία και παιδαγωγικές μεθοδολογίες στην παιδαγωγική της σχολικής ένταξης: α) Ivan Illich 1926-2002, β) Μέλανι Κλάιν</p>	<p>Houssaye, J . (2011). Δεκαπέντε παιδαγωγοί. Αθήνα: Μεταίχμιο</p> <p>Slavin, R. E. (2011). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Θεωρία και πράξη. Αθήνα: Μεταίχμιο.</p>	
<p>5. Στοχευμένα Ατομικά Δομημένα Διδακτικά Ενταξιακά Προγράμματα Παρεμβάσεων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΑΔΕΠΕΑΕ) στην παιδαγωγική της σχολικής ένταξης: α) Αλεξάντερ Νιλ (1883 –1973), β) νευροεκπαίδευση J. A. Fiez and S. E. Petersen</p>	<p>Δροσινού-Κορέα, Μ. (2017). Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση: Η “δια” της ειδικής αγωγής πρόταση εκπαίδευσης των παιδιών και νέων με ιδιαιτερότητες. Πάτρα: OPPORtUNA</p>	
<p>6. Μεθοδολογίες παρατήρησης ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και άτυπη παιδαγωγική αξιολόγηση (ΑΠΑ) νευροαναπτυξιακών περιοχών μαθησιακής ετοιμότητας: α) Urie Bronfenbrenner –οικοσυστημική θεωρία, β) θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης, Χάουαρντ Γκάρντνερ</p>	<p>Δροσινού, Μ. (2009). Μεθοδολογικές οδηγίες. Στο Μ. ., Δροσινού, Δραστηριότητες Μαθησιακής Ετοιμότητας. Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (σσ. 28-43). Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.</p> <p>Ρούσσοσ Πέτρος Λ. (2011). Οι Βασικές Γνωστικές Διεργασίες. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε.-Εκδόσεις Τόπος .</p>	
<p>7. Παιδαγωγική της σχολικής ένταξης και άτυπη παιδαγωγική αξιολόγηση (ΑΠΑ) των επιπέδων των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών (ΕΕΑ) όπως αποτυπώνονται στο ΠΑΠΕΑ: α) Lev Vygotsky (1896 – 1934), β) ψυχοδυναμική θεωρία των ομάδων- KURT LEWIN- Κοινωνική Ψυχολογία</p>	<p>Υπ.Ε.Π.Θ.-Π.Ι. (1996). Πλαίσιο Αναλυτικού Προγράμματος Ειδικής Αγωγής. . Αθήνα: Προεδρικό Διάταγμα 301/1996.</p> <p>Slavin, R. E. (2011). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Θεωρία και πράξη. Αθήνα: Μεταίχμιο.</p>	
<p>8. Παιδαγωγική της σχολικής ένταξης και άτυπη παιδαγωγική αξιολόγηση (ΑΠΑ) επιπέδων: α)γενικών μαθησιακών δυσκολιών(ΓΜΔ) και</p>	<p>Σκαναβής, Μ . (2016). Ειδική Αγωγή και Μαθησιακές δυσκολίες, αποτύπωση θεωρητικών τάσεων και καινοτόμων</p>	

β)ειδικών μαθησιακών δυσκολιών (ΕΜΔ): Lev Vygotsky (1896 – 1934),	πρακτικών σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες. Πάτρα: ΠΑΛΟ	
9. Παιδαγωγική της σχολικής ένταξης και διάγνωση των παιδιών και νέων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ): Θεωρία Jean Piaget (1896 – 1980)	Αβραμίδης, Η. και Καλύβα, Ε. (2006). Μέθοδοι Έρευνας στην Ειδική Αγωγή: Θεωρία και Εφαρμογές. Αθήνα: Παπαζήση. Slavin, R. E. (2011). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Θεωρία και πράξη. Αθήνα: Μεταίχμιο.	
10. Μεθοδολογίες παιδαγωγικής παρέμβασης στο σχολείο σε παιδιά και νέους με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ): Το έντυπο της διδακτικής αλληλεπίδρασης : Η ψυχοδυναμική θεωρία του Winnicott D.	Φραγκούλη, Α . (2014). Τεχνικές Συναισθηματικής Οργάνωσης και Έκφρασης μέσω της Μουσικής στο Σχολείο. Αθήνα: ΔΙΑΔΡΑΣΗ. Elliott Stephen N., Kratochwill Thomas R., Littlefield-Cook Joan, Travers John F . (2008). Εκπαιδευτική ψυχολογία : Αποτελεσματική διδασκαλία. Αποτελεσματική μάθηση. ΑΘΗΝΑ: Gutenberg.	
11. Διαφοροποιημένο σχέδιο δόμησης στοχευμένου διδακτικού προγράμματος σχολικής ένταξης: τρίτη φάση ΣΑΔΕΠΕΑΕ: Célestin Freinet, (1896-1966)	Δροσινού-Κορέα, Μ. (2017). Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση: Η “δια” της ειδικής αγωγής πρόταση εκπαίδευσης των παιδιών και νέων με ιδιαιτερότητες. Πάτρα: OPPORTUNA Houssaye, J . (2011). Δεκαπέντε παιδαγωγοί. Αθήνα: Μεταίχμιο.	
12. Εννοιολογική θεώρηση των σύνθετων μαθησιακών δυσκολιών σύμφωνα με την παιδαγωγική της σχολικής ένταξης: α) Ivan Illich 1926-2002 και β) Françoise Dolto, 1908-1988	Houssaye, J . (2011). Δεκαπέντε παιδαγωγοί. Αθήνα: Μεταίχμιο. Δράκος,Γ.Δ. & Τσιναρέλης Γ.Σ. . (2011). Ψυχοκοινωνικές παράμετροι των σχολικών δυσκολιών. Αθήνα: Διάδραση , Θ. Μπάμπαλης Μονοπρόσωπη ΕΠΕ Χρηστάκης, Κ. (2013). Προβλήματα συμπεριφοράς στη σχολική ηλικία. Εκτίμηση, πρόληψη, καταγραφή, Αντιμετώπιση. Αθήνα: Διάδραση.	
13. Οι “καλές” παιδαγωγικές πρακτικές και η υποστήριξη των παιδιών και νέων με σύνθετες μαθησιακές δυσκολίες στην κοινότητα: α) Παιδαγωγική θεώρηση: Erickson, β) ψυχοδυναμική θεωρία του Ρότσερς	Χρηστάκης, Κ. (2013). Προβλήματα συμπεριφοράς στη σχολική ηλικία. Εκτίμηση, πρόληψη, καταγραφή, Αντιμετώπιση. Αθήνα: Διάδραση. Elliott Stephen N., Kratochwill Thomas R., Littlefield-Cook Joan, Travers John F . (2008). Εκπαιδευτική ψυχολογία : Αποτελεσματική διδασκαλία. Αποτελεσματική μάθηση. ΑΘΗΝΑ: Gutenberg.	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:	Στην ελληνική γλώσσα αξιολογούνται με τις ακόλουθες μεθόδους αξιολόγησης:	
Πρόταση 1	- Σύντομες Απαντήσεις σε ορισμένες, Ερωτήσεις	
Πρόταση 2	-Ανάπτυξη δοκιμίου με ορισμένα ερωτήματα	
Πρόταση 3	-Μικροομαδική παρουσίαση	
Πρόταση 4	-Μικροομαδική γραπτή εργασία	
Άλλο	-Δημιουργία διαφοροποιημένου παιδαγωγικού υλικού	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	<i>Διαλέξεις</i>	39 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1)
	<i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	45 (12 εβδ. x 2,5 x 1,5)
	<i>Άσκηση Πεδίου</i>	18 (4 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)
	<i>Εκπόνηση μελέτης (project),</i>	23 (5 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)
	<i>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</i>	6 (2 εβδ. x 2 ώρες x 1,5)
	<i>Συγγραφή εργασίας</i>	18 (4 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)
	Συνολικός φόρτος	149
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Στην ελληνική γλώσσα αξιολογούνται με τις ακόλουθες μεθόδους αξιολόγησης: - Διαμορφωτική ή Συμπερασματική μέσω των εγγράφων της ομάδας χρηστών στο e-class , - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης μέσα στην αίθουσα, - Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων στην κατ' οίκον μελέτη ή στην μελέτη σε βιβλιοθήκη, - Γραπτή Εργασία παράδοση στο τέλος του εξαμήνου, - Δημόσια Παρουσίαση στο τέλος των ανακεφαλαιωτικών μαθημάτων, Τα κριτήρια είναι προσβάσιμα στα ηλεκτρονικά έγγραφα του μαθήματος στο e-class.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>(1) Elliott Stephen N., Kratochwill Thomas R., Littlefield-Cook Joan, Travers John F . (2008). Εκπαιδευτική ψυχολογία : Αποτελεσματική διδασκαλία. Αποτελεσματική μάθηση. ΑΘΗΝΑ: Gutenberg.</p> <p>(2) Houssaye Jean . (2011). Δεκαπέντε παιδαγωγοί. ΑΘΗΝΑ: Μεταίχμιο.</p> <p>(3) Αβραμίδης, Η., & Καλύβα, Ε. (2006). Μέθοδοι Έρευνας στην Ειδική Αγωγή: Θεωρία και Εφαρμογές. Αθήνα: Παπαζήση.</p> <p>(4) Δράκος,Γ.Δ. & Τσιναρέλης Γ.Σ. (2011). Ψυχοκοινωνικές παράμετροι των σχολικών δυσκολιών. Αθήνα: Διάδραση , Θ. Μπάμπαλης Μονοπρόσωπη ΕΠΕ.</p> <p>(5) Δροσινού, Μ., Μαρκάκης, Ε., Χρηστάκης, Κ., & Μελάς, Δ. (2009). Δραστηριότητες Μαθησιακής Ετοιμότητας. Προφορικός Λόγος, Ψυχοκινητικότητα, Νοητικές Ικανότητες, Συναισθηματική Οργάνωση. Βιβλίο για τον εκπαιδευτικό Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Δ εκδ.). (Μ. Δροσινού, Επιμ.) Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.</p> <p>(6) Πιαζέ, Ζ. (2007). Η γλώσσα και η σκέψη του παιδιού. ΑΘΗΝΑ: Καστανιώτης .</p> <p>(7) Ρούσσοσ Πέτρος Λ. (2011). Οι Βασικές Γνωστικές Διεργασίες. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε.-Εκδόσεις Τόπος .</p> <p>(8) Στασινός Δ. . (2013). Η Ειδική Εκπαίδευση 2020. ΑΘΗΝΑ: Παπαζήση .</p> <p>(9) Φραγκούλη, Α . (2014). Τεχνικές Συναισθηματικής Οργάνωσης και Έκφρασης μέσω της Μουσικής στο Σχολείο . Αθήνα: Διάδραση.</p>
--

(10) Χρηστάκης, Κ. (2011). Προβλήματα συμπεριφοράς στη σχολική ηλικία. Εκτίμηση, πρόληψη, καταγραφή, Αντιμετώπιση. ΑΘΗΝΑ: Διάδραση

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΣΑΒΒΙΑΗΣ ΑΛΕΞΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών & Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12I-6_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία: Σχέσεις Βυζαντίου με άλλους λαούς		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Εξειδίκευση στις εξωτερικές/διπλωματικές σχέσεις του Βυζαντίου με άλλους μεσαιωνικούς λαούς		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	12K4_14: Εισαγωγή στην Βυζαντινή Ιστορία (4ος-15ος αιώνας)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (συμμετοχή στις παραδόσεις, όμως η ανατιθέμενη εργασία/assignment μπορεί να είναι στα αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC268/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Εξειδικευμένο μάθημα για τις διεθνείς σχέσεις του Βυζαντίου και τη διπλωματική του ιστορία, το οποίο προαπαιτεί την ύπαρξη βασικών γνώσεων βυζαντινής & μεσαιωνικής εν γένει ιστορίας. Ιδιαίτερη έμφαση σε εξειδικευμένες πρωτότυπες πηγές (ελληνικές, λατινικές, ανατολικές, ιουδαϊκές, σλαβικές, / σε μεταφράσεις τους είτε στα ελληνικά είτε στις κύριες δυτικές γλώσσες. Κρίνεται απαραίτητη η εκπόνηση ειδικής εργασίας (με ενδεχόμενη παρουσίαση – συζήτηση στα μαθήματα, όποτε αυτό κριθεί σκόπιμο), συμψηφιστικού χαρακτήρα ως προς την τελική βαθμολόγηση του μαθήματος
Γενικές Ικανότητες

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος Διαχρονική μελέτη των σχέσεων του Βυζαντίου με τους μεσαιωνικούς του γείτονες στο Δυτικό, Ανατολικό, Βόρειο και Νότιο σύνορό του (4^{ος}-15^{ος} αι. μ.Χ.).

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Οι βασικές πηγές και η Βυζαντινή Διπλωματία		
2. Επισκόπηση: τα τρία κύρια μέτωπα του Βυζαντίου (Δύση, Ανατολή, Βορράς)		
3. Το δυτικό μέτωπο Α΄ (γερμανόφωνοι/λατινόφωνοι λαοί-Φράγκοι, Γερμανοί, Παπικό Κράτος)		
4. Το δυτικό μέτωπο Β΄ (Αφία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία Φράγκων και Γερμανών/Καρολίδες-Οθωνίδες)		
5. Το δυτικό μέτωπο Γ΄ (Νορμανδοί, Βενετοί κ.ά. Ιταλικές ναυτικές δημοκρατίες)		
6. Το δυτικό μέτωπο Δ΄ (4 πρώτες Σταυροφορίες και η 1 ^η άλωση του Βυζαντίου, 1204)		
7. Το βόρειο μέτωπο Α΄ (τουρκόφωνα/τουρανικά φύλα [Ούννοι, Άβαροι, Ουτίγουροι, Κοτρίγουροι, Ονόγουροι κ.ά.] και σλαβόφωνα φύλα-Σλαβικές εγκαταστάσεις)		
8. Το βόρειο μέτωπο Β΄ (Βούλγαροι, Σέρβοι, Κροάτες, Ρώσοι –Μοραβοί-Βοημοί)		
9. Το βόρειο μέτωπο Γ΄ (όψιμα τουρκόφωνα φύλα-Χάζαροι, Ούγγροι/Μαγυάροι/ Ούζοι, Πατζινάκοι/Πετσενέγγοι, Κομάνοι/Πολόφτσοι/Κιπτσάκοι κ.ά.)		
10. Το ανατολικό μέτωπο Α΄ (Σασσανίδες Πέρσες, προϊσλαμικοί & Μουσουλμάνοι Άραβες [Πατριαρχικό Χαλιφάτο, Ομμαϊάδες Δαμασκού, Αββασίδες Βαγδάτης, Χαμδανίδες Συρίας, Φατιμίδες Αιγύπτου κ.ά.)		
11. Το ανατολικό μέτωπο Β΄ (Χριστιανικοί λαοί Ανατολής/Καυκάσου: Αρμένιοι, Ίβηρες/Γεωργιανοί, Λαζοί, Τζάννοι κ.ά.)		
12. Το ανατολικό μέτωπο Γ΄ (προ-οθωμανικά φύλα Κεντρικής Ασίας-Ογούζοι Τούρκοι/ Τουρκομάνοι νομάδες, Σελτζουκικές δυναστείες, Ντανισμεντίδες, Τουρκομανικά εμιράτα/μπευλίκια Μικράς Ασίας, Οθωμανοί Τούρκοι καθ' οριστική πτώση Βυζαντίου)		
13. Το λιγότερο γνωστό νότιο μέτωπο (βορειοαφρικανική μεθόριος, Κυρηναϊκή, Αίγυπτος, Νούβιοι, Βλέμμυες-βυζαντινές επιδράσεις στην υποσαχάραια Μαύρη Αφρική [Έπος Ηρακλείου])		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Συμψηφιστική εργασία που συνεξετάζεται με βαρύτητα 50% με την ύλη του μαθήματος.	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Σεμιναριακές διαλέξεις-ανάλυση αποσπασμάτων από τις πρωτογενείς πηγές</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Ανάρτηση αναλυτικών βιβλιογραφιών βυζαντινής-μεσαιωνικής ιστορίας στο eclass</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="699 618 1021 667"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1037 618 1361 667"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="699 667 1029 694">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1037 667 1361 694">39 (13x3)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 694 1029 790">Ατομικές εργασίες και προετοιμασία για την τελική εξέταση</td> <td data-bbox="1037 694 1361 790">59 (13x3x1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 790 1029 853">Συνολικός φόρτος (25 ώρες/ects)</td> <td data-bbox="1037 790 1361 853">98</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39 (13x3)	Ατομικές εργασίες και προετοιμασία για την τελική εξέταση	59 (13x3x1,5)	Συνολικός φόρτος (25 ώρες/ects)	98					
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Διαλέξεις	39 (13x3)													
Ατομικές εργασίες και προετοιμασία για την τελική εξέταση	59 (13x3x1,5)													
Συνολικός φόρτος (25 ώρες/ects)	98													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Ατομική εργασία 50% Τελική προφορική εξέταση 50%</p>													

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σαββίδης Αλέξιος Γ. Κ., Δεριζιώτης Λάζαρος, 2001. *Ιστορία του Βυζαντίου με αποσπάσματα από τις πηγές*, τόμος Α'. Αθήνα: Πατάκης
 Σαββίδης Αλέξιος Γ. Κ., 2006. *Ιστορία του Βυζαντίου με αποσπάσματα από τις πηγές*, τόμος Γ'. Αθήνα: Πατάκης
 Σαββίδης Αλέξιος Γ. Κ., Νικολούδης Νικόλαος Γ., 2007. *Ο Ύστερος Μεσαιωνικός Κόσμος (11ος-16ος αιώνες)*. Αθήνα: Ηρόδοτος
 Σαββίδης Αλέξιος Γ.Κ., 2006. *Οι Τούρκοι και το Βυζάντιο*. Αθήνα: Δόμος
 Σαββίδης Αλέξιος Γ.Κ., 2016. *Ιστορία της Αυτοκρατορίας των Μεγάλων Κομνημών της Τραπεζούντας (1204-1461)*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Ι-7_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία: Από την Αναγέννηση έως το Συνέδριο της Βιέννης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC246/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές /τριες μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν αποκτήσει γνώσεις για βασικές έννοιες της περιόδου από την κοσμογονία της Αναγέννησης έως τον ευρωπαϊκό διαφωτισμό και το Συνέδριο της Βιέννης • Θα γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς της συγκεκριμένης ενότητας • Θα μπορούν να συνδυάζουν και να αξιολογούν επιμέρους ιστορικά γεγονότα με το πνεύμα και τις τάσεις της περιόδου • Θα είναι σε θέση να διατυπώσουν μια τεκμηριωμένη και πειστική άποψη αναφορικά με τη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία από την Αναγέννηση έως το Συνέδριο της Βιέννης.
Γενικές Ικανότητες
Καταβάλλεται προσπάθεια να οξυνθεί η κριτική σκέψη των φοιτητών με ενθάρρυνση ανάληψης εκ μέρους τους πρωτοβουλιών, προκειμένου να εκπονήσουν αυτόνομη (ατομική) εργασία εξαμήνου, η οποία θα έχει προαιρετικό αλλά σε κάθε περίπτωση συμψηφιστικό χαρακτήρα ως προς την τελική βαθμολογία του μαθήματος.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εξετάζονται στο συγκεκριμένο πλαίσιο οι οικονομικές δραστηριότητες, οι θρησκευτικές εξελίξεις, οι αλλαγές στον τύπο διακυβέρνησης, ο επανασχηματισμός του πολιτικού χάρτη της Ευρώπης, η Αναγέννηση, ο Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός, η Γαλλική και η Βιομηχανική Επανάσταση. Σκοπός των παραδόσεων είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τις έντονες αλλαγές στην οικονομία, την κοινωνία, την ιδεολογία, την πολιτική και τη διπλωματία, που σημειώθηκαν στη γηραιά ήπειρο από το 15^ο έως το 18^ο αιώνα.

1η Ενότητα-Εβδομάδα

Το τέλος του Μεσαίωνα

2η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Αναγέννηση της σκέψης, της λογοτεχνίας και των τεχνών στην Ιταλία

3η Ενότητα-Εβδομάδα

Η παρακμή της Ιταλικής Αναγέννησης και η Αναγέννηση στο Βορρά

4η Ενότητα-Εβδομάδα

Τα επιστημονικά επιτεύγματα της Αναγέννησης

5η Ενότητα-Εβδομάδα

Η προτεσταντική επανάσταση

6η Ενότητα-Εβδομάδα

Η καθολική μεταρρύθμιση και η κληρονομιά της

7η Ενότητα-Εβδομάδα

Η εμπορική επανάσταση και η δημιουργία μιας νέας κοινωνίας

8η Ενότητα-Εβδομάδα

Η εποχή του απολυταρχισμού στη Βόρεια και την Κεντρική Ευρώπη

9η Ενότητα-Εβδομάδα

Η πολιτισμική επανάσταση του 17ου και 18ου αιώνα και τα φιλοσοφικά θεμέλιά της

10η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός

11η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Γαλλική Επανάσταση του 1789, οι καταβολές και οι πρωταγωνιστές της

12η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Βιομηχανική Επανάσταση στην Αγγλία και την Κεντρική Ευρώπη

13η Ενότητα-Εβδομάδα

Το Συνέδριο της Βιέννης και η "νέα τάξη πραγμάτων"

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο με τους φοιτητές στο πλαίσιο των παραδόσεων μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας.</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<p>Ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε θεματικής ενότητας γίνεται μεθοδική χρήση των Τ.Π.Ε. Σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα προβάλλονται και ιστορικά ντοκυμανταίρ που συμβάλλουν καταλυτικά στην ολοκληρωμένη παρουσίαση του θέματος.</p>

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Παραδόσεις και σεμινάρια με μεθοδική ενημέρωση πάνω σε ζητήματα αρχαικών τεκμηρίων, πρωτεύουσας και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και ενδεδειγμένη ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις από το αντίστοιχο ερευνητικό πεδίο στην αίθουσα	(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39ώρες
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39 ώρες
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	(13εβδ.Χ4,5 ώρεςΧ1,5) = 88 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	127 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική εξέταση αφενός με ερωτήσεις πάνω στη διδαχθείσα ύλη και αφετέρου με συνοπτική εξέταση των εργασιών (που έχουν συμψηφιστικό χαρακτήρα) στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική γλώσσα.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <ul style="list-style-type: none"> • E. M. Burns, Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο δυτικός πολιτισμός: Νεότεροι χρόνοι, Θεσσαλονίκη 2006 • S. Berstein – P. Milza, Ιστορία της Ευρώπης, Αθήνα 2008, τ. 1 <p>-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • F. Braudel, Η Μεσόγειος και ο μεσογειακός κόσμος την εποχή του Φιλίππου Β' της Ισπανίας, Αθήνα 1991 – 1998, 3τ. • M. S. Anderson, Η Ευρώπη του 18^{ου} αιώνα, 1713 – 1789, Θεσσαλονίκη 2012 • G. Lefebvre, Η Γαλλική Επανάσταση, Αθήνα 2004 <p>-Σημείωση: Συνιστάται συμπληρωματική, ελληνική και ξενόγλωσση, βιβλιογραφία στους φοιτητές/τριες που επιθυμούν να αναλάβουν προαιρετική εργασία με συμψηφιστικό χαρακτήρα.</p> <p>-Βιβλιοθήκες</p> <p>Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευόνται συστηματικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Καλαμάτα • τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • τη Λαϊκή Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33)

- το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://unioncatalog.gr/ucportal>)

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και που διαθέτουν υλικό σχετικά με την Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων, όπως :

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32)
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα και Λένορμαν 218)
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61)
- Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους (Ψυχικό)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΟΥΡΗ ΜΑΡΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12I/ΔΠΑ-5=12A/ΔΠΑ-5	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών ΙΙΙ: Διοίκηση πολιτισμικών φορέων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC291		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Θα έχουν εκπαιδευθεί σε βασικές θεωρίες και εργαλεία του μάνατζμεντ και του μάρκετινγκ και στην εφαρμογή τους στον πολιτιστικό τομέα. - Θα γνωρίζουν τον προβληματισμό που συνδέεται με τη μεταφορά επιχειρηματικών μεθόδων στον μη κερδοσκοπικό πολιτιστικό τομέα και τις παραμέτρους που πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν. - Θα έχουν εξασκηθεί πρακτικά στην εφαρμογή του πολιτιστικού μάνατζμεντ και μάρκετινγκ, θα έχουν κατανοήσει τις δυσκολίες της, και θα έχουν αποκτήσει πρακτική εμπειρία για την μετέπειτα επαγγελματική ή ακαδημαϊκή πορεία τους. - Θα είναι σε θέση να μεταφέρουν στην πράξη τις θεωρητικές γνώσεις τους. - Θα γνωρίζουν πώς να υλοποιούν συνεργατικά ένα ομαδικό project πολιτιστικής διαχείρισης. - Θα έχουν εξασκηθεί στον προγραμματισμό και στην τήρηση προθεσμιών.
Γενικές Ικανότητες
<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i> <i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></p>

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές εκπαιδεύονται στη διαχείριση και την επικοινωνία των φορέων πολιτισμού, μέσω της διδασκαλίας βασικών εννοιών, θεωριών και μεθόδων του πολιτιστικού μάρκετινγκ και του πολιτιστικού μάρκετινγκ. Παράλληλα, εξετάζεται η ευρύτερη προβληματική που συνδέεται με την εφαρμογή επιχειρηματικών μεθόδων στον μη κερδοσκοπικό πολιτιστικό τομέα και αναλύονται οι ποικίλες παράμετροι που επηρεάζουν τη διαχείριση των πολιτιστικών φορέων.

Η θεωρητική διδασκαλία ενισχύεται με πρακτικές ασκήσεις και πραγματικά παραδείγματα από τον εθνικό και τον διεθνή χώρο. Με στόχο την εμπέδωση των γνώσεων και την εξάσκηση των φοιτητών σε τρόπους εφαρμογής μεθόδων του πολιτιστικού μάρκετινγκ και του μάρκετινγκ, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου εκπονείται ομαδική εργασία τύπου project.

Δεδομένης της πιεστικής πρόκλησης, που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονοι μη κερδοσκοπικοί πολιτιστικοί οργανισμοί αναφορικά με την εξισορρόπηση των οικονομικών, κοινωνικών και καλλιτεχνικών στόχων τους, το μάθημα προσφέρει απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες σε όσους επιθυμούν να εμβαθύνουν θεωρητικά ή /και να απασχοληθούν επαγγελματικά στον ανερχόμενο τομέα της πολιτιστικής διαχείρισης.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Εισαγωγή: Οργανώσεις, Επιχειρήσεις, Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί. Οι σύγχρονες προκλήσεις στη διαχείριση του μη κερδοσκοπικού πολιτιστικού τομέα.	Για κάθε μια διδακτική ενότητα παρέχονται: • Σημειώσεις της Διδάσκουσας (αναρτημένες στο e-class) • Συνιστώμενη βιβλιογραφία (Βλ. παρακάτω - 5)	
2. Επιχειρηματικότητα στον πολιτισμό. Πηγές χρηματοδότησης των πολιτιστικών οργανισμών. Εξισορρόπηση στόχων κατά την πολιτιστική διαχείριση.		
3. Εισαγωγή στο Μάρκετινγκ. Ιστορική εξέλιξη, βασικές σχολές. Οι 4 Λειτουργίες του Μάρκετινγκ. Η Λειτουργία της Οργάνωσης. Τυπική και άτυπη Οργάνωση. Οργανόγραμμα. Ιεραρχία. Η έννοια της Στρατηγικής.		
4. Η Λειτουργία του Προγραμματισμού. Καλλιτεχνικός, στρατηγικός, λειτουργικός.		
5. Τα 5 βήματα του Προγραμματισμού: Δήλωση εταιρικής αποστολής, Ανάλυση εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος, Στοχοθεσία, Σχεδιασμός επιχειρηματικού πλάνου, Έλεγχος. Στοιχεία οικονομικής διαχείρισης.		
6. Η Λειτουργία του Ελέγχου: σημασία, μέθοδοι και προβληματική.		
7. Ηγεσία και Διοίκηση. Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού. Συντάσσοντας το βιογραφικό. Παρουσία στη συνέντευξη.		

8. Εισαγωγή στο Μάρκετινγκ.		
9. Έρευνα αγοράς. Τμηματοποίηση. Τοποθέτηση στην αγορά.		
10. Το Μείγμα Μάρκετινγκ: Προϊόν, Χώρος, Τιμή, Προώθηση (Διαφήμιση, Προώθηση Πωλήσεων, Προσωπικές Πωλήσεις, Δημόσιες Σχέσεις).		
11. Εκπαιδευτική επίσκεψη σε πολιτιστικό οργανισμό. Διάλεξη διοικητικού στελέχους.		
12. Παρουσίαση εργασιών.		
13. Παρουσίαση εργασιών.		

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διαλέξεις πρόσωπο με πρόσωπο, Εκπαιδευτική επίσκεψη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις powerpoint και υποστηρικτικό οπτικοακουστικό υλικό (διαδικτυακό και μη) προς ενίσχυση των διαλέξεων. Eclass για επικοινωνία, σημειώσεις και υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό, ανάρτηση ανακοινώσεων και ενδιαφερόντων συνδέσμων.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	33 (11 x 3)
	Παρουσίαση εργασιών	9 (2 x 3 x 1,5)
	Προετοιμασία ομαδικής εργασίας	25 (11 x 1,5 x 1,5)
	Μελέτη και προετοιμασία για την τελική γραπτή δοκιμασία	59 (13 x 3 x 1,5)
	Συνολικός φόρτος (25 ώρες/ects)	126
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου 60% (με εργασία) ή 90% (χωρίς εργασία) Κατ' οίκον εργασία (ομαδική): 30% Ενεργή και συστηματική συμμετοχή στο μάθημα (εξαιρούνται φοιτητές που για σοβαρούς οικογενειακούς ή προσωπικούς λόγους δεν δύνανται να παρίστανται) 10 %	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

- Βουδούρη, Δάφνη (επιμ.). 2014. *Διαχείριση Πολιτιστικών Οργανισμών σε Καιρό Κρίσης*. Πρακτικά Διημερίδας. Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Σχολή Διεθνών Σπουδών, Επικοινωνίας και Πολιτισμού, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού. Διαθέσιμο στο <http://cmc.panteion.gr/index.php/en/>
- Κανελλόπουλος, Χαράλαμπος. 1990. *Μάνατζμεντ. Αποτελεσματική Διοίκηση σε επιχειρήσεις, οργανισμούς και υπηρεσίες*. Αθήνα: International Publishing.
- Κέφης, Βασίλης. 2005. *Ολοκληρωμένο Μάνατζμεντ*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Kotler, Philip. 1994. *Μάρκετινγκ Μάνατζμεντ. Ανάλυση, σχεδιασμός υλοποίηση, έλεγχος*. 7^η έκδοση, Α' Τόμος. Αθήνα: EMI Interbooks.
- Κουρή, Μαρία. 2008. «Πολιτιστικό Μάρκετινγκ: εστιάζοντας στον άνθρωπο», στο: Γ. Κοκκώνης (επ. υπεύθυνος) *Πολιτιστική Διαχείριση. Από την ερμηνεία στη διοίκηση*. Άρτα: Εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής, ΤΕΙ Ηπείρου, σσ. 21-33.
- Κουρή, Μαρία. 2007. «Επιχειρώντας στον Πολιτισμό». *Πολιτισμός: θεσμοί και διαχειρίσεις*, Τετράδιο 2007, No.2. Άρτα: Εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής, ΤΕΙ Ηπείρου, σσ. 41-52.
- Κουρή, Μαρία. 2005. «Ανάπτυξη κοινού: μια νέα πρακτική για τους πολιτιστικούς οργανισμούς». *Αντίφωνον*, Τεύχος 12, σσ. 37-39.
- Κουρή, Μαρία. 2005. «Οι προκλήσεις της ανάπτυξης κοινού». *Πολύτονον*, Τεύχος 13, σσ. 37-38.
- Montana, Patrick and Bruce C. Charnov. 2002. *Μάνατζμεντ*. Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος.
- Μπαντιμαρούδης, Φιλήμων. 2011. *Πολιτιστική Επικοινωνία*. Αθήνα: Κριτική.
- Παπαδάκης, Βασίλης. 2002. *Στρατηγική των επιχειρήσεων: ελληνική και διεθνής εμπειρία*. Αθήνα: Εκδόσεις Ε. Μπένου.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Drucker, P.F. 1990. *Managing the non-profit organization. Practices and principles*. New York: HarperCollins Publishers.
- Kolb, B. 2000. *Marketing cultural organizations. New strategies for attracting audiences to classical music, dance, museums, theatre and opera*. Ireland: Oak Tree Press.
- Kotler, N., Kotler P. and W. Kotler. 2008. *Museum Marketing and Strategy: Designing Missions, Building Audiences, Generating Revenue and Resources*. USA: John Wiley & Sons.
- Kotler, P. και Scheff, J. 1997. *Standing room only. Strategies for marketing in the performing arts*. Boston: Harvard School Press.
- McCarthy, K.F., Brooks, A., Lowell, J. And Zakaras, L. 2001. *The performing arts in a new era*. CA: Rand.
- McLaughlin, C. P. 1986. *The Management of nonprofit organizations*. New York: John Wiley & Sons.
- Morris, J. M. (1996) Public support for the performing arts in Europe and the United States. In: DiMaggio, P. J. (Ed.) *Nonprofit enterprise in the arts. Studies in mission and constraint*. New York, Oxford University Press, pp. 287-319.
- Popcorn, F. 1992. *Der Popcorn-Report. Trends für die Zukunft*. München: Wilhelm Heyne Verlag.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Τετράδια Μουσειολογίας. 2009. Τεύχος 6 (Αξιολόγηση). Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.

Τετράδια Μουσειολογίας. 2008. Τεύχος 5 (Διοίκηση/ Μάρκετινγκ). Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Ι/ΔΠΑ-4_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτισμικά Υλικά και Νέες Τεχνολογίες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση διδασκαλίας)	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Κατευθύνσεων Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC273		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στη χρήση των νέων τεχνολογιών και ειδικότερα εκείνων που εφαρμόζονται για την επίλυση διαχειριστικών και ερευνητικών αναγκών των πολιτισμικών υλικών.

Οι φοιτητές διδάσκονται μια εισαγωγική ενότητα της ιστορίας χρήσης των θετικών επιστημών στην πολιτισμική κληρονομιά, από την αναγέννηση μέχρι τις μέρες μας, ώστε να γίνει αντιληπτή η προϊστορία των αναγκών που οδήγησαν κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα στην τεκμηριωμένη χρήση της τεχνολογίας για την αναζήτηση λύσεων διαχείρισης, έρευνας και προστασίας των πολιτισμικών αγαθών.

Στη συνέχεια δίνεται επιγραμματικά το περιεχόμενο των διαλέξεων των Νέων Τεχνολογιών ώστε να μεταφερθεί ο φοιτητής από το θεωρητικό επίπεδο στην εφαρμοσμένη έρευνα και στις πολυσχιδείς πτυχές αυτής.

Κατά την διάρκεια των εισαγωγικών διαλέξεων, ο φοιτητής καλείται να συνδυάσει τεχνολογικές έννοιες από την καθημερινή ζωή, ώστε να χιιστεί στην πορεία η κουλτούρα της διεπιστημονικότητας που κρίνεται ως απαραίτητη για τους φοιτητές του μαθήματος, και μελλοντικά η επιτυχή κατά το δυνατόν συνεργασία με τις πλείστες όσες άλλες ειδικότητες (μηχανικούς, οικονομολόγους, μουσειολόγους, κλπ) της πολιτισμικής κληρονομιάς. Αφετέρου, να δημιουργήσουν το αναγκαίο υπόβαθρο για την καλύτερη παρακολούθηση και συμμετοχή στις διαλέξεις του μαθήματος.

Με το πέρας των διαλέξεων ο φοιτητής μπορεί

να παρακολουθεί κείμενα και δημοσιεύματα που αναφέρονται στην χρήση τεχνολογιών στην πολιτισμική κληρονομιά, αλλά και που κάνουν χρήση τεχνικής ορολογίας.

Μπορεί επίσης να κατανοεί τις πτυχές της εφαρμογής των θετικών επιστημών στον πολιτισμό και να αναζητά νέους πιθανούς τεχνολογικούς τρόπους επίλυσης τεχνικών θεμάτων.

Μπορεί να γνωματεύει επί ερωτημάτων που συχνά κατατίθενται στα μουσεία, συλλογές, αρχαιολογικές υπηρεσίες της χώρας και αφορούν τεχνικά ζητήματα (π.χ. χρήση μηχανημάτων στην τεκμηρίωση, καταγραφή και συντήρησή τους, κατασκευή ιστοσελίδων, αναλύσεις ιστορικού υλικού, κλπ).

Τέλος ο φοιτητής κατανοεί την ύπαρξη και χρησιμότητα των άλλων ειδικοτήτων που επίσης δραστηριοποιούνται στον πολιτισμό (μηχανικοί, περιβαλλοντολόγοι, οικονομολόγοι, τουριστικοί-ξενοδοχειακοί πράκτορες, κλπ) αλλά και την παραγωγική σκέψη εξεύρεσης τρόπους κοινής δράσης προς όφελος της πολιτισμικής κληρονομιάς.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί ώστε ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και των 2 κατευθύνσεων Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών να αποκτήσει:

- την ικανότητα της αναζήτησης της τεχνικής πληροφορίας και δεδομένων μέσα από τη χρήση της ελληνικής, διεθνούς βιβλιογραφίας, τόσο των ανθρωπιστικών επιστημών, όσο και από τις θετικές επιστήμες.
- να αναζητήσει πιθανούς νέους τρόπους εφαρμογής των θετικών επιστημών προς όφελος της έρευνας των πολιτισμικών αγαθών και επίλυσης σχετικών προβλημάτων.
- να συνυπάρξει στον επαγγελματικό στίβο με άλλες ειδικότητες.

Να συμμετάσχει στη συγγραφή κοινών ερευνητικών προτάσεων με άλλες ειδικότητες.

Να εργάζεται παραγωγικά αλλά και διαλεκτικά με ομότεχνους αλλά και άλλες κατηγορίες επαγγελματιών.

Να κατανοεί τις βασικές έννοιες των οικονομικών, μαθηματικών και τεχνολογικών όρων.
 Να παράγει έργο εντός χρονικών ορίων, να το προβάλλει με χρήση τεχνικών μέσων και να το αποτιμά με οικονομικούς και τεχνικούς όρους.
 Να ανακαλύπτει, να καθοδηγεί ή να ελκύει άλλες ειδικότητες στην ανάπτυξη νέων τεχνολογικών εργαλείων.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζεται το παρόραμα των τεχνικών και τεχνολογιών που βρίσκουν εφαρμογή στα υλικά κατάλοιπα του Πολιτισμού.
 1^η εβδομάδα - Ορισμός, ιστορία, εξέλιξη και περιεχόμενο των Νέων Τεχνολογιών
 2^η εβδομάδα - Τεχνολογίες για το χαρακτηρισμό, και ανάλυση υλικών και αντικειμένων συλλογών, μουσείων και εκπαιδευτικών ενοτήτων
 3^η εβδομάδα - Τεχνολογίες για την αποτύπωση, καταγραφή και ψηφιοποίηση υλικών και αντικειμένων συλλογών, μουσείων και εκπαιδευτικών ενοτήτων
 4^η εβδομάδα - Εργαλεία για την έρευνα κλειστών χώρων – μικρής κλίμακας (τηλεπισκοπήσεις, χαρτογραφήσεις, οπτικοποίηση χώρων, φωτογραμμετρία).
 5^η εβδομάδα - Εργαλεία για την έρευνα ανοιχτών, υπαίθριων χώρων - μεγάλης κλίμακας (τηλεπισκοπήσεις, χαρτογραφήσεις, οπτικοποίηση χώρων, φωτογραμμετρία).
 6^η εβδομάδα - Στατιστική για την ομαδοποίηση αντικειμένων-δεδομένων,
 7^η εβδομάδα - Ψηφιακές βάσεις δεδομένων,
 8^η εβδομάδα - Τεχνολογίες πολυμέσων και συστημάτων εικονικής πραγματικότητας μουσείων
 9^η εβδομάδα - Τεχνολογίες πολυμέσων και συστημάτων εικονικής πραγματικότητας χώρων
 10^η εβδομάδα - Ερευνητικά προγράμματα αναζήτησης παλαιοπεριβαλλοντικών πληροφοριών (χλωρίδα, πανίδα, παλαιοδιατροφή).
 11^η εβδομάδα - Τεχνολογίες εξ αποστάσεως παρακολούθησης μνημείων και χώρων
 12^η εβδομάδα - Τεχνολογίες παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων κλειστών χώρων
 13^η εβδομάδα - Τεχνολογίες παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων ανοιχτών χώρων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Το μάθημα περιλαμβάνει παραδόσεις, σεμιναριακές διαλέξεις εμπάθυνσης στην τάξη και παρακολούθηση αρχαιακού ψηφιακού υλικού που αναφέρεται σε χρηματοδοτούμενα, ολοκληρωμένα ερευνητικά προγράμματα που έκαναν χρήση τεχνολογικών μέσων και προσεγγίσεων.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT, οι οποίες αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε διάλεξης και στις ώρες υποδοχής φοιτητών, μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας /</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Παραδόσεις Θεωρίας στην τάξη (ιστορική προσέγγιση)</p> <p>Φροντιστήριο στην τάξη για την εξοικείωση των φοιτητών σε θέματα τεχνολογικών όρων</p> <p>Τρεις (3) παρουσιάσεις προσκεκλημένων ομιλητών ασκήσεις πράξης</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>39 (13εβδ. x 3 ώρες)</p> <p>10 (10εβδ. x 1 ώρα)</p> <p>9 (3εβδ. - x 3 ώρες)</p>

<p>εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	(ατομικές) στην τάξη στο πλαίσιο του φροντιστηρίου	
	Παρουσίαση εργασιών με αντικείμενο την χρήση των τεχνολογιών στην πολιτισμική κληρονομιά	10 (10 εβδ. X 1 ώρα)
	ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	68 (13 εβδ. x 4 ώρες)
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης η οποία περιλαμβάνει μόνο την ύλη των Παραδόσεων Θεωρίας	58 (13εβδ. x 3 ώρες x 1,5)
	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	126 ώρες
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Ο βαθμός είναι συνδυασμός του βαθμού των γραπτών εξετάσεων σε συνδυαστικές ερωτήσεις (γνώσης και κρίσης) στο τέλος του εξαμήνου (80%) και του βαθμού της γραπτής εργασίας (20%). Η τελευταία αφορά την ανάπτυξη ενός θέματος έκτασης 1500-2000 λέξεων συμπεριλαμβανομένων και των υποσημειώσεων. Τα κύρια σημεία της εργασίας παρουσιάζεται και προφορικά ενώπιον της τάξης (μισή ώρα).</p> <p>Η γραπτή εξέταση αποβλέπει στην:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου σε θέματα τεχνολογικών δεδομένων εφόσον πρόκειται για μάθημα και των 2 κατευθύνσεων του τμήματος, το οποίο απαιτεί διεπιστημονική και συνδυαστική γνώση ✓ στην αξιολόγηση της ευθυκρισίας, ετοιμότητας και αυτοσυγκέντρωσης του υποψηφίου <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και σημειώσεις του καθηγητή περίπου 100 σελίδων, οι οποίες καθοδηγούν τον φοιτητή με τρόπο διεξοδικό για την περαιτέρω μελέτη του.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ι. Λυριτζής, Ν. Ζαχαριάς (επιμ.), ΑρχαιοΥλικά, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2010.
- Ν. Ζαχαριάς, 'Η Λιμνοθάλασσα Αιτωλικού και το Περιβάλλον της: Υδάτινο, Γεωμορφολογικό, Πολιτισμικό' (ISBN 978-960-89869-0-9), Εκδόσεις TIME Heritage, 2007.
- M. Panagopoulos, P. Roussopoulos, C. Papaodysseus, D. Arabadjis, G. Galanopoulos and St. Tracy, An information system for graphological identification of writers of ancient Greek inscriptions, Athens 2012.
- Ν. Ζαχαριάς (Επιμέλεια), Πρακτικά 3^{ου} Συμποσίου ARCH_RNT Αρχαιολογική Έρευνα και Νέες Τεχνολογίες, Οκτώβριος 2012, Καλαμάτα 2014.

- Ν. Ζαχαριάς (Επιμέλεια), Πρακτικά 2^{ου} Συμποσίου ARCH_RNT Αρχαιολογική Έρευνα και Νέες Τεχνολογίες, Οκτώβριος 2010, Καλαμάτα 2012.
- Πρακτικά του 5^{ου} Συμποσίου της Ελληνικής Αρχαιομετρικής Εταιρείας (ΕΑΕ), Ν. Ζαχαριάς, Μ. Γεωργακοπούλου, Κ. Πολυκρέτη, Γ. Φακορέλλης, Θ. Βάκουλης (επιμελητές), Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πελοποννήσου – Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2012
- Ν. Ζαχαριάς (Επιμέλεια), Πρακτικά 1ου Συμποσίου ARCH_RNT Αρχαιολογική Έρευνα και Νέες Τεχνολογίες, Μάιος 2008, Καλαμάτα 2010.
- Κ. Theodorakopoulou, Κ. Pavlopoulos, Μ. Triantaphyllou, Κ. Kouli, Ν. Zacharias, Υ. Bassiakos, Β. Hayden, Geoarchaeological studies in the coastal area of Istron-Kalo Chorio (gulf of Mirabello- Eastern Crete): landscape evolution and paleoenvironmental reconstruction Zeitschrift fuer Geomorphologie, 53, 55-70, 2009.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Ι-8_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία: Από το Συνέδριο της Βιέννης έως τις αρχές του 21ου αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, στην Ελληνική, τη Γερμανική, την Αγγλική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC247/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές /τριες μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν αποκτήσει γνώσεις που θα αναφέρονται από το Συνέδριο της Βιέννης έως την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση • Θα γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς της συγκεκριμένης ενότητας • Θα μπορούν να συνδυάζουν και να αξιολογούν επιμέρους ιστορικά γεγονότα με το πνεύμα και τις τάσεις της περιόδου • Θα είναι σε θέση να διατυπώσουν μία τεκμηριωμένη και πειστική άποψη αναφορικά με τη Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία από το Συνέδριο της Βιέννης έως τις αρχές του 21ου αιώνα.
Γενικές Ικανότητες
<p>Καταβάλλεται προσπάθεια να οξυνθεί η κριτική σκέψη των φοιτητών με ενθάρρυνση ανάληψης εκ μέρους τους πρωτοβουλιών, προκειμένου να εκπονήσουν αυτόνομη (ατομική) εργασία εξαμήνου, η οποία θα έχει προαιρετικό αλλά σε κάθε περίπτωση συμψηφιστικό χαρακτήρα ως προς την τελική βαθμολογία του μαθήματος.</p>

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση της παλινόρθωσης και της Ιεράς Συμμαχίας, της επανάστασης του 1848 και των κοινωνικών διεργασιών κατά το 19^ο αιώνα. Ακόμα, παρουσιάζονται ο Ναπολέων Γ΄ και η Γαλλία, ο Βίσμαρκ και η Γερμανία, η ανασυγκρότηση της Ευρώπης και οι κοινωνικοπολιτικές κατακτήσεις, η σύγκρουση των ευρωπαϊκών εθνικισμών και ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, η «Κοινωνία των Εθνών» και η ανοικοδόμηση, οι δημοκρατίες και οι δικτατορίες κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου, ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και οι μεγάλες αλλαγές, η Ευρώπη στον Ψυχρό Πόλεμο και τα σχέδια για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

1η Ενότητα-Εβδομάδα

Το Συνέδριο της Βιέννης και η Παλινόρθωση

2η Ενότητα-Εβδομάδα

Η άνοδος του Φιλελευθερισμού

3η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Επανάσταση του 1848 στη Γαλλία

4η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Ρομαντισμός, ο Εθνικισμός και η οικοδόμηση των εθνικών κρατών

5η Ενότητα-Εβδομάδα

Η δεύτερη φάση της εκβιομηχάνισης και ο νέος καπιταλισμός

6η Ενότητα-Εβδομάδα

Η αναζήτηση της αυτοκρατορικής ενότητας στη Γερμανία

7η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Γ' Δημοκρατία στη Γαλλία και οι στοχεύσεις της

8η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Τσαρική Ρωσία στο δρόμο προς την Επανάσταση

9η Ενότητα-Εβδομάδα

Οι διεθνείς ανταγωνισμοί οδηγούν προς τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο

10η Ενότητα-Εβδομάδα

Η δοκιμασία του Α' Παγκοσμίου Πολέμου

11η Ενότητα-Εβδομάδα

Η δημοκρατία στο Μεσοπόλεμο

12η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και οι μεγάλες αλλαγές

13η Ενότητα-Εβδομάδα

Οι αναζητήσεις της ανθρωπότητας στο μεταπολεμικό κόσμο

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο με τους φοιτητές στο πλαίσιο των παραδόσεων μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε θεματικής ενότητας γίνεται μεθοδική χρήση των Τ.Π.Ε. Σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα προβάλλονται και ιστορικά ντοκυμανταίρ που συμβάλλουν καταλυτικά στην ολοκληρωμένη παρουσίαση του θέματος.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p><i>Δραστηριότητα</i></p>	<p><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></p>

	Παραδόσεις και σεμινάρια με μεθοδική ενημέρωση πάνω σε ζητήματα αρχαιικών τεκμηρίων, πρωτεύουσας και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και ενδελεχή ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις από το αντίστοιχο ερευνητικό πεδίο στην αίθουσα.	(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39ώρες
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39 ώρες
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	(13εβδ.Χ4,5 ώρεςΧ1,5) = 88 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	127 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική εξέταση αφενός με ερωτήσεις πάνω στη διδαχθείσα ύλη και αφετέρου με συνοπτική εξέταση των εργασιών (που έχουν συμψηφιστικό χαρακτήρα) στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική γλώσσα.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <ul style="list-style-type: none"> • A. S. Lindemann, Ιστορία της Νεότερης Ευρώπης, Αθήνα 2014 • T. C. W. Blanning, Ιστορία της Σύγχρονης Ευρώπης, Αθήνα 2009 • Ο. Κατσιαρδή- Hering, Τεχνίτες και τεχνικές βαφής νημάτων. Από τη Θεσσαλία στην Κεντρική Ευρώπη (18ος-αρχές 19ου αι.), Αθήνα 2003 <p>-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • F. Braudel, Γραμματική των πολιτισμών, Αθήνα 2007 • E. J. Hobsbawn, Η εποχή του κεφαλαίου, 1848 -1875, Αθήνα 2000 • Ι. Κολιόπουλος, Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία 1789 – 1945, Θεσσαλονίκη 2001 • E. J. Hobsbawn, Η εποχή των αυτοκρατοριών, 1875 - 1914, Αθήνα 2000 <p>-Σημείωση: Συνιστάται συμπληρωματική, ελληνική και ξενόγλωσση, βιβλιογραφία στους φοιτητές/τριες που επιθυμούν να αναλάβουν προαιρετική εργασία με συμψηφιστικό χαρακτήρα.</p> <p>-Βιβλιοθήκες</p> <p>Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευονται συστηματικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Καλαμάτα • τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • τη Λαϊκή Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (http://unioncatalog.gr/ucportal) <p>Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και που διαθέτουν υλικό σχετικά με τη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, όπως :</p>
--

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32)
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα και Λένορμαν 218)
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61)
- Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους (Ψυχικό)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12I-9_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία : Από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο έως τις αρχές του 21^{ου} αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC127/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές /τριες μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν αποκτήσει γνώσεις για τα σημαντικότερα κεφάλαια των δύο παγκόσμιων πολέμων και των διεργασιών που κατέκλυσαν τον 20^ο αι. • Θα γνωρίζουν τους κύριους σταθμούς της συγκεκριμένης ενότητας • Θα μπορούν να συνδυάζουν και να αξιολογούν επιμέρους ιστορικά γεγονότα με το πνεύμα και τις τάσεις της περιόδου • Θα είναι σε θέση να διατυπώσουν μία τεκμηριωμένη και πειστική άποψη αναφορικά με τη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο έως τις αρχές του 21ου αιώνα.
Γενικές Ικανότητες
<p>Καταβάλλεται προσπάθεια να οξυνθεί η κριτική σκέψη των φοιτητών με ενθάρρυνση ανάληψης εκ μέρους τους πρωτοβουλιών, προκειμένου να εκπονήσουν αυτόνομη (ατομική) εργασία εξαμήνου, η οποία θα έχει προαιρετικό αλλά σε κάθε περίπτωση συμψηφιστικό χαρακτήρα ως προς την τελική βαθμολογία του μαθήματος.</p>

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού παρουσιάζεται ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η εμπλοκή της Ελλάδας, ο εθνικός διχασμός και οι πρωταγωνιστές του, η Μικρασιατική Εκστρατεία και η τραγική της κατάληξη, η Συνθήκη της Λωζάννης (1923) και η Β΄ Ελληνική Δημοκρατία, η τετραετία του Ελ. Βενιζέλου (1928-1932), οι ιδεολογικές αναζητήσεις και ο εκσυγχρονισμός του κράτους, η παλινόρθωση της μοναρχίας και η δικτατορία του Ιω. Μεταξά, ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η συμμετοχή της Ελλάδας, η Κατοχή και η Αντίσταση, η απελευθέρωση και τα Δεκεμβριανά, ο Εμφύλιος και η διεκυστίδα των Μεγάλων Δυνάμεων, ο Ψυχρός Πόλεμος και η στρατηγική της Ελλάδας, η καχεκτική δημοκρατία και το πολιτικό σύστημα, η απριλιανή δικτατορία και η οπισθοδρόμηση, η Μεταπολίτευση και η Γ΄ Ελληνική Δημοκρατία, η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και γενικά όλες οι κοινωνικοπολιτικές κατακτήσεις της Ελλάδας την περίοδο από το 1914 έως σήμερα, μέσα κυρίως από αρχειακά τεκμήρια και μαρτυρίες.

1η Ενότητα-Εβδομάδα

Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και ο Εθνικός Διχασμός

2η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Μικρασιατική Εκστρατεία και Καταστροφή

3η Ενότητα-Εβδομάδα

Η συνθήκη της Λωζάννης (1923) και η ανακήρυξη της Α' Ελληνικής Δημοκρατίας

4η Ενότητα-Εβδομάδα

Η τετραετία του Ελευθερίου Βενιζέλου (1928-1932), οι ιδεολογικές αναζητήσεις και ο εκσυγχρονισμός του κράτους

5η Ενότητα-Εβδομάδα

Η παλινόρθωση της μοναρχίας και η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά

6η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και η συμμετοχή της Ελλάδας

7η Ενότητα-Εβδομάδα

Κατοχή, Αντίσταση, Απελευθέρωση, Δεκεμβριανά, ο Εμφύλιος και η διεκυστίδα των Μεγάλων Δυνάμεων

8η Ενότητα-Εβδομάδα

Ο Ψυχρός Πόλεμος και η στρατηγική της Ελλάδας

9η Ενότητα-Εβδομάδα

Η καχεκτική δημοκρατία και το πολιτικό σύστημα

10η Ενότητα-Εβδομάδα

Η απριλιανή δικτατορία και η οπισθοδρόμηση

11η Ενότητα-Εβδομάδα

Η Μεταπολίτευση και η Γ' Ελληνική Δημοκρατία

12η Ενότητα-Εβδομάδα

Η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

13 Ενότητα-Εβδομάδα

Οι κοινωνικοπολιτικές κατακτήσεις της Ελλάδας στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο με τους φοιτητές στο πλαίσιο των παραδόσεων μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<p>Ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε θεματικής ενότητας γίνεται μεθοδική χρήση των Τ.Π.Ε. Σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα προβάλλονται και ιστορικά ντοκυμανταίρ που συμβάλλουν καταλυτικά στην ολοκληρωμένη παρουσίαση του θέματος.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p><i>Δραστηριότητα</i></p>	<p><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></p>

	Παραδόσεις και σεμινάρια με μεθοδική ενημέρωση πάνω σε ζητήματα αρχαιικών τεκμηρίων, πρωτεύουσας και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και ενδεδειγμένη ενημέρωση σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις από το αντίστοιχο ερευνητικό πεδίο στην αίθουσα	(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39ώρες
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	(13εβδ.Χ3 ώρες) = 39 ώρες
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	(13εβδ.Χ4,5 ώρεςΧ1,5) = 88 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	127 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική εξέταση αφενός με ερωτήσεις πάνω στη διδαχθείσα ύλη και αφετέρου με συνοπτική εξέταση των εργασιών (που έχουν συμψηφιστικό χαρακτήρα) στην Ελληνική, τη Γερμανική και την Αγγλική γλώσσα.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <ul style="list-style-type: none"> • C. M. Woodhouse, Η ιστορία ενός λαού, Αθήνα 2008 • Εκδοτική Αθηνών, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Αθήνα 1978, τ. 15 • Εκδοτική Αθηνών, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Αθήνα 2000, τ. 16 <p>-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θ. Δ. Χρήστου, Προσεγγίσεις στη Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Από το Ρήγα Βελεστινλή (1757 – 1798) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940 – 1941), Αθήνα 2001 • Θ. Δ. Χρήστου, Το Κωπαϊδικό Ζήτημα και οι κοινωνικοί αγώνες για την επίλυσή του (1865 – 1953). Ο Δημήτριος Γ. Παπασπύρου (1902 – 1987) και η συμβολή του στη διευθέτηση της Κωπαϊδικής Υπόθεσης, Αθήνα 2002 • Θ. Δ. Χρήστου, Οι διασταυρούμενες διαδρομές της Βοιωτίας στον αθλητισμό και τον πολιτισμό, Λιβαδειά 2002 <p>-Σημείωση: Συνιστάται συμπληρωματική, ελληνική και ξενόγλωσση, βιβλιογραφία στους φοιτητές/τριες που επιθυμούν να αναλάβουν προαιρετική εργασία με συμψηφιστικό χαρακτήρα.</p> <p>-Βιβλιοθήκες Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευονται συστηματικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Καλαμάτα • τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • τη Λαϊκή Βιβλιοθήκη της Καλαμάτας (Αριστομένους 33) • το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (http://unioncatalog.gr/ucportal) <p>Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και που διαθέτουν υλικό σχετικά με τη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32) • Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα και Λένορμαν 218) • Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61) • Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους (Ψυχικό)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Α/ΔΠΑ-6_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτισμικά Αγαθά και Προληπτική Συντήρηση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση διδασκαλίας)	4	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Κατευθύνσεων Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC206/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στις έννοιες της συντήρησης και ειδικότερα στην προληπτική συντήρηση πολιτισμικών υλικών και αντικειμένων.

Οι φοιτητές διδάσκονται μια εισαγωγική ενότητα της ιστορίας της συντήρησης έργων και ενοτήτων πολιτισμικής κληρονομιάς, από την αναγέννηση μέχρι τις μέρες μας, ώστε να γίνει αντιληπτή η προϊστορία των αναγκών που οδήγησαν από τις αρχές του 20ού αιώνα στην ανάδειξη της Συντήρησης ως αυτοτελούς θεματικής και ειδίκευσης. Η θεματική της Συντήρησης εξετάζεται ως προς την εφαρμόσιμότητά της στην επιβίωση, διατήρηση και ανάκτηση της αρχικής κατάστασης των πολιτισμικών αγαθών.

Στη συνέχεια δίνεται επιγραμματικά το περιεχόμενο των διαλέξεων των Πολιτισμικών Αγαθών και της Προληπτικής Συντήρησης ώστε να μεταφερθεί ο φοιτητής από το θεωρητικό επίπεδο στην εφαρμοσμένη έρευνα και στις πολυσχιδείς πτυχές της Συντήρησης έργων τέχνης και μνημείων.

Κατά την διάρκεια των εισαγωγικών διαλέξεων, ο φοιτητής καλείται να ανασύρει έννοιες και βασικές γνώσεις της χημείας, φυσικής, και των υπολογιστών, ώστε να χτιστεί στην πορεία η κουλτούρα της διεπιστημονικότητας που κρίνεται ως απαραίτητη για τους φοιτητές του μαθήματος, ώστε μελλοντικά να επιτυχώς με τις πλείστες όσες άλλες ειδικότητες (συντηρητές, χημικούς, μηχανικούς, μουσειολόγους, κλπ) της πολιτισμικής κληρονομιάς και αφετέρου ώστε να δημιουργήσουν το αναγκαίο υπόβαθρο για την καλύτερη παρακολούθηση και συμμετοχή στις διαλέξεις του μαθήματος.

Με το πέρας των διαλέξεων ο φοιτητής μπορεί

να παρακολουθεί κείμενα και δημοσιεύματα που αναφέρονται στην χρήση τεχνικών συντήρησης στην πολιτισμική κληρονομιά, αλλά και που κάνουν χρήση τεχνικής ορολογίας.

Μπορεί να εκτιμά και να αποτιμά τις εργασίες συντήρησης που πραγματοποιούνται στο χώρο εργασίας του ή και αλλού.

Μπορεί να γνωματεύει επί ερωτημάτων που συχνά κατατίθενται στα μουσεία, συλλογές, αρχαιολογικές υπηρεσίες της χώρας και αφορούν τεχνικά ζητήματα (π.χ. τρόποι καθαρισμού αντικειμένων με χρήση μηχανημάτων, διαλυμάτων κλπ, στην τεκμηρίωση, καταγραφή και συντήρησή τους, στην περαιτέρω ανάδειξη των εργασιών συντήρησης ιστορικού, μουσειακού ή άλλου υλικού, κλπ).

Εν συνόλω, και καθόσον η χώρα διακρίνεται για το επίπεδο και πλούτο εργασιών συντήρησης και αναστήλωσης, το μάθημα εξοικειώνει σχετικά τους αποφοίτους και των 2 κατευθύνσεων.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί ώστε ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και των 2 κατευθύνσεων Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών

να αποκτήσει:

- την ικανότητα της αναζήτησης των δεδομένων της επιστήμης της συντήρησης μέσα από τη χρήση της ελληνικής, διεθνούς βιβλιογραφίας, τόσο των ανθρωπιστικών επιστημών, όσο και από τις θετικές επιστήμες.
- να αναζητήσει πιθανούς νέους τρόπους εφαρμογής εργασιών συντήρησης προς όφελος της έρευνας και της βιωσιμότητας των πολιτισμικών αγαθών και επίλυσης σχετικών προβλημάτων.
- να συνυπάρξει στον επαγγελματικό στίβο με άλλες ειδικότητες.

Να συμμετάσχει στη συγγραφή κοινών ερευνητικών προτάσεων με άλλες ειδικότητες.

Να εργάζεται παραγωγικά αλλά και διαλεκτικά με ομότεχνους αλλά και άλλες κατηγορίες επαγγελματιών.

Να παράγει έργο συντήρησης και ανάδειξης έργων και χώρων εντός χρονικών ορίων, να το προβάλλει με χρήση τεχνικών μέσων και να το αποτιμά με οικονομικούς και τεχνικούς όρους.
Να ανακαλύπτει, να καθοδηγεί ή να ελκύει άλλες ειδικότητες στην ανάδειξη, συντήρηση και προβολή των έργων τέχνης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα συνδυάζει θεωρητική γνώση επί του αντικειμένου και την παρουσίαση ολοκληρωμένων προγραμμάτων συντήρησης και ανάδειξης χώρων, υλικών και αντικειμένων της πολιτισμικής κληρονομιάς.

- 1^η εβδομάδα - Ορισμός, ιστορία, εξέλιξη και περιεχόμενο της θεματικής της Προληπτικής Συντήρησης
- 2^η εβδομάδα - Προληπτική και Επεμβατική Συντήρηση
- 3^η εβδομάδα - Δεοντολογία και αρχές Συντήρησης.
- 4^η εβδομάδα - Χάρτης της Βενετίας, Συνθήκες της ΟΥΝΕΣΚΟ, Διεθνείς Οργανισμοί
- 5^η εβδομάδα - Υλικά και τεχνικές Συντήρησης
- 6^η εβδομάδα - Καταγραφή και Μεθοδολογίες Συντήρησης
- 7^η εβδομάδα - Συντήρηση Χαρτώου Υλικού
- 8^η εβδομάδα - Συντήρηση Εικόνων
- 9^η εβδομάδα - Συντήρηση Υφασμάτων
- 10^η εβδομάδα - Συντήρηση Ξύλου και ξύλινων Φορέων
- 11^η εβδομάδα - Ψηφιακές Καταγραφές στη Συντήρηση
- 12^η εβδομάδα - Τεχνολογίες πολυμέσων και συστημάτων εικονικής πραγματικότητας μουσείων για χρήση στην ανάδειξη εργασιών συντήρησης
- 13^η εβδομάδα - Συστήματα τοπογραφίας, GIS, φωτογραμετρία για μουσειακούς χώρους

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Το μάθημα περιλαμβάνει παραδόσεις, σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη και παρακολούθηση αρχαιακού ψηφιακού υλικού που αναφέρεται σε χρηματοδοτούμενα, ολοκληρωμένα ερευνητικά προγράμματα που έκαναν χρήση τεχνολογικών μέσων και προσεγγίσεων.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT, οι οποίες αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε διάλεξης και στις ώρες υποδοχής φοιτητών, μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Παραδόσεις στην τάξη</p> <p>Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη:</p> <p>Ανάλυση αποτελεσμάτων εργασιών συντήρησης, ολοκληρωμένων διεπιστημονικών έργων κλπ που εντάσσονται στην εξεταστέα ύλη του μαθήματος και συμβάλλουν στην εμπέδωση των σχετικών ζητημάτων συντήρησης και ανάδειξης</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>39 (13εβδ. x 3 ώρες)</p> <p>13 (13εβδ. x 1 ώρα)</p>

<p>δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	της πολιτισμικής κληρονομιάς	
	ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	52 (13 εβδ. x 3 ώρες)
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	78 (13εβδ. x 3 ώρες x 2) όπου 1,5 ο συντελεστής βαρύτητας του μαθήματος
	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	130 ώρες
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Ο βαθμός είναι συνδυασμός του βαθμού των γραπτών εξετάσεων σε συνδυαστικές ερωτήσεις (γνώσης και κρίσης) στο τέλος του εξαμήνου (80%) και του βαθμού της γραπτής εργασίας (20%). Η τελευταία αφορά την ανάπτυξη ενός θέματος έκτασης 1500-2000 λέξεων συμπεριλαμβανομένων και των υποσημειώσεων. Τα κύρια σημεία της εργασίας παρουσιάζονται και προφορικά ενώπιον της τάξης (μισή ώρα). Η γραπτή εξέταση αποβλέπει στην:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου σε θέματα συντήρησης εφόσον πρόκειται για μάθημα και των 2 κατευθύνσεων του τμήματος, το οποίο απαιτεί διεπιστημονική και συνδυαστική γνώση ✓ στην αξιολόγηση της ευθυκρισίας, ετοιμότητας και αυτοσυγκέντρωσης του υποψηφίου <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και σημειώσεις του καθηγητή περίπου 100 σελίδων, οι οποίες καθοδηγούν τον φοιτητή με τρόπο διεξοδικό για την περαιτέρω μελέτη του.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ε. Κουλουμπή, Χ. Καρύδης (επιμ.) ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ, Συλλογικός Τόμος, TIME Heritage, Αθήνα 2013.

- Ι. Λυριτζής, Ν. Ζαχαριάς (επιμ.), ΑρχαιοΥλικά, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2010.

- Πρακτικά του 5ου Συμποσίου της Ελληνικής Αρχαιομετρικής Εταιρείας (ΕΑΕ), Ν. Ζαχαριάς, Μ. Γεωργακοπούλου, Κ. Πολυκρέτη, Γ. Φακορέλλης, Θ. Βάκουλης (επιμελητές), Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πελοποννήσου – Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2012

- K.G. Beltsios, Ar. Oikonomou, N. Zacharias P. Triantafyllidis, Chapter 13. Characterisation and provenance of archaeological glass artifacts from Mainland and Aegean Greece in: Liritzis I., Stevenson C. (eds) The dating and provenance of volcanic and ancient manufactured glasses-a global overview. University of New Mexico Press, Albuquerque, 166-184, 2012.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΞΕΣΤΕΡΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Ι/ΠΑΓ-2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παιδαγωγική: Ειδική Διδακτική των Αρχαιογνωστικών Μαθημάτων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης διδακτικών δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC226/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>
Οι φοιτητές θα αποκτήσουν βασικές δεξιότητες διδακτικής του μαθήματος της ιστορίας κατά κύριο λόγο και δευτερευόντως, των μαθημάτων της αρχαίας ελληνικής και νεοελληνικής γραμματείας. Πιο συγκεκριμένα: <ul style="list-style-type: none"> • Θα γνωρίζουν τις βασικές διδακτικές αρχές για τη διαμόρφωση σχεδίων/σεναρίων μαθήματος. • Θα γνωρίζουν τις καινοτόμες και τις προτεινόμενες από τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών, μεθόδους διδασκαλίας του μαθήματος της ιστορίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. • Θα γνωρίζουν τις επιμέρους τεχνικές για τη διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών από πρωτότυπο και από μετάφραση και της νεοελληνικής γραμματείας. • Θα έχουν πληροφορηθεί τις δυνατότητες αξιοποίησης ΤΠΕ στη διδασκαλία των αρχαιογνωστικών μαθημάτων. • Θα είναι σε θέση να αξιολογήσουν μία δειγματική διδασκαλία. • Θα έχουν εξοικείωση με θέματα διαχείρισης της τάξης • Θα είναι σε θέση να δημιουργήσουν ένα σχέδιο/σενάριο μαθήματος για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία των φοιτητών
 Ομαδική εργασία
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής στις διδασκαλίες
 Παραγωγή σχεδίων μαθήματος με έμφαση στα γλωσσικά και στα αρχαιογνωστικά μαθήματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος ερευνάται ο τρόπος με τον οποίο οι ιστορικοί συγκροτούν ερμηνείες του παρελθόντος και ο τρόπος με τον οποίο μαθαίνουν οι μαθητές την Ιστορία στα σχολεία. Συνδυάζονται οι εξελίξεις που διατρέχουν ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων: της ιστορικής επιστήμης, της μελέτης της γλώσσας και των ερευνών που αφορούν την παιδαγωγική επιστήμη και της Διδακτικής, ώστε να οριοθετηθούν νέοι τρόποι διαχείρισης της ιστορικής γνώσης στο σχολείο.

Αναλύονται τέσσερις τρόποι προσέγγισης της ιστορικής μάθησης: με την εξέταση των ιστορικών πηγών, με τη μελέτη της γλώσσας που χρησιμοποιούνταν κατά το παρελθόν, με την ιστορική αφήγηση και με τη φαντασία.

Παράλληλα με την εμβάθυνση στη διδασκαλία του μαθήματος της ιστορίας, διδάσκονται οι διδακτικές αρχές του μαθήματος της αρχαίας ελληνικής (από το πρωτότυπο και από μετάφραση) και της νεοελληνικής γραμματείας, σεβόμενοι, αφενός τη διαχρονία της ελληνικής γλώσσας και αφετέρου την πρακτική ανάγκη προετοιμασίας των φοιτητών για τη διδασκαλία ευρέως φάσματος φιλολογικών μαθημάτων.

Παράλληλα με τη θεωρητική κατάρτιση για τις νέες παιδαγωγικές τάσεις σχηματισμού σχεδίου μαθήματος, οι φοιτητές, ασκούνται στην οργάνωση και το σχεδιασμό διδασκαλίας ενοτήτων αρχαιογνωστικών μαθημάτων.

Επίσης, σε προαιρετική βάση, παρακολουθούν δειγματικές διδασκαλίες σε τάξεις του Γυμνασίου και Λυκείου με εφαρμογές σχεδίων μαθήματος ή σεναρίων μαθήματος με νέες τεχνολογίες. Η παρακολούθηση ολοκληρώνεται με συζήτηση-σχολιασμό των διδασκαλιών μεταξύ του διδάσκοντος και των φοιτητών.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 ενότητες.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	Σπανός Γ.Ι. & Μιχάλης Α. (2012). Η νεοελληνική γλώσσα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αθήνα: Κριτική.	https://eclass.uop.gr/modules/docum
2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ	Πετσιμέρη, Ε. (2004). Διδακτική μεθοδολογία. Διδακτική των Αρχαίων Ελληνικών. Αθήνα: Γρηγόρη.	https://eclass.uop.gr/modules/docum
3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ	Πετσιμέρη, Ε. (2004). Διδακτική μεθοδολογία. Διδακτική των Αρχαίων Ελληνικών. Αθήνα: Γρηγόρη.	https://eclass.uop.gr/modules/docum
4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	Αγγελάκος Κ., Κόκκινος Γ. (επιστημονική επιμέλεια) (2004). Η διαθεματικότητα στο σύγχρονο σχολείο και η διδασκαλία της ιστορίας με τη χρήση πηγών. Αθήνα: Μεταίχμιο.	https://eclass.uop.gr/modules/docum
5. ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	Αγγελάκος Κ., Κόκκινος Γ. (επιστημονική επιμέλεια) (2004). Η διαθεματικότητα στο σύγχρονο σχολείο και η διδασκαλία της ιστορίας με τη	https://eclass.uop.gr/modules/docum

	χρήση πηγών. Αθήνα: Μεταίχμιο.		
6. ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ	Σπανός Γ.Ι. & Μιχάλης Α. (2012). Η νεοελληνική γλώσσα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αθήνα: Κριτική.	https://eclass.uop.gr/modules/document/index.php?cour	
7. ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ	Σπανός Γ.Ι. & Μιχάλης Α. (2012). Η νεοελληνική γλώσσα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αθήνα: Κριτική.	https://eclass.uop.gr/modules/document/index.php?cour	
8. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΠΕ	Ελληνική επιστημονική ένωση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών στην εκπαίδευση. Πρακτικά των συνεδρίων 1998- σήμερα: ανακοινώσεις για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (http://www.etpe.eu/new/conferences/list)	https://eclass.uop.gr/modules/document/index.php?cour	
9. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΣΕΝΑΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ	Φρυδάκη, Ε. (2003). Η θεωρία της Λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας. Αθήνα: Κριτική.	https://eclass.uop.gr/modules/document/index.php?cour	
10. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΣΕΝΑΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ	Φρυδάκη, Ε. (2003). Η θεωρία της Λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας. Αθήνα: Κριτική.	https://eclass.uop.gr/modules/document/index.php?cour	
11. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΣΕΝΑΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ - Ιστορία της διδασκαλίας ΑΕ	Δουλαβέρας Α. (2008). Διδακτικές και ερμηνευτικές προσεγγίσεις στην αρχαία ελληνική γραμματεία. Αθήνα: Χαρπαντίδης..	https://eclass.uop.gr/modules/document/index.php?cour	
12. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Κάββουρα Δ. (2011). Διδακτική της Ιστορίας. Επιστήμη, Διδασκαλία, Μάθηση. Αθήνα: Μεταίχμιο.	https://eclass.uop.gr/modules/document/index.php?cour	
13. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ	Περιοδικό ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ. Αθήνα: Πατάκη (http://www.neapaideia-glossa.gr/)	https://eclass.uop.gr/modules/document/index.php?cour	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Αυτόνομη εργασία των φοιτητών		
Πρόταση 2	Ομαδική εργασία		

Πρόταση 3	Συζήτηση στην τάξη, Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγγελματικής σκέψης
-----------	--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο, διάλεξη, ομαδοσυνεργατική μάθηση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία και στη διαμόρφωση διδακτικών σεναρίων μαθήματος από τους φοιτητές. Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία και ανάρτηση υλικού στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Μεταξύ των φοιτητών και μεταξύ διδάσκοντος και φοιτητών, μέρος της επικοινωνίας πραγματοποιείται ηλεκτρονικά σε σύγχρονες και ασύγχρονες μορφές επικοινωνίας.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παραδόσεις στην αίθουσα	26 (13 εβδ. x 2 ώρες)
	Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην αίθουσα ή με Εκπαιδευτικές Επισκέψεις σε σχολεία: ανάλυση και παραγωγή σχεδίων μαθήματος	13 (13 εβδ. X 1 ώρα)
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	39 (13 εβδ. x 4 ώρες)
	Συγγραφή εργασίας/εργασιών	31,5 (7 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)
	Ομαδοσυνεργατική επικοινωνία με σύγχρονα και ασύγχρονα μέσα επικοινωνίας	3,5 ώρες
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	49 (13 εβδ. x 2,5 ώρες x 1,5)
	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	123 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά. Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Η αξιολόγηση γίνεται με γραπτή εξέταση: <ul style="list-style-type: none"> • 40% του βαθμού: από ερωτήσεις θεωρίας σε γραπτή εξέταση • 60% του βαθμού: από τη διαμόρφωση σχεδίου/σεναρίου μαθήματος διδακτικής ενότητας που δίνεται στους φοιτητές ως εργασία. Οι εργασίες αφορούν ενότητα μαθήματος Ιστορίας, Αρχαίας ελληνικής ή Νέας Ελληνικής; Γλώσσας-Λογοτεχνίας. Η γραπτή εργασία είναι υποχρεωτική και γίνεται εκτενής προετοιμασία της κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Η θεματολογία της αφορά καινοτόμες πρακτικές διδακτικών εφαρμογών.	

--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:**

- Αγγελάκος Κ., Κόκκινος Γ. (επιστημονική επιμέλεια) (2004). *Η διαθεματικότητα στο σύγχρονο σχολείο και η διδασκαλία της ιστορίας με τη χρήση πηγών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Δουλαβέρας Α. (2008). *Διδακτικές και ερμηνευτικές προσεγγίσεις στην αρχαία ελληνική γραμματεία*. Αθήνα: Χαρπαντίδης.
- Κάββουρα Δ. (2011). *Διδακτική της Ιστορίας. Επιστήμη, Διδασκαλία, Μάθηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Πετσιμέρη, Ε. (2004). *Διδακτική μεθοδολογία. Διδακτική των Αρχαίων Ελληνικών*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Σπανός Γ.Ι. & Μιχάλης Α. (2012). *Η νεοελληνική γλώσσα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Κριτική.
- Φρυδάκη, Ε. (2003). *Η θεωρία της Λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας*. Αθήνα: Κριτική.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Ελληνική επιστημονική ένωση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών στην εκπαίδευση. Πρακτικά των συνεδρίων 1998- σήμερα: ανακοινώσεις για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση* (<http://www.etpe.eu/new/conferences/list>)
- Περιοδικό *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*. Αθήνα: Πατάκη (<http://www.neapaideia-glossa.gr/>)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(6) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Α-5-8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιομετρία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση διδασκαλίας)	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC272		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στη χρήση των τεχνολογιών και ειδικότερα εκείνων που εφαρμόζονται για την επίλυση θεμάτων απόλυτης χρονολόγησης, χαρακτηρισμού και προέλευσης υλικών και τέχνεργων της αρχαιολογικής έρευνας.

Οι φοιτητές κάνουν μια εισαγωγή στην ιστορία της χρήσης των θετικών επιστημών στην αρχαιολογία, από την αναγέννηση μέχρι τις μέρες μας, ώστε να γίνει αντιληπτή η προϊστορία των αναγκών που οδήγησαν κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα στην δημιουργία της θεματικής της Αρχαιομετρίας, αρχικά σε τμήματα των θετικών επιστημών και στη συνέχεια σε αμιγώς ανθρωπιστικά τμήματα.

Στη συνέχεια δίνεται επιγραμματικά το περιεχόμενο των διαλέξεων της Αρχαιομετρίας ώστε να μεταφερθεί ο φοιτητής από το θεωρητικό επίπεδο στην εφαρμοσμένη έρευνα και στις πτυχές αυτής στην αρχαιολογία και γενικότερα στα πολιτισμικά αγαθά.

Κατά την διάρκεια των εισαγωγικών διαλέξεων, ο φοιτητής καλείται να ανασύρει έννοιες και βασικής γνώσεις των μαθηματικών, φυσικής και χημείας, ώστε να χτιστεί στην πορεία η κουλτούρα της διεπιστημονικότητας που κρίνεται ως απαραίτητη για τους φοιτητές της αρχαιολογίας οι οποίοι καλούνται στην επαγγελματική τους πορεία να συνδιαλλαγούν με πλείστες άλλες ειδικότητες (μηχανικούς, οικονομολόγους, περιβαλλοντολόγους, κλπ) και αφετέρου ώστε να δημιουργήσουν το αναγκαίο υπόβαθρο για την καλύτερη παρακολούθηση και συμμετοχή στις διαλέξεις του μαθήματος.

Στη συνέχεια διδάσκονται τα γεωλογικά υλικά και τέχνεργα από πλευράς των φυσικών επιστημών ώστε να δημιουργηθεί το απαραίτητο λεξιλόγιο περιγραφής τους με θετικούς όρους, απαραίτητους για την αναφορά τεχνικών και μεθοδολογιών που έπεται για τη μελέτη αυτών.

Με το πέρας των διαλέξεων ο φοιτητής μπορεί να παρακολουθεί κείμενα και δημοσιεύματα που αναφέρονται στην αρχαιολογική έρευνα, αλλά και που κάνουν χρήση τεχνικής ορολογίας.

Μπορεί επίσης να κατανοεί τις πτυχές της εφαρμογής των θετικών επιστημών στην αρχαιολογία και να αναζητά νέους πιθανούς τεχνολογικούς τρόπους επίλυσης τεχνικών θεμάτων.

Μπορεί να γνωματεύει επί ερωτημάτων που συχνά κατατίθενται στις αρχαιολογικές υπηρεσίες της χώρας και αφορούν τεχνικά ζητήματα (π.χ. χρήση μηχανημάτων στην αρχαιολογική έρευνα, κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων, ανεμογεννητριών, παραγωγικών μονάδων κλπ).

Τέλος ο φοιτητής κατανοεί την ύπαρξη και χρησιμότητα των άλλων ειδικοτήτων που επίσης δραστηριοποιούνται στο περιβάλλον (μηχανικοί, περιβαλλοντολόγοι, οικονομολόγοι, τουριστικοί-ξενοδοχειακοί πράκτορες, κλπ) αλλά και την παραγωγική σκέψη εξεύρεσης τρόπους κοινής δράσης προς όφελος της πολιτισμικής κληρονομιάς, αναγνωρίζοντας έτσι τις πτυχές των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στις διατάξεις του αρχαιολογικού νόμου που διέπει το σύνολο της αρχαιολογικής έρευνας, αλλά και των τομέων που η αρχαιολογία καλείται να συνυπάρξει με τους άλλους κοινωνικούς και παραγωγικούς εταίρους.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί ώστε ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, να αποκτήσει:

- την ικανότητα της αναζήτησης της τεχνικής πληροφορίας και δεδομένων μέσα από τη χρήση της ελληνικής, διεθνούς βιβλιογραφίας, τόσο των ανθρωπιστικών επιστημών, όσο και από τις θετικές επιστήμες.
- να αναζητήσει πιθανούς νέους τρόπους εφαρμογής των θετικών επιστημών προς όφελος της αρχαιολογικής έρευνας και επίλυσης σχετικών προβλημάτων.
- να συνυπάρξει στον επαγγελματικό στίβο με άλλες ειδικότητες.

Παράλληλα,

Να συμμετάσχει στη συγγραφή κοινών ερευνητικών προτάσεων με άλλες ειδικότητες.
 Να εργάζεται παραγωγικά αλλά και διαλεκτικά με ομότεχνους αλλά και άλλες κατηγορίες επαγγελματιών.
 Να κατανοεί τις βασικές έννοιες των οικονομικών, μαθηματικών και τεχνολογικών όρων.
 Να παράγει έργο εντός χρονικών ορίων, να το προβάλλει με χρήση τεχνικών μέσων και να το αποτιμά με οικονομικούς και τεχνικούς όρους.

(7) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εισαγωγή, εξέλιξη και υπάρχουσα κατάσταση στην αρχαιομετρική έρευνα
 1) Ορισμός, εξέλιξη και περιεχόμενο της Αρχαιομετρίας (1^η εβδομάδα)
 2) Θεμελιώδεις έννοιες της Φυσικής και Χημείας / Ορολογία (2^η εβδομάδα)
 3) Μέθοδοι σχετικής και απόλυτης χρονολόγησης (3^η εβδομάδα)
 4) Τέχνηρα (λίθινα, κεραμικά, γυαλιά, μεταλλικά) (4^η εβδομάδα)
 5) Η συμβολή των αναλύσεων. Φυσικοχημικές αναλυτικές τεχνικές (5^η εβδομάδα)
 6) Μικροσκοπικές τεχνικές (οπτικό/πολωτικό, ηλεκτρονικό μικροσκόπιο) (6^η εβδομάδα)
 7) Εισαγωγή στις έννοιες του κλίματος, θερμοκρασίας, εδάφους
 Γενικά στοιχεία ορυκτών και πετρωμάτων (7^η εβδομάδα)
 8) Αρχαιογεωφυσικές μέθοδοι εντοπισμού αρχαιοτήτων (8^η εβδομάδα)
 9) Μελέτες προέλευσης και διακίνησης αρχαιολογικών υλικών (οψιανός, κεραμικά, πυριτόλιθος, μάρμαρα) (9^η εβδομάδα)
 10) Εισαγωγή στην Αρχαιοαστρονομία. Έννοιες, μεγέθη, παραδείγματα (10^η εβδομάδα)
 11) Μελέτες Βιοαρχαιολογίας και Παλαιοανθρωπολογίας (11^η εβδομάδα)
 12) Μελέτες Σταθερών Ισοτόπων, Γυρεολογία.
 Εφαρμογές στη Διατροφή, Καλλιέργειες, Περιβάλλον (12^η εβδομάδα)
 13) Σημαντικά παραδείγματα και προβλήματα χρονολόγησης.
 Έλεγχος αυθεντικότητας αρχαιολογικών αντικειμένων (13^η εβδομάδα)
 Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα της διάλεξης.

(8) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Το μάθημα περιλαμβάνει παραδόσεις, σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη και παρακολούθηση αρχαιακού ψηφιακού υλικού που αναφέρεται σε αρχαιολογικά ερευνητικά προγράμματα που έκαναν χρήση αρχαιομετρικών τεχνικών και προσεγγίσεων.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT, οι οποίες αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε διάλεξης και στις ώρες υποδοχής φοιτητών, μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Παραδόσεις στην τάξη</p> <p>Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη:</p> <p>Ανάλυση πηγών (εργασίες, αποτελέσματα ερευνητικών προγραμμάτων, κλπ) που εντάσσονται στην εξεταστέα ύλη του μαθήματος και συμβάλλουν στην εμπέδωση των σχετικών τεχνικών ζητημάτων</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</p> <p>13 (13 εβδ. x 1 ώρα)</p>

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>		
	ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΑΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	52 (13 εβδ. x 3 ώρες)
	Συγγραφή εργασίας	18 (3 εβδ. x 3 ώρες x 2)
	Προφορική παρουσίαση	7,5 (1/2 ώρα επαφής + 7 ώρες προετοιμασίας)
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	97,5 (13 εβδ. x 3 ώρες X 2,5)
	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	175 ώρες
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Ο βαθμός είναι συνδυασμός του βαθμού των γραπτών εξετάσεων σε συνδυαστικές ερωτήσεις (γνώσης και κρίσης) στο τέλος του εξαμήνου (80%) και του βαθμού της εργασίας (20%). Η τελευταία αφορά την ανάπτυξη ενός θέματος έκτασης 1500-2000 λέξεων συμπεριλαμβανομένων και των υποσημειώσεων. Τα κύρια σημεία της εργασίας παρουσιάζονται προφορικά ενώπιον της τάξης (μισή ώρα).</p> <p>Η γραπτή εξέταση αποβλέπει στην:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου σε θέματα αρχαιομετρίας δεδομένου ότι πρόκειται για μάθημα κατεύθυνσης, το οποίο απαιτεί διεπιστημονική και συνδυαστική γνώση ✓ στην αξιολόγηση της ευθυκρισίας, ετοιμότητας και αυτοσυγκέντρωσης του υποψηφίου <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και σημειώσεις του καθηγητή περίπου 50 σελίδων, οι οποίες καθοδηγούν τον φοιτητή με τρόπο διεξοδικό για την περαιτέρω μελέτη του.</p>	

(9) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- I. Λυριτζής, Ν. Ζαχαριάς (επιμ.), ΑρχαιοΥλικά, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2010.

- I. Liritzis, N. Zacharias, Portable XRF for Use in Archaeology, in ‘XRF Technology and Modern Applications’, Εκδόσεις Springer-Verlag, S. Shackley (ed.), 2010.

- K.G. Beltsios, Ar. Oikonomou, N. Zacharias P. Triantafyllidis, Chapter 13. Characterisation and provenance of archaeological glass artifacts from Mainland and Aegean Greece in: Liritzis I., Stevenson C. (eds) The dating and provenance of volcanic and ancient manufactured glasses-a global overview. University of New Mexico Press, Albuquerque, 166-184, 2012.

- E. Κουλουμπή, Χ. Καρύδης (επιμ.) ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ, Συλλογικός Τόμος, TIME Heritage, Αθήνα 2013.

- I. Liritzis, J. Feathers, S-H. Li, A. Singhvi, G. Wagner, A. Kadereit, N. Zacharias, *Luminescence dating in archaeology, anthropology and geoarchaeology: an overview* Springer-Verlag, 2013.

-I. Μπασιάκος, Ν. Ζαχαριάς, *Αρχαιομετρικές Προσεγγίσεις για την Μελέτη της Πολιτισμικής Κληρονομιάς*, τίτλος βιβλίου *Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιογνωστικές Επιστήμες* (εκδ. I. Λυριτζής), έκδοση Gutenberg, 2008.

-E. Aloupi, N. Zacharias, A. Karydas, *The gold statuette of Aphrodite: Problems of authentication*, Benaki Museum Editions, 33-40, 2001.

-J.L.Davis, *Sandy Pylos: An archaeological History from Nestor to Navarino* , Austin 1998c. W. A. McDonald και G.R. Rapp, Jr, The Minnesota Messenia Expedition: *Reconstructing a Bronze Age Regional Environment* (Minneapolis, University of Minnesota, 1972.
-Zanger, M. E. Timpson, S. B. Yazvenko, E Kuhnke, and D.J. Knauss, The Pylos Regional Archaeological Project: Part II: *Landscape Evolution and Site Preservation*

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΜΠΑΝΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Α-3	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία: Ο μυκηναϊκός κόσμος		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	12Κ6_14: Προϊστορική Αρχαιολογία: Εποχή του Λίθου και Εποχή του Χαλκού		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC240/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα			
<p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - περιγράφει την ιστορική εξέλιξη του μυκηναϊκού πολιτισμού - εστιάζει και σχολιάζει τεκμηριωμένα τις καμπές αυτής της εξέλιξης (ΜΕΙΙΙ-ΥΕΙ, ΥΕΙΙ-ΙΙΙΑ περίοδος, ΥΕΙΙΒ-Γ περίοδος) - εντοπίζει και αποτιμά κριτικά τις ιδιαίτερες όψεις του μυκηναϊκού πολιτισμού (μνημειακή αρχιτεκτονική, γραφή, θρησκεία) - αναγνωρίζει, συσχετίζει και σχολιάζει τεκμηριωμένα τις κύριες εκφάνσεις της μυκηναϊκής τέχνης στο ευρύτερο χωρικό τους πλαίσιο - συγκρίνει και συσχετίζει τις εξελίξεις στο πλαίσιο του μυκηναϊκού πολιτισμού με αυτές στις Κυκλάδες και την Μινωική Κρήτη - αποτιμά την θέση του μυκηναϊκού πολιτισμού στην Ανατολική Μεσόγειο κατά την περίοδο της μέγιστης εξάπλωσης και επιρροής του - τοποθετεί την αποδυνάμωσή του στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο της εποχής της. 			
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i></p> <table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Λήψη αποφάσεων</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Ομαδική εργασία</i></p> <p><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></p> <p><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></p> <p><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></p> <p><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p> <p>.....</p> <p><i>Άλλες...</i></p> <p>.....</p> </td> </tr> </table>		<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Λήψη αποφάσεων</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Ομαδική εργασία</i></p> <p><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p>	<p><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></p> <p><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></p> <p><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></p> <p><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p> <p>.....</p> <p><i>Άλλες...</i></p> <p>.....</p>
<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Λήψη αποφάσεων</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Ομαδική εργασία</i></p> <p><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p>	<p><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></p> <p><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></p> <p><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></p> <p><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p> <p>.....</p> <p><i>Άλλες...</i></p> <p>.....</p>		
<ul style="list-style-type: none"> -Καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας -Καλλιέργεια κριτικής σκέψης - Προαγωγή της επαγωγικής σκέψης - Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον 			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην εμβάθυνση και την κριτική προσέγγιση του μυκηναϊκού πολιτισμού μέσω της παρακολούθησης της πορείας των σημαντικών του κέντρων. Παρουσιάζονται και συζητούνται διεξοδικά οι παράγοντες και οι παράμετροι ανάπτυξης καθώς και οι σπουδαιότερες θέσεις και τα σχετικά ευρήματα της κοιτίδας του πολιτισμού αυτού στην Πελοπόννησο (Αργολίδα, Μεσσηνία, Λακωνία) από τις απαρχές (1600 π.Χ. περίπου) έως την οριστική αποδυνάμωσή του (1050 π.Χ. περίπου). Επίσης, εξετάζεται η εξάπλωσή του στο Αιγαίο και στην Κρήτη, καθώς και η επίδρασή του στην Ανατολική και Κεντρική Μεσόγειο και την Κεντρική Ευρώπη κατά την περίοδο της μέγιστης ακμής του (1400-1200 π.Χ.). Έμφαση δίνεται στην ανάλυση του ανακτορικού συστήματος που υιοθετείται αυτή την περίοδο σε σύγκριση με ανάλογες εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο, με απώτερο στόχο: α) να τοποθετηθεί ο μυκηναϊκός πολιτισμός στο ευρύτερο πολιτισμικό πλαίσιο της εποχής του και β) να αποτιμηθεί ο ρόλος της θάλασσας της Ανατολικής Μεσογείου ως συνδετικού κρίκου μεταξύ υψηλών πολιτισμών που άκμασαν στα παράλια της στο δεύτερο μισό της 2ης π.Χ. χιλιετίας. Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Η ανακάλυψη του μυκηναϊκού πολιτισμού - Σημαντικοί σταθμοί	Βλ. «Οδηγός Μελέτης» στον παράπλευρο σύνδεσμο	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC240/

της μυκηναϊκής αρχαιολογίας		
2. Η προέλευση του μυκηναϊκού πολιτισμού		
3. Ο ταφικός κύκλος Β΄ των Μυκηνών		
4. Ο ταφικός κύκλος Α΄ των Μυκηνών		
5. Ταφική αρχιτεκτονική και ταφικά έθιμα: Κοινωνικές, οικονομικές και θρησκευτικές συνιστώσες		
6. Πρώιμη οικιστική οργάνωση		
7. Ακροπόλεις και ανάκτορα: Μυκήνες, Τίρυνς		
8. Ακροπόλεις και ανάκτορα: Πύλος, Αθήνα, Θήβα, Γλας, Άγιος Βασίλειος		
9. Το ανακτορικό σύστημα οργάνωσης του μυκηναϊκού κόσμου		
10. Όψεις του μυκηναϊκού υλικού πολιτισμού κατά την περίοδο της μέγιστης ακμής του		
11. Η εμβέλεια του μυκηναϊκού πολιτισμού		
12. Η κατάρρευση του ανακτορικού συστήματος		
13. Η αναλαμπή του 12ου π.Χ. αιώνα και το τέλος του μυκηναϊκού πολιτισμού		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Γραπτή εξέταση		
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>											
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις του μαθήματος, που είναι διαθέσιμες και στο eclass. Επικοινωνία μέσω email.</p>											
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="694 521 1023 595"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1034 521 1356 595"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="694 602 1023 629">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1034 602 1356 629">39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 636 1023 663">Εκδρομή</td> <td data-bbox="1034 636 1356 663">8 (1 εβδ. x 5 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 669 1023 721">Ατομική προετοιμασία για την τελική εξέταση</td> <td data-bbox="1034 669 1356 721">98 (13 εβδ. x 5 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 728 1023 730">Συνολικός φόρτος</td> <td data-bbox="1034 728 1356 730">145</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)	Εκδρομή	8 (1 εβδ. x 5 ώρες x 1,5)	Ατομική προετοιμασία για την τελική εξέταση	98 (13 εβδ. x 5 ώρες x 1,5)	Συνολικός φόρτος	145	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>											
Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)											
Εκδρομή	8 (1 εβδ. x 5 ώρες x 1,5)											
Ατομική προετοιμασία για την τελική εξέταση	98 (13 εβδ. x 5 ώρες x 1,5)											
Συνολικός φόρτος	145											
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων</p> <p>Πληρότητα, ακρίβεια απάντησης Ικανότητα συσχέτισης και προέκτασης Ακρίβεια στη χρήση της ορολογίας. Οι φοιτητές έχουν την δυνατότητα να δουν το γραπτό μετά την βαθμολόγησή του κατόπιν σχετικού αιτήματος.</p>											

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική ή μεταφρασμένη βιβλιογραφία

- **Treuil R. – Darceque P. – Poursat J. Cl. – Touchais G.**, Οι πολιτισμοί του Αιγαίου, Αθήνα: Εκδ. Καρδαμίτσα, 1996, σελ. 403-581.
- **Βασιλικού Ντ.**, Ο μυκηναϊκός πολιτισμός, Αθήνα: Βιβλιοθήκη της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας, 1995, σελ. 12-304, 347-411.
- **Παπαδημητρίου Α.**, Μυκήνες, Κοινοφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, 2015.
- **Chadwick J.**, Ο μυκηναϊκός κόσμος, Αθήνα: Gutenberg, 1997, σελ. 65-112, 131-206, 277-362.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- **Cline E. H. (ed.)**, The Oxford Handbook of the Bronze Age Aegean, Oxford: Oxford University Press, 2010, pp. 139-148, 200-209, 263-276, 356-372, 483-490, 797-803, 862-876.

- **Shelmerdine C. W.** (ed.), *The Cambridge Companion to the Aegean Bronze Age*, Cambridge: Cambridge University Press, 2008, pp. 230-415.
- **Schofield L.**, *The Mycenaeans*, London: The British Museum Press, 2007.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΘΛΙΒΕΡΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Α-7_12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ, ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση Διδασκαλίας)	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΝΑΙ 12Κ20: Κλασική Αρχαιολογία: Κλασική περίοδος		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική).		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC185/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιαστούν όσο δυνατόν περισσότερα και αντιπροσωπευτικότερα ιερά της αρχαίας Ελλάδας για να διευρύνουν οι φοιτητές τη γνώση τους για μια από τις σημαντικότερες πτυχές του αρχαίου πολιτισμού, όπως αυτή της λατρείας. Σκοπός του μαθήματος είναι επίσης η κατοχύρωση της αρχαιολογικής γνώσης των φοιτητών σε θέματα αρχιτεκτονικής και

ναοδομίας, με τη δυνατότητα αναγνώρισης και περιγραφής των περισσότερων τύπων κτιρίων που απαντώνται στα αρχαία ιερά. Το μάθημα στοχεύει να καταδείξει την αλληλένδετη σχέση των αρχαίων ιερών με την επέκταση των πόλεων - κατά την αρχαϊκή και κλασική κυρίως εποχή- καθώς η χωροθέτηση των ιερών ήταν μέρος του πολιτικού ανταγωνισμού και της πολιτικής κυριαρχίας.

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη σύγχρονη προβληματική και μεθοδολογία έρευνας σε θέματα σχετικά με την αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική και εμβαθύνουν τη γνώση τους ως προς το περιεχόμενο, τις μεθόδους και την κατανόηση των αρχαιολογικών καταλοίπων. Η προσέγγιση της ελληνικής αρχιτεκτονικής με τρόπο πολυεπίπεδο όπου η αρχαιολογική μαρτυρία και τα υλικά κατάλοιπα συνδυάζονται με τα κείμενα και τις επιγραφικές μαρτυρίες εισάγει τους φοιτητές στον διεπιστημονικό διάλογο, πολύτιμο εφόδιο τόσο για τη συνέχιση των σπουδών τους όσο και για την επιστημονική και επαγγελματική τους κατάρτιση.

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:

- να εμβαθύνουν σε ζητήματα κατασκευαστικά της ναϊκής αρχιτεκτονικής
- να αντιλαμβάνονται στη σπουδαιότητα του διεπιστημονικού διαλόγου
- να αναζητούν πρωτογενείς πηγές για την τεκμηρίωση των ερευνών τους
- να εντάσσουν τα μνημεία στο ευρύτερο πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της εποχής που ανήκουν
- να κατανοούν τη σημασία της λατρείας στη διαμόρφωση της συλλογικής ταυτότητας κατά την αρχαιότητα
- να κατανοούν τη σπουδαιότητα των τοπικών ιερών για την καταξίωση και κυριαρχία των πόλεων
- να αναγνωρίζουν την αρχιτεκτονική εξέλιξη των ελληνικών ναών σε όλες σχεδόν τις ιστορικές φάσεις της αρχαιότητας.
- να είναι σε θέση να κάνουν αυτοψία των μνημείων και να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τις κατόψεις των κτισμάτων.
- να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα περισσότερα είδη κτιρίων που περιλαμβάνονται στα αρχαία ιερά, τόσο εντός του ιερού περιβόλλου όσο και έξω από αυτόν.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

Το μάθημα αποσκοπεί στο να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών:

- Υπευθυνότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών.
- Επικαιροποίηση της γνώσης και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχνους, αλλά και με ειδικούς όμορων επιστημών, δεξιότητες πολύτιμες για την ανανέωση και τη βιωσιμότητα των σπουδών στην ιστορία και την αρχαιολογία.
- Κατανόηση και συγκριτική θεώρηση σύγχρονων προσεγγίσεων και εφαρμογών στη μελέτη της αρχιτεκτονικής.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.), της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός ή δημιουργία πρωτότυπου και επιστημονικά τεκμηριωμένου σκεπτικού για μουσειακές εκθέσεις, ανάδειξη αρχαιολογικών μνημείων και χώρων,

πολιτιστικά δρώμενα κ.λπ.). Ο πτυχιούχος θα έχει την ικανότητα να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει υπεύθυνα για τρίτους και να αξιοποιεί σε περαιτέρω σπουδές ή στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ένα μεγάλο εύρος της αρχαιολογικής του γνώσης με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα.

- Εφαρμογή των επιστημονικών και επαγγελματικών του δεξιοτήτων σε διεθνές περιβάλλον.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η θεματική σειρά του μαθήματος έχει ως τίτλο *Αρχαία ιερά και λατρείες* και αποτελεί μια διεπιστημονική παρουσίαση των αρχαίων ελληνικών ιερών μέσα από την αυτοψία των αρχαιολογικών χώρων και των μνημείων, τη μελέτη των επιγραφών και την παράδοση των αρχαίων λογοτεχνικών πηγών. Το μάθημα δίνει έμφαση στην αλληλένδετη σχέση των ιερών με τις λατρείες, καθώς αυτές αποτελούν έναν «χαμένο» ιστό της αρχαιότητας που αξίζει να ερευνηθεί για να τεκμηριωθεί η αναγκαιότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων και η ίδια η υπόσταση των ιερών, ως χώροι πολιτικής και θρησκευτικής συνοχής και διαμόρφωσης της συλλογικής ταυτότητας.

Η διδασκαλία περιέχει δεκατρείς θεματικές ενότητες, κατά την εξής σειρά:

1/ Στην εισαγωγική ενότητα οριοθετείται η φυσιογνωμία του αρχαίου ελληνικού ιερού και γίνεται η χωροθέτηση των ιερών σε κατηγορίες (αστικά, εξωαστικά, αγροτικά) ανάλογα με τη απόστασή τους από την πόλη που ασκεί τον έλεγχο. Προσδιορίζονται τα γενικά γνωρίσματα, όπως η έννοια του ασύλου, η οριοθεσία του τεμένους, οι κανόνες επισκεψιμότητας και οι επιπτώσεις της παραβίασης των ιερών, η οργάνωση και τα αξιώματα, τα καθήκοντα των ιερέων, τα είδη των σπονδών, οι καθαρμοί κλπ.

2/ Γίνεται επισκόπηση στις πρώτες ναΐκες κατασκευές, ήδη από την πρωτογεωμετρική και γεωμετρική εποχή (Λευκαντί, Θέρμος). Διερευνώνται οι συνθήκες ίδρυσης των πρώτων ιερών με εκτενή αναφορά στα είδη αναθημάτων. Εξετάζονται τα μνημειακά γλυπτά αφιερώματα της αρχαϊκής εποχής, όπως η Νικάνδρη στη Δήλο, το σύνταγμα του Κλέονη και Βίτωνα στους Δελφούς, το σύνταγμα του Γενέλεω στη Σάμο και τα κολοσικά λατρευτικά έργα, όπως οι κούροι από τη Νάξο, τη Δήλο και τη Σάμο.

3/ Το ιερό του Ποσειδώνα στην Ισθμία. Το ιερό της Ισθμίας με τη στρατηγική γεωγραφική του θέση, τη στενή σχέση με την Κόρινθο και τους Κυψελίδες τυράννους αποκτά μια μοναδική σημασία ήδη από τα μέσα του 7^{ου} αι. π.Χ. με τον αρχαϊκό ναό του Ποσειδώνα να θεωρείται ως ένας από τους πρωιμότερους δωρικούς ναούς. Εξετάζονται τα αρχαιολογικά κατάλοιπα και οι ιδρυτικοί μύθοι που ανέδειξαν την Ισθμία σε πανελλήνιο ιερό.

4/ Το ιερό του Δία στην Νεμέα. Παρουσιάζεται η πρόωμη και η ύστερη οικοδομική φάση του ιερού κατά την αρχαϊκή και ύστερη κλασική εποχή υπό την εποπτεία του Άργου με τα κτίρια κάθε εποχής, συμπεριλαμβανομένου και του σταδίου. Ο ναός του Δία στη Νεμέα μπορεί να θεωρηθεί ως ο τελευταίος από τους μεγάλους δωρικούς ναούς, ο οποίος προμηνύει τα χαρακτηριστικά της ελληνοιστικής εποχής. Εξετάζονται οι ιδρυτικοί μύθοι των αγώνων και η πανελλήνια αναγνώριση του ιερού.

5/ Το ιερό της Αλέας Αθηνάς στην Τεγέα. Εξετάζεται η ίδρυση του ιερού κατά τη γεωμετρική εποχή, ο συνοικισμός της πόλης της Τεγέας, ο αρχαϊκός ναός της Αλέας και ο ύστερος κλασικός ναός του Σκόπα, ο οποίος αποτελεί μια μοναδική σύλληψη για τη νέα αντίληψη διαμόρφωσης στο εσωτερικό του σηκού. Δίνεται βαρύτητα στην παρουσίαση του γλυπτού διακόσμου που αποδίδεται επίσης στον Σκόπα, στην εικονογραφία και στους μύθους της αρκαδικής παράδοσης και στη διασύνδεσή τους με τον Βωμό της Περγάμου.

6/ Η Άλτις της Ολυμπίας. Εξετάζονται τα κτίρια του ιερού περιβόλου της Άλτεως με έμφαση στη διερεύνηση της ηρωικής λατρείας του Πέλοπα ως του αρχαιότερου ιδρυτή των αγώνων κατά τις πηγές. Δίνονται λογοτεχνικές μαρτυρίες (Πίνδαρος, Ηρόδοτος, Πausανίας, Στράβων) που προβάλλουν τον μαντικό χαρακτήρα του ιερού και τη διασύνδεση του γένους των Ιαμιδών μάντεων με τον Απόλλωνα.

7/ Η πόλις Ήλις. Εξετάζεται η συμβολή της Ήλιδας στην καθιέρωση των αγώνων της Ολυμπίας και στο θεσμό της εκεχειρίας. Οι φοιτητές καλούνται να κατανοήσουν την αλληλένδετη σχέση της Ήλιδας με το ιερό της Ολυμπίας μέσα από την περιγραφή του Pausanία ο οποίος παρουσιάζει τα Γυμνάσια και τους χώρους υποδοχής των αθλητών, τη Στοά των Ελλανοδικών κλπ. Παρουσιάζονται τα αρχαιολογικά κατάλοιπα και το αρχαίο θέατρο της Ήλιδας και γίνεται ιδιαίτερη μνεία στην αφιέρωση γλυπτών έργων του Φειδία στα ιερά της πόλης.

8/ Το ιερό του Απόλλωνα Μαλεάτα στην Επίδαυρο. Το ιερό αυτό διερευνάται ως μια μελέτη περίπτωσης, αφενός για τη σχέση που ανέπτυξε με το Ασκληπιείο της Επιδαύρου, αφετέρου για τη μακράιωνη ιστορία του από τη γεωμετρική εποχή - σε μια προγενέστερη θέση λατρείας από την ΥΕ εποχή. Ιδιαίτερη σημασία αποκτά κατά την αρχαϊκή εποχή ως το επίσημο ιερό των Επιδαυρίων κατοχυρώνοντας την κυριαρχία τους έναντι του Άργους.

9/ Το ιερό του Ασκληπιού στην Επίδαυρο. Για το ιερό του Ασκληπιού αφιερώνονται δύο διδακτικές ενότητες. Η πρώτη ενότητα εστιάζει στην εισαγωγή της λατρείας του Ασκληπιού στην Επίδαυρο και στους μύθους για τη χθόνια και μαντική υπόσταση του θεού. Η περιήγηση στον χώρο της Επιδαύρου ξεκινά από την κεντρική είσοδο των Προπυλαίων και φτάνοντας στο κέντρο του ιερού, μέσω της ιεράς οδού, γίνεται διεξοδική περιγραφή των λατρευτικών κτιρίων του ναού του Ασκληπιού, του Άβατου και της Θόλου.

10/ Το ιερό του Ασκληπιού στην Επίδαυρο. Στη δεύτερη διδακτική ενότητα, μελετώνται οι χώροι και τα κτίσματα έξω από τον κεντρικό περίβολο του ιερού, μεταξύ των οποίων το τελετουργικό εστιατόριο, το καταγώγιο, το στάδιο και το ονομαστό θέατρο της Επιδαύρου.

11/ Τα γλυπτά του Ασκληπιείου Επιδαύρου. Μελετάται ο πρωτότυπος γλυπτός διάκοσμος του ναού του Ασκληπιού καθώς και τα ακρωτήρια, έργα του διάσημου γλύπτη Τιμόθεου, και εξετάζεται η σχέση της εικονογραφίας με τη λατρεία του θεού. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται γλυπτά του Ασκληπιού και της Υγείας και επιγραφικές στήλες από την Επίδαυρο που φυλάσσονται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

12/ Η νότια κλιτύς της Ακρόπολης. Παρουσιάζονται τα ιερά του Διονύσου Ελευθερέως και του Ασκληπιού, με προβολή των λογοτεχνικών πηγών για την εισαγωγή της λατρείας του Διονύσου και του Ασκληπιού στην Αθήνα τον 6^ο και 5 α. π.Χ. αντίστοιχα. Παρουσιάζεται ο αρχαιολογικός χώρος και τα κτίσματα των δύο ιερών, συμπεριλαμβανομένου και του θεάτρου. Η ενότητα συμπεριλαμβάνει την παρουσίαση του χορηγικού μνημείου του Θρασύλλου και του Ωδείου του Περικλή. Για μια πληρέστερη κατανόηση συμπεριλαμβάνονται επίσης το Ωδείο του Αγρίππα και του Ηρώδη του Αττικού.

13/ Η ενότητα ολοκληρώνεται με τις προφορικές παρουσιάσεις των εργασιών των φοιτητών στο γνωστικό αντικείμενο του εξαμήνου. Μεταξύ των θεμάτων συμπεριλαμβάνονται τα ιερά των Δελφών, της Ακρόπολης των Αθηνών, της Δωδώνης κ.ά.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Η διδασκαλία πραγματοποιείται με συστηματική χρήση Τ.Π.Ε. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT που αναρτώνται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Σε ορισμένες περιπτώσεις προβάλλονται αρχαιολογικά ντοκυμαντέρ κατάλληλα για τους εκπαιδευτικούς σκοπούς του μαθήματος.</p> <p>Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε διάλεξης, μεγάλο μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Παραδόσεις στην τάξη</p> <p>Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη, εκπαιδευτική επίσκεψη σε αρχαιολογικό χώρο: Μελέτη και ανάλυση ζητημάτων της ελληνικής αρχιτεκτονικής (μέσα από επιγραφές, σύγχρονη βιβλιογραφία και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους) που εντάσσονται στις</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>39 (13εβδ. x 3 ώρες)</p> <p>13 (13εβδ. x 1 ώρα)</p>

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Θεματικές ενότητες του μαθήματος και συμβάλλουν στην εμπέδωσή τους.</p>	
	<p>ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ</p>	<p>39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>78 (13εβδ. x 4 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>130 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος και των διδακτέων ενοτήτων ανά εβδομάδα. Οι φοιτητές γνωρίζουν εξ αρχής τα διδακτικά συγγράμματα και τον τρόπο αξιολόγησής τους. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων δίνεται η αναλυτική βιβλιογραφία της κάθε ενότητας και επιπλέον ενημερωτικό υλικό από επιλεγμένες ηλεκτρονικές σελίδες για αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, 3D αποκαταστάσεις μνημείων κά.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται κάθε εβδομάδα τα Powepoint των διαλέξεων, τα οποία με την πυκνότητα των πληροφοριών τους (εικόνες και συνοδευτικά κείμενα) αποτελούν ένα αυτόνομο παιδαγωγικό εργαλείο για τους φοιτητές.</p> <p>Εργασίες και παρουσιάσεις στην τάξη. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται για τη συγγραφή μιας εργασίας γύρω τις 4.500 λέξεις στο γνωστικό αντικείμενο του εξαμήνου. Η ανάληψη γραπτής εργασίας έχει ως προϋπόθεση την προφορική της παρουσίαση στην τάξη, καθώς οι φοιτητές καλούνται σε μια άτυπη συνδιδασκαλία με την όσο το δυνατόν πιο εύληπτη, τεκμηριωμένη και παιδαγωγική παρουσίαση των θεμάτων τους. Ο βαθμός των εργασιών είναι 5 μονάδες. Οι φοιτητές που έχουν πραγματοποιήσει εργασία καλούνται να συμπληρώσουν τις υπόλοιπες 5 μονάδες στις τελικές γραπτές εξετάσεις με απαντήσεις δύο υποχρεωτικών θεμάτων (3+2μονάδων).</p> <p>Τελική αξιολόγηση Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται με γραπτές εξετάσεις που περιλαμβάνουν σχολιασμό εικόνων και ανάπτυξη κειμένου. Οι φοιτητές γνωρίζουν εκ των προτέρων σε πόσους βαθμούς αντιστοιχεί κάθε σωστή απάντηση με σχετική αναγραφή στην προσφώνηση του κάθε ερωτήματος.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Προτεινόμενη βιβλιογραφία μαθήματος

Μπούρας, X., Μαθήματα της Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής. Πρώτος τόμος, Αθήνα 1980.
Müller-Wiener, W., Η Αρχιτεκτονική στην αρχαία Ελλάδα. Μτφρ. Μπ. Σμιτ-Δούνα, Θεσσαλονίκη 1995.

Spawforth, T., *Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί*. Μτφρ. Μ. Μαχαίρα, Αθήνα 2006.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Berve, H., Gruben, G., Hirmer, M., *Greek Temples, Theatres and Shrines*, London 1963.

Coulton, J.J., *Ancient Greek architects at work. Problems of Structure and Design*, Ithaca N. York 1977.

Coulton, J.J., *The architectural development of the Greek Stoa*, Oxford 1976.

Dinsmoor, W.B., *The Architecture of Ancient Greece*³, London 1950.

Gruben, G., *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων*. Μτφρ. Δ. Ακτσελή, Αθήνα 2000.

Haselberger, L. (επιμ.), *Appearance and Essence. Refinements of Classical Architecture: Curvature*, Philadelphia 1999.

Hölscher, T., *Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις*, Μτφρ. Π. Παπαγεωργίου. Επιμ. : Π. Καραναστάση, Θεσσαλονίκη 2005.

Lawrence, A.W., Tomlinson, R.A., *Greek Architecture*⁵, Yale 1996.

Μπούρας, X., *Μαθήματα της Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής*. Πρώτος τόμος, Αθήνα 1980.

Müller-Wiener, W., *Η Αρχιτεκτονική στην αρχαία Ελλάδα*. Μτφρ. Μπ. Σμιτ-Δούνα, Θεσσαλονίκη 1995.

Robertson, D.S., *Greek and Roman Architecture*, Cambridge/N. York/Melbourne 1988.

Rykwert, J., *The dancing column. On order in Architecture*, Cambridge, Massachusetts/London, England 1996.

Spawforth, T., *Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί*. Μτφρ. Μ. Μαχαίρα, Αθήνα 2006.

Tzonis, A., Lefaivre, L., *Classical Architecture. The Poetics of Order*, Cambridge Massachusetts 1986.

Wycheley, R.E., *How the Greeks built cities*², London 1962.

Αρχαίες Πηγές – Λεξικά

Βιτρούβιος, De Architectura I-X (δέκα βιβλία για την αρχιτεκτονική). Τόμοι 1,2. Μτφρ. Π. Λέφας, A. Corso, Πλέθρον, Αθήνα 1997/8.

Παπαχατζής, Ν.Δ., *Παυσανίου Ελλάδος Περιήγησις*. Τόμοι 1-5, Αθήνα 1994.

Pollit, J.J., *The Art of Greece: Sources and Documents*, Cambridge 1990.

Τραυλός, Ι.Ν., Ορλάνδος, Α.Κ., *Λεξικόν αρχαίων αρχιτεκτονικών όρων*, Αθήνα 1986.

Wright, G.R.H., *Ancient Building Technology. Vol. 3 Construction*, Leiden/Boston 2009.

Οργάνωση οικοδομικών προγραμμάτων

Boersma, J., *Athenian Building Policy 562/1 – 405/4 BC*, Croningen 1970.

Burford, A., *Greek temple Builders at Epidauros*, Liverpool 1969.

Coulson, W.D.E., Palagia, O., Shear T.L., Shapiro, H.A., Frost, F.J. (eds.), *The Archaeology of Athens and Attica under the democracy. Proceedings of an International Conference celebrating 2500 years since the birth of democracy in Greece, held at the American School of Classical Studies at Athens, December 4-6, 1992*. Oxbow Monograph 37, Oxford 1994.

Shapiro, H.A., *Art and Cult under the tyrants in Athens*, Mainz 1989.

Αθήνα

Camp, J.M., *The Athenian Agora. Excavations in the Heart of Classical Athens*, London 1986.

Carpenter, R., *The Architects of the Parthenon*, Harmondsworth 1970.

Hurwit, J., M., *The Athenian Acropolis: History, Mythology, and Archaeology from the Neolithic Era to the Present*, Cambridge 1999.

Munn, M., *The defense of Attica; the Dema wall and the Boiotian war of 378-375 BC*, Berkeley 1993.

Τουρνακιώτης, Π. (επιμ.), *Ο Παρθενώνας και η ακτινοβολία του στα Νεώτερα χρόνια*, Αθήνα 1994.

Τραυλός, Ι., *Πολεοδομική Εξέλιξις των Αθηνών από των Προϊστορικών χρόνων μέχρι των αρχών του 19^{ου} αιώνο*^ς, Αθήνα 1993.

Travlos, I., *Pictorial Dictionary of Ancient Athens*, London 1971.

Βιβλιοθήκες

Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευόνται συστηματικά τη βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και τον Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>)

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν υλικό σχετικό με το συγκεκριμένο πεδίο, όπως π.χ.

- της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας (Πανεπιστημίου 22),
- της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής (Σουηδίας 52, Κολωνάκι)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Α-8_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά Θέματα Αρχαιομετρίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση διδασκαλίας)	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC204/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι η πρακτική εκπαίδευση των φοιτητών της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας στη χρήση των τεχνολογιών και ειδικότερα εκείνων που εφαρμόζονται για την επίλυση θεμάτων απόλυτης χρονολόγησης, χαρακτηρισμού και προέλευσης υλικών και τέχνηργων της αρχαιολογικής έρευνας.

Αρχικά γίνεται μια ξενάγηση στον εργαστηριακό χώρο ώστε να εξοικειωθούν με τις διατάξεις και την αρχιτεκτονική ενός εργαστηρίου και παράλληλα διδάσκονται πρώτα μέτρα ασφαλείας και ασφαλούς χρήσης των οργανολογιών, καθώς και πρώτα μέτρα αντιμετώπισης επικίνδυνων καταστάσεων, όπως έκθεση σε φωτιά, χημικά και τραυματισμοί.

Οι φοιτητές κάνουν μια εισαγωγή στις έννοιες της στατιστικής μέσω πρακτικών εφαρμογών ώστε να θυμηθούν βασικές έννοιες των μαθηματικών οι οποίες θα τους οδηγήσουν στην καλύτερη παρακολούθηση του μαθήματος.

Στη συνέχεια δίνεται επιγραμματικά το περιεχόμενο των διαλέξεων των *Ειδικών Θεμάτων Αρχαιομετρίας*, των ασκήσεων που θα κληθούν να παρακολουθήσουν και να υλοποιήσουν, των συνεπαγόμενων απαιτήσεων του μαθήματος και του τρόπου βαθμολόγηση της απόδοσής τους στο μάθημα.

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με μικροσκοπικές διατάξεις για την μελέτη αρχαιολογικών και γεωλογικών υλικών, στην ανάγνωση χαρτών, στη λήψη γεωγραφικών συντεταγμένων χώρου, στην χρήση μη-καταστροφικών αναλυτικών οργανολογιών, οργάνου γεωφυσικών διασκοπήσεων και οργάνου ανίχνευσης μετάλλων.

Με το πέρας των διαλέξεων ο φοιτητής μπορεί

- να χρησιμοποιεί μικροσκοπικές διαλέξεις όλων των τύπων
- να διαβάζει χάρτες και να καταγράφει γεωγραφικά, χωρικά στίγματα
- να διαβάζει με κριτικό τρόπο αναλυτικά αποτελέσματα
- να διαβάζει αναλυτικά φάσματα
- να διαβάζει φωτογραφίες ηλεκτρονικού μικροσκοπίου
- να χρησιμοποιεί πετρογραφική ορολογία για τον χαρακτηρισμό των εγκλεισμάτων κεραμικής
- να διαβιεί σε εργαστήριο
- να συνεργάζεται με εργαστηριακή ομάδα
- να γράφει τεχνικές αναφορές
- να αξιολογεί αναλυτικά αποτελέσματα.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί ώστε ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, να αποκτήσει:

Την ικανότητα ασφαλούς διαβίωσης εντός ενός εργαστηρίου

Να αναζητεί τον τρόπο ορθής χρήσης των οργανολογιών

Να ερμηνεύει αριθμητικά δεδομένα

Να ερμηνεύει αναλυτικά δεδομένα

Να παρατηρεί και να σχολιάζει με τεχνική ορολογία μικροσκοπικές παρατηρήσεις

Να αξιολογεί και να σχολιάζει εικόνες ηλεκτρονικής μικροσκοπίας

Να συγγράφει τεχνικές εκθέσεις

Να αντιδρά γρήγορα και παραγωγικά σε ερωτήσεις τεχνικής φύσεως που σχετίζονται με την αρχαιολογική έρευνα.

Να ενσωματώνει εργαστηριακά δεδομένα σε εργασίες, συγγράμματα, υποβαλλόμενα ερευνητικά προγράμματα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές ασκούνται με συνδυασμό θεωρητικής και πρακτικής εφαρμογής σε σημαντικό αριθμό καινοτόμων και σύγχρονων εργαστηριακών διατάξεων.

- 1^η εβδομάδα - Στατιστική Επεξεργασία Δεδομένων
- 2^η εβδομάδα - Κοκκομετρική Ανάλυση
- 3^η εβδομάδα - Βάσεις Αναλυτικών Δεδομένων
- 4^η εβδομάδα - Ευθεία Ελαχίστων Τετραγώνων - Αγωγιμομετρία
- 5^η εβδομάδα - Συντήρηση Αρχαίων Αντιγράφων
- 6^η εβδομάδα - Οπτική Μικροσκοπία
- 7^η εβδομάδα - Οπτική Μικροσκοπία Οπτικών Ινών
- 8^η εβδομάδα - Πετρογραφικό Μικροσκόπιο – Γεωλογικά Δείγματα
- 9^η εβδομάδα - Πετρογραφικό Μικροσκόπιο – Κεραμικά Δοκίμια
- 10^η εβδομάδα - Χάρτες, GIS
- 11^η εβδομάδα - Ηλεκτρονικό Μικροσκόπιο Σάρωσης
- 12^η εβδομάδα - Φθορισμομετρία Ακτίνων-Χ.
- 13^η εβδομάδα - Ανιχνευτής Μετάλλων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Το μάθημα περιλαμβάνει εργαστηριακές ασκήσεις, συμμετοχής σε παρατηρήσεις, λήψη μετρήσεων, συγγραφή τεχνικών εβδομαδιαίων αναφορών.</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι εισαγωγικές διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT, οι οποίες αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε εργαστηριακής άσκησης και στις ώρες υποδοχής φοιτητών, μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="699 1384 1021 1429"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1037 1384 1356 1429"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="699 1440 1021 1462">Ασκήσεις στο εργαστήριο</td> <td data-bbox="1037 1440 1356 1462">39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1473 1021 1585">Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη: παράθεση αποτελεσμάτων εργαστηριακών μελετών</td> <td data-bbox="1037 1473 1356 1585">13 (13 εβδ. x 1 ώρα)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1597 1021 1709" style="text-align: center;">ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ</td> <td data-bbox="1037 1597 1356 1709">52 (13 εβδ. x 4 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1720 1021 1809">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</td> <td data-bbox="1037 1720 1356 1809">78 (13 εβδ. x 4 ώρες X 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1821 1021 1910">Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1037 1821 1356 1910">130 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Ασκήσεις στο εργαστήριο	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)	Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη: παράθεση αποτελεσμάτων εργαστηριακών μελετών	13 (13 εβδ. x 1 ώρα)	ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	52 (13 εβδ. x 4 ώρες)	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	78 (13 εβδ. x 4 ώρες X 1,5)	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	130 ώρες	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Ασκήσεις στο εργαστήριο	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)													
Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη: παράθεση αποτελεσμάτων εργαστηριακών μελετών	13 (13 εβδ. x 1 ώρα)													
ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	52 (13 εβδ. x 4 ώρες)													
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	78 (13 εβδ. x 4 ώρες X 1,5)													
Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	130 ώρες													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p>													

<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται –επιτυχή παρακολούθηση 11 τουλάχιστον από τις 13 εργαστηριακές ασκήσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> - τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. <p>Ο βαθμός είναι συνδυασμός προφορικής εξέτασης (30%), γραπτού τεστ διάρκειας 20 λεπτών (30%) και τελικής γραπτής εξέτασης (40%).</p> <p>Η γραπτή εξέταση αποβλέπει στην:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου σε θέματα αρχαιομετρίας δεδομένου ότι πρόκειται για μάθημα κατεύθυνσης, το οποίο απαιτεί διεπιστημονική και συνδυαστική γνώση ✓ στην αξιολόγηση της ευθυκρισίας, ετοιμότητας και αυτοσυγκέντρωσης του υποψηφίου <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ασκήσεων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και εβδομαδιαίες σημειώσεις του καθηγητή περίπου 10 σελίδων κάθε φορά, οι οποίες καθοδηγούν τον φοιτητή με τρόπο διεξοδικό για την περαιτέρω μελέτη του.</p>
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- A. Moropoulou, N. Zacharias, E.T. Delegou, <i>OSL Mortar Dating to Elucidate the Construction History of the Tomb Chamber of the Holy Aedicule of the Holy Sepulchre in Jerusalem. Journal of Archaeological Science: Reports</i> 125-135, 2018</p> <p>- N. Ζαχαριάς, Μ. Καπαρού, Γ. Μαστροθεόδωρος, Α. Οικονόμου, Κ. Μπέλτσιος, Θ. Τσέλιος, Β. Αραβαντινός, Κ. Καλιγά, Δ. Οικονόμου – <i>Τεχνολογική μελέτη των πυρομεταλλουργικών προϊόντων της ανασκαφής χώρου αφιερωμένου στη λατρεία του Ηρακλή, πλησίον των Ηλεκτρών Πυλών, (Καδμεία, Θήβα), Πρακτικά 5ου Συμποσίου της Ελληνικής Αρχαιομετρικής Εταιρείας (ΕΑΕ), Ν. Ζαχαριάς, Μ. Γεωργακοπούλου, Κ. Πολυκρέτη, Γ. Φακορέλλης, Θ. Βάκουλης (επιμελητές), Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πελοποννήσου – Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 345-364, 2012.</i></p> <p>- N. Zacharias and E. Palamara, Chapter 12: Glass Corrosion: Issues and Approaches for Archaeological Science in <i>Recent Advances in the the Scientific Research on Ancient Glass and Glasses</i>, Fuxi Gan, Qinghui Li and Julian Henderson (Eds.), 233-248, World Scientific, 2016.</p> <p>-H. Mommsen, A. Bonanno, K. Chetcuti Bonavita, I. Kakoulli, M. Musumeci, C. Sagona, A. Schwedt, N. C. Vella, N. Zacharias, <i>Characterization of Maltese Pottery of the Late Neolithic, Bronze Age and Punic Periods by Neutron Activation Analysis</i>, 'The Geological Society Publishing House' (eds M. Maggetti, B. Messiga), <i>Geomaterials in Cultural Heritage</i>. Geological Society, London, Special Publications, 257, 81–89, 2006.</p> <p>- I. Λυριτζής, Ν. Ζαχαριάς (επιμ.), <i>ΑρχαιοΥλικά</i>, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2010.</p> <p>- I. Liritzis, N. Zacharias, <i>Portable XRF for Use in Archaeology</i>, in 'XRF Technology and Modern Applications', Εκδόσεις Springer-Verlag, S. Shackley (ed.), 2010.</p> <p>-A. Schwedt, H. Mommsen, N. Zacharias, J. Buxeda i Garrigós, <i>Analcmite crystallization and compositional profiles – comparing approaches to detect post-depositional alterations in archaeological pottery</i>, <i>Archaeometry</i>, 48.3, 237-251, 2006.</p> <p>- I. Liritzis, J. Feathers, S-H. Li, A. Singhvi, G. Wagner, A. Kadereit, N. Zacharias, <i>Luminescence dating in archaeology, anthropology and geoarchaeology: an overview</i> Springer-Verlag, 2013.</p> <p>-E. Aloupi, N. Zacharias, A. Karydas, <i>The gold statuette of Aphrodite: Problems of authentication</i>, Benaki Museum Editions, 33-40, 2001.</p> <p>-D. Sokaras, A.G. Karydas, A. Oikonomou, N. Zacharias, K. Beltsios, V. Kantarelou, <i>Combined elemental analysis of ancient glass beads by means of ion-beam, portable XRF and EPMA techniques</i>, <i>Analytical Bioanalytical Chemistry</i> 395, 199–2209, 2009.</p>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(6) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΖΥΜΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12Α-8_8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ: ΚΕΡΑΜΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις θεωρίας, σεμιναριακές διαλέξεις εμπάθυνσης στην τάξη, παρουσίαση εργασιών φοιτητών στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση Διδασκαλίας)	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων (Μάθημα Επιλογής της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	12Κ20: Κλασική Αρχαιολογία: Κλασική περίοδος		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι [με εισηγήσεις ένας προς έναν (tutorials) στην αγγλική γλώσσα για το περιεχόμενο, τους στόχους και τη μεθοδολογία του μαθήματος, εκπόνηση εργασίας και προφορική εξέταση στην αγγλική]		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184		

(7) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών με την αρχαία ελληνική κεραμική. Το συγκεκριμένο μάθημα επεκτείνει τις αρχαιολογικές γνώσεις των φοιτητών σε περισσότερο εξειδικευμένα πεδία έρευνας, εφόδιο πολύτιμο για τη διεύρυνση της επιστημονικής τους κατάρτισης. Ταυτόχρονας, αποκτούν ένα επιπλέον επιστημονικό εφόδιο για επαγγελματική αποκατάσταση, δεδομένου ότι η διεξοδική καταγραφή, ταξινόμηση και επιστημονική επεξεργασία του υλικού της κεραμικής, αλλά και όλων των αρχαιοϋλικών, είναι απολύτως απαραίτητη και για την έρευνα πεδίου, αλλά και για την εργασία στο μουσείο.

Εκτός από τα παραπάνω γενικά μαθησιακά αποτελέσματα, οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι, ειδικότερα, σε θέση:

- να εμβαθύνουν σε ζητήματα τεχνολογικά της αρχαίας ελληνικής κεραμικής (π.χ. προέλευση και μεταφορά πρώτης ύλης, τεχνικές κατασκευής και διακόσμησης του αγγείου),
- να εμπεδώσουν την ονοματολογία και τη χρήση των αγγείων,
- να περιγράφουν και να καταγράφουν με σαφήνεια τα αγγεία ως προς το σχήμα και τη διακόσμησή τους,
- να κατανοήσουν τον πολυσχιδή ρόλο της κεραμικής στην αρχαιολογική έρευνα και στη μελέτη της οικονομία και κοινωνίας στην αρχαιότητα,
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένη γνώμη και να συνθέτουν πειστικές και αξιόπιστες αναλύσεις για τη διακίνηση της ελληνικής κεραμικής στον μεσογειακό χώρο σε διάφορες χρονικές περιόδους,
- να χρησιμοποιούν την κεραμική ως αρχαιολογική πηγή για το εμπόριο άλλων αγαθών,
- να αποκρυπτογραφούν κοινωνικές και πολιτικές τάσεις μέσα από την εικονογραφία των αγγείων συσχετίζοντάς τα με το γενικότερο ιστορικό πλαίσιο μιας εποχής,
- να συσχετίζουν την κεραμική και την αγγειογραφία με άλλες τέχνες (μεταλλοτεχνία, υαλοργία και μνημειακή ζωγραφική αντίστοιχα) και να εντοπίζουν τις αλληλεπιδράσεις.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

(8) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος.....</p> <p>Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.</p> <p>Τα πήλινα σκεύη συνιστούν την πολυπληθέστερη κατηγορία αρχαιολογικών ευρημάτων με μεγάλη συμβολή στη χρονολόγηση των ανασκαφικών συνόλων, αλλά και στην ανάδειξη οικονομικών και κοινωνικών πτυχών των κοινωνιών που τα παρήγαγαν. Στο μάθημα αυτό μελετώνται οι τεχνολογικές εξελίξεις στην κατασκευή και διακόσμηση της κεραμικής από την πρώιμη εποχή του Σιδήρου (1050 π.Χ.) μέχρι και τους ελληνιστικούς χρόνους (31 π.Χ.), οι οποίες μαρτυρούν την τεχνογνωσία κάθε εποχής και αντανακλούν τους ρυθμούς παραγωγής των πήλινων αγγείων. Επίσης, αναδεικνύεται η οικονομική διάσταση της αρχαίας ελληνικής κεραμικής όπως αποτυπώνεται μέσα από τη διακίνησή της στις τοπικές κοινωνίες, αλλά κυρίως από την εμπορική της αξία και παρουσία σε ελληνικές και μη κοινότητες της Μεσογείου. Επιπλέον, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα διακοσμημένα με παραστάσεις ελληνικά αγγεία, τα οποία μέσα από την παρουσίαση των μύθων και των καθημερινών πρακτικών των ανθρώπων της εποχής καταδεικνύουν κοινωνικά φαινόμενα και τάσεις, αντικατοπτρίζουν ιδεολογίες και διασώζουν χαμένα έργα τέχνης. Τέλος, μελετάται ο συσχετισμός κεραμικής και άλλων τεχνών που αναπτύχθηκαν παράλληλα, όπως η μεταλλοτεχνία, υάλουργία και η μνημειακή ζωγραφική, μέσα από τη μορφολογία και την εικονογραφία ώστε να αναδειχθεί η αλληλουχία της καλλιτεχνικής δημιουργίας σε διαφορετικά μέσα.</p>		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1.Εισαγωγή-Σημασία-Μεθοδολογία	<p>Boardman, J., <i>Η Ιστορία των Αρχαίων Ελληνικών Αγγείων</i>. Μτφρ. Κ. Κοπανιάς, Αθήνα 2006.</p> <p>Sparkes, B.A., <i>Greek Pottery. An Introduction</i>, Manchester/N. York 1991.</p> <p>Sparkes, B.A., <i>Ερυθρό και Μέλαν. Μελέτες στην αρχαία ελληνική κεραμική</i>. Μτφρ. Δ. Τσιαφάκη, Αθήνα 2000.</p> <p>Τιβέριος, Μ., <i>Ελληνική Τέχνη. Αρχαία αγγεία</i>, Αθήνα 1996.</p>	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184
2. Τεχνολογία κεραμικής	<p>Scheibler, I., <i>Ελληνική Κεραμική. Παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων</i>. Μτφρ. Ελένη Μανακίδου, Αθήνα 1992.</p> <p>Schreiber, T., <i>Athenian Vase Construction. A Potter's Analysis</i>, Malibu 1999.</p> <p>Noble, J.V., <i>The Techniques of Painted pottery</i>, Revised edition, London 1988.</p>	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184
3.Εργαστήρια-Κεραμείς	<p>Arafat, K., Morgan, C., "Pots and Potters in Athens and Corinth: a review", <i>OJA</i> 8 (1989) 311-346.</p> <p>Boardman, J., <i>Η Ιστορία των Αρχαίων Ελληνικών Αγγείων</i>. Μτφρ. Κ. Κοπανιάς, Αθήνα 2006.</p> <p>Rasmussen, T., Spivey, N. (επιμ.), <i>Προσεκτικές ματιές στα ελληνικά αγγεία</i>. Θ. Ξένος, Αθήνα 1997.</p> <p>Scheibler, I., <i>Ελληνική Κεραμική. Παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων</i>. Μτφρ. Ελένη Μανακίδου, Αθήνα 1992.</p>	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184

	<p>Webster, T.B.L., <i>Potter and Patron in Classical Athens</i>, London 1972, (κυρίως σελ. 270-300).</p> <p>Χατζηδημητρίου, Α., <i>Παραστάσεις Εργαστηρίων και Εμπορίου στην Εικονογραφία των Αρχαϊκών και Κλασικών Χρόνων</i>, Αθήνα 2005.</p>	
4.Σχήματα και χρήση αγγείων	<p>Cook, R.M., <i>Ελληνική Αγγειογραφία</i>. Μτφρ. Δ. Τσουκλίδου, Αθήνα 1994.</p> <p>Kanowski, M. G., <i>Containers of Classical Greece. A Handbook of Shapes</i>, St. Lucia, Queensland 1983.</p> <p>Τζουβάρα Σούλη, Χ., <i>Τεχνική και σχήματα αττικών αγγείων 6^{ου} - 4 ου π.Χ. αι.</i>, Ιωάννινα 1992².</p> <p>Whitbread, I.K., <i>Greek Transport Amphorae. A petrological and Archaeological Study</i>. The British School at Athens. Fitch Laboratory Occasional Paper 4 (Athens, 1995).</p>	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184
5.Ανοιχτά αγγεία μεταφοράς, αποθήκευσης, εστίασης	<p>Cook, R.M., <i>Ελληνική Αγγειογραφία</i>. Μτφρ. Δ. Τσουκλίδου, Αθήνα 1994.</p> <p>Kanowski, M. G., <i>Containers of Classical Greece. A Handbook of Shapes</i>, St. Lucia, Queensland 1983.</p> <p>Τζουβάρα Σούλη, Χ., <i>Τεχνική και σχήματα αττικών αγγείων 6^{ου} -4^{ου} π.Χ. αι.</i>, Ιωάννινα 1992².</p>	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184
6.Ανοιχτά αγγεία πόσης	<p>Cook, R.M., <i>Ελληνική Αγγειογραφία</i>. Μτφρ. Δ. Τσουκλίδου, Αθήνα 1994.</p> <p>Kanowski, M. G., <i>Containers of Classical Greece. A Handbook of Shapes</i>, St. Lucia, Queensland 1983.</p> <p>Sparkes, B.A., Talcott, L., <i>Black and Plain Pottery of the 6th, 5th and 4th centuries BC. The Athenian Agora</i>. Vol. XII, Princeton 1970.</p> <p>Τζουβάρα Σούλη, Χ., <i>Τεχνική και σχήματα αττικών αγγείων 6^{ου} -4^{ου} π.Χ. αι.</i>, Ιωάννινα 1992².</p>	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184
7.Κλειστά αγγεία μεταφοράς, αποθήκευσης	<p>Cook, R.M., <i>Ελληνική Αγγειογραφία</i>. Μτφρ. Δ. Τσουκλίδου, Αθήνα 1994.</p> <p>Kanowski, M. G., <i>Containers of Classical Greece. A Handbook of Shapes</i>, St. Lucia, Queensland 1983.</p> <p>Τζουβάρα Σούλη, Χ., <i>Τεχνική και σχήματα αττικών αγγείων 6^{ου} π.Χ. αι.</i>, Ιωάννινα 1992².</p>	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184
8.Κλειστά αγγεία-Μυροδοχεία, χονδροειδής κεραμική	<p>Cook, R.M., <i>Ελληνική Αγγειογραφία</i>. Μτφρ. Δ. Τσουκλίδου, Αθήνα 1994.</p> <p>Kanowski, M. G., <i>Containers of Classical Greece. A Handbook of Shapes</i>, St. Lucia, Queensland 1983.</p> <p>Rottroff, S. I., <i>Hellenistic Pottery. Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material</i>.</p>	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184

	<p><i>The Athenian Agora</i>. Vol. XXIX, Princeton 1997.</p> <p>Τζουβάρα Σούλη, Χ., <i>Τεχνική και σχήματα αττικών αγγείων 6^{ου} -4^{ου} π.Χ. αι.</i>, Ιωάννινα 1992².</p>	
9.Κέντρα παραγωγής κεραμικής	<p>Boardman, J., <i>Η Ιστορία των Αρχαίων Ελληνικών Αγγείων</i>. Μτφρ. Κ. Κοπανιάς, Αθήνα 2006.</p> <p>Boardman, J., <i>Πρώιμη Ελληνική Αγγειογραφία. 11^{ος}-6^{ος} αιώνας π.Χ.</i> Μτφρ. Λ. Μπουρνιάς, Αθήνα 2001.</p> <p>Boardman, J., <i>Αθηναϊκά μελανόμορφα αγγεία</i>. Μτφρ. Ο. Χατζηαργυρίου, Αθήνα 1980.</p> <p>Boardman, J., <i>Αθηναϊκά ερυθρόμορφα αγγεία. Αρχαϊκή περίοδος</i>. Μτφρ. Ε. Παπουτσάκη-Σερμπέτη, Γ. Ε. Χατζή, Αθήνα 1985.</p> <p>Boardman, J., <i>Αθηναϊκά ερυθρόμορφα αγγεία. Κλασική περίοδος</i>. Μτφρ. Ε. Παπουτσάκη-Σερμπέτη, Αθήνα 1995.</p> <p>Cook, R.M., <i>Ελληνική Αγγειογραφία</i>. Μτφρ. Δ. Τσουκλίδου, Αθήνα 1994.</p> <p>Τιβέριος, Μ., <i>Ελληνική Τέχνη. Αρχαία αγγεία</i>, Αθήνα 1996.</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184</p>
10.Μύθος και εικόνα: παραστάσεις σε 'γραπτά' αγγεία	<p>Boardman, J., <i>Η Ιστορία των Αρχαίων Ελληνικών Αγγείων</i>. Μτφρ. Κ. Κοπανιάς, Αθήνα 2006.</p> <p>Carpenter, T. H., <i>Τέχνη και Μύθος στην Αρχαία Ελλάδα</i>. Επιμ. Μτφρ. Σ. Κόρτη-Κόντη, Θεσσαλονίκη 2006.</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184</p>
11.Ζητήματα εικονογραφίας των ελληνικών αγγείων	<p>Boardman, J., <i>Η Ιστορία των Αρχαίων Ελληνικών Αγγείων</i>. Μτφρ. Κ. Κοπανιάς, Αθήνα 2006.</p> <p>Robertson, M., E., <i>Η τέχνη της αγγειογραφίας στην κλασική Αθήνα</i>. Μτφρ. Μ. Καραμπατέα-Μ. Κόμβου, Αθήνα 2001.</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184</p>
12.Το εμπόριο της ελληνικής κεραμικής στην εσωτερική αγορά και στη Μεσόγειο	<p>Boardman, J., <i>Η Ιστορία των Αρχαίων Ελληνικών Αγγείων</i>. Μτφρ. Κ. Κοπανιάς, Αθήνα 2006.</p> <p>Boardman, J., "The Athenian Pottery Trade: the classical period", <i>Expedition</i> 21 (1979) 33-39.</p> <p>Boardman, J., "Trade in Greek decorated pottery", <i>OJA</i> 7 (1988) 27-33.</p> <p>Boardman, J., <i>Οι Έλληνες στην υπερπόντια εξάπλωσή τους. Οι πρώτες αποικίες και το εμπόριό τους</i>. Μτφρ. Η. Ανδρεάδη, Αθήνα 1996.</p> <p>Bonet, P.C., Fernandez, C.S. (επιμ.), <i>Οι Αρχαίοι Έλληνες στην Ισπανία. Στα ίχνη του Ηρακλή. Κατάλογος έκθεσης. Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, 27 Μαΐου-5 Ιουλίου 1998</i>. Hellenic Republic Ministry of Culture/Ministero de</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184</p>

	<p>Educacion y Cultura, Espana, Αθήνα 1998.</p> <p>Gill, D.W.J., “Trade in Greek decorated pottery: some corrections”, <i>OJA</i> 7 (1988) 369-370.</p> <p>Gill, D.W.J., “Pots and Trade: Spacefillers or Objets d’Art?”, <i>JHS</i> 111, 29-47.</p> <p>Gill, D.W.J., “Positivism, Pots and Long-Distance Trade”, στο: I. Morris (επιμ.), <i>Classical Greece: ancient histories and modern archaeologies</i> (Cambridge, 1994), 99-107.</p> <p>Johnston, A.W., <i>Trademarks on Greek vases</i>, London 1979.</p> <p>Johnston, A.W., <i>Trademarks on Greek vases: Addenda</i>, Oxford 2006.</p> <p>Macdonald, B. R., <i>The distribution of Attic Pottery from 450 to 375 BC: the effects of Politics on trade</i> (Ph.D. thesis, University of Pennsylvania 1979).</p> <p>Johnston, A.W., ‘Vases in the marketplace’, στο: Rasmussen, T., Spivey, N. (επιμ.), <i>Προσεκτικές ματιές στα ελληνικά αγγεία</i>. Μτφρ. Θ. Ξένος, Αθήνα 1997, 203-231.</p> <p>Salmon, J., “Pots and Profit”, στο: G.R. Tsetskhladze, A.J.N.W. Prag, A.M. Snodgrass (επιμ.), <i>Periplus. Papers on Classical Art and Archaeology presented to Sir John Boardman</i> (London 2000), 245-252.</p> <p>Scheibler, I., <i>Ελληνική Κεραμική. Παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων</i>. Μτφρ. Ελένη Μανακίδου, Αθήνα 1992.</p>	
<p>13.Σχέση κεραμικής με άλλες τέχνες</p>	<p>Boardman, J., “Silver is white”, <i>RA</i> (1987) 279-295.</p> <p>Δρούγου, Στ., Τουράτσογλου, Γ., «Πρώιμη ελληνιστική κεραμική από τη Μακεδονία. Ο πηλός και το μέταλλο», <i>Δ’ Επιστημονική Συνάντηση για την Ελληνιστική Κεραμική. Χρονολογικά προβλήματα, Κλειστά σύνολα, Εργαστήρια. Πρακτικά</i>, Αθήνα 1997, 155-163.</p> <p>Δρούγου, Στ., «Ο εφήμερος πηλός και ο αιώνιος χρυσός: επίχρυσα και επάργυρα πηλινα αγγεία στον 4^ο αιώνα π.Χ.», στο: Π. Αδάμ-Βελένη (επιμ.), <i>Μύρτος. Μνήμη Ιουλίας Βοκοτοπούλου</i>, Αθήνα 2000, 305-314.</p> <p>Shefton, B.B., “Metal and Clay: Prototype and Re-creation”, <i>REA</i> 100.3-4 (1998), 619-655.</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC184</p>

	<p>Vickers, M., Gill, D., <i>Artful Crafts. Ancient Silverware and Pottery,</i> Oxford 1994.</p> <p>Zimmermann, N., <i>Beziehungen zwischen Ton- und Metallgefäßen spätklassischer und frühhellesistischer Zeit,</i> Rahden/Westf. 1998 (Internationale Archäologie, Band 20).</p>	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Προφορικές ερωτήσεις στη διάρκεια των μαθημάτων.	
Πρόταση 2	Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.	
Πρόταση 3	Εξετάσεις και προαιρετική προφορική εργασία.	
Πρόταση 4	Εξετάσεις και προαιρετική γραπτή εργασία.	
Άλλο	
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(9) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Παραδόσεις (πρόσωπο με πρόσωπο) • Επιτόπιο μάθημα στην Εκπαιδευτική Αρχαιολογική Συλλογή του Τμήματος 												
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η διδασκαλία πραγματοποιείται με συστηματική χρήση Τ.Π.Ε. • Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις ΡΡΤ, οι οποίες αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Σε ορισμένες περιπτώσεις προβάλλονται αρχαιολογικά ντοκουμαντέρ κατάλληλα για τους εκπαιδευτικούς σκοπούς του μαθήματος. <p>Η επικοινωνία με τους φοιτητές πραγματοποιείται:</p> <p>α) πριν και μετά από κάθε μάθημα,</p> <p>β) στις ώρες υποδοχής με τους φοιτητές ή μετά από συνενόηση άλλες μέρες και ώρες,</p> <p>γ) ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας e-class και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.</p>												
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Παραδόσεις στην τάξη</td> <td>36 (12 εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td>Επιτόπιο μάθημα στην Αρχαιολογική Εκπαιδευτική Συλλογή του Τμήματος</td> <td>1 (1 εβδομάδα x 1 ώρα)</td> </tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>3 (3 εβδομάδες x 1 ώρα)</td> </tr> <tr> <td>ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</td> <td>68 (13εβδ. x 3,5 ώρες x 1,5)</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Παραδόσεις στην τάξη	36 (12 εβδ. x 3 ώρες)	Επιτόπιο μάθημα στην Αρχαιολογική Εκπαιδευτική Συλλογή του Τμήματος	1 (1 εβδομάδα x 1 ώρα)	Διαλέξεις	3 (3 εβδομάδες x 1 ώρα)	ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	40	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	68 (13εβδ. x 3,5 ώρες x 1,5)
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>												
Παραδόσεις στην τάξη	36 (12 εβδ. x 3 ώρες)												
Επιτόπιο μάθημα στην Αρχαιολογική Εκπαιδευτική Συλλογή του Τμήματος	1 (1 εβδομάδα x 1 ώρα)												
Διαλέξεις	3 (3 εβδομάδες x 1 ώρα)												
ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	40												
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	68 (13εβδ. x 3,5 ώρες x 1,5)												

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Εκπόνηση εργασίας (προαιρετική)</p>	<p>15 (10 εβδομάδες x 1 ώρα x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>123</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>		
<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενότητων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία. Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτάται συχνά συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό από αξιόπιστους ιστότοπους (ντοκιμαντέρ, 3D αποκαταστάσεις μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, «εικονικές» επισκέψεις μουσείων, κατάλογοι αρχαιολογικών εκθέσεων και μουσείων, κ.α.).</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Ο βαθμός είναι άθροισμα των βαθμών των ερωτήσεων της γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου.</p> <p>Η βαθμολογία στην κλίμακα 1-10 για την τελική εξέταση βασίζεται σε διαφορετικών τύπων ερωτήσεις, οι οποίες ανανεώνονται σε κάθε εξέταση. Η τελική γραπτή εξέταση περιλαμβάνει:</p> <p>6. Θέμα 1: υποχρεωτικό (5 βαθμοί) Ενότητα εικόνων για σχολιασμό</p> <p>7. Θέμα 2: επιλογής (5 βαθμοί) Ενότητα δύο/τριών (2/3) ερωτημάτων, που απαιτούν σύνθεση και ανάλυση. Οι φοιτητές επιλέγουν ένα από τα ερωτήματα στο οποίο θα απαντήσουν.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν επίσης εκ των προτέρων σε πόσους βαθμούς αντιστοιχεί κάθε σωστή απάντηση με σχετική αναγραφή στην προσφώνηση κάθε ενότητας ερωτήσεων.</p>		

(10) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Boardman, J., <i>Η Ιστορία των Αρχαίων Ελληνικών Αγγείων</i>. Μτφρ. Κ. Κοπανιάς, Αθήνα 2006.</p> <p>Boardman, J., <i>Πρώιμη Ελληνική Αγγειογραφία. 11^{ος}-6^{ος} αιώνας π.Χ.</i> Μτφρ. Λ. Μπουρνιάς, Αθήνα 2001.</p> <p>Boardman, J., <i>Αθηναϊκά μελανόμορφα αγγεία</i>. Μτφρ. Ο. Χατζηαργυρίου, Αθήνα 1980.</p> <p>Boardman, J., <i>Αθηναϊκά ερυθρόμορφα αγγεία. Αρχαϊκή περίοδος</i>. Μτφρ. Ε. Παπουτσάκη-Σερμπέτη, Γ. Ε. Χατζή, Αθήνα 1985.</p> <p>Boardman, J., <i>Αθηναϊκά ερυθρόμορφα αγγεία. Κλασική περίοδος</i>. Μτφρ. Ε. Παπουτσάκη-Σερμπέτη, Αθήνα 1995.</p> <p>Carpenter, T. H., <i>Τέχνη και Μύθος στην Αρχαία Ελλάδα</i>. Επιμ. Μτφρ. Σ. Κόρτη-Κόντη, Θεσσαλονίκη 2006.</p> <p>Cook, R.M., <i>Ελληνική Αγγειογραφία</i>. Μτφρ. Δ. Τσουκλίδου, Αθήνα 1994.</p> <p>Rasmussen, T., Spivey, N. (επιμ.), <i>Προσεκτικές ματιές στα ελληνικά αγγεία</i>. Θ. Ξένος, Αθήνα 1997.</p> <p>Robertson, M., E., <i>Η τέχνη της αγγειογραφίας στην κλασική Αθήνα</i>. Μτφρ. Μ. Καραμπατάα-Μ. Κόμβου, Αθήνα 2001.</p> <p>Scheibler, I., <i>Ελληνική Κεραμική. Παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων</i>. Μτφρ. Ελένη Μανακίδου, Αθήνα 1992.</p> <p>Sparkes, B.A., <i>Ερυθρό και Μέλαν. Μελέτες στην αρχαία ελληνική κεραμική</i>. Μτφρ. Δ. Τσιαφάκη, Αθήνα 2000.</p>

Τιβέριος, Μ., *Ελληνική Τέχνη. Αρχαία αγγεία*, Αθήνα 1996.

Τζουβάρα Σούλη, Χ., *Τεχνική και σχήματα αττικών αγγείων 6^{ου} - 4 ου π.Χ. αι.*, Ιωάννινα 1992².

Βιβλιοθήκες

Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευονται συστηματικά τη βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και τον Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>)

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν υλικό σχετικό με το συγκεκριμένο πεδίο, όπως π.χ.

- της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας (Πανεπιστημίου 22),
- της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής (Σουηδίας 52, Κολωνάκι)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΒΟΛΟΝΑΚΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-1_14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΤΤΙΚΟΙ ΡΗΤΟΡΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/LITD168/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να μάθουν και να εμβαθύνουν οι φοιτητές στην αρχαία ελληνική ρητορική και ρητορεία, καθώς και στο αρχαίο ελληνικό δίκαιο. Θα γνωρίσουν την ανάπτυξη και την εξέλιξη του νομοθετικού συστήματος από την ομηρική εποχή έως και τα τέλη του 4^{ου} π.Χ. αι. Θα γνωρίσουν τις συγκεκριμένες νομικές διαδικασίες που αφορούν τους λόγους που θα εξετάσουμε. Θα γνωρίσουν το ρητορικό ύφος, τα ρητορικά τεχνάσματα και επιχειρήματα, το πολιτικό και ιστορικό πλαίσιο, άτεχνες και έντεχνες πίστεις, δομή και σύνταξη, κοινωνικές αξίες και ιδεολογικές προσεγγίσεις των δικαστών και κατ' επέκταση των Αθηναίων πολιτών στο σύνολό τους, μέσα από τη μελέτη επιλεγμένων διαφόρων δικανικών λόγων του Λυσία, Αντιφώντα, Δημοσθένη και Ισοκράτη. Έχοντας ολοκληρώσει το μάθημα αυτό οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <p>Α) να μεταφράζουν και να ερμηνεύουν δικανικούς ρητορικούς λόγους που έχουν συντεθεί από διάφορους ρήτορες από τα μέσα του 5^{ου} έως τα τέλη του 4^{ου} π.Χ. αι., μελετώντας και συγκρίνοντας έτσι εξελικτικά το ρητορικό ύφος και την επιχειρηματολογία που χρησιμοποιούνταν σε δίκες στα ηλιαστικά δικαστήρια ή σε ειδικά δικαστήρια εκδίκασης υποθέσεων ανθρωποκτονίας</p> <p>Β) να κατανοούν τις συνθήκες και την εποχή στην οποία διαμορφώθηκε κάθε ρητορικός λόγος, καθώς επίσης και τις προσδοκίες των δικαστών, στους οποίους απευθυνόταν ο λογογράφος / ρήτορας με την παρουσίαση και εκτέλεση (θεατρική) του λόγου στο δικαστήριο</p> <p>Γ) να αντιλαμβάνονται θέματα δικαίου, δικαιοσύνης, νομοθεσίας, ισότητας καθώς επίσης και τις γενικότερες αντιλήψεις και ιδεολογίες των Αθηναίων στις οποίες απευθύνονταν οι λογογράφοι προκειμένου να κερδίσουν την εύνοια των δικαστών Δ) να γνωρίζουν και να κατανοούν το ιστορικό πλαίσιο της κάθε υπόθεσης καθώς επίσης και το πολιτικό παρασκήνιο και τον ανταγωνισμό των</p>

πολιτικών σε ιδιωτικό και δημόσιο επίπεδο
 Ε) να εξηγήσουν την απήχηση διαφόρων ρητορικών επιχειρημάτων και τεχνασμάτων στο ευρύτερο κοινό των πολιτών, τις στάσεις και θέσεις των Αθηναίων σε θέματα θρησκείας, νομοθεσίας, πολιτικής ταυτότητας και εθνικής ιδεολογίας, δημοκρατίας και γενικότερα πολιτισμού και ελευθερίας
 Ζ) να προσδιορίσουν την σημασία και τον ρόλο της παρουσίας ενός λόγου στο δικαστήριο για την αθώωση ή καταδίκη των διαδίκων, καθώς απ' αυτόν εξαρτιόταν η ίδια η ζωή τους

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί ώστε ο πτυχιούχος του Τμήματος Φιλολογίας να αποκτήσει:

- Εξοικείωση με το ερευνητικό αντικείμενο της αρχαίας ρητορικής τέχνης και ρητορείας
- Πολυσχιδή ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και αρχαίων πηγών και κειμένων
- Προώθηση της αυτόνομης εργασίας μέσα από προσωπικές παρουσιάσεις αλλά και της ομαδικής εργασίας μέσα από συλλογική συμμετοχή στην τάξη
- Άσκηση της κριτικής προσέγγισης, ανάλυσης και ερμηνείας των λόγων και των δεδομένων της εποχής και της κοινωνίας στην οποία απευθύνονταν
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.) και της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα). Ο πτυχιούχος θα έχει την ικανότητα να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει και να διδάσκει στους συναδέλφους του και συνεπώς και σε μαθητές και να αξιοποιεί στην επαγγελματική του σταδιοδρομία τις γνώσεις του πάνω στο σημαντικό γνωστικό αντικείμενο της ρητορικής τέχνης, με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα
- Πρόσληψη και εφαρμογή της ρητορικής τέχνης σε όλα τα λογοτεχνικά είδη από την αρχαιότητα μέχρι τη σημερινή εποχή
- Σύγκριση και αντιπαραβολή του αρχαίου αθηναϊκού νομοθετικού και δικανικού συστήματος με το σύγχρονο ελληνικό καθώς και με άλλα σύγχρονα ευρωπαϊκά συστήματα
- Εφαρμογή των επιστημονικών και επαγγελματικών του δεξιοτήτων σε διεθνές περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Διεξοδική μετάφραση και ερμηνεία δικανικών λόγων διαφόρων ρητόρων από τα μέσα του 5^{ου} έως τα τέλη του 4^{ου} π.Χ. αι.. Η επιλογή συγκεκριμένων δικανικών λόγων έχει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών με τη γλώσσα, τη δομή και τις ρητορικές τεχνικές καθώς και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ύφους και της ρητορικής τέχνης κάθε λογογράφου.. Η σύγκριση και αντιπαραβολή δικανικών λόγων από διάφορους ρήτορες κατά την αρχαιότητα θα βοηθήσει στο να δοθεί μια ευρύτερη εικόνα για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσε μία δίκη, ιδιωτική και δημόσια, το δικανικό και νομοθετικό σύστημα, το πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και ιστορικό πλαίσιο που αφορούσε κάθε υπόθεση που εκδικαζόταν καθώς και στη μεγάλη σημασία και ανάπτυξη της ρητορικής/σοφιστικής τέχνης στην Αθήνα κατά τον 5^ο και 4^ο π.Χ., προωθώντας παράλληλα την κριτική προσέγγιση και κειμενοκεντρική ερμηνεία και ανάλυση.
 Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 ενότητες:

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1.Εισαγωγή: Ρητορική τέχνη, σοφιστές και πολιτικοί	Βλ. (5) Συνιστώμενη βιβλιογραφία	https://eclass.uop.gr/courses/LITD168/
2.Εισαγωγή: Δίκαιο ανθρωποκτονίας: δικαστήρια και νομικές διαδικασίες		

3.Λυσίας Υπέρ του Ερατοσθένους φόνου απολογία		
4.Λυσίας Υπέρ του Ερατοσθένους φόνου απολογία		
5.Λυσίας Υπέρ του Ερατοσθένους φόνου απολογία		
6.Λυσίας Υπέρ του Ερατοσθένους φόνου απολογία		
7.Λυσίας Κατά Νικομάχου		
8.Λυσίας Κατά Νικομάχου		
9.Λυσίας Κατά Νικομάχου		
10.Λυσίας Κατά Νικομάχου		
11.Λυσίας Κατά Αγοράτου		
12.Λυσίας Κατά Αγοράτου		
13.Λυσίας Κατά Αγοράτου		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Παρουσιάσεις στην τάξη κειμένων γλωσσικά και ερμηνευτικά.	
Πρόταση 2	Εθελοντικές εργασίες	
Πρόταση 3	Γραπτές εξετάσεις	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο διαλέξεις – μαθήματα με διαδραστικό τρόπο: συμμετοχή των φοιτητών	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Εξερεύνηση ιστοσελίδων για την ρητορική τέχνη, τους αρχαίους ρήτορες και το Αττικό δίκαιο Πρόσφατη βιβλιογραφία – νέες τάσεις ερμηνευτικές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις στην τάξη και επιτόπια μαθήματα στη βιβλιοθήκη	39 (3x13)
	Ατομικές εργασίες και προετοιμασία για την τελική γραπτή εξέταση	88 (13x4,5x1,5)
	Συνολικός φόρτος (25 ώρες/ects)	127
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις που περιέχουν: 1. κείμενο με ερμηνεία, και ερωτήσεις με βάση το κείμενο α) σύντομες με ερμηνεία λέξεων ή φράσεων, β) γενικότερη ερώτηση ανάλυσης και ερμηνείας του κειμένου. 2. Γενική συγκριτική ερώτηση εισαγωγής με αναφορά σε όλα τα κείμενα που έχουμε εξετάσει. 3. Γλώσσα, ύφος και λογοτεχνικές τεχνικές, αφηγηματικές τεχνικές και διακειμενικές προσεγγίσεις. 4. Γραμματική και Συντακτικό	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>1. Η δημοκρατία στην κλασσική Αθήνα, Carey Christopher (2010, εκδ. Παπαζήση) 2. Το δίκαιο στην Αθήνα των κλασσικών χρόνων, D.M. MACDOWELL (2009, εκδ. Παπαδήμας)</p>
--

3. Η ρητορική στην αρχαιότητα, L. Pernot (2005, εκδ. Δαίδαλος Ι. Ζαχαρόπουλος)
4. Η ρητορική στην αρχαιότητα, Kennedy
5. Η τέχνη της πειθούς, R. Cialdini (2009, εκδ. Δίαυλος)
6. DEMOSTHENIS ORATIONES II, S. H. BUTCHER (1988, εκδ. Καρδαμίτσα)
7. Λυσίου κατά αγοράτου (13) και κατά Νικομάχου (30), Βολονάκη Ε. (2012, εκδ. Παπαζήση)
8. Κείμενο: Lysiae orationes Oxford

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Dike (University of Milano)

Rhetorica (University of California)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΚΟΥΖΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-2_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ – ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ, ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC307/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στη Λαογραφία και οι φοιτητές/τριες μετά την ολοκλήρωση των παραδόσεων :</p> <ul style="list-style-type: none"> • θα είναι σε θέση να κατανοούν βασικές έννοιες της Λαογραφίας και του επιστημονικού της πεδίου, το περιεχόμενο και τον σκοπό της και θα ενημερωθούν για τον θεμελιωτή της Ν.Γ.Πολίτη και το σπουδαίο έργο του. • Θα αποκτήσουν επίσης γνώσεις για την ελληνική και διεθνή ονοματοθεσία της Λαογραφίας. • Επιπλέον, θα ενημερωθούν για την κατηγοριοποίηση του παραδοσιακού υλικού βίου, προκειμένου να την αξιοποιήσουν στην προαιρετική εργασία τους συγκέντρωσης λαογραφικού υλικού. • Θα έχουν εξάλλου την ευκαιρία να προβληματιστούν και να σκεφτούν ότι η Λαογραφία δεν είναι μόνο η επιστήμη για τα περασμένα αλλά ερευνά και τον «ζώντα, παρόντα» άνθρωπο. • Ασφαλώς, θα έλθουν σε επαφή με τη διαχρονική μελέτη των λαογραφικών θεμάτων, μέσα από μια σύντομη επισκόπηση των σχετικών μελετών. • Επίσης, θα αποκτήσουν γνώσεις και θα κατανοήσουν τα παραδοσιακά ήθη και έθιμα που αναφέρονται στη γέννηση, στον γάμο, στον θάνατο, στην καθημερινότητα, στο λαϊκό δίκαιο και στη θρησκευτική συμπεριφορά καθώς επίσης και στην αγροτική λατρεία και συμπεριφορά.
Γενικές Ικανότητες

- Το σύνολο των μαθημάτων αυτών θα συμβάλει:
- Στην προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Στον σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον
- Στην άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Στην αυτόνομη εργασία
- Στον σεβασμό στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Στην επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος

Εισαγωγή στις λαογραφικές σπουδές: Ο ιδρυτής της ελληνικής Λαογραφίας Ν.Γ. Πολίτης και το έργο του. Ορισμός, περιεχόμενο και σκοπός της Λαογραφίας. Η διεθνής και ελληνική ονοματοθεσία της Λαογραφίας. Ταξινόμηση-οργάνωση της λαογραφικής ύλης. Παραδοσιακή και Νεωτερική Λαογραφία. Οι έννοιες λαός-λαϊκός, παράδοση παραδοσιακός. Αξία και απαξία της παράδοσης. Παράγοντες που στράφηκαν εναντίον της παράδοσης. Τα γνωρίσματα των εκδηλώσεων του λαϊκού Πολιτισμού. Οι μέθοδοι της Λαογραφίας, οι θεωρητικές κατευθύνσεις της και οι συναφείς επιστήμες. Σύντομη ιστορική αναδρομή στην προσέγγιση ελληνικών λαογραφικών θεμάτων. Ήθη και έθιμα : Γέννηση-γάμος-θάνατος, εθνική ζωή, η καθημερινότητα, το εθιμικό δίκαιο και η θρησκευτική συμπεριφορά. Έθιμα αγροτογεωργικής λατρείας. Ανθοφόροι και ευκαρπικοί άγιοι. Άγιοι προστάτες της βλάστησης. Άγιοι προστάτες της σποράς. Ευγονικές-ευφορικές-ευκαρπικές-αντιβασκάνιεςφυλακτικές ενέργειες .

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1.Η ίδρυση της ελληνικής λαογραφίας. Ο Ν.Γ. Πολίτης και το έργο του	Δημ. Σ. Λουκάτος, Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1985	
2.Ορισμός, περιεχόμενο και σκοπός της Λαογραφίας. Η διεθνής και ελληνική ονοματοθεσία της Λαογραφίας	Δημ. Σ. Λουκάτος, Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1985	
3.Ταξινόμηση-οργάνωση της λαογραφικής ύλης. Παραδοσιακή και Νεωτερική Λαογραφία.	Δημ. Σ. Λουκάτος, Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1985	
4.Οι έννοιες λαός-λαϊκός, παράδοση παραδοσιακός. Αξία και απαξία της παράδοσης. Παράγοντες που στράφηκαν εναντίον της παράδοσης. Τα γνωρίσματα των εκδηλώσεων του λαϊκού Πολιτισμού	Α.Ν.Δουλαβέρας, Ελληνική Λαογραφία: Μελετήματα, Εκδ. Αντ.Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2015	
5.Οι μέθοδοι της Λαογραφίας, οι θεωρητικές κατευθύνσεις της και οι συναφείς επιστήμες	Α.Ν.Δουλαβέρας, Ελληνική Λαογραφία: Μελετήματα, Εκδ. Αντ.Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2015	
6.Σύντομη ιστορική αναδρομή στην προσέγγιση ελληνικών λαογραφικών θεμάτων. Ήθη και έθιμα: Θεματικές και προσδιορισμός	Α.Ν.Δουλαβέρας, Ελληνική Λαογραφία: Μελετήματα, Εκδ. Αντ.Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2015	
7.Ήθη και έθιμα: γέννηση-βάπτιση	Μ. Γ. Μερακλής, Ελληνική Λαογραφία : Κοινωνική Συγκρότηση-Ήθη και Έθιμα-Λαϊκή Τέχνη, Ινστιτούτο του Βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2011	
8.Ήθη και έθιμα: γάμος-θάνατος	Μ. Γ. Μερακλής, Ελληνική Λαογραφία : Κοινωνική	

	Συγκρότηση-Ήθη και Έθιμα-Λαϊκή Τέχνη, Ινστιτούτο του Βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2011	
9.Καθημερινότητα και εθνική ζωή	Μ. Γ. Μερακλής, Ελληνική Λαογραφία : Κοινωνική Συγκρότηση-Ήθη και Έθιμα-Λαϊκή Τέχνη, Ινστιτούτο του Βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2011	
10.Εθιμικό δίκαιο	Μ. Γ. Μερακλής, Ελληνική Λαογραφία : Κοινωνική Συγκρότηση-Ήθη και Έθιμα-Λαϊκή Τέχνη, Ινστιτούτο του Βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2011	
11.Θρησκευτική συμπεριφορά και θρησκευτική λαογραφία	Μ. Βαρβούνης, Παραδοσιακή θρησκευτική συμπεριφορά και θρησκευτική λαογραφία, Αθήνα 1995.	
12.Έθιμα αγροτογεωργικής λατρείας στον παραδοσιακό πολιτισμό	Μαρία Μηλίγκου - Μαρκαντώνη, Δέντρα-φυτά-άνθη στον λαϊκό πολιτισμό των νεωτέρων Ελλήνων, Αθήνα 2006	
13.Εθιμική λαογραφία. Ανθοφόροι και ευκαρπικοί άγιοι. Άγιοι προστάτες της βλάστησης. Άγιοι προστάτες της σποράς. Ευγονικές-ευφορικές-ευκαρπικές-αντιβασκάνιεςφυλακτικές ενέργειες	Μαρία Μηλίγκου - Μαρκαντώνη, Δέντρα-φυτά-άνθη στον λαϊκό πολιτισμό των νεωτέρων Ελλήνων, Αθήνα 2006	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου	
Πρόταση 2	Γραπτή εξέταση και εργασία κατά τη διάρκεια του εξαμήνου	
Πρόταση 3	Προφορική εξέταση και εργασία κατά τη διάρκεια του εξαμήνου	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Παραδόσεις μαθημάτων στην τάξη και συζήτηση κατόπιν με τους φοιτητές επί όσων άκουσαν, με έκφραση προβληματισμών, γνώμων, αντίθετων απόψεων, συμπληρωματικών στοιχείων κ.λπ. και διευκρινίσεις από τον διδάσκοντα	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα Αξιοποίηση διαδικτύου	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παραδόσεις στην τάξη. Σεμιναριακές διαλέξεις εμπάθυνσης στην τάξη: Ανάλυση πηγών, κειμένων, τρόπος συγκέντρωσης λαογραφικού υλικού,	(13 εβδ. Χ 3 ώρες)=39 ώρες

<p><i>Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>τρόπος χρήσης της βιβλιογραφίας, οδηγίες για τη συγγραφή εργασιών.</p>	
	<p>Εργασία συγκέντρωσης λαογραφικού υλικού</p>	<p>(5 εβδ.Χ3 ώρες) =15 Χ1.5 = 22,5ώρες</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>(13 εβδ.Χ2 ώρες)=26 Χ1,5= 39 ώρες</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>100 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης : ελληνική. Προφορική εξέταση με άριστα το 10, με βάση συγκεκριμένους στόχους αξιολόγησης, που βασίζονται στην ύλη που διδάχθηκε και είναι γνωστοί στους μαθητές. Η εξεταστέα ύλη είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του μαθήματος, καθώς και η βιβλιογραφία. Για διευκόλυνση των φοιτητών/τριών δίνονται ηλεκτρονικά σημειώσεις με τα κύρια σημεία των παραδόσεων του διδάσκοντος. Συνυπολογίζεται η βαθμολογία, μέχρι 3 μονάδες στις 10, της προαιρετικής εργασίας, που απαιτεί συγκέντρωση λαογραφικού υλικού από τον τόπο καταγωγής ενός φοιτητή/τριας με βάση συγκεκριμένο διάγραμμα και σχετικές οδηγίες που τους δίνονται.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>1.Α.Ν.Δουλαβέρας, Ελληνική Λαογραφία: Μελετήματα, Εκδ. Αντ.Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2015, σελ. 19-49,106-147, 267-284, 285-313, 445-461.</p> <p>2. Μ. Γ. Μερακλής, Ελληνική Λαογραφία : Κοινωνική Συγκρότηση-Ήθη και Έθιμα-Λαϊκή Τέχνη, Ινστιτούτο του Βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2011 , σελ. 131-203, 221-282.</p> <p>3. Μαρία Μηλίγκου - Μαρκαντώνη, Δέντρα-φυτά-άνθη στον λαϊκό πολιτισμό των νεωτέρων Ελλήνων, Αθήνα 2006, σελ. 167-211.</p> <p>4. Δημ. Σ. Λουκάτος, Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1985 , σελ. 42- 90,188-194,205-225,257-280.</p> <p>- Συναφή επιστημονικά περιοδικά: «Λαογραφία», περιοδική έκδοση της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας</p>
--

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: † ΠΕΝΝΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-5 & 12ΕΑ-2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄ Εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Νομισματική Ιστορία : Αρχαιότητα, Ρωμαϊοκρατία, Μεσαίωνας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις θεωρίας, φροντιστήριο, ανάπτυξη μελετών περίπτωσης στην τάξη από τον διδάσκοντα (βλ. παρακάτω Οργάνωση Διδασκαλίας)	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων (Μάθημα Επιλογής της Κατεύθυνσης Ιστορίας και Δ.Π.Α. και της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Δ.Π.Α.)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική).		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC227/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές της Κατεύθυνσης Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, καθώς και της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών με τη νομισματική ιστορία και γενικότερα με την ιστορία του χρήματος στον ευρωπαϊκό χώρο από τον 7ο αιώνα π.Χ., μέχρι και τα τέλη του 15ου αιώνα. Η προσέγγιση γίνεται με ιστορική αλληλουχία ώστε οι φοιτητές να μπορούν να παρακολουθήσουν με τρόπο επαγωγικό τις εξελίξεις στην ιστορία του χρήματος, σε συνδυασμό με τις ιστορικές συγκυρίες, καθώς και με τις πολιτικές, κοινωνικές και πολιτιστικές εξελίξεις στον ευρωπαϊκό χώρο. Τα νομίσματα μιλούν για τις οικονομικές συνθήκες του παρελθόντος και ως μέσον συναλλαγής οριοθετούν την εμβέλεια του εμπορίου σε μια δεδομένη εποχή ή περίοδο, καταδεικνύουν τους ρυθμούς νομισματικής παραγωγής και διάθεσης σε συνάρτηση με τις καταναλωτικές συνθήκες και το βιοτικό επίπεδο μιας κοινωνίας. Τα νομίσματα καταγράφουν και εικονογραφούν την ιστορία και λειτουργούν ως εργαλείο μετάδοσης της ιστορικής γνώσης (*Instrumenta Studiorum*). Ταυτοχρόνως, τα νομίσματα μέσω της εικονογραφίας τους αποκρυπτογραφούν ιδεολογίες και νοοτροπίες, σκιαγραφούν κοινωνικές συμπεριφορές και αισθήματα, διασώζουν χαμένα έργα αρχιτεκτονικής και μνημειακής τέχνης και ως απτά τεκμήρια του παρελθόντος εμπλουτίζουν ποικίλες πτυχές της αρχαιολογικής έρευνας.

Συνεπώς, το συγκεκριμένο μάθημα επεκτείνει τις ιστορικές και αρχαιολογικές γνώσεις των φοιτητών. Επιπλέον, τους εισάγει στη νομισματική επιστήμη και τους δίνει τη δυνατότητα να γνωρίσουν τα εξειδικευμένα πεδία έρευνας που αυτή εμπεριέχει και υπηρετεί, εφόδιο πολύτιμο για τη διεύρυνση της επιστημονικής τους κατάρτιση. Ταυτοχρόνως, αποκτούν ένα επιπλέον επιστημονικό εφόδιο για επαγγελματική αποκατάσταση, δεδομένου ότι η εξειδίκευση στη νομισματική επιστήμη σε πανεπιστημιακά ιδρύματα δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στην Ελλάδα, ενώ το υπάρχον σχετικό νομισματικό υλικό διαφόρων εποχών στις Εφορείες Αρχαιοτήτων και στα Μουσεία της Ελλάδος είναι πολυάριθμο και χρειάζεται τη διεξοδική καταγραφή και επιστημονική επεξεργασία από εξειδικευμένους επιστήμονες του ιστορικού και αρχαιολογικού κλάδου.

Εκτός από τα παραπάνω γενικά μαθησιακά αποτελέσματα, οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:

- να περιγράφουν με σαφήνεια την ευρωπαϊκή νομισματική ιστορία από την αρχαιότητα μέχρι και το τέλος της μεσαιωνικής περιόδου
- να αναλύουν και να διατυπώνουν τεκμηριωμένη γνώμη και να συνθέτουν πειστικές και αξιόπιστες αναλύσεις για τον χαρακτήρα της «νομισματικής πολιτικής» του κάθε πολιτικού και πολιτειακού συστήματος
- να αντιπαραβάλλουν τα διάφορα νομισματικά συστήματα και να αιτιολογούν με ιστορική τεκμηρίωση τα διαφορετικά σχήματα, αλλά και τις τυχόν αλληλοεπιδράσεις
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένη γνώμη και να συνθέτουν πειστικές και αξιόπιστες αναλύσεις για τις μορφές χρήσης του νομίσματος στον μεσογειακό, αλλά και στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο σε διάφορες χρονικές περιόδους
- να εστιάζουν σε σημαντικές νομισματικές μεταρρυθμίσεις και να αναλύουν τα αίτια και τις συνέπειες που αυτές είχαν στην εξέλιξη της χρήσης του νομίσματος, αλλά και του μηχανισμού της αγοράς
- να αναλύουν με επιστημονική τεκμηρίωση τον συμβολισμό της εικονογραφίας των νομισμάτων
- να χρησιμοποιούν το νόμισμα ως άμεση ιστορική πηγή σε θέματα που άπτονται της οικονομίας και των παραμέτρων της, καθώς και της κοινωνίας και των κοινωνικών μεταμορφώσεων μιας περιόδου ή ενός πολιτικού/πολιτειακού συστήματος
- να χρησιμοποιούν το νόμισμα ως άμεση ιστορική πηγή σε θέματα που αφορούν τη διάχυση ιδεών
- να αντιμετωπίζουν το νόμισμα ως ένα υλικό κατάλοιπο το οποίο με τη πολυσημία του μπορεί να δημιουργήσει θεματικούς πυρήνες για την παραγωγή πολιτιστικών προγραμμάτων και πρωτότυπων μουσειακών εκθέσεων
- να αναγνωρίζουν και να ταυτίζουν με ευκολία και τρόπο αξιόπιστο νομίσματα διαφόρων εποχών και

περιοχών, εξαιρετικά χρήσιμη δεξιότητα σε θέματα μεθοδολογίας και χρονολόγησης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...

Το μάθημα αποσκοπεί ώστε ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών να αποκτήσει:

- Πολυσχιδή ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών
- Επικαιροποίηση της γνώσης και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.), της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός ή δημιουργία πρωτότυπου, αξιόλογου και επιστημονικού ιστορικού σκεπτικού/concept για μουσειακές εκθέσεις, για πολιτιστικά δρώμενα κ.λπ.). Ο πτυχιούχος έχει την ικανότητα να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει υπεύθυνα για τρίτους και να αξιοποιεί σε περαιτέρω σπουδές ή στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ένα μεγάλο εύρος της εξειδικευμένης περί των νομισμάτων γνώσης του με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα
- Εφαρμογή των επιστημονικών και επαγγελματικών του δεξιοτήτων σε διεθνές περιβάλλον
- Κατανόηση και συγκριτική θεώρηση των σύγχρονων μηχανισμών στην παραγωγή, κατανάλωση και διαχείριση του χρήματος, δεξιότητα πολύτιμη για τη δημιουργία επικαιροποιημένων ερευνητικών ιδεών ή προγραμμάτων στο πλαίσιο μελέτης της διαχρονικής εξέλιξης της ιστορίας του χρήματος
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχνους, αλλά και με ειδικούς όμορων επιστημών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αρχαία Ελληνική νομισματική (1η – 4η εβδομάδα:

- ✓ Η προκερματική περίοδος ή η περίοδος του αντιπραγματισμού
- ✓ Η γένεση του κερματόμορφου νομίσματος: πρώτες ύλες και τεχνικές παραγωγής
- ✓ Σταθμοί στην εξέλιξη της νομισματοκοπίας των αρχαϊκών και κλασικών χρόνων
- ✓ Σταθμοί στην εξέλιξη της νομισματοκοπίας των ελληνιστικών χρόνων.

Ρωμαϊκή νομισματική (5η – 8η εβδομάδα)

- ✓ Σταθμοί στην εξέλιξη του πρώιμου ρωμαϊκού νομισματικού συστήματος (3ος αι. π.Χ- 1ος αι. π.Χ.)
- ✓ Το ρωμαϊκό νομισματικό σύστημα κατά τους αυτοκρατορικούς χρόνους (1ος αι. π.Χ- αρχές 4ου αι. μ.Χ.)
- ✓ Η εικονογραφία των ρωμαϊκών νομισμάτων
- ✓ Η νομισματοκοπία των ελληνικών πόλεων κατά τους ρωμαϊκούς αυτοκρατορικούς χρόνους

Νεσαιωνική νομισματική (9η – 13η εβδομάδα)

- ✓ Σταθμοί στην εξέλιξη της δυτικής μεσαιωνικής νομισματοκοπίας (5ος –15ος αιώνας)
- ✓ Σταθμοί στην εξέλιξη της βυζαντινής νομισματικής (5ος –15ος αιώνας)
- ✓ Νομίσματα της Φραγκοκρατίας (1204-1566)
- ✓ Η νομισματική κυκλοφορία στην Ανατολική Μεσόγειο από τα τέλη του 13ου αιώνα έως το

1453.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Παραδόσεις θεωρίας, φροντιστήριο, ανάπτυξη μελετών περίπτωσης στην τάξη</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις PPT, οι οποίες αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Σε ορισμένες περιπτώσεις προβάλλονται ντοκουμαντέρ κατάλληλα για εκπαιδευτικούς σκοπούς του μαθήματος. Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε διάλεξης και στις ώρες υποδοχής φοιτητών, μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Παραδόσεις Θεωρίας στην τάξη (ιστορική προσέγγιση)</p>	<p>26 (13εβδ. x 2 ώρες)</p>
	<p>Φροντιστήριο στην τάξη για την εξοικείωση των φοιτητών σε θέματα ταξινόμησης, καταγραφής, ταύτισης και χρονολόγησης νομισμάτων: Θεωρία & Πράξη</p>	<p>8 (8 εβδ. x 1 ώρα)</p>
	<p>Ανάπτυξη μελετών περίπτωσης στην τάξη (θεωρητική ανάπτυξη, πρακτικές εφαρμογών) με στόχο την αξιοποίηση του νομίσματος ως πολιτιστικού αγαθού</p>	<p>5 (5 εβδ. X 1 ώρα)</p>
	<p>ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ</p>	<p>39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</p>
	<p>Συγγραφή εργασίας</p>	<p>27 (6 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης η οποία περιλαμβάνει μόνο την ύλη των Παραδόσεων Θεωρίας</p>	<p>39 (13εβδ. x 2 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>105 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμιών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά. Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία. Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και σημειώσεις</p>	

<p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>του καθηγητή περίπου 80 σελίδων, οι οποίες καθοδηγούν τον φοιτητή με τρόπο διεξοδικό για την περαιτέρω μελέτη του.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Ο βαθμός είναι συνδυασμός του βαθμού της προφορικής εξέτασης σε συνδυαστικές ερωτήσεις (γνώσης και κρίσης) στο τέλος του εξαμήνου (80%), καθώς και του βαθμού της γραπτής εργασίας (20%).</p> <p>Η γραπτή εργασία έκτασης 1200-1500 λέξεων αφορά τη συγγραφή ενός σκεπτικού (<i>concept</i>) μουσειακής έκθεσης ή εκπαιδευτικού προγράμματος ή ακόμη την εκτενή ανάλυση μιας νομισματοκοπίας.</p>
---	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος :

- Οικονομίδου Μ., *Αρχαία Νομίσματα*, Αθήνα 1996: Εκδοτική Αθηνών, σειρά Ελληνική Τέχνη
- Franke P., *Η Μικρά Ασία στους ρωμαϊκούς χρόνους: Τα νομίσματα καθρέφτης της ζωής των Ελλήνων*, Αθήνα 2006: MIET

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη :

- Gribb. J., *Money, from Cowrie Shells to Credit Cards*, BM Press, London, 1986
- Eagleton, C., Williams J., *Money: A History*, London 2007 : Firefly Books (υπάρχει και σε ελληνική μτφ.)
- Seaford R., *Money and the Early Greek Mind. Homer, Philosophy, Tragedy*, Cambridge 2004: Cambridge University Press
- Groseclose E., *Money And Man. A Survey of Monetary Experience*, Oklahoma 1977, University of Oklahoma Press
- Howgego Ch., *Η αρχαία ιστορία μέσα από τα νομίσματα*, Αθήνα 2009: MIET
- von Reden S., *Money in Classical Antiquity*, Cambridge 2010: Cambridge University Press
- Carradice, I, Price, M. J., *Coinage in the Greek World*, Λονδίνο 1998: Seaby
- Mørkholm, O. *Early Hellenistic Coinage* Cambridge 1991: Cambridge University Press
- Stewart A., *Faces of Power : Alexander's Image and Hellenistic Politics, Hellenistic Culture and Society*, L.A. 1993: University of California Press
- Burnett, A., *Coinage in the Roman World*, Λονδίνο 1987: Seaby
- Metcalf, W., *The Oxford Handbook of Greek and Roman Coinage*, Oxford 2012: Oxford University Press
- Price Price, M. J., *Rituals and Power. The Roman Imperial Cult in Asia Minor*, Cambridge 1984: Cambridge University Press
- Howgego Ch., Heuchert V., Burnett A. (επιμ.), *Coinage and Identity in the Roman Provinces*, Oxford / New York 2005:

- Grierson, Ph., *Byzantine Coins*, Berkeley / Los Angeles 1982: Methuen & Co
- Πέννα Β., *Η παραγωγή του νομίσματος: Από τις αιγινητικές αρχαϊκές χελώνες στους φοίνικες του Καποδίστρια*, Αθήνα 2001: ΥΠΠΟ
- Πέννα Β., *Το Βυζαντινό Νόμισμα, Μέσο συναλλαγής και Έκφραση Αυτοκρατορικής Προπαγάνδας*, Λευκωσία 2002: έκδοση Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζής Κύπρου
- Πέννα Β., *Χαλκούς ένεκα αλλαγής, Ο άγνωστος κόσμος των χάλκινων νομισμάτων*, Αθήνα 2006: Μουσείο Μπενάκη, Κ.Ι.Κ.Π.Ε.
- Spufford P., *Money and its Use in Medieval Europe*, Cambridge 2004²: Cambridge University Press
- Jacques Le Goff, *Money and the Middle Ages*, Cambridge 2012: Polity Press

Βιβλιοθήκες

Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευόναται συστηματικά τη βιβλιοθήκη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και τον Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>)

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν υλικό σχετικό με το συγκεκριμένο πεδίο, όπως π.χ.

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32),
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα),
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61, Κολωνάκι)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΠΕΡΡΑ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-13_12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΝΕΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΩΣ ΤΟ 1830.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 		
<p>Εξειδικευμένο μάθημα που φέρνει σε επαφή τον φοιτητή με τον τύπο των τοπικών ιστοριών (regional studies), με έμφαση στην πολιτικό-στρατιωτική ιστορία, τη διοίκηση, την κοινωνία, την οικονομία, την μνημειακή / πολιτιστική/ γραμματειακή παράδοση κ.λπ. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην μελέτη των πρωτοτύπων πηγών (ελληνικών, λατινικών, ανατολικών κ.ά.) ως προς τα διάφορα προβλήματα της πελοποννησιακής ιστορίας – πολιτισμού.</p>		
<p>Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p> <table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p> </td> </tr> </table>	<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p>
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p>	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος: Αναλύεται η ιστορία της Πελοποννήσου κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο από απόψεως πολιτικής-κοινωνικής και οικονομικής. Δίδεται έμφαση στις πηγές και στην ανάλυση αυτών.</p> <p>Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.</p>		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1.Εισαγωγή: Πρωτογενείς πηγές (κείμενα-έγγραφα)- βιβλιογραφία		
2.Κάτοψη της βυζαντινής περιόδου από τον 4ο αι. μ.Χ. ως την λατινική κατάκτηση στην πρώτη δεκαετία του 13 ^{ου} .		
3.Οι κατά εποχές επιδρομές και εγκαταστάσεις στην Πελοπόννησο.		

4.Οι σχέσεις του τοπικού πληθυσμού με τους κυριάρχους του.		
5.Η οργάνωση του αστικού και αγροτικού χώρου, οικιστικό δίκτυο η αγροτική παραγωγή και το εμπόριο		
6.Ο τύπος οικογένειας και καθημερινός βίος		
7.Από τη λατινική ως την οθωμανική κατάκτηση (αρχές 13ου αι.-1460/1461 μ.Χ.)		
8.Το Λατινικό Πριγκιπάτο Αχαΐας		
9.Το Βυζαντινό Δεσποτάτο Μορέως: Ο Μυστράς ως διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο.		
10.Ο βενετο-οθωμανικός ανταγωνισμός και η οθωμανική κατάκτηση της Πελοποννήσου.		
11.Η περίοδος της Β΄ Βενετοκρατίας στην Πελοπόννησο (1686-1718).		
12.Η δεύτερη περίοδος της Οθωμανικής κυριαρχίας στην Πελοπόννησο (1718-1821)		
13.Εξέταση της συμμετοχής των Πελοποννησίων στην προετοιμασία της Επανάστασης.		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1ΓΡΑΠΤΗ Η ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ.....	
Πρόταση 2ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΞΑΜΗΝΟΥ.....	
Πρόταση 3	
Πρόταση 4	
Άλλο	
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	E-MAIL, E-CLASS	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική</i>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	36 (12 εβδ. x 3 ώρες)

<p>(Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ</p>	<p>3 (1 εβδ. x 3 ώρες)</p>
	<p>ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΕ ΤΟΠΟΥΣ/ΜΝΗΜΕΙΑ/ΜΟΥΣΕΙΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ</p>	<p>3 (1 εβδ. x 2 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Ατομική μελέτη (προετοιμασία για τις εξετάσεις και συγγραφή εργασίας εξαμήνου)</p>	<p>59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Συνολικός φόρτος</p>	<p>101</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΓΡΑΠΤΕΣ Η ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

«ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ» επιμ. Ν. Γ. Νικολούδης, πρόλογος Σπ. Τρωϊάνος, βιοεργογραφικό σημ. Α.Γ.Κ. Σαββίδης, βιβλιογραφία Φωτεινή Β. Πέρρα, Αθήνα εκδ/ Μυρμιδόνες. 2010.

Π.Π. Γιαννόπουλος, -Α. Γ.Κ. Σαββίδης, *Μεσαιωνική Πελοπόννησος. Βυζάντιο-Λατινοκρατία-Πρώιμη Τουρκοκρατία*, Αθήνα, εκδ. Ηρόδοτος, 2013.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-15= 12ΕΑ8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: ΡΩΜΑΪΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις στην τάξη και επιτόπια μαθήματα	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου (Μάθημα Επιλογής της Κατεύθυνσης Ιστορίας και Δ.Π.Α. και της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Δ.Π.Α.)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Ναι Όλα τα Μαθήματα Κορμού της Κλασικής Αρχαιολογίας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC218 = https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC129		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<ul style="list-style-type: none"> - Εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της Ρωμαϊκής Αρχαιολογίας (ορολογία, χρονικά όρια και περίοδοι, μέθοδοι χρονολόγησης, βασικές ειδολογικές κατηγορίες) - Μεθοδολογική προσέγγιση των αρχαίων πηγών (ελληνικών και λατινικών) προς άντληση πληροφοριών για τον Ρωμαϊκό Κόσμο εν γένει - Διαδικασίες μετάβασης από τους ελληνιστικούς στους ρωμαϊκούς χρόνους - Προσέγγιση των μνημείων και έργων τέχνης της Ρώμης και των Επαρχιών της με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών - Συνολική προσέγγιση του Ρωμαϊκού Κόσμου υπό το πρίσμα της πολυεθνικότητας και της πολυπολιτισμικότητας
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση Βιβλιογραφίας και Νέων Τεχνολογιών

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο αρχαιολογικό περιβάλλον (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, μουσεία)
- Σεβασμός στην πολιτισμική ετερότητα και πολυτισμικότητα
- Σεβασμός στο ανθρωπογενές και το φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Χρονολογικό, γεωγραφικό και πολιτικό πλαίσιο του Ρωμαϊκού Κόσμου από τον Ρωμύλο έως τον Κωνσταντίνο. Η Ρώμη και ο ελληνικός κόσμος. Οι μύθοι της πρώιμης Ρώμης.
2. Οι Βιλλανόβιοι και οι Ετρούσκοι πρόδρομοι (1000-200 π.Χ.): η Ρώμη, οι Ετρούσκοι και το Λάτιο. Βασικές κατηγορίες της ετρουσκικής τέχνης: αρχιτεκτονική, πλαστική, ζωγραφική, μεταλλοτεχνία.
3. Οι σημαντικότερες εκφάνσεις του ρωμαϊκού πολιτισμού μέσα από τις μαρτυρίες των δύο μεγάλων κέντρων της Ιταλικής Χερσονήσου: Ρώμη και Λάτιο, πόλεις του Βεζουβίου.
4. Βασικές κατηγορίες της ρωμαϊκής τέχνης: πορτρέτο, γλυπτική, ιστορικά ή κρατικά ανάγλυφα, επιτύμβια τέχνη, ζωγραφική (πομπηιανά στιλ), ψηφιδωτά, μικροτεχνία.
5. Βασικές κατηγορίες της δημόσιας ρωμαϊκής αρχιτεκτονικής: ρωμαϊκές αγορές (fora), θέρμες, χώροι ρωμαϊκού θεάματος (θέατρα, αμφιθέατρα, ιππόδρομοι) και ακροάματος (ωδεία).
6. Η ρωμαϊκή ρεπουμπλικανική περίοδος (200-27 π.Χ.): ιστορικο-πολιτισμικό πλαίσιο, αρχιτεκτονική, πολεοδομία. Βασικές κατηγορίες της τέχνης της ρεπουμπλικανικής περιόδου: πλαστική, τοιχογραφίες, ψηφιδωτά.
7. Ο Αύγουστος, η αυτοκρατορική ιδέα και οι απαρχές της αυτοκρατορικής περιόδου (27 π.Χ.-14 μ.Χ.). Επισκόπηση της αρχιτεκτονικής και της κλασικιστικής τέχνης της εποχής του: το Forum και το Μουσολείο του Αυγούστου, ένας ναός στη Γαλατία, ο βωμός της Σεβαστής Ειρήνης (Ara Pacis Augustae), πορτρέτα και αγάλματα του Αυγούστου, ζωγραφική.
8. Η Δυναστεία των Ιουλίων και Κλαυδίων (14-68 μ.Χ.) - οι Φλάβιοι (69-98 μ.Χ.): αυτοκρατορική αρχιτεκτονική και πλαστική, δημόσια έργα, αυτοκρατορικά και ιδιωτικά πορτρέτα, πληβειακή τέχνη, πομπηιανά στιλ.
9. Ο Τραϊανός, Optimus Princeps (98-117), ο Αδριανός και η άνθιση του κλασικισμού (117-138 μ.Χ.). Σκιαγράφιση της αρχιτεκτονικής και της τέχνης της εποχής τους: οι θέρμες, το forum, η Εμπορική Αγορά και ο κίονας του Τραϊανού. Η βίλα και το μασωλείο του Αδριανού, το Πάνθεον, οι βασικές κατηγορίες των ρωμαϊκών σαρκοφάγων.
10. Η οικογένεια των Αντωνίνων (138-193 μ.Χ.): η περίοδος του Αντωνίνου του Ευσεβούς (πορτρέτα, αρχιτεκτονική, ανάγλυφα), η εποχή του Μάρκου Αυρηλίου και του Λουκίου Βήρου (πορτρέτα, κίονας Μάρκου Αυρηλίου, σαρκοφάγοι), η περίοδος του Κόμμοδου (πορτρέτα, σαρκοφάγοι).
11. Οι Σεβήροι (193-235 μ.Χ.): η περίοδος του Σεπτιμίου Σεβήρου (πορτρέτα, αρχιτεκτονική, θριαμβικά τόξα) και του Καρακάλλα (δημόσιες θέρμες, σαρκοφάγοι).
12. α. Οι στρατιωτικοί αυτοκράτορες (295-284 μ.Χ.): νομίσματα, πορτρέτα, Αυρηλιανό Τείχος, σαρκοφάγοι.
β. Οι Τετράρχες (284-312 μ.Χ.): η εγκαθίδρυση της Τετραρχίας και η αρχιτεκτονική των τεσσάρων κέντρων της.
13. Ο Μέγας Κωνσταντίνος (307-337) και η μετάβαση στην ύστερη αρχαιότητα: αρχιτεκτονική, αυτοκρατορικά μνημεία, πορτρέτα, σαρκοφάγοι.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Παραδόσεις και ασκήσεις στην τάξη. Επιτόπια μαθήματα σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, πέραν των ωρών διδασκαλίας στην τάξη.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση power point και διαδικτύου καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος. Προβολή σύντομων ηλεκτρονικών ταινιών. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Παραδόσεις θεωρίας στην τάξη (ιστορικοπολιτισμικό πλαίσιο και αρχαιολογική προσέγγιση της Ρωμαϊκής περιόδου)</p>	<p>26 (13 εβδ. X 2 ώρες)</p>
	<p>A. Ασκήσεις στην τάξη με τη χρήση pp (περιγραφή, ειδολογική κατάταξη και χρονολόγηση μνημείων, αρχαιολογικών καταλοίπων και έργων τέχνης των Ρωμαϊκών χρόνων). B. Μεθοδολογική προσέγγιση για τη συγγραφή μίας σεμιναριακής εργασίας. Γ. Προφορική παρουσίαση εκπονηθέντων σεμιναριακών εργασιών.</p>	<p>13 (13 εβδ. X 1 ώρες)</p>
	<p>Σύνολο διδασκαλίας στην τάξη</p>	<p>39 (13 εβδ. x 4 ώρες)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη: A. Εκπόνηση της σεμιναριακής εργασίας (γραπτή παράδοση και προφορική παρουσίαση στην τάξη ή σε επιτόπιο μάθημα) B. προετοιμασία τελικής προφορικής εξέτασης</p>	<p>58 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>97 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (e-class) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων και των λοιπών δραστηριοτήτων εντός και εκτός της τάξεως, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και σημειώσεις</p>	

	<p>του καθηγητή περίπου 30 σελίδων, οι οποίες καθοδηγούν τον φοιτητή με τρόπο διεξοδικό για την περαιτέρω μελέτη του.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Ο βαθμός είναι άθροισμα του βαθμού των προφορικών εξετάσεων στο τέλος του εξαμήνου (70%) και του βαθμού της σεμιναριακής εργασίας (30%).</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <ul style="list-style-type: none"> - T. Hölscher, Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις. Μτφρ. Πάρις Παπαγεωργίου – επιμ. Π. Καραναστάση, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2005. - N.H. Ramage - A. Ramage, Ρωμαϊκή τέχνη. Μτφρ. Χ. Ιωακειμίδου, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2000. - P. Zanker, Ο Αύγουστος και η δύναμη των εικόνων, μτφρ. Γιάννης Πάγκαλος – Μίλτος Πεχλιβάνος, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1997.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ ΣΟΦΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΠΥΡΟΛΟΓΙΑ, ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ, ΚΩΔΙΚΟΛΟΓΙΑ, ΕΚΔΟΤΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC294/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα είναι εισαγωγικό, αλλά βασικό σχετικά με την μελέτη της εξέλιξης της ελληνικής γραφής και του βιβλίου από την αρχαιότητα μέχρι και την εποχή της ανακάλυψης της Τυπογραφίας.</p> <p>Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών σε βασικούς όρους της Παπυρολογίας, της Παλαιογραφίας, της Κωδικολογίας και της Εκδοτικής, αλλά πρωτίστως η γνωριμία και η εξοικείωσή τους με τις διαφορετικές μορφές της Ελληνικής γραφής κατά την εξέλιξή της μέσα στους αιώνες και η αποκρυπτογράφησή τους.</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Είναι σε θέση να αποκρυπτογραφήσει και να διαβάσει με σχετική ευκολία χειρόγραφα κείμενα γραμμένα μέχρι και την Αναγέννηση. 2. Γνωρίζει επαρκώς τις μεθόδους και τις τεχνικές μεταγραφής και έκδοσης ενός κειμένου, όπως και τις περιγραφές των εξωτερικών χαρακτηριστικών ενός παπύρου και ενός χειρογράφου κώδικα. 3. Μπορεί να συνεργαστεί διεπιστημονικά με εκπροσώπους φιλολογικών κλάδων (ιστορικούς, αρχαιολόγους, επιγραφικούς, νομισματολόγους, φιλόλογους).

Γενικές Ικανότητες

Επικαιροποίηση της γνώσης και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
 Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχνους, αλλά και με ειδικούς ομοειδών επιστημών
 Οξυνση της παρατηρητικότητας και της κριτικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- α. Εκταση και όρια της Παπυρολογίας και της Παλαιογραφίας, Κωδικολογία, Εκδοτική
- β. Υλικά και όργανα γραφής,
- γ. Η κεφαλαιογράμματα Ελληνική γραφή,
- δ. Η μικρογράμματα Ελληνική γραφή,
- ε. Συντομογραφίες, Σύμβολα, Συμπλέγματα,
- στ. Περιγραφή εσωτερικών και εξωτερικών γνωρισμάτων των κωδίκων,
- ζ. Αρχές και μέθοδοι μεταγραφής και κριτικής κειμένων καθώς και τεχνικές έκδοσης αυτών από ομοιώτυπα παπύρων και χειρογράφων κωδίκων.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Ορισμοί για τις επιστήμες, Παλαιογραφία, Παπυρολογία, Κωδικολογία, Εκδοτική - Ιστορία της επιστήμης της Παπυρολογίας - Περίοδοι της ελληνικής Παπυρολογίας - Είδη κειμένων που μελετά - Σχέση της Παπυρολογίας με άλλες συναφείς επιστήμες – Πάπυρος (χρήση).	Ε. Μιονί, <i>Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία</i> , ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1985. Γ. Παπάζογλου, <i>ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009. Β. Μανδηλαρά, <i>Πάπυροι και Παπυρολογία</i> , Αθήνα, 2009.	
2. Παρασκευή παπύρινου χαρτιού - – Ποιότητες χαρτιού - Ορολογία παπύρων (κόλλημα, verso, recto, κύλινδρος, ομφαλός κ.α) - Μελάνι – Όργανα γραφής - Εικονογράφηση – Κύλινδρος vs Κώδικα - Στάδια πριν την έκδοση ενός παπυρικού κειμένου.	Ε. Μιονί, <i>Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία</i> , ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1985. Γ. Παπάζογλου, <i>ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009. Β. Μανδηλαρά, <i>Πάπυροι και Παπυρολογία</i> , Αθήνα, 2009.	

<p>3. Εκδοτικά σύμβολα συστήματος Leiden - Άσκηση στα εκδοτικά σύμβολα.</p>	<p>Β. Μανδηλαρά, <i>Πάπυροι και Παπυρολογία</i>, Αθήνα, 2009.</p>	
<p>4. Ανακαλύψεις παπύρων: Ιταλία, Ελλάδα, Αίγυπτος, Μεσοποταμία, Κουμράν</p>	<p>Γ. Παπάζογλου, <i>ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.</p> <p>Ε. G. Turner, <i>Ελληνικοί Πάπυροι</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2000.</p> <p>Β. Μανδηλαρά, <i>Πάπυροι και Παπυρολογία</i>, Αθήνα, 2009.</p>	
<p>5. Κεφαλαιογράμματη ελληνική γραφή 4^{ος} π. Χ. -3^{ος} μ. Χ. : ορισμός- γενικά χαρακτηριστικά- είδη και χαρακτηριστικά αυτών: Επιγραφική – Μη τυποποιημένη στρογγυλόσχημη - Βακχλίδειος – Κείμενα για εξάσκηση.</p>	<p>Ε. Μιονί, <i>Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1985.</p> <p>Γ. Παπάζογλου, <i>ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.</p>	
<p>6. Ρωμαϊκή στρογγυλόσχημη κεφαλαιογράμματη γραφή: χαρακτηριστικά - Κείμενα για εξάσκηση.</p>	<p>Ε. Μιονί, <i>Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1985.</p> <p>Γ. Παπάζογλου, <i>ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.</p>	
<p>7. Κεφαλαιογράμματη γραφή 4^{ος} -10^{ος} μ. Χ. αι.: Είδη – Χαρακτηριστικά – Κείμενα για εξάσκηση.</p>	<p>Ε. Μιονί, <i>Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1985.</p> <p>Γ. Παπάζογλου, <i>ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.</p>	
<p>8. Μικρογράμματη γραφή 9^{ος} -11^{ος} μ. Χ. αι. : Εμφάνιση – Χαρακτηριστικά – Αλφάβητος – Συμπλέγματα – Αρχές μεταγραφής - Κείμενα για εξάσκηση.</p>	<p>Ε. Μιονί, <i>Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1985.</p>	

	<p>Γ. Παπάζογλου, <i>BYZANTINH BIBΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.</p>	
<p>9. Μικρογράμματη γραφή 12^{ος} -13^{ος} αι. Κείμενα για εξάσκηση.</p>	<p>Ε. Μιονί, <i>Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1985.</p> <p>Γ. Παπάζογλου, <i>BYZANTINH BIBΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.</p>	
<p>10. Αντιγραφή χειρογράφου: Στάδια, βιβλιογραφικό σημείωμα – χρονολογία – Κείμενα για εξάσκηση.</p>	<p>Ε. Μιονί, <i>Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1985.</p> <p>Γ. Παπάζογλου, <i>BYZANTINH BIBΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.</p> <p>Η. Hunger, <i>Ο Κόσμος του Βυζαντινού Βιβλίου</i>, Αθήνα, ΚΑΡΔΑΜΙΤΣΑ, 1995</p>	
<p>11. 14^{ος} αι. Κείμενα για εξάσκηση – Κωδικολογία: Υλικό γραφής – Χάραξη – Τεύχος και προετοιμασία αυτού – Μελάνι-</p>	<p>Γ. Παπάζογλου, <i>BYZANTINH BIBΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.</p> <p>Η. Hunger, <i>Ο Κόσμος του Βυζαντινού Βιβλίου</i>, Αθήνα, ΚΑΡΔΑΜΙΤΣΑ, 1995</p>	
<p>12. Μικρογράμματη γραφή 15^{ος} -16^{ος} αι. – Κείμενα για εξάσκηση- Διακόσμηση και βιβλιοδεσία χειρογράφου</p>	<p>Γ. Παπάζογλου, <i>BYZANTINH BIBΛΙΟΛΟΓΙΑ. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία</i> (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.</p>	

	<p>H. Hunger, <i>Ο Κόσμος του Βυζαντινού Βιβλίου</i>, Αθήνα, ΚΑΡΔΑΜΙΤΣΑ, 1995</p> <p>G. Cavallo, <i>Η ανάγνωση στο Βυζάντιο</i>, Αθήνα, ΑΓΡΑ, 2008</p>	
13. Αρχές και μέθοδοι κριτικής κειμένων καθώς και τεχνικές έκδοσης – Αναζήτηση σε καταλόγους χειρογράφων	<p>L. G Reynolds- N. G. Wilson, <i>Αντιγραφείς και Φιλολόγοι</i>, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2001</p> <p>P. Maas, <i>Η κριτική των κειμένων</i>, Αθήνα, ΠΑΠΑΔΗΜΑ, 1984</p>	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΞΑΣΚΗΣΗΣ	
Πρόταση 2	ΤΕΛΙΚΗ ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	
<p>Η αριθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	POWER POINT E-CLASS	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	13 X 2=26 ώρες
	ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	13 X 1=13 ώρες
	ΕΚΠΟΝΗΣΗ 12 ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	11 X 1=11 ώρες
	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΠΡΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	50 ώρες
	ΣΥΝΛΟΛΟ	50+50 = 100 ώρες
25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα		
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η Ελληνική.</p> <p>Στους φοιτητές δίδονται ερωτήσεις (γνώσης και κρίσης) σύντομης απάντησης και τρία κείμενα για μεταγραφή: ένα που αφορά στην Παπυρολογία, ένα που αφορά στην Παλαιογραφία [και τα δύο έχουν διδαχθεί στην τάξη] και ένα ακόμη αδίδακτο που αφορά στην Παλαιογραφία.</p> <p>Οι φοιτητές αξιολογούνται 95% από την επίδοσή τους στη γραπτή δοκιμασία και 5% από τις εβδομαδιαίες εργασίες που παραδίδουν.</p>	

	<p>Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία. Επίσης, ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα για τον τρόπο εξέτασής τους.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

E. Μιονί, *Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1985.

Γ. Παπάζογλου, *BYZANTINH BIBΛIOΛOΓIA. Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία* (έκδοση β'), Κομοτηνή, 2009.

E. G. Turner, *Ελληνικοί Πάπυροι*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2000.

B. Μανδηλαρά, *Πάπυροι και Παπυρολογία*, Αθήνα, 2009.

L. G Reynolds- N. G. Wilson, *Αντιγραφείς και Φιλόλογοι*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2001

H. Hunger, *Ο Κόσμος του Βυζαντινού Βιβλίου*, Αθήνα, ΚΑΡΔΑΜΙΤΣΑ, 1995

G. Cavallo, *Η ανάγνωση στο Βυζάντιο*, Αθήνα, ΑΓΡΑ, 2008

P. Maas, *Η κριτική των κειμένων*, Αθήνα, ΠΑΠΑΔΗΜΑ, 1984

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΑΡΑΝΤΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-18 και 12ΕΑ-18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Βυζαντινή Πόλη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Το μάθημα διδάσκεται με διαλέξεις και με παρουσίαση εργασιών των φοιτητών οι οποίες συζητούνται στην τάξη.	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Το μάθημα είναι μάθημα επιλογής της ειδίκευσης Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και της ειδίκευσης Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία. Βυζαντινός Πολιτισμός Ι.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC136/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στο μάθημα εξετάζεται ένα από τα σημαντικότερα θέματα της Βυζαντινής Ιστορίας, η εξέλιξη και δομή των πόλεων από την ύστερη αρχαιότητα στο μεσαιωνικό Βυζάντιο. Εξετάζονται η ελληνορωμαϊκή κληρονομιά και οι αλλαγές οι οποίες επήλθαν στις πόλεις κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο (4^{ος}-7^{ος} αι.) στον πολεοδομικό ιστό (αγορά, λεωφόροι, θέατρα, ιππόδρομοι, λουτρά, υδραγωγεία, οχύρωση), στην κοινωνία και στις πολιτισμικές αρχές. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις αρχαιολογικές μαρτυρίες. Η βαθειά κρίση των πόλεων κατά τον 7^{ον} και 8^{ον} αι. και η ανάδειξη της πόλης-κάστρου. Η εξέλιξη της βυζαντινής πόλης κατά τους μέσους και ύστερους βυζαντινούς αιώνες. Εξετάζονται αντιπροσωπευτικά κείμενα τα οποία βρίσκονται στο eclass.uop.gr.</p>

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια έχει

- γνώσεις πάνω στην εξέλιξη των πόλεων και τη μετάβαση και διαμόρφωσή τους από τον αρχαίο κόσμο στο μεσαιωνικό Βυζάντιο
- κριτική σκέψη στην αξιολόγηση κοινωνικών, πολεοδομικών, οικονομικών και θεσμικών εξελίξεων κατά τις περιόδους μετάβασης
- συνθετική ικανότητα καθώς συνδυάζονται πολιτισμικά, θεσμικά, κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά φαινόμενα
- διεπιστημονική προσέγγιση στο θέμα, καθώς μελετώνται γραπτές πηγές και αρχαιολογικά τεκμήρια
- άμεση επαφή με τις γραπτές σχετικά με το θέμα, καθώς μελετώνται και αναλύονται στην τάξη πρωτότυπα βυζαντινά κείμενα που βρίσκονται αναρτημένα στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του μαθήματος (eclass).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

- Αυτόνομη εργασία
- Απόκτηση ιστορικής γνώσης
- Απόκτηση κριτικής σκέψης
- Εξοικείωση με πρωτογενείς πηγές
- Απόκτηση διεπιστημονικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η ρωμαϊκή πόλη και η πόλη στην ύστερη αρχαιότητα (πρωτοβυζαντινή εποχή). Το ιστορικό πρόβλημα και οι επιστημονικές προσεγγίσεις.
2. Το ιστορικό πλαίσιο, κοινωνικές, διοικητικές, οικονομικές και πολιτισμικές αλλαγές.
3. Αλλαγές που υπέστη ο δημόσιος χώρος (αγορά, θέατρο, υπόδρομος, λουτρά, λεωφόροι, ειδωλολατρικοί ναοί).
- 4 Νέα στοιχεία στην πολεοδομία (εκκλησίες, ιδιωτικοποίηση του δημόσιου χώρου, μικρότερα τείχη, νεκροταφεία).
5. Οι οίκοι (μορφές και εξέλιξη).
6. Η πολεοδομία της Αθήνας και την πρώιμη περίοδο.
7. Η πολεοδομία της Θεσσαλονίκης.
8. Η πολεοδομία της Κορίνθου.
9. Παραδείγματα πόλεων από τα ανασκαφικά δεδομένα των ανατολικών επαρχιών: Έφεσος, Αφροδισιάς, Σκυθόπολη.
10. Κωνσταντινούπολη: η ίδρυση και η διαμόρφωση της πολεοδομίας και των μνημείων της πρωτεύουσας της βυζαντινής αυτοκρατορίας.
11. Η πόλη-κάστρο: η μετάβαση στην μεσαιωνική πόλη και οι ιστορικές συνθήκες (π.χ. Πρώτη Ιουστινιανή).

12. Η αναβίωση των πόλεων τον 10^{ον} αι.
 13. Παραδείγματα διάρθρωσης του ιστού των πόλεων της μέσης και της ύστερης βυζαντινής εποχής (Κωνσταντινούπολη, Θεσσαλονίκης, Μυστράς).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο στην τάξη.	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Στη διδασκαλία γίνεται χρήση διαφανειών και power point. Επίσης γίνεται χρήση της ιστοσελίδας του μαθήματος, όπου έχουν αναρτηθεί βυζαντινά κείμενα σε θέματα που αναπτύσσονται στο μάθημα, καθώς και συμπληρωματική βιβλιογραφία.	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις της διδάσκουσας με υποστήριξη από διαφάνειες πάνω σε θέματα που άπτονται της αρχαιολογίας.</p>	<p>26 (13 εβδ. x 2 ώρες)</p>
	<p>Σεμινάριο: διαβάζονται, μεταφράζονται και αναλύονται πρωτότυπα βυζαντινά κείμενα σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στις διαλέξεις.</p>	<p>13 (13 εβδ. x 1 ώρα)</p>
	<p>Ατομική μελέτη και συγγραφή εργασίας</p>	<p>59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται στην εκπόνηση γραπτής εργασίας στην ελληνική. Τα κριτήρια αξιολόγησης αναρτώνται στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του μαθήματος.	
<p>Συνολικός φόρτος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>		<p>98</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Διδακτικό εγχειρίδιο

Α. Λαΐου, *Οικονομική ιστορία του Βυζαντίου από τον 7^ο έως τον 15^{ον} αι.*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2006, τόμος 2:

G. Dagron: Η αστική οικονομία από τον 7^ο έως τον 12^{ον} αιώνα (Για έναν ορισμό της πόλης και της αστικής οικονομίας, η «τομή» του 7ου αιώνα, η «καμπή» στα τέλη του 11^{ου} αι., σχεδιάσμα αστικής γεωγραφίας: σελ. 43-59).

X. Μπούρας, Απόψεις των βυζαντινών πόλεων από τον 8^ο έως τον 15^ο αιώνα (οχύρωση, έκταση, πολεοδομικός ιστός, spolia, λιμένες: σελ. 193-212).

P. Magdalino, Μεσαιωνική Κωνσταντινούπολη: κτισμένο περιβάλλον και αστική ανάπτυξη: σελ. 231-243.

M. Καζανάκη-Λάππα: Μεσαιωνική Αθήνα: σελ. 385-395.

G.D.R. Sanders, Κόρινθος, σελ. 397-406.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία – βοηθήματα για εργασίες:

Cyril Mango, *Ιστορία του Βυζαντίου*, Oxford University Press, ελληνική μετάφρ. εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 2006 (C. Mango: Κωνσταντινούπολη, σελ. 96-102, C. Foss, Η ζωή στην πόλη και στην ύπαιθρο, σελ. 103-133).

André Guillou, *Ο βυζαντινός πολιτισμός*, μετάφρ. P. Odorico και Σ. Τσοχανταρίδη, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1996 (Οι πόλεις: σελ. 385-444).

Cécile Morrisson, *Ο βυζαντινός κόσμος. Η Ανατολική Αυτοκρατορία (330-641)*, εκδόσεις ΠΟΛΙΣ, 2007.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΕΡΕΜΕΤΑΚΗ ΝΑΝΤΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-20_16= 12ΕΑ-22_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αισθήσεις, Οπτικός Πολιτισμός και η Εθνογραφία της Καθημερινής Ζωής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	<i>ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων,</i>		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ (Αξιοποιούνται γνώσεις από το μάθημα Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 																			
<p>Εκπαίδευση των φοιτητών στην πρόσληψη της απαραίτητης λεπτομέρειας της καθημερινής ζωής, στην αξιολόγησή της, στην ανάσυρση του ιστορικού της βάθους, και τέλος στην συναρμολόγηση τέτοιων «θραυσμάτων» ώστε να αφηγούνται μια ιστορία.</p>																			
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:</i></p> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td> <td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td> </tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td> <td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td> </tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td> <td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td> </tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td> <td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου</i></td> </tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td> <td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td> <td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td> <td><i>.....</i></td> </tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td> <td><i>Άλλες...</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td> <td><i>.....</i></td> </tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p>																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος</p> <p>Ποιά είναι η σχέση των αισθήσεων και συν(αισθημάτων) με την ιστορική εμπειρία; Με την κουλτούρα και τον πολιτισμό; Τί συμβαίνει στις αισθητήριες δυνάμεις που διαμορφώνουν τον πολιτισμό, την μνήμη και την ταυτότητά μας στην «εποχή της παγκοσμιοποίησης»; Τί έχουν να πούν τα ελληνικά δεδομένα στην ανθρωπολογία των αισθήσεων; Το μάθημα αυτό διερευνά την <i>αισθητήρια</i> εμπειρία, τα (συν)<i>αισθήματα</i> και την κοινωνική <i>αισθητική</i> σαν υλική κουλτούρα, σαν ιστορική μνήμη και σαν κοινωνική ποιητική. Αναλύει την κυριάρχηση του οπτικού πολιτισμού στην σύγχρονη εποχή σε σχέση με τον αστισμό, την καταναλωτική επιθυμία, τα υπερπολιτισμικά εικονικά συστήματα, την αισθητική παραγωγή, την κοινωνική ισχύ και την διεκδίκηση της αλήθειας.</p> <p>Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.</p>		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης

<p>1. Κουλτούρα / Πολιτισμός και διαφορετικότητα 2. Μελετώντας τον Πολιτισμικά Άλλο: Εθνογραφική έρευνα και (συν)γραφική 3. Προσεγγίζοντας τις αισθήσεις 4. Οπτική επικοινωνία και διαφορετικότητα 5. Η αρχαιολογία της αντίληψης 6. Αισθήσεις, Ιστορία και Μνήμη 7. Ακουστική αρχαιολογία 8. Τελετουργία και (συν)αισθήματα 9. Διασπορά και οπτικός πολιτισμός 10. Νεωτερικότητα και (εν)όραση 11. Πολιτισμική αναισθησία: Βία και τηλεοπτικά μέσα 12. Αφή/ Haptics 13. Αισθήσεις και Τεχνολογία</p>	<p>Αντίστοιχα κεφάλαια απο το Βασικό σύγγραμμα: <u>Παλιγγόσταση</u> <u>Αισθήσεων</u> (συγγραφέας Κ. Νάντια Σερεμετάκη) και συμπληρωματικά συγγράμματα: <u>Η Τελευταία Λέξη</u>, εθνογραφία που αποτελεί «πεδίο ανασκαφής» κατά τη διάρκεια του μαθήματος και <u>ΑναΓνωρίζοντας το Καθημερινό</u> (επιλεγμένα κεφάλαια).</p>	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Παρουσία και συμμετοχή:	50%
	Εργασίες/παρουσιάσεις:	30%
	Τελικές εξετάσεις:	20%
	
Πρόταση 2	
Πρόταση 3	
Πρόταση 4	
Άλλο	

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Φίλμ/ ντοκυμαντερ/	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	29 (13 εβδ. x 1,5 ώρες x 1,5)
	Άσκηση πεδίου	27 (6 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)
	Παρουσίαση άσκησης και τελική εξέταση	6 (1 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)
Συνολικός φόρτος (25 ώρες ανά ECTS)	101	
<i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>		

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p><i>Προφορική ή/και Γραπτή Εξέταση/ Γραπτή εργασία/ Άσκηση παρατήρησης</i></p>
--	--

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Εκτος των παραπάνω υποχρεωτικών συγγραμμάτων προτείνεται η παρακάτω βιβλιογραφία-</p> <p>--Barthes, Roland: “The Eiffel Tower”</p> <p>-- Boas, Franz. “A Year Among the Eskimo”</p> <p>-- Clifford, James: “On Ethnographic Authority”</p> <p>--Comaroff John and Jean: “The Madman and the Migrant....”</p> <p>-- Crary, Jonathan:<i>Techniques of the Observer: On Vision and Modernity in the 19th Century.</i> (επιλεγμένα κεφάλαια)</p> <p>-- Danforth, Loring: “Intro: The Self and the Other”(pp.5-7) και “Death as Passage”(ch.3) στο <u>The Death Rituals of Rural Greece.</u></p> <p>--de Certeau, Michel: “Walking in the City “</p> <p>-- Feldman, Allen: “Abu Ghraib: Τελετές Νοσταλγίας» στο <u>Νέα Κοινωνιολογία #41</u></p> <p>-- Geertz: “Common Sense as a Cultural System”</p> <p>-- Good, May-Jo Delvecchio & Byron Good Jr.: “Ritual, the State, and the Transformation of Emotional Discourse in Iranian Society”</p> <p>--Howes, David: <u>The Varieties of Sensory Experience</u> (επιλεγμένα κεφάλαια: βλ. Synnott, A. : “Puzzling over the senses: from Plato to Marx”)</p> <p>-- Lofgren, O: “The Time Keepers”(ch.1). Στο <u>Culture Builders: A Historical Anthropology of Middle Class Life</u></p> <p>-- Lutz, Catharine: “Emotion, Thought and Estrangement: Emotion as a Cultural Category”</p> <p>-- Mirzoeff, Nicholas: “The Multiple Viewpoint: Diaspora and Visual Culture”.</p> <p>-- Rosaldo, Renato: “Grief and The Headhunter’s Rage: On the Cultural Force of the Emotions”.</p> <p>--Sapir, Edward: “The Unconscious Patterning of Behavior in Society”.</p> <p>-- Seremetakis, C.Nadia: “The Eye of the Other” (βλέπε <u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ</u>)</p> <p>-- Seremetakis, C. Nadia “Durations of Pains: A Genealogy of Pain”. Στο τόμο <i>Identities in Pain</i>, επιμ. J. Frykman, N. Seremetakis, S. Ewert. Σουηδία: Nordic Academic Press, 1998.</p> <p>-- Seremetakis, C. Nadia. "Greek Pains: Subjectivity, Material Experience</p>

and Communication in Modernity". Στον τόμο *Colonizing the Greek Mind? The Reception of Western Psychotherapeutics in Greece*. Επιμέλεια: Charles Stewart. Έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση. Deree, The American College of Greece, 2014.

--Smith, Bruce R.: "Tuning Into London c.1600"

--Stoller, Paul : "Ethnographies as Texts/Ethnographers as Griots". Στο περιοδικό *American Ethnology*, 21(20) 1994.

-- Stoller, Paul: Part IV, The Senses in Anthropology. In The Taste of Ethnographic Things

--Stoller, Paul: "Intro:A Return to the Senses". In The Taste of Ethnographic Things.

-- Taussig, Michael. *What Color is the Sacred?* The University of Chicago Press

--Taylor, Lucien: Visualizing Theory. (επιλεγμένα κεφάλαια: βλ.σελ.287 «Post Bourgeois Tattoo...» και σελ. 363 «The Photograph as an intersection of Gazes...»)

-- Tsiaras, Alexander: "The Village Funeral". Στο Greek Accent

-- Τσατσούλης, Δημήτρης: «Η Εθνογραφική Φωτογραφία ως Συμβολική Αναπαράσταση της Πραγματικότητας»

-- White, Shane and Graham White: "I'd Rather Dance Den Eat"

-- Williams, Raymond: "Culture", "Civilization"

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(6) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΕΡΕΜΕΤΑΚΗ ΝΑΝΤΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-22_16=12ΕΑ-21_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτισμικά-Ιστορικά Θεματα—Ταξίδι και Τουρισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	<i>ειδίκευσης γενικών γνώσεων</i>		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(7) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Ο σπουδαστής αποκτά κριτική θεωρητική βάση για την κατανόηση της σχέσης πολιτισμού, κουλτούρας και τουρισμού στη πορεία του χρόνου μέσω διεπιστημονικών μελετών, φιλμ, διαλέξεων και ασκήσεων επιτόπιας παρατήρησης και διερεύνησης.</p>			
<p>Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p> <table border="0"> <tr> <td> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p> </td> <td> <p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p> </td> </tr> </table>		<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p>
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p>		
<p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p>			

(8) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος.....</p> <p>Το μάθημα αναλύει τον Τουρισμό και το Ταξίδι σαν πολιτισμικό-ιστορικό φαινόμενο και σαν κοινωνική σχέση. Επικεντρώνεται στις παρακάτω θεματικές που συζητώνται στο πλαίσιο κυρίως της Μεσογείου και ειδικότερα της Ελλάδας, χωρίς να λείπουν οι συγκριτικές αναφορές σε άλλες γεωγραφικές περιοχές και κουλτούρες:</p> <p>Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.</p>		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
<p>1. Η μετατόπιση στον χώρο και τον χρόνο — νομάδες, άποικοι, πειρατές, εξερευνητές, προσκυνητές, ταξιδευτές, μετανάστες, σεισμόκληκτοι, νεκροί, και ...άλλοι.</p> <p>2. Ταξίδι στον πολιτισμό—βουνό, πεδιάδα, θάλασσα ή πόλη;</p> <p>3. Η αναζήτηση και εμπειρία της διαφορετικότητας</p>	<p>Υποχρεωτικά συγγράμματα για τις 13 ενότητες τα βιβλία <u>Η Μεσόγειος. Τόμος Α'</u>, του Fernand Braudel και <u>Διασχίζοντας το Σώμα: Ιστορία, Πολιτισμός και Φύλο στην Ελλάδα</u> (Κ. Νάντια Σερεμετάκη)</p>	

<p>4.Ορισμοί και μορφές διαχείρισης του Πολιτισμού. 5.Πολιτιστικός Τουρισμός—Το φαινόμενο των πολιτιστικών μανάτζερ. 6.Πολιτισμική ανταλλαγή ή πολιτιστική παραγωγή και κατανάλωση; 7.Αναπαραστάσεις του εξωτικού Άλλου στους τόπους του πολιτιστικού τουρισμού και την τουριστική βιομηχανία. 8.Σώμα, Φύλο και Ισχύς—ο Τουρισμός απο την οπτική της τοπικής κοινωνίας. Μέρος Ι. 9.Σώμα, Φύλο και Ισχύς—ο Τουρισμός απο την οπτική της τοπικής κοινωνίας. Μέρος ΙΙ. 10.Κοινωνικο-οικονομικές διαστάσεις του Τουρισμού, εντόπιου, ξένου και παγκόσμιου—Θέματα ανάπτυξης και υπανάπτυξης. 11.Πολιτισμικός σχεδιασμός-προγραμματισμός και τουριστική ανάπτυξη. Μέρος Ι. 12.Πολιτισμικός σχεδιασμός-προγραμματισμός και τουριστική ανάπτυξη. Μέρος ΙΙ. 13.Τουρισμός και Φυσική Καταστροφή.</p>		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Παρουσία και συμμετοχή: 50% Εργασίες/παρουσιάσεις: 30% Τελικές εξετάσεις: 20%	
Πρόταση 2	
Πρόταση 3	
Πρόταση 4	
Άλλο	

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	Φιλμ/ ντοκυμαντέρ/	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Διαλέξεις</p> <p>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</p> <p>Άσκηση πεδίου</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</p> <p>29 (13 εβδ. x 1,5 ώρες x 1,5)</p> <p>27 (6 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>

<p>Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Παρουσίαση άσκησης και τελική εξέταση</p>	<p>6 (1 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Συνολικός φόρτος (25 ώρες ανά ECTS)</p>	<p>101</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Προφορική ή/και γραπτή εξέταση</p> <p>Γραπτή ή/και προφορική εργασία</p>	

(9) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εκτος των παραπάνω υποχρεωτικών συγγραμμάτων προτείνεται η παρακάτω βιβλιογραφία

- Βαλτινός, Θ. *Το Συναξάρι του Ανδρέα Κορδοπάτη* (βιβλίο πρώτο). Κέδρος,1972
- Bauman, Richard, ed. *Folklore, Cultural Performance, and Popular Entertainments*. New York: Oxford Univ Press 1992
- Bloomer, Kent & Charles Moore. *Body, Memory and Architecture* (New Haven : Yale University Press, 1977
- Bruner, Edward. "Transformation of Self in Tourism." *Annals of Tourism Research*, vol.18#2,1991.
- Burns, P. *An Intro to Tourism and Anthro*. Routledge, 1999.
- Calvino, Italo. *Invisible Cities*. Vintage, 1974.
- Clifford James. "Traveling Cultures". *Routes: Travel and Translation in the Late 20th Century*. Harvard College, 1997
- Clifford, James. "Diasporas". *Cultural Anthropology*, vol.9, #3, pp.302-338, 1994
- De Certeau, Michel. "Walking in the City". *The Practice of Everyday Life*. Univ.of California Press, 1984
- Fermor-Leigh, Patrick. *Ανάμεσα στα Δάση και τα Νερά*. Μεταίχμιο
- Fermor-Leigh, Patrick. *ΜΑΝΗ- Ταξίδια στη Νότια Πελοπόννησο*. Κέδρος
- Goffman, Erving: "Front and Back Space Regions in Everyday Life". *The Presentation of Self in Everyday Life*. NY: Doubleday, 1959
- Ηγουμενάκης, Νικος, Κώστας Κραβαρίτης, Περικλής Λύτρας. *Εισαγωγή στον Τουρισμό*. Αθήνα: Interbooks, 1999
- Highmore, Ben. *The Everyday Life Reader—(on Braudel)*. Routledge, 2001
- Hobsbawm, Eric. «Inventing Traditions». *The Invention of Tradition* (ed), Hobsbawm & Terence Ranger. Cambridge Univ.Press, 1983

- Ηρόδοτος – *Ιστορία: Ευτέρπη*
- Καβάφης Ποιήματα: *Περιμένοντας τους Βαρβάρους/ Ιθάκη/ Τα Τείχη*
- Kirshenblatt-Gimblett, Barbara. “From Ethnology to Heritage: The Role of the Museum.” SIEF Keynote Speech, Merseilles, April, 2004
- Kirshenblatt-Gimblett, Barbara. *Destination Culture: Tourism, Museums and Heritage*. University of California Press, 1998
- Kosmeyer, Carolyn. *The Taste Culture Reader—Experiencing Food and Drink*. Oxford: Berg, 2005
- Κωστάκης, Μάριος. “Τουρισμός—Πολιτισμός. Η διεθνής εμπειρία” Εισήγηση στο Συνεδριο Πολιτιστικός Τουρισμός και Ανάπτυξη. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης(ΕΚΔΔΑ). Ινστιτούτο Επιμόρφωσης. ΕΣΠΑ 2007-13, πρόγραμμα για την ανάπτυξη. Υπουργείο εσωτερικών.
- Ladurie, Le Roy. *Montallou: Te Promised Land of Error*. Vintage Books, 1979
- Lefebvre, Henri. “Work and Leisure in Everyday Life.” *Critique of Everyday Life*. Verso, 2002
- Levi-Strauss, Claude. “Jean-Jacques Rousseau, Founder of the Sciences of Man”. *Structural Anthropology*. NY: Basic Books 1976
- Lofgren, O. “The Time Keepers”(ch.1). *Culture Builders: A Historical Anthropology of Middle Class Life*. Frykman, Jonas & Orvar Lofgren. Rutgers Univ.Press, 1987
- Λύτρας, Περικλής. *Δημόσιες Σχέσεις και Επικοινωνία στον Τουρισμό*. Αθήνα: Interbooks, 2008
- McRae, Leanne. “Rethinking Tourism: Edward Said and a Politics of Meeting and Movement.” *Tourist Studies*, 2003,3:235
- Μερακλής, Μ.Γ. *Η Οδύσσεια του Ομήρου*. Εκδ.Πατάκη, 1996
- Nash, D. *Anthro of Tourism*. Oxford: Pergamon, 1996.
- Nonini, Donald. “The local-food movement and the anthropology of global systems.” *American Ethnologist*, vol.40, no.2, pp. 267-275.
- Papatheodorou, A (ed) , 2007. *Managing Tourism Destinations*. Edward Elgar Publishing, 2006
- Reed, Ann. “Diaspora Tourism”. *A Companion to Diaspora and Transnationalism*, ed. by Ato Quayson & Girish Daswani. Wiley Blackwell, 2013
- Rousseau, Jean-Jacques. [*Discourse on the Origin of Inequality*.] *Πραγματεία περι της Καταγωγής και των θεμελίων της Ανισότητας*. Αθήνα: Σύγχρονη Εποχή, 1992
- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια. *Διασχίζοντας το Σώμα—Πολιτισμός, Ιστορία και Φύλο στην Ελλάδα* (2^η έκδοση). Εκδ.Οργανισμός Λιβάνη, 2008
- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια. *Η Τελευταία Λέξη* στις Ευρώπης τα Άκρα— Δι-Αίσθηση, Θάνατος, Γυναίκες. Πεδίο 2017
- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια. *ΑναΓνωρίζοντας το Καθημερινό*. Κεφάλαιο 4
- Σερεμετάκη, Κ-Νάντια. *Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία*. Κεφαλαίο 7, 23
- Seremetakis, C. Nadia: “In Search of the Barbarians: Borders in Pain.” Στο βιβλίο *Identities in Pain*, επιμ. J. Frykman, N. Seremetakis, S. Ewert. Σουηδία: Nordic Academic Press, 1998.
- Σερεμετάκη, Κ. Νάντια: *Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία*.
- Thompson, E.P. “Time, Work Discipline and Industrial Capitalism”. *Customs in Common*. Penguin, 1993
- Turner, Victor. “The Center Out There: Pilgrim’s Goal.” *History of Religions*. University Of Chicago Presss, 1973

--Valene Smith. *Hosts and Guests: The Anthro of Tourism*.
Oxford:Blackwell, 1989

--Wilson, Tamar Diana & Annelou Υπειj. *Tourism, Gender and Ethnicity. Latin American Perspectives*. SAGE,
39:5, 2012

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΟΛΛΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΩΝΗ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	4		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων (Μάθημα Επιλογής της Κατεύθυνσης Ιστορίας και Δ.Π.Α.)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>•</p> <p>Γνώσεις που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • να γνωρίζουν ειδικά θέματα Βυζαντινής Φιλολογίας μέσω φιλολογικού υλικού οργανωμένου σε αυτόνομους θεματικούς κύκλους και πλαισιωμένου από συμπληρωματικό υλικό προερχόμενο από περισσότερους του ενός κλάδους των Βυζαντινών Φιλολογικών Σπουδών. • να οριοθετούν με σαφήνεια τα χαρακτηριστικά των φιλολογικών κειμένων κάθε είδους • να συνδέουν τα κείμενα με το πνεύμα, τα χαρακτηριστικά και τις εκφάνσεις της ζωής του homo byzantinus <p>Ικανότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • να εμβαθύνουν στην μελέτη επιμέρους θεμάτων της Βυζαντινής Φιλολογίας • να συνειδητοποιήσουν ότι τα Βυζαντινά Φιλολογικά κείμενα αποτελούν πολύτιμη πηγή και για θέματα που άπτονται της Βυζαντινής Ιστορίας, της Βυζαντινής Τέχνης, Νομοθεσίας, Πολιτισμού, Θεσμών κλπ. • να συνδέσουν την Βυζαντινή Φιλολογία με την Αρχαία και την Νέα Ελληνική Φιλολογία και με τις άλλες Βυζαντινολογικές επιστήμες • να συνειδητοποιήσουν την πολυσημία των κειμένων και να γνωρίσουν τον πλουραλισμό της επιστήμης και τις διαφορετικές επιστημονικές οπτικές γωνίες <p>Δεξιότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • να εξοικειωθούν με τα φιλολογικά είδη της Βυζαντινής Φιλολογίας, τόσο με εκείνα που συνεχίζουν την αρχαία ελληνική παράδοση όσο και με τα νέα είδη.

<ul style="list-style-type: none"> • να εξοικειωθούν με την ακολουθούμενη επιστημονική μέθοδο
Γενικές Ικανότητες
<p>Γενικές ικανότητες που θα έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος:</p> <p>Το μάθημα αποσκοπεί στο να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος ΙΑΔΠΑ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με ειδικά θέματα της Βυζαντινής Φιλολογίας • Ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσω της χρήσης της επιστημονικής βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών • Επιστημονική ενημέρωση και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Δεξιότητες για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.) και της εκπαίδευσης (διδασκαλία σε σχολεία, συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα).

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.</p>		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1.Σύντομη επισκόπηση των Βυζαντινών Φιλολογικών ειδών (χαρακτηριστικά, εκπρόσωποι).	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
2.Η οικογένεια και ο Γάμος (αγιολογικά-νομικά-πατερικά κλπ. κείμενα)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
3.Επιβίωση αρχαίων μύθων σε αγιολογικά κείμενα. Στοιχεία λαϊκής λατρείας (αγιολογικά, ποιητικά κείμενα, στοιχεία τέχνης κλπ.)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
4.Οι καταστροφές των αρχαίων λατρευτικών χώρων (αγιολογία, υμνογραφία, νομοθεσία, αρχαιολογία, ιστορία κλπ.)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
5.Η βρώση και η πόση: τροφές, σκεύη κλπ.	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
6.Θέματα από το Βυζαντινό μυθιστόρημα (αποχωρισμός των ερωτευμένων-περιπέτειες και δοκιμασίες- επανένωσή τους. Εκφράσεις. Χρησμοί και όνειρα κλπ.)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
7.Η θεοφρούρητη Πόλις: πολιορκίες της Κωνσταντινούπολης (ιστοριογραφία, αγιολογία, ποίηση, ρητορική, τέχνη)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
8.Η Μεγάλη εβδομάδα (ποίηση, τέχνη, ομιλητική)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
9.Η Μεγάλη εβδομάδα (ποίηση, τέχνη, ομιλητική)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
10.Η ανάσταση του Ιησού (ποίηση, τέχνη, ομιλητική)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
11.Η ανάσταση του Ιησού (ποίηση, τέχνη, ομιλητική)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
12.Η ανάσταση του Ιησού (ποίηση, τέχνη, ομιλητική)	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/

13.Ανασκόπηση	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC289/
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Παραδόσεις στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (το σχετικό υλικό παρέχεται και στους φοιτητές για την μελέτη τους). Η Επικοινωνία με τους φοιτητές γίνεται με προσωπική επικοινωνία κατά τις ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές και με χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παραδόσεις στην τάξη	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	58,5 (13εβδ. x 3 ώρες x 1,5)
	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	98 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνικά</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (οι φοιτητές εξετάζονται σε διαφορετικές ομάδες θεμάτων: μετάφραση κειμένου, ερμηνευτικές ερωτήσεις επί κειμένων)</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν εξ αρχής την πλήρη περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των ανά εβδομάδα ενοτήτων, τον τρόπο αξιολόγησής τους, τα συγγράμματα και την ειδική βιβλιογραφία, έχουν δε στη διάθεσή τους σημειώσεις και λοιπό υλικό (ανάρτηση στο e-class)</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ο κόσμος του Βυζαντίου: Ιστορία και πολιτισμός

- G. Ostrogorsky, *Ιστορία του Βυζαντινού κράτους, I-III*, μτφρ. Ι. Παναγόπουλος, Αθήνα 1978
- C. Mango, *Βυζάντιο Η Αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, μτφρ. Δ. Τσουγκαράκης, Αθήνα 1988
- H.-G. Beck, *Η Βυζαντινή Χιλιετία*, μτφρ. Δ. Κούρτοβικ, Αθήνα 1990.
- C. Morisson, *Ο Βυζαντινός Κόσμος. Α. Η Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (330-641)*, μτφρ. Α. Καραστάθη, Αθήνα 2007.

- J.-Cl. Cheynet, *Ο Βυζαντινός κόσμος. Β. Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία (641-1204)*, μτφρ. Α. Καραστάθη, Αθήνα 2011.
- Αικ. Χριστοφιλοπούλου, *Βυζαντινή Ιστορία*, τ. Α' (324-610), Θεσσαλονίκη 1996, τ. Β' 1 (610-867), Θεσσαλονίκη 1998, τ. Β' 2 (867-1081), Θεσσαλονίκη 1997, τ. Γ' 1, (1081-1204), Αθήνα 2001.
- A.P. Kazdan, A. Wharton-Epstein, *Αλλαγές στον Βυζαντινό Πολιτισμό κατά τον 11ο και 12ο αιώνα*, Αθήνα 1997.
- A. Kazhdan (ed.), *The Oxford Dictionary of Byzantium*, I-III, Οξφόρδη 1991.

Βυζαντινή Λογοτεχνία

- K. Krumbacher, *Ιστορία της Βυζαντινής Λογοτεχνίας*, μτφρ. Γ. Σωτηριάδου, I-III, Αθήνα 1897-1900 (ανατύπωση, Αθήνα)
- H. Hunger, *Βυζαντινή Λογοτεχνία. Η λόγια κοσμική γραμματεία των Βυζαντινών*, I-III, Αθήνα 1987-1994
- H. G. Beck, *Ιστορία της βυζαντινής δημόδους λογοτεχνίας*, μτφρ. N. Eideneier, Αθήνα 1988
- H. G. Beck, *Kirche und theologische Literatur im byzantinischen Reich*, Μόναχο 1959.
- A. Kazhdan (in collab. with L. Sherry & Ch. Angelidi), *A History of Byzantine Literature (650–850)*, Αθήνα 1999.
- A. Kazhdan, *A History of Byzantine Literature (850–1000)*, edited by Ch. Angelidi, Αθήνα. 2006.
- J. O. Rosenqvist, *Η Βυζαντινή Λογοτεχνία από τον 6ο αιώνα ως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης*, μτφρ. Ι. Βάσσης, Αθήνα 2008
- Α. Καρπόζηλος, *Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι*. τ. Α' (4ος-7ος αι.), Αθήνα 1997, τ. Β' (8ος-10ος αι.), Αθήνα 2002, τ. Γ' (11ος-12ος αι.), Αθήνα 2009

Επιστημονικά περιοδικά:

- *Analecta Bollandiana, Revue critique d' hagiographie*
- *Revue des Études Byzantines*
- *Rivista di Studi Bizantini e Neoellenici*
- *Byzantion, Revue Internationale des Études Byzantines*
- *Byzantinische Zeitschrift*
- *Bolletino della Badia Greca di Grottaferrata, Grottaferrata*
- *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών*
- *Orientalia Christiana Periodica*

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΙΑΝΘΗ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-11_14 = 12ΕΑ-16_14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Ευρωπαϊκής Τέχνης και του Πολιτισμού: Μεσαίωνα, Αναγέννηση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις θεωρίας, σεμιναριακές διαλέξεις εμπέδωσης στην τάξη	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC220/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Ειδικότερα, οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να έχουν μια ολοκληρωμένη εποπτεία δύο περιόδων που συντέλεσαν αποφασιστικά στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού. • να αναγνωρίζουν τα στιλιστικά χαρακτηριστικά συγκεκριμένων καλλιτεχνικών κέντρων και μεγάλων δημιουργών • να διαθέτουν τα γνωσιολογικά εργαλεία που τους επιτρέπουν να κάνουν φορμαλιστική και εικονογραφική ανάλυση έργων τέχνης • να διακρίνουν τις επιδράσεις από την αρχαιότητα, ελληνική και ρωμαϊκή, όπως και από το Βυζάντιο • να αντιλαμβάνονται τα έργα τέχνης ως εικαστικά τεκμήρια του πολιτιστικού τους περιβάλλοντος • να ανατρέχουν στις λογοτεχνικές πηγές προκειμένου να ερμηνεύσουν προβλήματα εικονογραφίας • να πραγματεύονται εικαστικά θέματα και να κάνουν παρουσιάσεις με κριτική προσέγγιση των πρωτογενών πηγών και της δευτερογενούς βιβλιογραφίας • να διατυπώνουν τεκμηριωμένες απόψεις για θεωρητικά ζητήματα τέχνης • να έχουν μια εικόνα για τις δυνατότητες επαγγελματικής απασχόλησης ενός ιστορικού τέχνης • να συμμετέχουν σε διεπιστημονικά project, σε διάλογο με εκπροσώπους άλλων επιστημών

Γενικές Ικανότητες

Το σεμινάριο αποσκοπεί οι φοιτητές να αποκτήσουν:

- πολύπλευρες ικανότητες αναζήτησης, ανάλυσης και διασύνδεσης πληροφοριών μέσα από τη χρήση διεθνούς βιβλιογραφίας προσβάσιμης μέσω ψηφιακών βάσεων δεδομένων και νέων τεχνολογιών
- ικανότητα διαχείρισης ψηφιακών εργαλείων έρευνας (Digital Scholarship)
- πρόσβαση σε επικαιροποιημένες πληροφορίες που επιτρέπουν την προσαρμογή της έρευνάς του στα πιο πρόσφατα δεδομένα (2016)
- κριτική και συνδυαστική σκέψη
- δεξιότητες για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας, της παιδείας και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών
- επιστημονικές δεξιότητες που προάγουν τις επαγγελματικές του προοπτικές
- κοινωνική και επαγγελματική ευαισθησία για τα πολιτιστικά αγαθά

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Επιδίωξη του μαθήματος αυτού είναι να αναδείξει τις ιστορικές (και ιστοριογραφικές) συνιστώσες των κυρίαρχων καλλιτεχνικών τάσεων από τον ύστερο Μεσαίωνα ως την Ωριμη Αναγέννηση και το Μανιερισμό.

Η ανάλυση της ύλης γίνεται ακολουθώντας κυρίως την ιστορική αλληλουχία, ώστε οι φοιτητές να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις που συντελούνται στις τέχνες από τον 11ο ως τον 16ο αιώνα. Επιπλέον, παράλληλες αφηγήσεις επιτρέπουν τη συγκριτική προσέγγιση της παραγωγής σημαντικών καλλιτεχνικών κέντρων της Ευρώπης. Αναλύονται εκφάνσεις της τέχνης, όπως εκφράστηκαν στην ιταλική χερσόνησο, στη Φλάνδρα και στην εδαφική επικράτεια της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους, ενώ παράλληλα γίνονται αναφορές στις ανταλλαγές ανάμεσα στην τέχνη της Βόρειας και της Νότιας Ευρώπης.

Μέσα από τη φορμαλιστική προσέγγιση, όπως και την εικονογραφική – εικονολογική ανάλυση, επιδιώκεται μια σε βάθος κατανόηση αντιπροσωπευτικών έργων ζωγραφικής, γλυπτικής και αρχιτεκτονικής, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τη λειτουργία και το ρόλο τους εντός του ευρύτερου κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιβάλλοντός τους.

Επισημαίνονται, επίσης, οι αλλαγές του status των καλλιτεχνών, οι οποίοι από ανώνυμοι συχνά τεχνίτες το Μεσαίωνα φτάνουν το 16ο αι. να απολαμβάνουν διεθνή αναγνώριση και καταξίωση, όπως συνέβη με τον Μιχαήλ Άγγελο και τον Τισιανό. Υπογραμμίζεται, εξάλλου, η σημαντική επιρροή των παραγγελιοδοτών στην επιλογή του θέματος και του περιεχομένου των έργων τέχνης. Έμφαση δίνεται, επιπλέον, στις πραγματείες λογίων, ζωγράφων και γλυπτών της περιόδου (από τον Cennini και τον Alberti ως τον Cellini και τον Vasari) που πραγματεύονται θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα τέχνης.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1.Ρομανική τέχνη		
2.Γοτθική τέχνη		
3.Οι καλλιτεχνικές εξελίξεις στην Ιταλία το 13ο και το 14ο αι.		
4.Η Άνοιξη της Αναγέννησης: Γλυπτική και Αρχιτεκτονική στη Φλωρεντία		
5.Η ζωγραφική το 15ο αι. στη Φλωρεντία		
6.Πρώιμη φλαμανδική τέχνη		
7.Μεταρρύθμιση και εικαστικές τέχνες στην επικράτεια της Αγ. Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού έθνους		
8.Καλλιτεχνικές εξελίξεις στις ιταλικές αυλές του Ουρμπίνο, της Φερράρα, της Μάντοα		
9.Οι απαρχές της Ωριμης Αναγέννησης		
10.Η Ωριμη Αναγέννηση στη Ρώμη		

11.Ο κόσμος του Μικελάντζελο		
12.Η τέχνη της Γαλινοτάτης Δημοκρατίας της Βενετίας		
13.Γενική ανασκόπηση		

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Παραδόσεις θεωρίας, ανάπτυξη μελετών περίπτωσης στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη. Οι διαλέξεις συνοδεύονται από πλούσιο οπτικό υλικό (PPSX), το οποίο τίθεται στη διάθεση των φοιτητών για διευκόλυνση της μελέτης τους. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. Η επικοινωνία με τους σπουδαστές για θέματα του μαθήματος γίνεται τόσο διαζώσης (μετά την ολοκλήρωση της διάλεξης, ώρες υποδοχής) όσο και ηλεκτρονικά (email – skype). Οι φοιτητές καθοδηγούνται να χρησιμοποιούν εργαλεία που έχουν στη διάθεσή τους (Digital tools), δηλ. τις βάσεις δεδομένων και προτρέπονται να αξιοποιούν τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχουν ερευνητικά κέντρα και βιβλιοθήκες (Digital Scholarship) για τη διεξαγωγή έρευνας.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 (13x3)
	Μικρές ατομικής εργασίες εξάσκησης	9 (2x3x1,5)
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	52 (13x4)
	Συνολικός φόρτος	100 (25 ώρες/ects)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του σεμιναρίου, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με βάση:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Συμμετοχή στο σεμινάριο – 5 % 2. Ενδιάμεσες μικρές εργασίες: οι φοιτητές καλούνται να συντάξουν περιλήψεις επιχειρηματολογίας άρθρων σχετικών με τα θέματα των διαλέξεων – 10% 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**Βιβλιογραφία μαθήματος:**

- Σμιθ 2005: Τζέφρι Σμιθ, *Η Αναγέννηση στη Βόρεια Ευρώπη*, Ιωάννα Βετσοπούλου (μτφρ.), Αθήνα 2005.
- Χαραλαμπίδης 2014: Άλκης Χαραλαμπίδης, *Η Ιταλική Αναγέννηση: Αρχιτεκτονική, Γλυπτική, Ζωγραφική*, Θεσσαλονίκη 2014.
- Kleiner 2014: Fred Kleiner, *Gardner's Art Through the Ages: A Concise Western History*, Βοστώνη 2014, σελ. 172-218.
- Paoletti & Radke 2005: John Paoletti, Gary Radke, *Art in Renaissance Italy*, Λονδίνο 2005.
- Turner 2011: Richard Turner, *Η Αναγέννηση στη Φλωρεντία: Η γένεση μιας νέας τέχνης*, Μιχάλης Λυχούνας (μτφρ.), Θεσσαλονίκη 2011.
- Watkin 2009: David Watkin, *Ιστορία της Δυτικής Αρχιτεκτονικής*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2009: σελ. 122-141, 145-169, 199-206
- Woods 2012: Kim Woods (επ.), *Art & Visual Culture, 1100-1600: Medieval to Renaissance*, Λονδίνο 2012.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Φλωρεντία 2002: Cristina Acidini Luchinat (επ.), *The Medici, Michelangelo and the Art of Late Renaissance Florence*, κατάλογος έκθεσης Φλωρεντία (Palazzo Strozzi) / Chicago (The Art Institute of Chicago) / Detroit (The Detroit Institute of Arts), New Haven 2002.
- Baxandall 1988: Michael Baxandall, *Painting and Experience in Fifteenth-Century Italy: a Primer in the Social History of Pictorial Style*, Οξφόρδη / Νέα Υόρκη 1988.
- Berlozerskaya 2002: Marina Berlozerskaya, "Introduction" και "Through Fifteenth-Century Eyes" στο *Rethinking the Renaissance: Burgundian Art Across Europe*, Cambridge, 2002. σελ. 1-75.
- Bleeke 2012: Marian Bleeke, "Romanesque", *Studies in Iconography*, Special Issue Medieval Art History Today - Critical Terms 33 (2012), σελ. 257-267.
- Blunt 1978: Anthony Blunt, *Artistic Theory in Italy, 1450-1600*, Οξφόρδη / Νέα Υόρκη 1978.
- Campbell & Cole 2012: Stephen Campbell, Michael Cole, *A New History of Italian Renaissance Art*, Λονδίνο 2012.
- Christiansen 2008: Keith Christiansen, *Duccio and the Origins of Western Painting*, Νέα Υόρκη 2008.
- Hall 1999: Marcia Hall, *After Raphael: Painting in Central Italy in the Sixteenth Century*, Cambridge 1999.
- Hall 2005: Marcia Hall (επ.), *The Cambridge Companion to Raphael*, Cambridge / Νέα Υόρκη, 2005.
- Hart & Wilkins 2003: Frederick Hartt, David Wilkins, *History of Italian Renaissance Art: Painting, Sculpture, Architecture*, Νέα Υόρκη 2003.
- Mâle 1977: Emile Mâle, *Religious Art from the Twelfth to the Eighteenth Century*, New Jersey / Oxford, 1977.
- Nash 2008: Susie Nash, *Northern Renaissance Art*, Οξφόρδη 2008.
- Panofsky 1971: Erwin Panofsky, *Early Netherlandish Painting: its Origins and Character*, Νέα Υόρκη 1971.
- Panofsky 2005: Erwin Panofsky, *The Life and Art of Albrecht Dürer, With a New Introduction by Jeffrey Chipps Smith*, Princeton 2005.
- Reeve 2012: Matthew Reeve, "Gothic", *Studies in Iconography*, Special Issue Medieval Art History Today - Critical Terms 33 (2012), σελ. 233-246.
- Rosenberg 2010: Charles Rosenberg, *The Court Cities of Northern Italy: Milan, Parma, Piacenza, Mantua, Ferrara, Bologna, Urbino, Pesaro, and Rimini*, Cambridge / Νέα Υόρκη 2010.
- Toman 2007: Rolf Toman (επ.), *Gothic: Architecture, Sculpture, Painting*, Κολωνία 2007.
- Toman 2007b: Rolf Toman (επ.), *Romanesque: Architecture, Sculpture, Painting*, Κολωνία 2007.

Wijsman 2010: Hanno Wijsman, “Northern Renaissance? Burgundy and Netherlandish Art in Fifteenth-Century Europe” στο *Renaissance? Perceptions of Continuity and Discontinuity in Europe, c.1300- c.1550*, Alexander Lee et al. (επ.), Leiden 2010, σελ. 269-288.

Vasari - De Vere 1996: Giorgio Vasari, *Lives of the Painters, Sculptors and Architects*, Gaston du C. De Vere (επ.), 2 τ., Νέα Υόρκη 1996.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΑΡΑΝΤΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-12 = 12ΕΑ-10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινός Πολιτισμός ΙΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Το μάθημα διδάσκεται με διαλέξεις	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Το μάθημα είναι μάθημα της ειδίκευσης Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και της ειδίκευσης Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία. Βυζαντινός Πολιτισμός Ι.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC149/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Στο μάθημα διδάσκονται θέματα σχετικά με τον βυζαντινό μοναχισμό σε σχέση με τη βυζαντινή κοινωνία και το βυζαντινό κράτος. Οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις πάνω στην εμφάνιση και εδραίωση του μοναχισμού ως πνευματικού και κοινωνικού κινήματος κατά την πρωτοβυζαντινή εποχή και μελετούν την εξέλιξή του στην μέση και ύστερη βυζαντινή εποχή. Η μελέτη του θεσμού από κοινωνική και πολιτική σκοπιά προσφέρει στους φοιτητές ιστορικές γνώσεις για το μεσαιωνικό Βυζάντιο και ασκεί την κριτική τους σκέψη στην αναζήτηση αιτίων και αποτελεσμάτων κοινωνικών και θεσμικών φαινομένων σε μια εξελικτική πορεία.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια έχει</p>

- γνώσεις πάνω στη δημιουργία και εξέλιξη του θεσμού του μοναχισμού και της μετάβασης και διαμόρφωσής του από τον αρχαίο κόσμο στο μεσαιωνικό Βυζάντιο
- κριτική σκέψη στην αξιολόγηση πνευματικών και θεσμικών φαινομένων
- συνθετική ικανότητα, καθώς συνδυάζονται πνευματικά, θεσμικά, κοινωνικά και πολιτικά φαινόμενα
- άμεση επαφή με τις γραπτές πηγές σχετικά με το θέμα, καθώς μελετώνται και αναλύονται στην τάξη πρωτότυπα βυζαντινά κείμενα που βρίσκονται αναρτημένα στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του μαθήματος (eclass).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και εναισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αυτόνομη εργασία
- Απόκτηση ιστορικής γνώσης
- Απόκτηση κριτικής σκέψης
- Εξοικείωση με πρωτογενείς πηγές

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή. Η εμφάνιση του χριστιανισμού και η αναγνώρισή του. Άγιος Αντώνιος. Τα πρώτα μοναστήρια.

Κείμενα: Α) Ο Άγιος Αντώνιος, ιδρυτής του μοναχικού κινήματος αποφασίζει να μονάσει και ο αγώνας του εναντίον των κοσμικών προκλήσεων (Μέγας Αθανάσιος, Βίος του Αγίου Αντωνίου: G.J.M. Bartelink, *Athanase d'Alexandrie, Vie d'Antoine, Sources chrétiennes* 400, Παρίσι 2004, κεφ. 3-5124-376)

Β) Το ιδεώδες της άσκησης: Μέγας Βασίλειος, επιστολή 2, Y. Courtonne, Saint Basile. *Lettres*, Παρίσι τόμος 1, 1957.

2. Τύποι μοναστηριών (Παχώμιος, Μέγας Βασίλειος).

Κείμενο: Συμβουλές του Μεγάλου Αθανασίου προς τους μοναχούς (Μέγας Αθανάσιος, *Διατύπωσης τῶν ἐν ἡσυχία θελώντων διάγειν*: J.-P. Migne, *Ἑλληνικὴ Πατρολογία* 28, στήλ. 845).

3. Τα μεγάλα μοναστηριακά κέντρα στην Ανατολή.

Κείμενο: Ερμηνεία του ενδύματος των ασκητών της Αιγύπτου: Ευάγριος ο Ποντικός, Λόγος Πρακτικός, A. Guillaumont & C. Guillaumont, *Évagre le Pontique. Traité pratique ou le moine*, τόμ. 2, *Sources chrétiennes* 171, Παρίσι.

4. Ίδρυση μοναστηριών στην Κωνσταντινούπολη. Ιστορικά και κοινωνικά θέματα.

5. Ακραίες μορφές άσκησης.
Κείμενα: **A)** Θεοδώρητος Κύρρου, *Φιλόθεος Ιστορία*, έκδ. P. Canivet – A. Leroy-Molinghen, I, Παρίσι 1977, I, 2, 162.
B) Ευάγγριος Σχολαστικός (535-τέλη του 6^{ου} αι.), *Εκκλησιαστική Ιστορία*, έκδ. J. Bidez-L. Parmentier, *The Ecclesiastical History of Evagrius*, I, 21.
Γ) Η εικόνα ενός ερημίτη Παλλάδιος, *Λαυσαϊκή Ιστορία*: G.J.M. Bartelink, *Palladio. La storia Lausiaca*, Βερόνα 1974.
 Συλλογές μοναστικών αφηγήσεων.
Κείμενο: Παλλάδιος, *Λαυσαϊκή Ιστορία*: G.J.M. Bartelink, *Palladio. La storia Lausiaca*, Βερόνα 1974, κεφ. 32, 1, 8, 11, 12
6. Μοναχισμός και κοινωνικά θέματα.
Κείμενο: Η ρωμαία αριστοκράτισα Μελανία ασπάζεται τον μοναχισμό: *Βίος της Αγίας Μελανίας*: D. Gorce, *Vie de Sainte Mélanie. Texte grec, introduction et notes*, Παρίσι 1962 (Sources chrétiennes 90), κεφ. 23, 26.
 Ο άγιος σαλός.
Κείμενο: Μια ακραία μορφή άσκησης: ο άγιος σαλός: *Βίος Αγίου Συμεών Σαλού*, εκδ. A. J. Festugière και L. Rydén, *Léontios de Néapolis, Vie de Syméon le Fou et Vie de Jean de Chypre*, Paris 1974, κεφ. 79-81, 84, 96-97.
7. Ο γυναικείος μοναχισμός.
Κείμενο: Η μεταμφίεση της αγίας σε άνδρα: Βίος και πολιτεία της οσίας και αγίας Ματρώνης, έκδ. *Acta Actorum*, Νοέμβριος III (1910), 790-813.
8. Εικονομαχία.
Κείμενο: Διωγμοί των εικονοφίλων μοναχών: C. de Boor, *Theophanis chronographia*, Λειψία 1883 (ανατύπωση Hildesheim 1963), σελ. 445.
 Θεόδωρος Στουδίτης
Κείμενα: **A)** Μια εικόνα του μοναχικού βίου Διαθήκη Θεοδώρου Στουδίτη: J.-P. Migne, *Ελληνική Πατρολογία* 99, στ. 1816 κεξ.
B) Η οργάνωση της μονής και τα καθήκοντα και οι ποινές των μοναχών Θεοδώρου Στουδίτου, *Επιτίμια*, *Ελληνική Πατρολογία* 99, στ. 1740.
9. Η πολιτική των Μακεδόνων για την μοναστηριακή περιουσία
Κείμενο: Νεαρά Νικηφόρου Φωκά του έτους 964: I. & Π. Ζέπος, *Jus Greco-romanum*, τόμος I, Άθηναι 1931, σελ. 249-252.
10. Τα μοναστήρια του Άθω.
Κείμενα:
A) Αυτοκρατορική δωρεά στη Μονή της Λαύρας:
 Χρυσόβουλλο του αυτοκράτορα Νικηφόρου Φωκά στη μονή Αγ. Λαύρας του έτους 964, A. Guillou, P. Lemerle, D. Papachryssanthou, and N. Svoronos, *Actes de Lavra. Première partie. Des origines à 1204, Archives de l'Athos V*, Paris 1970, αρ. 5.
B) Χρυσόβουλλο των αυτοκρατόρων Βασιλείου Β΄ και Κωνσταντίνου Η΄ στη Μονή Λαύρας, A. Guillou, P. Lemerle, D. Papachryssanthou, and N. Svoronos, *Actes de Lavra. Première partie. Des origines à 1204, Archives de l'Athos V*, Paris 1970, αρ. 7.
11. Προνόμια μοναστηριών:
Κείμενα:
A) Προνόμια της Μονής της Λαύρας: Χρυσόβουλλο του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Ι΄ Δούκα υπέρ της Μονής της Λαύρας του έτους 1060, αρ. 33.
B) Χρυσόβουλλο του αυτοκράτορα Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγου υπέρ της μονής του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου της Πάτμου (1259) σχετικά με την περιουσία της μονής: E. Βρανούση, *Βυζαντινά έγγραφα τής μονής Πάτμου Α΄* -

<p>Αυτοκρατορικά, τόμ. 1. Αθήνα, Έθνικόν Ίδρυμα Έρευνών, 1980, αρ. 14 (σελ. 127-129).</p> <p>12. Η χαριστική δωρεά. Κείμενο: Η κριτική του πατριάρχη Αντιοχείας Ιωάννη Οξείτη (11^{ος}-12^{ος} αι.) στο θεσμό της «χαριστικής δωρεάς» και του «χαριστικαρίου»: T. Creazzo, <i>Joannis Oxeytae oratio de monasteriis laicis non tradendis</i>, Spoleto, Centro italiano di studi sull'alto medioevo, 2004, 61-83.</p> <p>13. Τα μοναστήρια στην ύστερη βυζαντινή περίοδο. Άρθρα Τ. Κιουσοπούλου, αναρτημένο στο eclass του μαθήματος. Κείμενο: Η κριτική του Ευσταθίου Θεσσαλονίκης στις καταχρήσεις μοναχών. Ευστάθιος Θεσσαλονίκης, Έπίσκεψις βίου μοναχικοῦ ἐπὶ διορθώσει τῶν περι αὐτόν: K. Metzler, <i>Eustathii Thessalonicensis De emendanda vita monachica</i> [<i>Corpus Fontium Historiae Byzantinae. Series Berolinensis</i> 45], Βερολίνο, Νέα Υόρκη 2006.</p>

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο στην τάξη.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Στη διδασκαλία γίνεται χρήση power point. Επίσης γίνεται χρήση της ιστοσελίδας του μαθήματος, όπου έχουν αναρτηθεί βυζαντινά κείμενα σε θέματα που αναπτύσσονται στο μάθημα, καθώς και συμπληρωματική βιβλιογραφία.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις της διδάσκουσας με υποστήριξη από διαφάνειες πάνω σε θέματα που άπτονται της αρχαιολογίας.</p>	<p>26 (13 εβδ. x 2 ώρες)</p>
	<p>Σεμινάριο: διαβάζονται, μεταφράζονται και αναλύονται πρωτότυπα βυζαντινά κείμενα σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στις διαλέξεις.</p>	<p>13 (13 εβδ. x 1 ώρα)</p>
	<p>Ατομική μελέτη και συγγραφή εργασίας</p>	<p>59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Συνολικός φόρτος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>98</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία,</i></p>	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με γραπτή εξέταση και τα κριτήρια αναρτώνται κάθε έτος στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του μαθήματος.</p>	

Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εγχειρίδιο: C. Mango, *Βυζάντιο. Η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, μετάφρ. Δ. Τσουγκαράκης, έκδ. ΜΙΕΤ (κεφ. 5, 7, 12).

Συμπληρωματική βιβλιογραφία:

- Ph. Ariès & G. Duby, *Ιστορία της ιδιωτικής ζωής. Από τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία στο τέλος της πρώτης χιλιετίας μ.Χ.*, μετφρ. Β. Πατσογιάννης, εκδ. Κέδρος 2010, κεφ. «Ο μοναχισμός» (σελ. 267-277).
- A. Guillou, *Ο βυζαντινός πολιτισμός*, μετφρ. P. Odorico & Σ. Τσοχανταρίδου, *Ελληνικά Γράμματα*, Αθήνα 1996, κεφ. «Μοναχισμός», σελ. 266-277.
- G. Walter, *Η καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο*, μετφρ. Κ. Παναγιώτου, εκδ. Παπαδήμας, Αθήνα 2007, 105-132.
- Ε. Σαράντη, «Ο χώρος στη βυζαντινή σκέψη», στο *Η Αρχιτεκτονική ως Εικόνα: Πρόσληψη και Αναπαράσταση της Αρχιτεκτονικής στη Βυζαντινή Τέχνη, Κατάλογος Έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης, 6 Νοεμβρίου 2009-31 Ιανουαρίου 2010, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη*, επιμ. Ε. Χατζητρύφωνος, Σ. Κύρϊε, Θεσσαλονίκη 2009, 1-35 (ενότητα: ο χώρος της εκκλησίας, ο χώρος του Παραδείσου) (eclass).
- Αικ. Χριστοφιλοπούλου, *Βυζαντινή Ιστορία, Β2: 867-1081*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1997, σελ. 432-438 (eclass).
- Τ. Κιουσοπούλου, «Η παρουσία των μοναστηριών μέσα στις πόλεις κατά τους παλαιολόγειους χρόνους», *Χρήμα και αγορά στην εποχή των Παλιολόγων*, Αθήνα 2003, σελ. 273-282 (eclass).
- Τ. Κιουσοπούλου, «Η γεωγραφία των βυζαντινών μοναστηριών. Παρατηρήσεις για μια τυπολογία», *Ψηφίδες. Μελέτες Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Τέχνης στη Μνήμη της Στέλλας Παπαδάκη-Oekland*, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, σελ. 95-106 (eclass).

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΣΑΡΑΝΤΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-23	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Βυζαντινής Ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Το μάθημα διδάσκεται με διαλέξεις και με παρουσίαση εργασιών των φοιτητών οι οποίες συζητούνται στην τάξη.	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Το μάθημα είναι μάθημα επιλογής της ειδίκευσης Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία. Βυζαντινός Πολιτισμός Ι. Οικονομική και Νομισματική Ιστορία του Βυζαντίου. Βυζαντινή Ιστορία: Σχέσεις Βυζαντίου με άλλους λαούς		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC150/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στο μάθημα εξετάζονται συγκεκριμένα θέματα της βυζαντινής ιστορίας απ' ευθείας από τις πρωτογενείς πηγές. Οι πηγές μεταφράζονται και αναλύονται με βάση τη βιβλιογραφία. Οι φοιτητές/τριες συμβάλλουν ενεργά στο σεμινάριο με την εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών πάνω σε θέματα που ορίζονται από την αρχή του σεμιναρίου.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια έχει</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνώσεις πάνω σε συγκεκριμένα ιστορικά θέματα της πρωτοβυζαντινής περιόδου και της περιόδου μετάβασης στο μεσαιωνικό Βυζάντιο • κριτική σκέψη στην αξιολόγηση των πηγών σε σχέση με τα ιστορικά,

<p>κοινωνικά και θεσμικά θέματα της υπό εξέταση εποχής</p> <ul style="list-style-type: none"> • συνθετική ικανότητα, καθώς απαιτείται η εκπόνηση εργασίας συνδυάζοντας διαφορετικές πηγές και απόψεις της βιβλιογραφίας • άσκηση στην παραγωγή πρωτογενούς έρευνας που είναι αποτέλεσμα της άμεσης επαφής με τις γραπτές πηγές, καθώς μελετώνται και αναλύονται πρωτότυπα βυζαντινά κείμενα. 																		
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i></p> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td> <td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td> </tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td> <td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td> </tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td> <td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td> </tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td> <td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td> </tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td> <td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td> <td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td> <td><i>.....</i></td> </tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td> <td><i>Άλλες...</i></td> </tr> <tr> <td></td> <td><i>.....</i></td> </tr> </table>	<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																	
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																	
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																	
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																	
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																	
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																	
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																	
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																	
	<i>.....</i>																	
<ul style="list-style-type: none"> • Αυτόνομη εργασία • Απόκτηση ιστορικής γνώσης • Κριτική σκέψη • Συνθετική εργασία από πρωτογενείς πηγές 																		

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα στηρίζεται στα βυζαντινά κείμενα τα οποία είναι συγκεντρωμένα από τον Απ. Καρπόζηλο στο βιβλίο του <i>Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι</i>, Α' (4^{ος} – 7^{ος} αι.). Τα κείμενα μεταφράζονται, αναπτύσσεται ο βίος και το έργο κάθε ιστορικού ή χρονογράφου από το έργο του οποίου έχουν αντληθεί τα κείμενα, αναλύονται ως προς το ιστορικό τους περιεχόμενο και την αξιοπιστία τους για την ανεύρεση της ιστορικής αλήθειας.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι αρχές της χριστιανικής ιστοριογραφίας: η Ιστορία της Σωτηρίας, πηγές, πρόδρομοι της Χριστιανικής Ιστοριογραφίας 2. Ευσέβιος Καισαρείας 3. Η Εκκλησιαστική Ιστοριογραφία μετά τον Ευσέβιο: Φιλοστόργιος 4. Σωκράτης Σχολαστικός 5. Σωζομενός 6. Θεοδώρητος Κύρου 7. Η Εκκλησιαστική Ιστοριογραφία του 6^{ου} και 7^{ου} αιώνα. Ευάγριος Σχολαστικός. 8. Η Ελληνική Ιστοριογραφία στην πρώιμη βυζαντινή περίοδο (4^{ος} – 7^{ος} αι.). 9. Ζώσιμος 10. Οι κλασικίζοντες ιστορικοί του 6^{ου} αι του 7^{ου} αιώνα. 11. Προκόπιος 12. Αγαθίας 13. Η Χρονογραφία στην πρώιμη βυζαντινή περίοδο. Ιωάννης Μαλάλας. <p>Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν θέματα για εργασία και τα αναπτύσσουν στην τάξη.</p>

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο στην τάξη, παρουσίαση εργασιών στην τάξη και συζήτηση πάνω στα εξεταζόμενα ιστορικά κείμενα.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Στη διδασκαλία γίνεται χρήση συμπληρωματικής βιβλιογραφίας από το διαδίκτυο ή από την ιστοσελίδα του μαθήματος.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις της διδάσκουσας με υποστήριξη από διαφάνειες πάνω σε θέματα που άπτονται της αρχαιολογίας.</p>	<p>26 (13 εβδ. x 2 ώρες)</p>
	<p>Σεμινάριο: διαβάζονται, μεταφράζονται και αναλύονται πρωτότυπα βυζαντινά κείμενα σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στις διαλέξεις.</p>	<p>13 (13 εβδ. x 1 ώρα)</p>
	<p>Ατομική μελέτη και συγγραφή εργασίας</p>	<p>59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Συνολικός φόρτος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>98</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με την παράδοση της εργασίας τους και σε συνδυασμό με την ενεργή συμμετοχή τους στο μάθημα. Τα κριτήρια αξιολόγησης ανευρίσκονται στην ιστοσελίδα του μαθήματος.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p><i>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</i> Συνιστώμενο εγχειρίδιο: Απ. Καρπόζηλος, <i>Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι</i>, Α' (4^{ος} – 7^{ος} αι.), εκδ. Κανάκη, Αθήνα. Συμπληρωματική βασική βιβλιογραφία: τα εγχειρίδια βυζαντινής ιστορίας του G. Ostrogorsky, Δ. Ζακυθηνού, Ι. Καραγιαννόπουλου, Αικ. Χριστοφιλοπούλου. Συμπληρωματική βιβλιογραφία δίνεται για κάθε θέμα που εξετάζεται.</p>
--

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΟΛΛΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΩΝΗ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-24	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Φιλολογία: Ιστορικοί της Άλωσης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	4		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων (Μάθημα Επιλογής της Κατεύθυνσης Ιστορίας και Δ.Π.Α.)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Γνώσεις που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • να γνωρίζουν τις συνθήκες που οδήγησαν στην άλωση της Κων/λης • να οριοθετούν με σαφήνεια τα χαρακτηριστικά των ιστοριογραφικών κειμένων της περιόδου και να τα συνδέουν με τον συγγραφέα και την ζωή του • να συνδέουν τα κείμενα με το πνεύμα, τις ζυμώσεις και τα χαρακτηριστικά και τις της εποχής <p>Ικανότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • θα εμβαθύνουν στην μελέτη των ιστορικών της άλωσης • να εμβαθύνουν οι φοιτητές στην μελέτη των συνθηκών που οδήγησαν στην άλωση της Κων/λης • θα συνειδητοποιήσουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα των κειμένων καθενός από τους ιστορικούς της περιόδου • θα συνδέσουν τα γεγονότα της άλωσης της Κων/λης με όσα διαδραματίζονται στην ελληνική χερσόνησο και ιδιαίτερα στην Πελοπόννησο • θα συνειδητοποιήσουν την εμφάνιση της (νέο-)ελληνικής συνείδησης στα ιστοριογραφικά κείμενα της περιόδου • θα εξοικειωθούν με την οπτική γωνία των ιστοριογραφικών κειμένων <p>Δεξιότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • θα εξοικειωθούν με τα φιλολογικά είδη της Βυζαντινής Φιλολογίας που αναφέρονται στην άλωση της Πόλης

<ul style="list-style-type: none"> • θα εξοικειωθούν με την ακολουθούμενη επιστημονική μέθοδο
Γενικές Ικανότητες
<p>Γενικές ικανότητες που θα έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος:</p> <p>Το μάθημα αποσκοπεί στο να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος ΙΑΔΠΑ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με το συγκεκριμένο ειδικό θέμα της Βυζαντινής Φιλολογίας • Ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσω της χρήσης της επιστημονικής βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών • Επιστημονική ενημέρωση και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Δεξιότητες για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.) και της εκπαίδευσης (διδασκαλία σε σχολεία, συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα).

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.</p>		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Σύντομη επισκόπηση της Βυζαντινής Ιστοριογραφίας (κλασικίζουσα ιστοριογραφία, εκκλησιαστική ιστοριογραφία, χρονογραφία: εξέλιξη, χαρακτηριστικά, εκπρόσωποι).	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
2. Το ιστορικό περίγραμμα της περιόδου 1204-1453	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
3. Το ιστορικό περίγραμμα της περιόδου 1204-1453	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
4. Σίλβεστρος Συρόπουλος	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
5. Λαόνικος Χαλκοκονδύλης	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
6. Δούκας	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
7. Δούκας	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
8. (Σ)φραντζής	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
9. (Σ)φραντζής	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
10. Κριτόβουλος	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
11. Κριτόβουλος	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
12. Γεώργιος Σχολάριος	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
13. Οι «άλλοι»: Nicolo Barbaro, Nestor Iskander, Λεονάρδος ο Χίος, χρονικό του κώδικα Βαρβερινού. Ανασκόπηση	Βλ. παρακάτω	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC290/
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Παραδόσεις στην τάξη</p>
---	-----------------------------

<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (το σχετικό υλικό παρέχεται και στους φοιτητές για την μελέτη τους). Η Επικοινωνία με τους φοιτητές γίνεται με προσωπική επικοινωνία κατά τις ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές και με χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου</p>									
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="695 360 1027 409"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1040 351 1361 409"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="695 418 1027 448">Παραδόσεις στην τάξη</td> <td data-bbox="1040 418 1361 448">39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 456 1027 539">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</td> <td data-bbox="1040 456 1361 539">58,5 (13εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 548 1027 600">Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1040 548 1361 600">98 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Παραδόσεις στην τάξη	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	58,5 (13εβδ. x 3 ώρες x 1,5)	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	98 ώρες	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>									
Παραδόσεις στην τάξη	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)									
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	58,5 (13εβδ. x 3 ώρες x 1,5)									
Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	98 ώρες									
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνικά</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (οι φοιτητές εξετάζονται σε διαφορετικές ομάδες θεμάτων: μετάφραση κειμένου, ερμηνευτικές ερωτήσεις επί κειμένων)</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν εξ αρχής την πλήρη περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των ανά εβδομάδα ενοτήτων, τον τρόπο αξιολόγησής τους, τα συγγράμματα και την ειδική βιβλιογραφία, έχουν δε στη διάθεσή τους σημειώσεις και λοιπό υλικό (ανάρτηση στο e-class)</p>									

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
Ο κόσμος του Βυζαντίου: Ιστορία και πολιτισμός

- G. Ostrogorsky, *Ιστορία του Βυζαντινού κράτους, I-III*, μτφρ. Ι. Παναγόπουλος, Αθήνα 1978

Βυζαντινή Λογοτεχνία

- K. Krumbacher, *Ιστορία της Βυζαντινής Λογοτεχνίας*, μτφρ. Γ. Σωτηριάδου, I-III, Αθήνα 1897-1900 (ανατύπωση, Αθήνα)
- H. Hunger, *Βυζαντινή Λογοτεχνία. Η λόγια κοσμική γραμματεία των Βυζαντινών*, I-III, Αθήνα 1987-1994
- O. Rosenqvist, *Η Βυζαντινή Λογοτεχνία από τον 6ο αιώνα ως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης*, μτφρ. Ι. Βάσσης, Αθήνα 2008

Η άλωση της Πόλης
Συλλογικοί τόμοι
1453-1953, Πεντακοσιοστή επέτειος, Αθήνα 1953.
Η Άλωση της Πόλης, Αθήνα 1994

Ειδικές μελέτες
R. Crowley, *Κωνσταντινούπολη 1453: Η τελευταία μεγάλη πολιορκία*, μτφ Δ. Κωνσταντινίδης, Αθήνα 2005
Σ. Ήμελλος, *Θρυλούμενα για την άλωση και την εθνική αποκατάσταση*, Αθήνα² 2002.
D. Nicol, *Οι τελευταίοι αιώνες του Βυζαντίου 1261-1453*, Cambridge ²1993, μτφ Σ. Κομνηνός, Αθήνα ³2001
D. Nicol, *Το τέλος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας*, London 1979, μτφ Μ. Μπλέτας, Αθήνα 1997.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΠΕΡΡΑ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-25	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΥΤΙΚΩΝ ΚΥΡΙΑΡΧΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ: ΛΑΤΙΝΟΚΡΑΤΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Αναμένεται οι φοιτητές μετά το πέρας του μαθήματος να έχουν αποκτήσει εξοικείωση με τις πηγές, όπως και γνώση και κατανόηση των ιδιαίτερων συνθηκών υπό τις οποίες διαμορφώθηκε η συγκεκριμένη περίοδος.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος: Εξειδικευμένο μάθημα για μια ιστορική περίοδο της οποίας το 1ο μεγάλο τμήμα (13ος-τέλη 15ου αι.) ταυτίζεται με τους 3 τελευταίους μεσαιωνικούς αιώνες, το μάθημα όμως συνεχίζεται και για την επόμενη περίοδο ως το επίσημο τέλος της λατινικής κυριαρχίας στα Επτάνησα (τέλος 18ου αι.) Ιδιαίτερη έμφαση στις πρωτογενείς πηγές (ελληνικές, λατινικές, παλαιολατινικές, παλαιογαλλικές, καταλανικές) της περιόδου. Ιδιαίτερη έμφαση σε θεματολογία Βενετοκρατίας, Φραγκοκρατίας, Καταλανοκρατίας, Ιπποτοκρατίας κ.λπ.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Εισαγωγή: έννοιες-όροι, πηγές και βιβλιογραφία		
2. Η Λατινική Αυτοκρατορία της Κωνσταντινούπολης/ «Ρωμανίας» (1204-1261).		
3. Λατινικό Βασίλειο Θεσσαλονίκης/ Λομβαρδοί (1204/7-1224).		

4. Η Φραγκοκρατία στην Πελοπόννησο: Το Πριγκιπάτο της Αχαΐας, (1204-1262).		
5. Η Φραγκοκρατία στην Αττική και Βοιωτία: Η δυναστεία των Ντελαρός και το Δουκάτο/Μεγαλοκυράτο των Αθηνών (1204/5-1311).		
6. Η Καταλανοκρατία στην Αττική και Βοιωτία (1311-1388).		
7. Η φλωρεντινή οικογένεια των Ατζαγιόλι στην Αθήνα (1388-1456/58).		
8. Η Βενετοκρατία στην Εύβοια/Negoronte (1205-1470).		
9. Η Βενετοκρατία στην Κρήτη/Candia (1210/11-1669).		
10. Το Δουκάτο του Αιγαίου: Οι δυναστείες των Sanudi και Crispi (1207-1566).		
11. Η Βενετοκρατία στα Ιόνια νησιά (1207-1797).		
12. Η Ιπποτοκρατία στη Ρόδο και τα Δωδεκανήσα (1306/9-1522/23).		
13. Η παρουσία των Γενοβέζων στη Λέσβο και Χίο: Gattiluzi (1355-1462) και Justiniani (1346- 1566).		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1ΓΡΑΠΤΗ Η ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ.....	
Πρόταση 2ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΞΑΜΗΝΟΥ.....	
Πρόταση 3	
Πρόταση 4	
Άλλο	
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	E-MAIL , E-CLASS.

<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	36 (12 εβδ. x 3 ώρες)
	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ	3 (1 εβδ. x 3 ώρες)
	ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΕ ΤΟΠΟΥΣ/ΜΝΗΜΕΙΑ/ΜΟΥΣΕΙΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ	3 (1 εβδ. x 2 ώρες x 1,5)
	Ατομική μελέτη (προετοιμασία για τις εξετάσεις και συγγραφή εργασίας εξαμήνου)	59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)
	Συνολικός φόρτος	101
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Contact and Conflict in Frankish Greece and the Aegean, 1204-1453, N. Chrissis – M. Carr, Ashgate 2014.

P. Lock, *Οι Φράγκοι στο Αιγαίο*, μτφ. Π. Κουσούνελος, Αθήνα, εκδ. Ενάλιος, 1998.

W. Miller, *Η Φραγκοκρατία στην Ελλάδα*, μτφ. Σπ. Λάμπρος, Αθήνα, εκδ. Ηρόδοτος, 2017 (ανατύπωση).

Μαρία Ντούρου-Ηλιοπούλου, *Οι Λυτικοί στη Ρωμανία (13^{ος} – 15^{ος} αιώνας). Μια ερευνητική προσέγγιση*, Αθήνα, εκδ. Κοράλι, 2013.

Της ίδιας, *Φράγκοι και Βενετοί στη Ρωμανία. Αρχαικά Τεκμήρια*, Αθήνα, εκδ. Ηρόδοτος, 2016.

Φωτεινή Πέρρα, *Η Λατινοκρατία στον ελλαδικό χώρο (1204-1566), Ιστορία των Ελλήνων*, τόμος 7, Αθήνα, εκδ. Δομή, 2006.

The Archaeology of Medieval Greece, G. D. Sanders –P. Lock, Oxbow Monographs 1996.

K. Setton, *The Papacy and the Levant, I-II*, American Philosophical Society, 1976-1978.

A Companion to Latin Greece, (edd.) N. Tsougarakes – P. Lock, Leiden-Boston, Brill 2014.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΚΟΥΖΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ26 = 12ΕΑ27	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ: ΠΑΡΟΙΜΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ. ΠΑΡΑΜΥΘΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υπόβαθρου. Μάθημα Επιλογής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Απαιτούνται βασικές γνώσεις στην Ελληνική Λαογραφία, που οι φοιτητές/τριες έχουν αποκτήσει στο Β΄ και στο Γ΄ Εξάμηνο		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ, ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC301/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι στόχοι αυτού του μαθήματος είναι :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες ειδικές γνώσεις για τον παροιμιακό λόγο και το παραμύθι. • Να συνειδητοποιήσουν την έννοια της παροιμίας, με βάση την ελληνική και ξένη βιβλιογραφία, να είναι σε θέση να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των παροιμιών, τα κριτήρια της παροιμιακότητας, και να αναγνωρίζουν τα διάφορα παροιμιακά είδη (παροιμία, παροιμιακή έκφραση, γνωμικό). • Να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να είναι σε θέση να κάνουν κατηγοριοποίηση του παροιμιακού υλικού και να αναγνωρίζουν την ποιητική του διάσταση. • Να εξετάσουν τη σχέση της παροιμίας με το αίνιγμα, το παραμύθι, τα λογοτεχνικά κείμενα. • Να αποκτήσουν γνώσεις για τους πλατυσμούς των παροιμιών, τη σημερινή λειτουργία τους και τη διεθνή παροιμιολογική έρευνα. • Να είναι σε θέση να προσδιορίζουν τη σχέση μύθου και παραμυθιού και να αξιοποιούν τις γνώσεις τους για τις θεωρίες σχετικά με την καταγωγή και της μεθόδους ανάλυσής τους. • Να αποκτήσουν σχετικές γνώσεις για τη μελέτη των ελληνικών παραμυθιών και τη συμβολή του Richard Dawkins στη μελέτη τους και στα υφολογικά και δομικά τους στοιχεία. • Να ενημερωθούν και για τη σχετική έρευνα του Max Lutti για το παραμύθι και για την παιδαγωγική του διάσταση.
Γενικές Ικανότητες

Το σύνολο των μαθημάτων αυτών θα συμβάλει: • Στην παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Στην προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Στην άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Στον σεβασμό στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος

Παροιμιακός λόγος : Η έννοια της παροιμίας. Ιστορική αναδρομή –εκδόσεις. Τα παροιμιακά είδη. Η προέλευση των παροιμιών. Η ποιητικής τους διάσταση. Τρόποι κατάταξης παροιμιών. Αντωνυμία και συνωνυμία των παροιμιών. Οι πλατυσμοί των παροιμιών. Παροιμία και αίνιγμα. Παροιμία και παραμύθι. Η παροιμία σε λογοτεχνικά κείμενα. Η κατάταξη των παροιμιών. Η διεθνής κατάταξη των παροιμιών. Η λειτουργικότητα των παροιμιών σήμερα. Τα γνωρίσματα της παροιμιακότητας. Οι διεθνείς παροιμιολογικές σπουδές. Παραμύθι : Οι πρώτες εκδόσεις παραμυθίων. Σχέση μύθου και παραμυθιού. Θεωρίες για την προέλευση των παραμυθίων. Μέθοδοι ανάλυσης παραμυθίων. Η μελέτη των ελληνικών παραμυθίων. Ο Richard Dawkins και το ελληνικό παραμύθι. Τα χαρακτηριστικά των παραμυθίων. Υφολογικά στοιχεία. Δομικά στοιχεία. Η έρευνα του Max Lutti. Η παιδαγωγική διάσταση των παραμυθίων .

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίας
1.Εισαγωγικά. Η έννοια της παροιμίας. Ιστορική αναδρομή – εκδόσεις. Τα παροιμιακά είδη.	Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας, Νεοελληνικός παροιμιακός λόγος, εκδ. Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη, 2010 W. Mieder, Proverbs. A Handbook, Greenwood Press, West Connecticut-London 2004	
2.Ειδικότερα θέματα των παροιμιών. Η προέλευση των παροιμιών. Η ποιητικής τους διάσταση. Τρόποι κατάταξης παροιμιών. Αντωνυμία και συνωνυμία των παροιμιών. Οι πλατυσμοί των παροιμιών	Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας, Νεοελληνικός παροιμιακός λόγος, εκδ. Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη, 2010	
3.Παροιμία και άλλα είδη του έντεχνου λαϊκού λόγου (Παροιμία και αίνιγμα. Παροιμία και παραμύθι)	Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας, Νεοελληνικός παροιμιακός λόγος, εκδ. Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη, 2010	
4.Συστήματα κατάταξης παροιμιών	Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας, Νεοελληνικός παροιμιακός λόγος, εκδ. Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη, 2010	
5.Η λειτουργικότητα των παροιμιών σήμερα. Παροιμία και Τύπος. Παροιμία και πολιτική.	Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας, Νεοελληνικός παροιμιακός λόγος, εκδ. Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη, 2010	
6.Θεωρίες για την προέλευση των παραμυθίων. Α Τμήμα	Ευάγγ. Αυδίκος, Το λαϊκό παραμύθι, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 1997	
7.Θεωρίες για την προέλευση των παραμυθίων. Β Τμήμα	Ευάγγ. Αυδίκος, Το λαϊκό παραμύθι, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 1997	
8.Οι πρώτες εκδόσεις παραμυθίων	Ευάγγ. Αυδίκος, Το λαϊκό παραμύθι, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 1997	
9.Τα χαρακτηριστικά των παραμυθίων. Υφολογικά στοιχεία. Δομικά στοιχεία	Ευάγγ. Αυδίκος, Το λαϊκό παραμύθι, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 1997	

10.Από το παραδοσιακό παραμύθι στη λογοτεχνική αστικοποίηση του παραμυθιού.	Μ. Γ. Μερακλής, Το λαϊκό παραμύθι, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1999	
11.Παραμύθι και κινηματογράφος	Μ. Γ. Μερακλής, Το λαϊκό παραμύθι, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1999	
12.Παραμύθι και έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας	Μ. Γ. Μερακλής, Το λαϊκό παραμύθι, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1999	
13.Το παραμύθι στην εκπαιδευτική διαδικασία	Μ. Γ. Μερακλής, Το λαϊκό παραμύθι, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1999	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Πρόταση 1	Γραπτή εξέταση (+προαιρετική εργασία)	
Πρόταση 2	Προφορική εξέταση (+προαιρετική εργασία)	
<p>Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.</p>		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Παραδόσεις μαθημάτων στην τάξη και συζήτηση κατόπιν με τους φοιτητές επί όσων άκουσαν, με έκφραση προβληματισμών, γνώμων, αντίθετων απόψεων, συμπληρωματικών στοιχείων κ.λπ. και διευκρινίσεις από τον διδάσκοντα.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα. Αξιοποίηση διαδικτύου	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παραδόσεις στην τάξη	(13 εβδ.Χ 3)=39 ώρες
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	(13 εβδ.Χ 3 ώρα)= 26 Χ1,5 =59 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	98 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης : ελληνική. Προφορική ή γραπτή εξέταση με άριστα το 10 και όριο επιτυχίας το 5, με βάση συγκεκριμένους στόχους αξιολόγησης, που βασίζονται στην ύλη που διδάχθηκε και είναι γνωστοί στους μαθητές. Η εξεταστέα ύλη είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του μαθήματος, καθώς και η βιβλιογραφία. Για διευκόλυνση των φοιτητών/τριών δίνονται ηλεκτρονικά σημειώσεις με τα κύρια σημεία των παραδόσεων του διδάσκοντος.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>1. Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας, Νεοελληνικός παροιμιακός λόγος, εκδ. Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη, 2010, σελ. 17-119.</p> <p>2. Μ. Γ. Μερακλής, Το λαϊκό παραμύθι, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1999.</p> <p>3. Ευάγγ. Αυδίκος, Το λαϊκό παραμύθι, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 1997.</p> <p>4. W. Mieder, Proverbs. A Handbook, Greenwood Press, West Connecticut- London 2004. (νέα έκδοση από Petr Lang, New York 2012)</p> <p>- Συναφή επιστημονικά περιοδικά: Proverbium, A Yearbook of International Proverb Scholarship, USA</p>
--

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΟΥΡΗ ΜΑΡΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-29= 12ΕΑ-13_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη Κοινού στον Πολιτιστικό Τομέα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC300/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Θα έχουν ασκηθεί πρακτικά στις διδαχθείσες ερευνητικές μεθοδολογίες. ☐ Θα έχουν αναπτύξει διερευνητική, αναλυτική και κριτική σκέψη. ☐ Θα κατανοούν την τυπολογία των «κοινών» των πολιτιστικών οργανισμών. ☐ Θα μπορούν να διερευνούν και να αναλύουν κριτικά τους παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία των πολιτιστικών οργανισμών σήμερα και την σχέση τους με το υπάρχον και το δυνητικό κοινό τους. ☐ Θα έχουν κατανοήσει βασικές θεωρίες και την πράξη του πολιτιστικού μανάτζμεντ και μάρκετινγκ. ☐ Θα είναι σε θέση να μεταφέρουν στην πράξη τις θεωρητικές γνώσεις τους.
Γενικές Ικανότητες
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Εφαρμογή της διδαχθείσας θεωρίας στην πράξη</p>

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στην έννοια και στην πράξη της Ανάπτυξης Κοινού, όπως εφαρμόζεται από τους πολιτιστικούς οργανισμούς, που επιδιώκουν να συγκρατήσουν, να αυξήσουν και να διευρύνουν το κοινό τους, υποστηρίζοντας ταυτόχρονα την ανάπτυξή του με ποσοτικούς και ποιοτικούς όρους. Μέσω της ανάλυσης πραγματικών περιπτώσεων διαχείρισης πολιτιστικών φορέων, θα παρουσιαστούν οι τυπολογίες των «κοινών» των πολιτιστικών οργανισμών και θα αναλυθούν οι προκλήσεις και οι παράγοντες που επηρεάζουν την διαχειριστική καθημερινότητα των πολιτιστικών φορέων.

Καθώς βασική αρχή της Ανάπτυξης Κοινού είναι η συνέργεια του Προγραμματισμού, του Μάρκετινγκ και της Εκπαίδευσης, θα διδαχθούν στοιχεία των λειτουργιών αυτών, όπως εφαρμόζονται στους μη κερδοσκοπικούς πολιτιστικούς οργανισμούς. Τέλος, θα διδαχθούν επιλεγμένες ερευνητικές μεθοδολογίες (ποσοτικές και ποιοτικές) που χρησιμοποιούνται συνηθέστερα στον πολιτιστικό τομέα με στόχο τη μελέτη της λειτουργίας τους και την διερεύνηση του κοινού τους, όπως η μελέτη περίπτωσης (case study), η έρευνα με ερωτηματολόγιο και η έρευνα με συνέντευξη. Η λεπτομερής ανάλυση της διαχειριστικής πραγματικότητας τριών διαφορετικών πολιτιστικών φορέων στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ θα καταδείξει τους τρόπους εφαρμογής της θεωρίας στην πράξη και την σχετική προβληματική που ανακύπτει.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 ενότητες ως εξής:

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1.Οργανώσεις, Επιχειρήσεις, Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί. Οι αποστολές των μη κερδοσκοπικών πολιτιστικών οργανισμών. Οι σύγχρονες προκλήσεις στη διαχείριση του μη κερδοσκοπικού πολιτιστικού τομέα. Πηγές χρηματοδότησης και εξισορρόπηση στόχων: οικονομικών, πολιτισμικών, κοινωνικών.	Για κάθε μια διδακτική ενότητα παρέχονται: • Σημειώσεις της Διδάσκουσας (αναρτημένες στο e-class) • Συνιστώμενη βιβλιογραφία (Βλ. παρακάτω - 5)	
2.Ανάπτυξη κοινού: έννοια, προϋποθέσεις, οφέλη και προκλήσεις		
3.Εισαγωγή στο Μάνατζμεντ. Ιστορική εξέλιξη, βασικές σχολές. Οι 4 Λειτουργίες του Μάνατζμεντ. Η Λειτουργία της Οργάνωσης. Τυπική και άτυπη Οργάνωση. Οργανόγραμμα. Ιεραρχία. Η έννοια της Στρατηγικής.		
4.Η Λειτουργία του Προγραμματισμού. Καλλιτεχνικός, στρατηγικός, λειτουργικός.		
5.Η Λειτουργία του Ελέγχου: σημασία, μέθοδοι και προβληματική.		
6.Μάρκετινγκ: Έρευνα αγοράς. Τμηματοποίηση. Τοποθέτηση στην αγορά. Το Μείγμα		
7.Μάρκετινγκ: Προϊόν, Χώρος, Τιμή, Προώθηση (Διαφήμιση, Προώθηση Πωλήσεων, Προσωπικές Πωλήσεις, Δημόσιες Σχέσεις).		
8.Εισαγωγή στην έννοια της έρευνας: βασικοί όροι, ζητούμενα και μεθοδολογίες. Η Μεθοδολογία της Μελέτης Περίπτωσης.		
9.Μελέτη Περίπτωσης: Το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας.		
10.Η Μέθοδος έρευνας με Ερωτηματολόγιο.		
11.Μελέτη Περίπτωσης: Η Λαϊκή Όπερα της Βιέννης (Volksoper Wien).		
12.Η μέθοδος έρευνας με Συνέντευξη.		
13.Μελέτη Περίπτωσης: Το Εθνικό Ελληνικό Μουσείο στο Σικάγο (National Hellenic Museum, Chicago).		

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις powerpoint και υποστηρικτικό οπτικοακουστικό υλικό (διαδικτυακό και μη) προς ενίσχυση των διαλέξεων. Eclass για επικοινωνία, σημειώσεις και υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39 (3x13)
	Κατ' οίκον εργασία (προαιρετική) και τελική γραπτή εξέταση	58,5 (3x13x1,5)
	Συνολικός φόρτος	98 ώρες (25 ώρες/ects)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου 50% (με εργασία) ή 90% (χωρίς εργασία) Κατ' οίκον εργασία (προαιρετική) 30% Ενεργή και συστηματική συμμετοχή στο μάθημα (εξαιρούνται φοιτητές που για σοβαρούς οικογενειακούς ή προσωπικούς λόγους δεν δύνανται να παρίστανται) 20% ή 10% (ανάλογα με την επιλογή ή μη εργασίας)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

- Mason, Jennifer. 2003. *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Merriman, Nick. 1999. Ανοίγοντας τα μουσεία στο κοινό. *Αρχαιολογία & Τέχνες* 72, 43-46.
- Montana, Patrick and Bruce C. Charnov. 2002. *Μάνατζμεντ*. Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος.
- Αγγελοπούλου, Όλγα, Χαρά Ζερβάνου, Μαρία Κουρή, Εμμανουήλ Αλεξανδράκης και Χρίστος Λαδιάς. 2007. «Πολιτισμός στην Ελλάδα. Οικονομικές, καλλιτεχνικές και κοινωνικές διαστάσεις και προοπτικές». Γνώμη της Ο.Κ.Ε. #174, Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος, Αθήνα: ΟΚΕ. (στο e-class)
- Αντζουλάτου-Ρετσίλα, Ε. 2005. *Πολιτιστικά και μουσειολογικά σύμμεικτα*. Αθήνα: Παπαζήσης
- Βλάχου, Έλσα. 1997. Επικοινωνώντας με τους επισκέπτες: δύσκολη δουλειά, αλλά κάποιος πρέπει να την κάνει (και στην Ελλάδα!). Στο: Ματούλα Σκαλτσά (επιμ.). *Η μουσειολογία στον 21ο αιώνα. Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Εντευκτήριο.
- Βουδούρη, Δάφνη (επιμ.). 2014. *Διαχείριση Πολιτιστικών Οργανισμών σε Καιρό Κρίσης. Πρακτικά Διημερίδας*. Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Σχολή Διεθνών Σπουδών, Επικοινωνίας και Πολιτισμού, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού. Διαθέσιμο στο <http://cmc.panteion.gr/index.php/en/> (και στο e-class)
- Κανελλόπουλος, Χαράλαμπος. 1990. *Μάνατζμεντ. Αποτελεσματική Διοίκηση σε επιχειρήσεις, οργανισμούς και υπηρεσίες*. Αθήνα: International Publishing.
- Κέφης, Βασίλης. 2005. *Ολοκληρωμένο Μάνατζμεντ*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Κουρή, Μαρία. 2015. «Πέρα από τον Ατλαντικό... Αρχαία Ελληνικά ιδεώδη στην Ελληνική Αμερική». Στο: Διεθνές Συνέδριο «Κοινωνικές και Πολιτισμικές Αξίες στην ελληνική Γραμματεία από την Αρχαϊκή έως την Βυζαντινή Περίοδο», *Περιοδικό Πλάτων* της Εταιρείας Ελλήνων Φιλολόγων, τόμος 60, σσ.457-485.

- Κουρή, Μαρία. 2008. «Πολιτιστικό Μάρκετινγκ: εστιάζοντας στον άνθρωπο», στο: Γ. Κοκκώνης (επ. υπεύθυνος) *Πολιτιστική Διαχείριση. Από την ερμηνεία στη διοίκηση*. Εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής, ΤΕΙ Ηπείρου, Κωστακιοί, Άρτα, ISBN 978-960-89323-1-9, σσ. 21-33. (στο e-class)
- Κουρή, Μαρία. 2007. «Επιχειρώντας στον Πολιτισμό». *Πολιτισμός: θεσμοί και διαχειρίσεις*, Τετράδιο 2007, Νο.2. Άρτα: Εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής, ΤΕΙ Ηπείρου, σσ.41-52. (στο e-class)
- Κουρή, Μαρία. 2005. «Ανάπτυξη κοινού: μια νέα πρακτική για τους πολιτιστικούς οργανισμούς», *Αντίφωνο*, Τεύχος 12, Αθήνα, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2005, σσ.37-39. (στο e-class)
- Κουρή, Μαρία. 2005. «Οι προκλήσεις της ανάπτυξης κοινού», *Πολύτονον*, Τεύχος 13, σσ.37-38. (στο e-class)
- Μουσουρή, Θ. (1999). *Έρευνα κοινού και αξιολόγηση στα μουσεία*. Αρχαιολογία & Τέχνες 72, 56-61.
- Οικονόμου, Ανδρομάχη. 2014. *Υλικός πολιτισμός: θεωρία, μεθοδολογία, αξιοποίηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Χουρμουζιάδη, Α. 2006. *Το ελληνικό αρχαιολογικό μουσείο. Ο εκθέτης, το έκθεμα, ο επισκέπτης*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Drucker, Peter F. 1990. *Managing the non-profit organization. Practices and principles*. New York: HarperCollins Publishers.
- Falk, J. H. and Dierking, L. D. 1992. *The Museum Experience*. Washington, DC: Whalesback Books.
- Kotler, N., Kotler P. and W. Kotler. 2008. *Museum Marketing and Strategy: Designing Missions, Building Audiences, Generating Revenue and Resources*. USA: John Wiley & Sons.
- Kouri, M. 2014. “The newest thing in ancient history. Implicit policies of a national ethnic museum”. Στο: Ψηφιακή έκδοση των Πρακτικών του 8th International Conference on Cultural Policy Research, Hildesheim. (στο e-class)
- Kouri, M. 2008. “Audience development for museums: capitalizing on new technologies”. Στο: International Conference “Digital Heritage in the New Knowledge Environment: shared spaces & open paths to cultural content”, Athens: Hellenic Ministry of Culture, Directorate of the National Archive of Monuments, pp.108-111. (στο e-class)
- McLaughlin, C. P. 1986. *The Management of nonprofit organizations*, New York: John Wiley & Sons.
- Yin, Robert. 2003. *Applications of case study research*. Thousand Oaks, Calif: Sage Publications.
- Yin, Robert. 2003. *Case study research: design and methods*. Thousand Oaks, Calif: Sage Publications.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Αρχαιολογία & Τέχνες: <http://www.arxaiologia.gr/> (ανοιχτή πρόσβαση)
- Τετράδια Μουσειολογίας – εκδόσεις Μεταίχμιο

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΔΡΟΣΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Σπουδών και Πολιτισμικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-30 = 12ΕΑ-29	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ικανότητες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Νεοελληνική γλώσσα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/modules/exercise/index.php?course=HAMCC237		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα είναι βασικό εισαγωγικό στις έννοιες της Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ικανότητες. Η παράφραση της αναπηρίας σε ειδικές ικανότητες περιορίζεται σε υψηλές επιδόσεις οι οποίες γνωστοποιούνται μέσω των παραολυμπιακών αθλημάτων.</p> <p>Οι γνώσεις απορρέουν από τον γενικό σκοπό και τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος και εστιάζονται στη βασική θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των προπτυχιακών φοιτητών γύρω από σύγχρονες τάσεις της ειδικής αγωγής αναφορικά με τα ζητήματα της αναπηρίας.</p> <p>Οι προπτυχιακοί φοιτητές, στο τέλος του μαθήματος θα μάθουν να κατανοούν θεωρητικές έννοιες που αναφέρονται οι διαφορετικές προσεγγίσεις της ειδικής εκπαίδευσης και αντικατοπτρίζουν κοινωνικές απόψεις και πολιτικό λόγο, αναδεικνύουν διαφορετικές πλευρές της αναπηρίας και εξετάζουν τις ικανότητες αλλά και τις επιπτώσεις στα άτομα με αναπηρία. Στα περιεχόμενα θα δοθεί έμφαση στις ειδικές μαθησιακές δυσκολίες τύπου δυσαναγνωσίας, δυσορθογραφίας δυσγραφίας δυσαριθμησίας δυσπραξίας καθώς και στην πολυαναπηρία του αυτισμού.</p> <p>Ο γενικός σκοπός και οι αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος εστιάζονται στη μελέτη του προβλήματος της Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ικανότητες αναφορικά με τις νευρολογικές και νευροψυχιατρικές διαταραχές.</p> <p>Ακόμη, οι προπτυχιακοί φοιτητές, θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν το κοινωνικό – οικολογικό μοντέλο της εκπαίδευσης των ατόμων με ειδικές ικανότητες αποκτώντας δεξιότητες αξιολόγησης των ενταξιακών κριτηρίων σε σχέση με τα επίπεδα ατομικής ή υποστηριζόμενης αυτονομίας στο σχολείο, στην εργασία, στο νοσοκομείο, στην εκκλησία, στη βιβλιοθήκη, στο μουσείο, στο σούπερ μάρκετ-μαγαζιά, στο γυμναστήριο, στις εκδρομές, στα ταξίδια, στην κατοικία.</p>
Γενικές Ικανότητες
<p>Στο επίπεδο των γενικών ικανοτήτων επιδιώκεται μέσα από το μάθημα οι φοιτητές να μάθουν να αναζητούν, αναλύουν και συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες για την εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές ικανότητες με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών.</p>

Ακόμη να μάθουν να προσαρμόζονται σε νέες καταστάσεις που απορρέουν από τις ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία) ή τον αυτισμό, λαμβάνοντας αποφάσεις, για αυτόνομη, ατομική ή μικροομαδική εργασία βασισμένη στη μελέτη διεπιστημονικών και ξενόγλωσσα κειμένων συναφή με την Ειδική Αγωγή και εκπαίδευση.

Επίσης, να μάθουν να παράγουν νέες ερευνητικές ιδέες για τους μαθητές με ειδικές ικανότητες, σχεδιάζοντας διδακτικά έργα με σεβασμό στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα και στο φυσικό περιβάλλον.

Επιπλέον να αποκτούν την ικανότητα κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα αναπηρίας σύμφωνα με τις αρχές της διαφορετικότητας και των ετεροτήτων.

Τέλος να μάθουν να ασκούνται στην κριτική και αυτοκριτική με ορισμένες αυτοπαρατηρήσεις για τον τρόπο διδασκαλίας μαθητών με ειδικές ικανότητες προάγοντας την ελεύθερη δημιουργική και επαγωγική σκέψη.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνεται η κατανόηση της εκπαίδευσης των ατόμων με ειδικές ικανότητες αναφορικά με τις νευρολογικές και νευροψυχιατρικές ανικανότητες. Η παρατήρηση και γνωριμία με τα χαρακτηριστικά των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών, και των διαταραχών του αυτιστικού φάσματος συζητείται με βάση το ταξινομικό σύστημα ICD – 10 και το DSM – IV (2013).

Ακόμη στους στόχους του μαθήματος θα επιχειρηθεί να κατανοηθεί η εκπαίδευση με βάση την Άτυπη Παιδαγωγική Αξιολόγηση στις νευροαναπτυξιακές περιοχές της μαθησιακής ετοιμότητας (προφορικός λόγος, ψυχοκινητικότητα, νοητικές ικανότητες, συναισθηματική οργάνωση) και τον ορισμό διδακτικών προτεραιοτήτων στα γλωσσικά μαθήματα. Επίσης στα περιεχόμενα του μαθήματος θα συζητηθούν οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες όπως αυτές αποτυπώνονται στο Πλαίσιο Αναλυτικού Προγράμματος της Ειδικής Αγωγής (ΠΑΠΕΑ) αναφορικά με την μαθησιακή ετοιμότητα, τις βασικές ακαδημαϊκές δεξιότητες, τις κοινωνικές δεξιότητες και την κοινωνική προσαρμογή, τις δημιουργικές δεξιότητες και την προεπαγγελματική ετοιμότητα.

Επίσης η εκπαίδευση συσχετίζεται με την μαθησιακή ανικανότητα σύμφωνα με το κοινωνικό μοντέλο αναφορικά με τις γενικές μαθησιακές δυσκολίες με έμφαση τις δεξιότητες γλώσσας, δεξιότητες μαθησιακής ετοιμότητας, δεξιότητες μαθηματικών και τις δεξιότητες συμπεριφοράς.

Τέλος η εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές ικανότητες συσχετίζεται με το οικολογικό-συστημικό μοντέλο αναφορικά με τις Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες "specific learning difficulties"- d y s με έμφαση τις αντιληπτικές δεξιότητες, τις μνημονικές δεξιότητες, τις δεξιότητες του γραφικού χώρου, τις βασικές αναγνωστικές δεξιότητες, τις αριθμητικές δεξιότητες και τις δεξιότητες συμπεριφοράς.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1.Γνωριμία με τα χαρακτηριστικά των ειδικών ικανοτήτων	Ντολτό Φρ. (2006). Σεμινάριο Ψυχανάλυσης Παιδιών (Τόμ. Α'). Αθήνα: Βιβλιοπωλείο Εστίας, Ι,Δ, Κολλάρου & Σία Παπαχριστόπουλος, Ν. και Σαμαρτζή, Κ (2010) Υγεία, ασθένεια και κοινωνικός δεσμός, Πάτρα: Opportuna	
2.Εκπαιδευτική κατανόηση των ειδικών ικανοτήτων α) δυσλεξία και β)αυτισμός	Πόρποδας, Κ. (2002). Η Ανάγνωση. Πάτρα: ιδιωτική. Συνοδινού, Κλ. (2009). Ο παιδικός αυτισμός, Αθήνα: Καστανιώτη	
3. Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ικανότητες και γενικές μαθησιακές δυσκολίες (ΔΕΙΠΣ,ΑΙΣ)	Slavin Robert E. (2007). Εκπαιδευτική ψυχολογία . Αθήνα: Μεταίχμιο Εκδοτική Α.Ε.	
4. Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΠΑΠΕΑ)	Χρηστάκης, Κ. (2011). Διδακτική προσέγγιση παιδιών και νέων με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης. Αθήνα: Διάδραση.	

5. Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρίες	Slavin Robert E. (2007). Εκπαιδευτική ψυχολογία . Αθήνα: Μεταίχμιο Εκδοτική Α.Ε. Παπαχριστόπουλος, Ν. και Σαμαρτζή, Κ (2010) Οικογένεια και νέες μορφές γονεϊκότητας, Πάτρα: Opportuna	
6.Ειδική εκπαίδευση και αναγνωστικές δεξιότητες: το πειραματικό αναλυτικό πρόγραμμα ειδικών μαθησιακών δυσκολιών και ορισμός διδακτικών προτεραιοτήτων	Μαρκάκης Εμ. και Δροσινού Μ. (2000). Πειραματικό Αναλυτικό Πρόγραμμα για τις Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (Δυσλεξία). Στο Κ. Χρηστάκης, Παιδιά με ιδιαίτερες ανάγκες στο δημοτικό σχολείο Θεωρητική και πρακτική προσέγγιση. Αθήνα: Ατραπός	
7.Προφορική αξιολόγηση μαθητών με ειδικές ικανότητες.	Wadsworth Barry J. (2009). Η θεωρία του Ζαν Πιαζέ για τη γνωστική και τη συναισθηματική ανάπτυξη. Αθήνα: Α. Καστανιώτης	
8.Ειδική εκπαίδευση και βασικές γνωστικές λειτουργίες	Ντολτό Φρ. (2006). Σεμινάριο Ψυχανάλυσης Παιδιών (Τόμ. Α'). Αθήνα: Βιβλιοπωλείο Εστίας, Ι,Δ, Κολλάρου & Σία Φραγκούλη, Α (2014) Τεχνικές Συναισθηματικής Οργάνωσης και Έκφρασης μέσω της Μουσικής στο Σχολείο, Αθήνα: Διάδραση	
9. Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ικανότητες : η παρέμβαση στην δυσλεξία με την σύνταξη Στοχευμένου Ατομικού Διαφοροποιημένου Διδακτικά Ενταξιακού Προγράμματος Παρέμβασης (ΣΑΔΕΠΕΑΕ) γλωσσικών μαθημάτων	Δροσινού-Κορέα, Μ. Ειδική αγωγή και Εκπαίδευσης, Πάτρα: Opportuna Πόρποδας, Κ. (2002). Η Ανάγνωση. Πάτρα: ιδιωτική.	
10. Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ικανότητες : η παρέμβαση στον αυτισμό με την σύνταξη Στοχευμένου Ατομικού Διαφοροποιημένου Διδακτικά Ενταξιακού Προγράμματος Παρέμβασης (ΣΑΔΕΠΕΑΕ)	Δροσινού-Κορέα, Μ. Ειδική αγωγή και Εκπαίδευσης, Πάτρα: Opportuna Συνοδινού, Κλ. (2009). Ο παιδικός αυτισμός, Αθήνα: Καστανιώτη	
11.Ανίχνευση και διερεύνηση των ειδικών ικανοτήτων στην παραγωγή και πρόσληψη γραπτού και προφορικού λόγου.	Πόρποδας, Κ. (2002). Η Ανάγνωση. Πάτρα: ιδιωτική.	
12. Εκπαίδευση εφήβων με ειδικές ικανότητες στην αντίληψη του γραφικού χώρου	Χρηστάκης, Κ. (2011). Διδακτική προσέγγιση παιδιών και νέων με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης. Αθήνα: Διάδραση.	
13. Εκπαίδευση ατόμων στην εφηβεία με ειδικές ικανότητες στην αριθμητική	Χρηστάκης, Κ. (2013). Το παιδί και ο έφηβος στην οικογένεια και στο σχολείο, Αθήνα: Διάδραση.	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:	Στην ελληνική γλώσσα αξιολογούνται με τις ακόλουθες μεθόδους αξιολόγησης:	
Πρόταση 1	- Σύντομες Απαντήσεις σε ορισμένες, Ερωτήσεις	
Πρόταση 2	-Ανάπτυξη δοκιμίου με ορισμένα ερωτήματα	
Πρόταση 3	-Μικροομαδική παρουσίαση	
Πρόταση 4	-Μικροομαδική γραπτή εργασία	
Άλλο	-Δημιουργία διαφοροποιημένου παιδαγωγικού υλικού	

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	26 (13x2)
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	4 (4x1)
	Άσκηση Πεδίου	4 (4x1)
	Εκπόνηση μελέτης (project),	15 (5x2x1,5)
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις,	2 (2x1)
	Συγγραφή εργασίας	49 (13x2,5x1,5)
	Συνολικό φόρτος (25 ώρες/ects)	100
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Στην ελληνική γλώσσα αξιολογούνται με τις ακόλουθες μεθόδους αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διαμορφωτική ή Συμπερασματική μέσω των εγγράφων της ομάδας χρηστών στο e-class , - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης μέσα στην αίθουσα, - Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων στην κατ'οίκον ή στην μελέτη σε βιβλιοθήκη, - Γραπτή Εργασία παράδοση στο τέλος του εξαμήνου, - Δημόσια Παρουσίαση στο τέλος των ανακεφαλαιωτικών μαθημάτων, <p>Τα κριτήρια είναι προσβάσιμα στα ηλεκτρονικά έγγραφα του μαθήματος στο e-class.</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Slavin Robert E. (2007). Εκπαιδευτική ψυχολογία . Αθήνα: Μεταίχμιο Εκδοτική Α.Ε.
2. Wadsworth Barry J. (2009). Η θεωρία του Ζαν Πιαζέ για τη γνωστική και τη συναισθηματική ανάπτυξη. Αθήνα: Α. Καστανιώτης.
3. Δροσινού-Κορέα, Μ. (2017) Ειδική αγωγή και Εκπαίδευση. Πάτρα: Opportuna
4. Μαρκάκης Εμ. και Δροσινού Μ. (2000). Πειραματικό Αναλυτικό Πρόγραμμα για τις Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (Δυσλεξία). Στο Κ. Χρηστάκης, Παιδιά με ιδιαίτερες ανάγκες στο δημοτικό σχολείο Θεωρητική και πρακτική προσέγγιση. Αθήνα: Ατραπός.
5. Ντολτό Φρ. (2006). Σεμινάριο Ψυχανάλυσης Παιδιών (Τόμ. Α'). Αθήνα: Βιβλιοπωλείο Εστίας, Ι,Δ, Κολλάρου & Σία.
6. Παπαχριστόπουλος, Ν. και Σαμαρτζή, Κ (2010) Οικογένεια και νέες μορφές γονεϊκότητας, Πάτρα: Opportuna

7. Παπαχριστόπουλος, Ν. και Σαμαρτζή, Κ (2010) Υγεία, ασθένεια και κοινωνικός δεσμός, Πάτρα: Ορροτυπα
8. Πόρποδας, Κ. (2002). Η Ανάγνωση. Πάτρα: ιδιωτική.
9. Φραγκούλη, Α (2014) Τεχνικές Συναισθηματικής Οργάνωσης και Έκφρασης μέσω της Μουσικής στο Σχολείο, Αθήνα: Διάδραση
10. Χρηστάκης, Κ. (2011). Διδακτική προσέγγιση παιδιών και νέων με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης. Αθήνα: Διάδραση.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΑΜΑΛΙΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΙ-31= 12ΕΑ31	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: ΑΠΟ ΤΟΝ 17 ^Ο ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΝ 20 ^Ο ΑΙΩΝΑ.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Παραδόσεις στην τάξη και επιτόπια μαθήματα	4		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων (Μάθημα Επιλογής της Κατεύθυνσης Ιστορίας και Δ.Π.Α. και της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Δ.Π.Α.)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Οι φοιτητές αξιοποιούν γνώσεις που έχουν αποκτηθεί στα μαθήματα: 12 Κ16: Πολιτισμικές Σπουδές: Μουσειολογία-Πολιτισμική Διαχείριση (Β' εξαμήνο) 12Κ26 Ελληνικός Πολιτισμός και Ευρώπη: Η αναζήτηση και η πρόσληψη της αρχαιότητας, 15 ^{ος} – 19 ^{ος} αι. (Γ' εξαμ.) 12Κ21: Ιστορία της Μεσαιωνικής Δύσης: 4 ^{ος} /5 ^{ος} αιώνας έως την Αναγέννηση (Δ' εξαμ.) 12Ι-7: Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία: Από την Αναγέννηση έως το Συνέδριο της Βιέννης (Ζ' εξαμ.)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC221		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<ul style="list-style-type: none"> • - Μεθοδολογική εξοικείωση με την Ιστορία και τη Θεωρία του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού και την ορολογία τους - Μεθοδολογική εξοικείωση με την Ιστορία και τη Θεωρία της Ευρωπαϊκής Τέχνης και την ορολογία της. - Διαφωτισμός και Αρχαιότητα. - Θεωρητική προσέγγιση του πολιτισμικού φαινομένου της πρόσληψης της αρχαιότητας στη Δύση κατά την περίοδο του Κλασικισμού (18^{ος} – 19^{ος} αι.)

Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Μεθοδολογική προσέγγιση της Ιστορίας του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού των Νεωτέρων Χρόνων - Μεθοδολογική προσέγγιση της Νεώτερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας της Τέχνης και Τεχνοκριτικής - Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση Βιβλιογραφίας και Νέων Τεχνολογιών - Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία μέσα σε χώρους και φορείς Πολιτισμού (μουσεία, ιστορικοί τόποι και μνημεία, διατηρητέα κτήρια και οικιστικά σύνολα, Πολιτιστικά Ιδρύματα και Φορείς) - Προσαρμογή στις νέες μορφές Πολιτιστικής και Καλλιτεχνικής Δημιουργίας - Σεβασμός στην πολιτισμική ετερότητα και πολυτισμικότητα - Σεβασμός στις αξίες της ποικιλομορφίας του πολιτισμικού φαινομένου και του καλλιτεχνικού γίνεσθαι - Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας απέναντι στη διατήρηση, ανάδειξη και διαχείριση των Άυλων και Υλικών Πολιτισμικών Αγαθών και Έργων Τέχνης - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 ενότητες ως εξής:		
Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Εισαγωγή στην τέχνη του 17ου αιώνα: χρονικά και γεωγραφικά όρια. Βασικές έννοιες		
2. Οι αισθητικές αρχές του μπαρόκ		
3. Ο «χρυσός» 17ος αιώνας		
4. Αρχαιότητα και 17ος αιώνας		
5. Ροκοκό, η τέχνη της οικειότητας		
6. Τέχνη και Διαφωτισμός		
7. Αισθητικές αξίες του Νεοκλασικισμού		
8. Ο Νεοκλασικισμός ως «διεθνές» καλλιτεχνικό κίνημα		
9. Ρομαντισμός και 19ος αιώνας		
10. Η αναζήτηση της πραγματικότητας		
11. Φως και Χρώμα στα τέλη του 19ου αιώνα		
12. Μεταεμπρεσιονισμός και η πορεία προς τον Μοντερνισμό		
13. Οι τέχνες στις αρχές του 20ου αιώνα-Αναζητώντας την απόλυτη εκφραστική ελευθερία		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Παραδόσεις στην τάξη και επιτόπια μαθήματα (πέραν των ωρών διδασκαλίας)</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση power point και διαδικτύου καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος. Προβολή σύντομων ηλεκτρονικών ταινιών. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Παραδόσεις θεωρίας στην τάξη (ιστορικοπολιτισμικό πλαίσιο, θεωρία και ιστορία της τέχνης)</p>	<p>26 (13 εβδ. X 2 ώρες)</p>
	<p>A. Ασκήσεις στην τάξη με τη χρήση pp (περιγραφή και προσδιορισμός μνημείων και έργων τέχνης της εποχής που εξετάζεται). B. Μεθοδολογική προσέγγιση για τη συγγραφή μίας σεμιναριακής εργασίας. Γ. Προφορική παρουσίαση εκπονηθέντων σεμιναριακών εργασιών.</p>	<p>13 (13 εβδ. X 1 ώρα)</p>
	<p>Σύνολο Διδασκαλίας στην τάξη</p>	<p>39 (13 εβδ. X 3 ώρες)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη: A. Εκπόνηση της σεμιναριακής εργασίας (γραπτή παράδοση και προφορική παρουσίαση στην τάξη ή σε επιτόπιο μάθημα) B. προετοιμασία τελικής προφορικής εξέτασης</p>	<p>59 (13 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)</p>
<p>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>98 ώρες</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνική. Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων και των λοιπών δραστηριοτήτων εντός και εκτός της τάξεως, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την εξεταστέα ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία. Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται επίσης και κείμενα σχετικά με το περιεχόμενο του μαθήματος, τα οποία καθοδηγούν τον φοιτητή στην περαιτέρω μελέτη του και τον βοηθούν βιβλιογραφικά και μεθοδολογικά ως προς την εκπόνηση της σεμιναριακής του εργασίας. Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Ο βαθμός είναι άθροισμα του βαθμού των προφορικών εξετάσεων στο τέλος του εξαμήνου (70%) και του βαθμού της σεμιναριακής εργασίας (30%).</p>	

--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

- M.S. Anderson, Η Ευρώπη του 18ου αιώνα. 1713-1789. Εκδόσεις Επίκεντρο, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2012.

- Εμμ. Βουτυράς, Α. Γουλάκη-Βουτυρά, Η αρχαία ελληνική τέχνη και η ακτινοβολία της, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 2011.

- E.M. Burns, Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι χρόνοι, Εκδόσεις Επίκεντρο, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2006.

H. Foster, R. Krauss, y-a Bois, B.h.d. Buchloh, Η τέχνη από το 1900. Μοντερνισμός, αντιμοντερνισμός, μεταμοντερνισμός. Πρόλογος – επιμέλεια Μιλτιάδης Παπανικολάου, Εκδόσεις Επίκεντρο, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2009.

- E.H. Gombrich, Το χρονικό της τέχνης, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1998.

- Κ. Κλαρκ, Ιστορία του Δυτικού Πολιτισμού. Μτφρ. Αγγέλα Βερυκοκάκη-Αρτέμη, θεώρηση – επιμέλεια: Μαίρη Κοτσανάρου, Εκδόσεις Νέα Σύνορα Α. Λιβάνης, Αθήνα 1978.

- Ζ. Μπαζέν, Μπαρόκ και Ροκοκό, Ελένη Σαραφίδου και ΣΙΑ Ε.Ε., Θεσσαλονίκη 1995.

- Χρ. Χρήστου, Η ευρωπαϊκή ζωγραφική του 19ου αιώνα, Βάνιας 1993.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΑ-1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία: Οι Κυκλάδες στην Εποχή του Χαλκού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC239		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα																			
<p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - περιγράφει την ιστορική εξέλιξη του κυκλαδικού πολιτισμού - εστιάζει σε και σχολιάζει τεκμηριωμένα τους σταθμούς (ΠΚΠ περίοδος, ΜΚΠΠ περίοδος) και τις καμπές αυτής της εξέλιξης (ΠΚΠ-ΠΚΠΠ-ΜΚΠ περίοδος, ΥΚΠΠ περίοδος) - αναγνωρίζει τους βασικούς τύπους κυκλαδικής κεραμικής, αγγειοπλαστικής, ειδωλοπλαστικής και γλυπτικής ανά περίοδο - αναλύει και αποτιμά τη σημασία εξεχουσών κυκλαδικών θέσεων που αποτυπώνουν τόσο την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του όσο και τον κοσμοπολιτικό χαρακτήρα του κυκλαδικού πολιτισμού (Γκρόττα Νάξου, Χαλανδριανή και Καστρί Σύρου, Φυλακωπή Μήλου, Αγία Ειρήνη Κέας, Ακρωτήρι Θήρας) - συγκρίνει και συσχετίζει τις εξελίξεις στο πλαίσιο του κυκλαδικού πολιτισμού με αυτές στην Ηπειρωτική Ελλάδα και την Μινωική Κρήτη - εμβαθύνει στην σημασία του φυσικού περιβάλλοντος και του γεωγραφικού παράγοντα στην ανάδυση, την ιδιαίτερη φυσιογνωμία και την θέση του κυκλαδικού πολιτισμού στο Αιγαίο. 																			
<p>Γενικές Ικανότητες</p> <p><i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i></p> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td> <td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td> </tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td> <td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td> </tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td> <td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td> </tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td> <td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ενσυναίσθησης σε θέματα φύλου</i></td> </tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td> <td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td> <td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td> <td><i>.....</i></td> </tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td> <td><i>Άλλες...</i></td> </tr> <tr> <td></td> <td><i>.....</i></td> </tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ενσυναίσθησης σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ενσυναίσθησης σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
<ul style="list-style-type: none"> -Καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας -Καλλιέργεια κριτικής σκέψης - Προαγωγή της επαγωγικής σκέψης - Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον 																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα παρακολουθεί την εξέλιξη του πολιτισμού στις Κυκλάδες κατά την Εποχή του Χαλκού. Εξετάζονται η ανάδυση και η διαμόρφωση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του κυκλαδικού πολιτισμού κατά την 3η π.Χ. χιλιετία, βάσει του κυκλαδικού νεολιθικού υποβάθρου, όπως αυτή εκδηλώνεται στα οικιστικά και ταφικά κατάλοιπα, την κεραμική, τη λιθοτεχνία και τη μεταλλουργία. Στη συνέχεια εξετάζεται η θέση των Κυκλάδων εν μέσω των ανακτορικών πολιτισμών (μινωικού, μυκηναϊκού) που αναπτύσσονται στο χώρο του Αιγαίου κατά τη 2η π.Χ. χιλιετία. Έμφαση δίνεται στις σχέσεις των Κυκλάδων με την Κρήτη στη Μέση και στις αρχές της Ύστερης Εποχής του Χαλκού, όπως πιστοποιούνται στο Ακρωτήρι της Θήρας, καθώς και στην παρουσία των Μυκηναίων στις Κυκλάδες κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Απώτερος στόχος του μαθήματος είναι να αποτιμηθεί η στρατηγική σημασία των Κυκλάδων στην πολιτισμική ανάπτυξη και αλληλεπίδραση στο Αιγαίο στην εν λόγω εποχή.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Το φυσικό περιβάλλον ως παράγοντας ανάπτυξης και διαμόρφωσης του κυκλαδικού πολιτισμού	Βλ. «Βιβλιογραφία» και Περιγράμματα Ενοτήτων	

2. Το νεολιθικό υπόβαθρο του κυκλαδικού πολιτισμού	στον παράπλευρο σύνδεσμο παρουσίασης	https://eclass.uop.gr/modules/document/?course=HAMCC239
3. Πρωτοκυκλαδική εποχή: Γενικά – Χρονολογία – Ορολογία		
4. Πρωτοκυκλαδική Ι περίοδος (3200 – 2700 π.Χ.)		
5. Πρωτοκυκλαδική ΙΑ περίοδος (2700 – 2400 π.Χ.)		
6. Ύστερη ΠΚΙΙ περίοδος (Φάση Καστριού, 2400-2200 π.Χ.)		
7. Πρωτοκυκλαδική ΙΙΙ περίοδος (2200 – 2000 π.Χ.).		
8. Μεσοκυκλαδική περίοδος (2000 – 1650 π.Χ.).		
9. Οι Κυκλάδες κατά την ΥΚΙ-ΙΙ περίοδο		
10. Ακρωτήρι: Τοπογραφία- Χωροταξία- Αρχιτεκτονική		
11. Ακρωτήρι: Ξεστή 3 – Τομέας Β		
12. Ακρωτήρι: Τομέας Δ – Δυτική Οικία – Οικία Γυναϊκών – Τομέας Α – Ξεστή 4		
13. Οι Κυκλάδες κατά την ΥΚΙΙΙ περίοδο		
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Γραπτή εξέταση		

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις του μαθήματος, που είναι διαθέσιμες και στο eclass. Επικοινωνία μέσω email.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)
	Ατομική προετοιμασία για την τελική εξέταση	59 (13 εβδ. x 3 x 1,5)
	Συνολικός φόρτος	98

<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων</p> <p>Πληρότητα, ακρίβεια απάντησης Ικανότητα συσχέτισης και προέκτασης Ακρίβεια στη χρήση της ορολογίας. Οι φοιτητές έχουν την δυνατότητα να δουν το γραπτό μετά την βαθμολόγησή του κατόπιν σχετικού αιτήματος.</p>
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Barber R.L.N., *Οι Κυκλάδες στην Εποχή του Χαλκού*, Αθήνα: Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1994.

Brodie N.J. - Doole J. - Gavallas G. - Renfrew C. (eds), *Horizon. A Colloquium on the Prehistory of the Cyclades*, Cambridge: Mac Donald Institute for Archaeological Research, 2008.

Broodbank C., *Οι πρώιμες Κυκλάδες. Μια ανάλυση στο πλαίσιο της νησιωτικής αρχαιολογίας*, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, 2009.

Davis J.L., "Review of Aegean Prehistory I: The Islands of the Aegean", στο T. Cullen (ed.), *Aegean Prehistory. A Review* (American Journal of Archaeology Supplement I), Boston 2001, 19-94.

Marangou L. (ed.), *Cycladic Culture. Naxos in the 3rd Millennium BC*, Athens: Nicholas P. Goulandris Foundation – Museum of Cycladic Art, 1990 (και στα ελληνικά).

Μαρινάτου Ν., *Ακρωτήρι. Η βιογραφία μιας χαμένης πολιτείας*, Αθήνα: Μίλητος, 2014.

Παπαθανασόπουλος Γ. (επιμ.), *Νεολιθικός πολιτισμός στην Ελλάδα*, Αθήνα: Ίδρυμα Νικολάου Π. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, 1996.

Renfrew C., *Η ανάδυση του πολιτισμού. Οι Κυκλάδες και το Αιγαίο στην 3η χιλιετία π.Χ.*, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, 2006.

Renfrew C. et alii, *The Archaeology of Cult. The Sanctuary at Phylakopi*, London: Thames and Hudson, 1985.

Σάμψων Α., *Προϊστορία του Αιγαίου. Παλαιολιθική-Μεσολιθική-Νεολιθική*, Αθήνα: Εκδ. Ατραπός, 2006.

Τράντα-Νικόλη Α., *Κυκλαδικός Πολιτισμός. Ένα ταξίδι στο Αρχιπέλαγος στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού*, Αθήνα: Κέδρος, 2006.

Zervos Chr., *L' art des Cyclades*, Paris, 1957.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΘΛΙΒΕΡΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΑ-9_16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ: ΠΛΑΣΤΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις και σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη (βλ. παρακάτω Οργάνωση Διδασκαλίας)	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα επιλογής κατεύθυνσης αρχαιολογίας κα διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΝΑΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική).		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC186/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Περιλαμβάνονται τα κυριότερα γλυπτά σύνολα της αρχαϊκής και κλασικής εποχής και εξετάζονται οι συνθήκες διαμόρφωσης και ο τεκτονικός χαρακτήρας της αρχιτεκτονικής γλυπτικής. Μελετώνται ζητήματα εικονογραφίας και τεχνοτροπίας, καθώς και ζητήματα που συνάδουν με την υπόσταση της ναϊκής αρχιτεκτονικής στον χώρο των αρχαίων ιερών.

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές την εξέχουσα θέση της αρχιτεκτονικής γλυπτικής στην ιστορία της αρχαίας ελληνικής τέχνης και τη μεταβολή των εικονογραφικών θεμάτων κατά τη μετάβαση από τη μια εποχή στην άλλη, ανάλογα και με πολιτικά κριτήρια (π.χ. μετάβαση από την τυραννία στη δημοκρατία). Ενδεικτική είναι η περίπτωση της Ακρόπολης των Αθηνών στα καλλιτεχνικά μνημεία της οποίας οποία αποτυπώνονται όλα τα στάδια της πολιτικής διαχείρισης από την εποχή του Κύλωνα μέχρι τον Πεισίστρατο και από τον Κλεισθένη έως τον Περικλή.

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:

- να οριοθετούν τις εποχές που πραγματεύεται το μάθημα, να προσδιορίζουν με σαφήνεια τα τεχνοτροπικά χαρακτηριστικά της κάθε εποχής και να εντοπίζουν τα εκάστοτε εικονογραφικά θέματα.
- να εντάσσουν την αρχιτεκτονική γλυπτική στις πολιτικές συνθήκες της αρχαϊκής και κλασικής πόλης και να αντιλαμβάνονται τη δημόσιο χαρακτήρα των μνημείων.
- να αντιλαμβάνονται τη σημασία της αρχιτεκτονικής γλυπτικής για τη θεμελίωση της λατρείας στα αρχαία ιερά.
- να περιεργάζονται τα αρχαιολογικά κατάλοιπα θεωρώντας τα ως αναπόσπαστα, οργανικά τμήματα του αρχαιολογικού χώρου όπου αυτά ανήκουν.
- να αντιλαμβάνονται τη σπουδαιότητα των γραμματειακών πηγών και των επιγραφών για την τεκμηρίωση της αρχαιολογικής έρευνας και να απορρίπτουν την αυθεντία της πληροφορίας.
- κατά συνέπεια, να διερευνούν πάσης φύσης πηγές (ιστορικές, λογοτεχνικές) που τεκμηριώνουν την παρουσία των μνημείων και των έργων τέχνης, καθώς και βασικούς μύθους που συνδέονται με εικονογραφικά ζητήματα, αρχής δεδομένης από την ομηρική παράδοση.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

Το μάθημα αποσκοπεί στο να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών:

- Εξοικείωση με το ερευνητικό αντικείμενο της κλασικής αρχαιολογίας.
- Πολυσχιδή ικανότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών μέσα από τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των νέων τεχνολογιών.
- Επικαιροποίηση της γνώσης και προσαρμογή σε νέες ερευνητικές μεθόδους και συνθήκες.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχνους, αλλά και με ειδικούς όμορων επιστημών, δεξιότητες πολύτιμες για την ανανέωση και τη βιωσιμότητα των σπουδών στην ιστορία και την αρχαιολογία.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (ερευνητικά κέντρα, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.), της παιδείας (διδασκαλία σε σχολεία, εκπαιδευτικά προγράμματα) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός ή δημιουργία πρωτότυπου και επιστημονικά τεκμηριωμένου σκεπτικού για μουσειακές εκθέσεις, ανάδειξη αρχαιολογικών μνημείων και χώρων, πολιτιστικά δρώμενα κ.λπ.). Ο πτυχιούχος θα έχει την ικανότητα να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να ανασυνθέτει υπεύθυνα για τρίτους και να αξιοποιεί σε περαιτέρω σπουδές ή στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ένα μεγάλο εύρος της αρχαιολογικής του γνώσης με πρωτοτυπία και επιστημονική εγκυρότητα.
- Εφαρμογή των επιστημονικών και επαγγελματικών του δεξιοτήτων σε διεθνές περιβάλλον.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Αναδρομή σε πρώιμους αρχαϊκούς ναούς με γραπτή αρχιτεκτονική διακόσμηση (v. Απόλλωνα, Θέρμος). Μετάβαση στη μνημειακή αντίληψη (v. Ήρας, Ολυμπία). Ο πρώτος λίθινος ναός με πλαστική αρχιτεκτονική διακόσμηση (v. Αρτέμιδας, Κέρκυρα).
2. Η Ακρόπολη των Αθηνών. Η απαρχή του ιερού: Από τον Κύλωνα έως τον Πεισίστρατο. Η λατρεία του Ερεχθέα και του Εριχθόνιου. Εκατόμπεδος ναός και Οικήματα.
3. Η Ακρόπολη των Αθηνών. Ιστορική αναδρομή: Ο θάνατος του Πεισίστρατου, η διακυβέρνηση από τον Ιππία, η μετάβαση στη δημοκρατία (Κλεισθένης). Ο Αρχαίος Ναός της Αθηνάς Πολιάδος και το αέτωμα της Γιγαντομαχίας.
4. Δελφοί. α) Ο αρχαϊκός ναός του Απόλλωνα - των «Αλμεωνιδών». β) Ο μονόπτερος των Σικυωνίων. Χρονολόγηση, ιστορικές πηγές, αρχιτεκτονικός διάκοσμος, εικονογραφία.
5. Δελφοί. Ο θησαυρός των Σιφνίων (525 π.Χ.). Χρονολόγηση, ιστορικές πηγές, αρχιτεκτονικός διάκοσμος, εικονογραφία.
6. Δελφοί. Ο θησαυρός των Αθηναίων (500-490 π.Χ.). Χρονολόγηση, ιστορικές πηγές, αρχιτεκτονικός διάκοσμος, εικονογραφία.
7. Αίγινα. Ο ναός της Αφαίας Αθηνάς (500-480 π.Χ.). Εικονογραφική και τεχνοτροπική ανάλυση των αετωμάτων. Σύνδεση με τα εργαστήρια χαλκοπλαστικής του νησιού με χαρακτηριστικά παραδείγματα. Σπουδή σε μορφές ελεύθερων γλυπτών σε κίνηση και συσχέτιση με τα αρχιτεκτονικά γλυπτά.
- 8-9. Ολυμπία. Ο ναός του Δία (471-457 π.Χ.). Διεξοδική εικονογραφική ανάλυση των αετωμάτων και των μετοπών. Χρονολόγηση, λογοτεχνικές και ιστορικές πηγές, τεχνοτροπικά ζητήματα του αυστηρού ρυθμού. Συσχέτιση θεμάτων με παραστάσεις αγγειογραφίας.

10. Αγορά Αθηνών. Ο ναός του Ηφαίστου (449-421/415 π.Χ.). Εικονογραφική μελέτη της της ζωφόρου και των μετοπών. Το ηρωικό πρότυπο του Θησέα και η συμβολή του στην αθηναϊκή δημοκρατία.
11. Παρθενώνας. Μετόπες (447-438 π.Χ.). Διεξοδική μελέτη της εικονογραφίας και των χαρακτηριστικών της κλασικής τέχνης.
12. Παρθενώνας. Ζωφόρος και αετώματα (447-432 π.Χ.). Διεξοδική μελέτη της εικονογραφίας και της αποκατάστασης των αετωμάτων. Παράλληλη προβολή των εκθεμάτων Βρετανικού Μουσείου και Μουσείου Ακρόπολης για την καθολική αντίληψη του -κυρίως των αετωμάτων- του μνημείου. Νέες προτάσεις για τη θεματική προσέγγιση της ζωφόρου. Η ηγεμονική σημασία της κλασικής τέχνης και η έννοια της αυτοχθονία των Αθηναίων.
13. Βάσσεις. Ο ναός του Επικουρίου Απόλλωνα (420-400 π.Χ.). Οι καινοτομίες της ύστερης κλασικής εποχής και η μελέτη της εσωτερικής ζωφόρου του ναού.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία</p>															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Η διδασκαλία πραγματοποιείται με συστηματική χρήση Τ.Π.Ε. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από εκτενείς παρουσιάσεις PPT που αναρτώνται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Προβάλλονται αρχαιολογικά φιλμ περιορισμένης διάρκειας κατάλληλα για τους εκπαιδευτικούς σκοπούς του μαθήματος. Εκτός από την επικοινωνία μετά την ολοκλήρωση κάθε διάλεξης, μεγάλο μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.</p>															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="687 1281 1029 1355"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1034 1281 1370 1355"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="687 1361 1029 1397">Παραδόσεις στην τάξη</td> <td data-bbox="1034 1361 1370 1397">39 (13εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="687 1404 1029 1648">Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη εκπαιδευτική επίσκεψη σε αρχαιολογικό χώρο: Μελέτη και ανάλυση ζητημάτων της ελληνικής</td> <td data-bbox="1034 1404 1370 1648">13 (13εβδ. x 1 ώρα)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="687 1655 1029 1760">ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ</td> <td data-bbox="1034 1655 1370 1760">39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="687 1767 1029 1825">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1034 1767 1370 1825">21 (4 εβδ. x 3,5 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="687 1832 1029 1915">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</td> <td data-bbox="1034 1832 1370 1915">78 (13 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="687 1921 1029 2007">Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1034 1921 1370 2007">151 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Παραδόσεις στην τάξη	39 (13εβδ. x 3 ώρες)	Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη εκπαιδευτική επίσκεψη σε αρχαιολογικό χώρο: Μελέτη και ανάλυση ζητημάτων της ελληνικής	13 (13εβδ. x 1 ώρα)	ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)	Συγγραφή εργασίας	21 (4 εβδ. x 3,5 ώρες x 1,5)	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	78 (13 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	151 ώρες	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>															
Παραδόσεις στην τάξη	39 (13εβδ. x 3 ώρες)															
Σεμιναριακές διαλέξεις εμβάθυνσης στην τάξη εκπαιδευτική επίσκεψη σε αρχαιολογικό χώρο: Μελέτη και ανάλυση ζητημάτων της ελληνικής	13 (13εβδ. x 1 ώρα)															
ΣΥΝΟΛΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)															
Συγγραφή εργασίας	21 (4 εβδ. x 3,5 ώρες x 1,5)															
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	78 (13 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)															
Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	151 ώρες															

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος και των διδακτικών ενότητων ανά εβδομάδα. Οι φοιτητές γνωρίζουν εξ αρχής τα διδακτικά συγγράμματα και τον τρόπο αξιολόγησής τους. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων δίνεται η αναλυτική βιβλιογραφία της κάθε ενότητας και επιπλέον ενημερωτικό υλικό από επιλεγμένες ηλεκτρονικές σελίδες για αρχαιολογικούς χώρους και έργα τέχνης, 3D αποκαταστάσεις μνημείων κ.ά.</p> <p>Στην ηλεκτρονική τάξη αναρτώνται κάθε εβδομάδα τα Powerpoint των διαλέξεων, τα οποία με την πυκνότητα των πληροφοριών τους (εικόνες και συνοδευτικά κείμενα) αποτελούν ένα αυτόνομο παιδαγωγικό εργαλείο για τους φοιτητές. Εργασίες και παρουσιάσεις στην τάξη</p> <p>Όλοι οι φοιτητές ενθαρρύνονται να επιλέξουν και να παρουσιάσουν στην τάξη ένα θέμα από τα γνωστικά αντικείμενα του εξαμήνου. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι να ενισχυθεί η ενεργητική διερευνητική μάθηση και να ισχυροποιηθούν οι δεσμοί διαλόγου ανάμεσα στα μέλη της τάξης και τον διδάσκοντα. Υπό αυτή την έννοια η συγγραφή της εργασίας πληροί τόσο παιδαγωγικά όσο και επιστημονικά κριτήρια. Ο βαθμός των εργασιών δύναται να τροποποιείται κατά το εκάστοτε ακαδημαϊκό έτος. Οι φοιτητές που έχουν καταθέσει και παρουσιάσει εργασία καλούνται στις γραπτές εξετάσεις να απαντήσουν σε λιγότερα θέματα, ενώ οι υπόλοιπες μονάδες συμπληρώνονται από την εργασία τους.</p> <p>Τελική αξιολόγηση</p> <p>Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται με γραπτές εξετάσεις που περιλαμβάνουν σχολιασμό εικόνων και ανάπτυξη κειμένου. Οι φοιτητές γνωρίζουν εκ των προτέρων σε πόσους βαθμούς αντιστοιχεί κάθε σωστή απάντηση με σχετική αναγραφή στην προσφώνηση του κάθε ερωτήματος.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δίνεται ξεχωριστή βιβλιογραφία για κάθε θεματική ενότητα, η οποία αναρτάται στο e-class.

I. Γενικά έργα

- Boardman, J., *Ελληνική Πλαστική. Η Αρχαϊκή περίοδος*. Μεταφρ. Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά, Αθήνα 1978.
- Boardman, J., *Ελληνική Πλαστική. Η Κλασική περίοδος*. Μεταφρ. Δ. Τσουκλίδου, Αθήνα 1989.
- Boardman, J., *Ελληνική Πλαστική. Η Ύστερη κλασική περίοδος*. Μεταφρ. Λ. Μπουρνιάς, Αθήνα 1999.
- Γιαλούρης, Ν., *Ελληνική Τέχνη. Αρχαία Γλυπτά*, Αθήνα 1994.
- Hurwit, J., M., *The Athenian Acropolis: History, Mythology, and Archaeology from the Neolithic Era to the Present*, Cambridge 1999.
- Ridgway, B.S., *The Severe Style in Greek Sculpture*, Princeton 1970.
- Rolley, Cl., *Η Ελληνική Γλυπτική. Από τις αρχές έως το μέσο του 5^{ου} αι.* Μτφρ. Ε. Δημητρακοπούλου, Αθήνα 2006.
- Spivey, N., *Ελληνική Γλυπτική. Αρχαία σημασία, σύγχρονη ανάγνωση*. Μτφρ. Β. Παπαευθυμίου-Α. Θεοχαράκη, Αθήνα 2004.
- Stewart, A., *Greek Sculpture. An Exploration*, New Haven 1990.
- Stewart, A., *Τέχνη, επιθυμία και σώμα στην Αρχαία Ελλάδα*. Μτφρ. Α. Νικολόπουλος, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2003.
- Παπαχατζής Ν., *Παυσανίου Ελλάδαδος Περιήγησις*, τ. 5, Εκδοτική Αθηνών.
- Πλάνζος Δ., *Ελληνική τέχνη και Αρχαιολογία 1200-30 π.Χ.*, Καπόν 2016.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΑ-11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία: Αρχιτεκτονική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις στην τάξη και πρακτική στο πεδίο	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC198/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με ειδικά θέματα, που αφορούν στη βυζαντινή αρχιτεκτονική (πολεοδομία, οικιστική, ναοδομία). Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση, μεταξύ άλλων, να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναγνωρίζουν αρχιτεκτονικούς τύπους, είδη τοιχοποιίας, κατασκευαστικές λεπτομέρειες και ιδιαιτερότητες της βυζαντινής αρχιτεκτονικής • χαρακτηρίζουν και να χρονολογούν κτήρια με βάση τα παραπάνω κριτήρια • περιγράφουν με πληρότητα και ακρίβεια αρχιτεκτονικά κατάλοιπα και μνημεία
Γενικές Ικανότητες
<p>Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπευθυνότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών στο πεδίο και στη βιβλιοθήκη • Δεξιότητες για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (πεδίο) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός πρωτότυπου, αξιόλογου και επιστημονικού ιστορικού σκεπτικού για αρχαιολογικούς χώρους και μουσειακές εκθέσεις) • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχνους, αλλά και με ειδικούς όμορων επιστημών

- Κατανόηση και συγκριτική θεώρηση μεθόδων αρχαιολογικής έρευνας
- Εφαρμογή των επιστημονικών του δεξιοτήτων και σε διεθνές περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι διαλέξεις οργανώνονται χρονολογικά εστιάζοντας στην πολεοδομική ανάπτυξη των οικισμών και τη δημιουργία θρησκευτικών και κοσμικών κτηρίων και συγκροτημάτων. Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα μεθοδολογικής προσέγγισης της ιστορικής ερμηνείας της αρχιτεκτονικής παραγωγής, καθώς και στα αντίστοιχα προβλήματα που απασχολούν τη σύγχρονη έρευνα. Η ανάλυση επικεντρώνεται σε κτήρια και συγκροτήματα ως αφετηρία για τη συζήτηση περί αρχιτεκτονικής δημιουργίας, της χρήσης των χώρων και του συμβολισμού τους. Το μάθημα εμπλουτίζεται με αποσπάσματα από κείμενα της περιόδου προκειμένου να γίνουν καλύτερα αντιληπτά αφενός ο τρόπος πρόσληψης της αρχιτεκτονικής παραγωγής στην εποχή της, και αφετέρου η ιστορική ερμηνεία των κοινωνικών δυνάμεων που την επηρεάζουν. Επιπλέον θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις/ξεναγήσεις σε βυζαντινά μνημεία της Καλαμάτας και της Μεσσηνιακής Μάνης, στα οποία έχουν πραγματοποιηθεί εργασίες ανάδειξης και αποκατάστασης, προκειμένου οι φοιτητές να αναπτύξουν τη δυνατότητα πρωτογενούς παρατήρησης στην κατανόηση της οικοδομικής εξέλιξης των κτηρίων εξασκώντας και εμπλουτίζοντας τις γνώσεις που αποκτούν στην αίθουσα κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.

Το μάθημα οργανώνεται σε 13 ενότητες ως εξής:

1. Οι απαρχές της Βυζαντινής Αρχιτεκτονικής – Ρωμαϊκή αυτοκρατορία και Χριστιανισμός
2. Ο πέμπτος αιώνας – Η επικράτηση της νέας Θρησκείας
3. Αγία Σοφία: Ένα αρχιτεκτονικό θαύμα και η κυριαρχία των τρούλων
4. Ο μετασχηματισμός των πόλεων
5. Η αρχιτεκτονική μετά τον Ιουστινιανό. Εικονομαχία. Μεταβατική εποχή (:)
6. Μετά την Εικονομαχία: πόλεις-κάστρα
7. Η λάμψη των Μακεδόνων και των Κομνηνών: Κωνσταντινούπολη το κέντρο της Οικουμένης
8. Μεσοβυζαντινή ναοδομία στη νότια Βαλκανική: η λεγόμενη «ελλαδική σχολή»
9. Η 4η Σταυροφορία και η κατάρρευση της αυτοκρατορίας: νέες πρωτεύουσες – νέες αρχιτεκτονικές τάσεις (Τραπεζούντα, Νίκαια, Άρτα)
10. Η ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης το 1261: Παλαιολόγεια «Αναγέννηση»
11. Ο ρόλος της Θεσσαλονίκης κατά την Παλαιολόγεια περίοδο
12. Η αποκατάσταση της Βυζαντινής διοίκησης στην Πελοπόννησο (1262): ο Μυστράς και η κληρονομιά του
13. Οικοδομικές πρακτικές στη βυζαντινή αρχιτεκτονική διαχρονικά.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Το μάθημα περιλαμβάνει παραδόσεις και εκπαιδευτικές επισκέψεις (πλέον των ωρών διδασκαλίας).</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις διαφανειών (ppt), οι οποίες αναρτώνται ανελλιπώς στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Επίσης, στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) αναρτώνται άρθρα και εγχειρίδια σε ηλεκτρονική μορφή (pdf), καθώς και σύνδεσμοι ιστοσελίδων σχετικών με το μάθημα, οι οποίοι επικαιροποιούνται τακτικά. Εξάλλου, η ηλεκτρονική τάξη (eclass) χρησιμοποιείται συστηματικά για την επικοινωνία με τους φοιτητές (εκτός τάξης και εκτός ωρών υποδοχής φοιτητών).</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p>	<p>Δραστηριότητα Παραδόσεις στην τάξη</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</p>

<p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ</p>	<p>39 (13 εβδ. x 3 ώρες)</p>
	<p>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</p>	<p>24 (2 εβδ. x 8 ώρες x 1,5)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης</p>	<p>39 (13 εβδ. x 2 ώρες x 1,5)</p>
	<p>ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>102 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνικά</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτώνται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass):</p> <p>α) περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, β) η σχετική βιβλιογραφία γ) άρθρα και βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή (pdf) δ) σύνδεσμοι ιστοσελίδων σχετικών με το μάθημα ε) όλες οι διαφάνειες, που προβάλλονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και οι οποίες καθοδηγούν το φοιτητή στη μελέτη του.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Η βαθμολογία στην κλίμακα 1-10 για την τελική εξέταση βασίζεται σε διαφορετικών τύπων ερωτήσεις, οι οποίες ανανεώνονται σε κάθε εξέταση.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ – ΛΕΞΙΚΑ</p> <p>- Γ. Γούναρης, <i>Εισαγωγή στην Παλαιοχριστιανική Αρχαιολογία, Α' Αρχιτεκτονική</i>, Θεσσαλονίκη, 2000. - Σ. Καλοπίση-Βέρτη, Μ. Παναγιωτίδη-Κεσίσογλου (επιμ.), <i>Πολύγλωσσο Εικονογραφημένο Λεξικό Όρων Βυζαντινής Αρχιτεκτονικής και Γλυπτικής</i>, Αθήνα, 2010. - R. Krauthheimer, <i>Παλαιοχριστιανική και βυζαντινή αρχιτεκτονική</i>, Αθήνα, 1999. - C. Mango, <i>Byzantine Architecture</i>, Νέα Υόρκη, 1991².</p> <p>ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ-ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ</p> <p><u>Πόλεις – πολεοδομία</u></p> <p>- M. Angold, <i>The Shaping of the Medieval Byzantine City</i>, στο: <i>Byzantinische Forschungen</i>, 10,1985, 1-37. - X. Μπούρας, <i>Απόψεις των βυζαντινών πόλεων από τον 8^ο έως τον 15^ο αιώνα</i>, στο: Α. Λαΐου (επιμ.), <i>Οικονομική ιστορία του Βυζαντίου από τον 7^ο έως τον 15^ο αι.</i>, τόμος 2, Αθήνα, 2006, 193-212. - Ch. Bouras, <i>Aspects of the Byzantine City, Eighth-Fifteenth Centuries</i>, στο: A. Laiou et al., <i>The Economic History of Byzantium from the Seventh through the Fifteenth Century</i>, Washington DC, 2002, τόμ. 2, 497-554. - S. Ćurčić, E. Χατζητρήφονος (επιμ.), <i>Κοσμική μεσαιωνική αρχιτεκτονική στα Βαλκάνια 1300-1500 και η διατήρησή της</i>, Θεσσαλονίκη, 1997 (κεφ. I [Αστικές Ενότητες]).</p>

- Γ. Λάββας, *Οι πόλεις των «χριστιανικών βασιλικών»*: μια συμβολή στην πολεοδομία του Ανατολικού Ιλλυρικού, στο: *Πρακτικά του 10^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Χριστιανικής Αρχαιολογίας, Θεσσαλονίκη 28 Σεπτ. – 4 Οκτ. 1980*), *Εισηγήσεις*, τ. Α, Θεσσαλονίκη-Βατικανό, 1984, 581-621.
- L. Lavan (επιμ.), *Recent Research in Late-Antique Urbanism*, *Journal of Roman Archaeology Supplementary Series*, 42, 2001 (όπου του ίδιου *The Late-antique city: a bibliographic essay*, 9-26).
- J.H.W.G. Liebeschuetz, *The Decline and Fall of the Roman City*, Οξφόρδη, 2001.
- Τ. Λουγγής, *Η εξέλιξη της βυζαντινής πόλης από τον τέταρτο στο δωδέκατο αιώνα*, στο: *Βυζαντικά*, 16, 1996, 33-68.
- C. Mango, *Βυζάντιο, η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, Αθήνα, 1988 (κεφ. Γ', 77-107: Η εξαφάνιση και η αναβίωση των πόλεων).
- G. Dagron, *Η αστική οικονομία από τον 7^ο έως τον 12^ο αιώνα*, στο: Α. Λαΐου (επιμ.), *Οικονομική ιστορία του Βυζαντίου από τον 7^ο έως τον 15^ο αι.*, τόμος 2, Αθήνα, 2006, 43-59.
- H.G. Saradi, *The Byzantine City in the Sixth Century, Literary Images and Historical Reality*, Αθήνα, 2006.
- J.-M. Spieser, *La ville en Grèce du IIIe au VIIe siècle*, στο: *Villes et peuplement dans l'Illyricum protobyzantin*, Collection EFR, Rome, 1982 (σε ελληνική μετάφραση που θα σας δοθεί).
- J.-M. Spieser, *L'évolution de la ville byzantine de l'époque paléochrétienne à l'iconoclasme*, στο: *Hommes et richesses dans l'empire byzantin, IVe-VIIe siècle*, τόμ. 1, Paris 1989, 97-106.

Κάστρα και οχυρώσεις

- Γ Βελένης, *Τα τείχη της Θεσσαλονίκης: από τον Κάσσανδρο ως τον Ηράκλειο*, Θεσσαλονίκη, 1998.
- S. Ćurčić, E. Χατζητρύφωνος (επιμ.), *Κοσμική μεσαιωνική αρχιτεκτονική στα Βαλκάνια 1300-1500 και η διατήρησή της*, Θεσσαλονίκη, 1997.
- *Δοκίμιο για την οχυρωτική στο Βυζάντιο. Ο βορειοελλαδικός χώρος 4^{ος}-15^{ος} αι.* (κατάλογος έκθεσης), Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2001-Ιανουάριος 2002, Αθήνα, 2001.

Κατοικία – κοσμικά δημόσια κτίρια

- Ch. Bouras, *Houses in Byzantium*, στο: *ΔΧΑΕ*, 1982-83 (1983), 1-26.
- S. Ćurčić, E. Χατζητρύφωνος (επιμ.), *Κοσμική μεσαιωνική αρχιτεκτονική στα Βαλκάνια 1300-1500 και η διατήρησή της*, Θεσσαλονίκη, 1997 (κεφ. VI [Παλάτια/Κατοικίες]: λήμ. 1-4).
- S. Ellis, *Roman Housing*, Λονδίνο, 2002.
- S. Ellis, *The End of the Roman House*, στο: *American Journal of Archaeology*, 92, 1988, 565-576.
- Y. Hirschfeld, *Habitat*, στο: G.W. Bowersock, P. Brown, O. Grabar (επιμ.), *Late Antiquity, A Guide to the Postclassical World*, Cambridge Mass., 1999.
- Y. Hirschfeld, *The Palestinian Dwelling in the Roman-Byzantine Period*, Ιερουσαλήμ, 1995.
- W. Hoepfner (επιμ.), *Ιστορία της κατοικίας 5000 π.Χ. – 500 μ.Χ., Προϊστορία, Πρώιμη ιστορία, Αρχαιότητα*, Θεσσαλονίκη, 2005 (κεφ. 6, 767-827).
- L. Lavan, L. Ozgenel, A. Sarantis (επιμ.), *Housing in Late Antiquity: from Palaces to Shops*, *Late Antique Archaeology* 3.2, Leiden, 2007.
- Α. Ορλάνδος, *Τα παλάτια και τα σπίτια του Μυστρά*, Αθήνα, 2000.
- E. Sigalos, *Housing in Medieval and Post-Medieval Greece*, BAR 1291, 2004 (κατάλογος ανασκαμμένων υστερορωμαϊκών και μεσαιωνικών σπιτιών στην Ελλάδα: Appendix B, 193-222).
- J.-P. Sodini, *L'habitat urbain en Grèce à la veille des invasions*, στο: *Villes et peuplement dans l'Illyricum protobyzantin*, Actes du colloque organisé par École française de Rome, 12-14 mai 1982, Ρώμη, 1984, 314-397.
- J.-P. Sodini, *Habitat de l'Antiquité tardive*, στο: *TOPOI Orient-Occident*, 5, 1995, 151-218.
- J.-P. Sodini, *Habitat de l'Antiquité tardive (2)*, στο: *TOPOI Orient-Occident*, 7/2, 1997, 435-577.
- J.S. Crawford, *The Byzantine Shops at Sardis, Archaeological Exploration of Sardis* 9, Cambridge Mass., 1990.

ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ/ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

- Π. Γ. Θέμελης, *Υστερορωμαϊκή και πρωτοβυζαντινή Μεσσήνη*, στο: Π. Γ. Θέμελης, Β. Κόντη, *Πρωτοβυζαντινή Μεσσήνη και Ολυμπία. Αστικός και αγροτικός χώρος στη Δυτική Πελοπόννησο. Πρακτικά του διεθνούς Συμποσίου, Αθήνα 29-30 Μαΐου 1998*, Αθήνα, 2002, 20-58.
- K. Rheidt, *Altertumer von Pergamon. XV.2, Die byzantinische Wohnstadt*, Βερολίνο, 1991.
- Y. Tsafirir και G. Foerster, *Urbanism at Scythopolis-Bet Shean in the Fourth to Seventh Centuries*, στο: *Dumbarton Oaks Papers*, 51, 1997, 85-146.
- X. Τσιγωνάκη, *Les villes crétoises aux VIIe et VIIIe siècles: l'apport des recherches archéologiques à Eleutherna*, στο: *Annuario della Scuola Italiana di Atene*, LXXXV, 7, 2007, 263-297.

Αθήνα

- A. Franz, *The Athenian Agora, XXIV, Late Antiquity : A.D. 267-700*, Princeton 1988.
- P. Castrén (επιμ.), *Post-Herulian Athens. Aspects of Life and Culture in Athens A.D. 267-529*, Helsinki, 1994.
- Μ. Καζανάκη-Λάππα, *Μεσαιωνική Αθήνα*, στο: Α. Λαΐου (επιμ.), *Οικονομική ιστορία του Βυζαντίου από τον 7^ο έως τον 15^ο αι.*, τόμος 2, Αθήνα, 2006, 385-395.
- Ι. Τραυλός, *Πολεοδομική εξέλιξη των Αθηνών*, Αθήνα, ²1993.

Θεσσαλονίκη

- Ch. Bakirtzis, *The Urban Continuity and Size of Late Byzantine Thessalonike*, στο: *Dumbarton Oaks Papers* 57, 2003, 35-64.
- J. Crow, *Fortifications and urbanism in late antiquity: Thessaloniki and other eastern cities*, στο: L. Lavan (επιμ.): *Recent research in late-antique urbanism*, Journal of Roman Archaeology Supplementary Series 42, 2001, 89-105.
- Ε. Κουρκουτίδου-Νικολαΐδου, Α. Τούρτα, *Περίπατοι στη βυζαντινή Θεσσαλονίκη*, Αθήνα 1997.
- Χ. Μπακιρτζής, *Η Αγορά της Θεσσαλονίκης στα παλαιοχριστιανικά χρόνια*, στο: *Πρακτικά του 10^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Χριστιανικής Αρχαιολογίας, II, Ανακοινώσεις*, Θεσσαλονίκη-Città del Vaticano 1984, 5-19.
- J.-M. Spieser, *Thessalonique et ses monuments du IVe au VIe siècle : contribution à l'étude d'une ville paléochrétienne*, Παρίσι, 1984.
- Η. Torp, *Thessalonique paléochrétienne. Une esquisse*, στο: L. Ryden, J. O. Rosenquist (επιμ.), *Aspects of Late Antiquity and early Byzantium : papers read at a colloquium held at the Swedish Research Institute in Istanbul 31 May-5 June 1993*, Swedish Research Institute in Istanbul, Στοκχόλμη, 1993, 113-132.
- Μ. Vittì, *Η πολεοδομική εξέλιξη της Θεσσαλονίκης από την ίδρυσή της έως τον Γαλέριο*, Αθήνα, 1996.

Κόρινθος

- G.D.R. Sanders, *Κόρινθος*, στο: Α. Λαΐου (επιμ.), *Οικονομική ιστορία του Βυζαντίου από τον 7^ο έως τον 15^ο αι.*, τόμος 2, Αθήνα, 2006, 397-406.
- R.L. Scranton, *Corinth XVI, Medieval Architecture in the Central Area of Corinth*, Princeton, 1957.

Κωνσταντινούπολη

- A. Berger, *Streets and Public Spaces in Constantinople*, στο: *Dumbarton Oaks Papers*, 54, 2000, 161-172.
- G. Dagron, *Η γέννηση μιας πρωτεύουσας. Η Κωνσταντινούπολη και οι θεσμοί της από το 330 ως το 451*, Αθήνα, 2000.
- R. Janin, *Constantinople Byzantine. Développement urbain et répertoire topographique*, Παρίσι, ²1969.
- R. Krautheimer, *Three Christian Capitals. Topography and Politics*, Berkeley-Los Angeles-London 1993.
- P. Magdalino, *Μεσαιωνική Κωνσταντινούπολη: κτισμένο περιβάλλον και αστική ανάπτυξη*, στο: Α. Λαΐου (επιμ.), *Οικονομική ιστορία του Βυζαντίου από τον 7^ο έως τον 15^ο αι.*, τόμος 2, Αθήνα, 2006, 231-243.
- C. Mango, *Le développement urbain de Constantinople (IV-VIIe siècles)*, Παρίσι, ²1990.
- C. Mango, *Studies in Constantinople*, Variorum Reprints, London, 1993.
- W. Müller-Wiener, *Bildlexikon zur Topographie Istanbuls. Byzantion, Konstantinupolis-Istanbul bis zum Beginn des 17. Jahrhunderts*, Tübingen, 1977.

Μυστράς

- *Η Πολιτεία του Μυστρά*, κατ. έκθεσης Μυστράς, Αύγουστος 2001 – Ιανουάριος 2002, Αθήνα 2001.
- Α. Ορλάνδος, *Τα παλάτια και τα σπίτια του Μυστρά*, Αθήνα, 2000.

ΝΑΟΔΟΜΙΑ (ΓΕΝΙΚΑ)

- Ν. Γκιολές, *Βυζαντινή ναοδομία (600-1204)*, Αθήνα, 1987.
- Χ. Μπούρας, *Ιστορία της αρχιτεκτονικής, β' τόμος, Αρχιτεκτονική στο Βυζάντιο, το Ισλάμ και τη Δυτική Ευρώπη κατά το Μεσαίωνα*, Αθήνα, 1999.
- Χ. Μπούρας, *Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή αρχιτεκτονική στην Ελλάδα*, Αθήνα 2001.

- Χ. Μπούρας, Λ. Μπούρα, *Η ελλαδική ναοδομία κατά τον 12^ο αιώνα*, Αθήνα, 2002.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	12ΕΑ-32	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία: Μικροτεχνία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παραδόσεις στην τάξη	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων (Μάθημα Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/HAMCC198/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με ειδικά θέματα, που αφορούν στη βυζαντινή μικροτεχνία (κεραμική, μεταλλοτεχνία, υαλουργία, υφαντική κλπ.). Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση, μεταξύ άλλων, να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναγνωρίζουν και να χρονολογούν τύπους τέχνηρων και τεχνικές κατασκευής • αναγνωρίζουν εικονογραφικά και τεχνοτροπικά χαρακτηριστικά σε παραβολή με αντίστοιχα της μνημειακής τέχνης • αναγνωρίζουν το πολιτικό μήνυμα, την κοινωνική λειτουργία και του ιδεολογικό φορτίο που έφεραν συγκεκριμένα έργα μικροτεχνίας • ανιχνεύουν επιρροές από την τέχνη όμορων λαών της Ανατολής και της Δύσης σε επίπεδο τέχνης, τεχνικής και ιδεολογίας • αξιοποιούν έργα μικροτεχνίας ως εικαστικές και ιστορικές μαρτυρίες για τη ζωή στην αυτοκρατορική αυλή, στους εκκλησιαστικούς και μοναστηριακούς κύκλους, στα αστικά κέντρα και στην ύπαιθρο • αξιοποιούν έργα μικροτεχνίας ως αφετηρία αφήγησης: α. στον πολιτιστικό σχεδιασμό, β. στη μουσειακή-εκθεσιακή θεωρία και πρακτική, γ. στην εκπαιδευτική διαδικασία
Γενικές Ικανότητες

<p>Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπευθυνότητα στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών στο πεδίο και στη βιβλιοθήκη • Δεξιότητες για αυτόνομη και ομαδική εργασία στο χώρο της έρευνας (πεδίο) και της διαχείρισης πολιτισμικών αγαθών (σχεδιασμός πρωτότυπου, αξιόλογου και επιστημονικού ιστορικού σκεπτικού για αρχαιολογικούς χώρους και μουσειακές εκθέσεις) • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον με διάλογο και συνεργασίες με ομότεχνους, αλλά και με ειδικούς όμορων επιστημών • Κατανόηση και συγκριτική θεώρηση μεθόδων αρχαιολογικής έρευνας • Εφαρμογή των επιστημονικών του δεξιοτήτων και σε διεθνές περιβάλλον
--

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Στο μάθημα εξετάζονται θέματα που αφορούν στη βυζαντινή μικροτεχνία (μικρογλυπτική, μεταλλοτεχνία, υαλουργία, υφαντική, ζωγραφική εικόνων και χειρογράφων). Το μάθημα εμπλουτίζεται με επίσκεψη στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο και στο Μουσείο Μπενάκη (Αθήνα) για την επιτόπια παρατήρηση και καταγραφή τεχνικών, τεχνοτροπικών και εικονογραφικών χαρακτηριστικών με σκοπό την εφαρμογή στο πεδίο των γνώσεων, που προσλαμβάνει ο φοιτητής στην τάξη. Το μάθημα οργανώνεται σε 13 ενότητες ως εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή μικροτεχνία 2. Ελεφαντοστά Ι 3. Ελεφαντοστά ΙΙ – Στεατίτες 4. Μεταλλοτεχνία Ι 5. Μεταλλοτεχνία ΙΙ 6. Εικόνες Ι 7. Εικόνες ΙΙ 8-9 Εικονογραφημένα χειρόγραφα Ι-ΙΙ 10-11. Υφάσματα Ι-ΙΙ 12. Εκπαιδευτική επίσκεψη 13. Εργασίες
--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Το μάθημα περιλαμβάνει παραδόσεις και εκπαιδευτική επίσκεψη.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Γίνεται συστηματική χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Όλες οι διαλέξεις συνοδεύονται από παρουσιάσεις διαφανειών (ppt), οι οποίες αναρτώνται ανελλιπώς στην ηλεκτρονική τάξη (eclass). Επίσης, στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) αναρτώνται άρθρα και εγχειρίδια σε ηλεκτρονική μορφή (pdf), καθώς και σύνδεσμοι ιστοσελίδων σχετικών με το μάθημα, οι οποίοι επικαιροποιούνται τακτικά. Εξάλλου, η ηλεκτρονική τάξη (eclass) χρησιμοποιείται συστηματικά για την επικοινωνία με τους φοιτητές (εκτός τάξης και εκτός ωρών υποδοχής φοιτητών).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Παραδόσεις στην τάξη	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	39 (13 εβδ. x 3 ώρες)
	Επίσκεψη σε μουσεία	5 (1 εβδ. x 3 ώρες x 1,5)
	Συγγραφή εργασίας	18 (3 εβδ. x 4 ώρες x 1,5)
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	39 (13 εβδ. x 2 ώρες x 1,5)

	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	101 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνικά</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτώνται στην ηλεκτρονική τάξη (eclass):</p> <p>α) περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, β) η σχετική βιβλιογραφία γ) άρθρα και βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή (pdf) δ) σύνδεσμοι ιστοσελίδων σχετικών με το μάθημα ε) όλες οι διαφάνειες, που προβάλλονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και οι οποίες καθοδηγούν το φοιτητή στη μελέτη του.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Ο βαθμός είναι συνδυασμός του βαθμού της γραφτής εξέτασης σε συνδυαστικές ερωτήσεις (γνώσης και κρίσης) στο τέλος του εξαμήνου (50%) και της προφορικής εργασίας (50%).</p> <p>Η γραπτή εξέταση αποβλέπει στην διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου σε θέματα αρχαιολογικής πρακτικής και στην αξιολόγηση της ευθυκρισίας, ετοιμότητας και αυτοσυγκέντρωσης του υποψηφίου.</p> <p>Η προφορική εργασία (παραδίδεται και γραπτώς) αφορά στην παρουσίαση (περιγραφή και τεκμηρίωση) τέχνηργου (ή κατηγορίας τέχνηργων) επιλογής του φοιτητή και αποβλέπει στην ανάπτυξη της παρατηρητικότητας, της ευθυκρισίας, και της ικανότητας διατύπωσης επιχειρηματολογίας.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Γενικά</p> <ul style="list-style-type: none"> - R. Cormack, <i>Byzantine Art</i>, Οξφόρδη, 2000. - Τζ. Λόουντεν, <i>Πρώιμη Χριστιανική και Βυζαντινή Τέχνη</i>, Αθήνα 1997. - L. Rodley, <i>Byzantine Art and Architecture. An Introduction</i>, Cambridge, 1994. <p>Συλλογές και κατάλογοι εκθέσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> - D. Buckton (επιμ.), <i>Byzantium. Treasures of Byzantine Art and Culture</i>, British Museum, Λονδίνο, 1994. - <i>Byzance. L'art byzantin dans les collections publiques françaises</i>, Musée du Louvre, Παρίσι, 1992. - R. Cambiaghi (επιμ.), <i>Il Tesoro di San Marco a Venezia</i>, Milano 1986. - R. Cormack, M. Vassilaki (επιμ.), <i>Byzantium, 330-1453</i>, Royal Academy of Arts, Λονδίνο, 2008. - A. Drandaki, D. Papanikola-Bakirtzi, A. Tourta (επιμ.), <i>Heaven and Earth, Art of Byzantium from Greek Collections</i>, Washington D.C., National Gallery of Art, Los Angeles, J. Paul Getty Museum, 2013. - H.C. Evans, <i>Byzantium, Faith and Power (1261-1557)</i>, The Metropolitan Museum of Art, Νέα Υόρκη, 2004. - H.C. Evans, W.D. Wixom (επιμ.), <i>The Glory of Byzantium. Art and Culture of the Middle Byzantine Era A.D. 843-1261</i>, The Metropolitan Museum of Art, Νέα Υόρκη, 1997. - <i>Θησαυροί του Αγίου Ορους</i>, κατάλογος έκθεσης, Θεσσαλονίκη 1997. - A. Lazaridou (επιμ.), <i>Transition to Christianity, Art of Late Antiquity, 3rd-7th Century AD</i>, Νέα Υόρκη, Onassis Cultural Center, 2012. - Δ. Παπανικόλα-Μπακιρτζή (επιμ.), <i>Καθημερινή Ζωή στο Βυζάντιο</i>, Αθήνα, 2002. - N. Siomkos, V. Maladakis et al. (επιμ.), <i>Le Mont Athos et l'Empire byzantin. Trésors de la Sainte Montagne</i>, catalogue d'exposition, Paris 2009. - K. Weitzmann (επιμ.), <i>Age of Spirituality</i>, The Metropolitan Museum of Art, Νέα Υόρκη, 1977.

ΜεταλλοτεχνίαΑργυροχοΐα

- S. A. Boyd, M. Mundell Mango (επιμ.), *Ecclesiastical Silver Plate in Sixth-Century Byzantium, Papers of the Symposium held May 16-18, 1986, at the Walters Art Gallery, Baltimore, and Dumbarton Oaks, Washington DC*, Washington DC, 1992.
- E.C. Dodd, *Three Early Byzantine Silver Crosses*, στο: *Dumbarton Oaks Papers*, 41, 1987, 165-169.
- R. E. Leader-Newby, *Silver and Society in Late Antiquity. Functions and Meanings of Silver Plate in the Fourth to Seventh Centuries*, Hants-Burlington VT, 2004.
- M. Mundell Mango, *The Sevso Treasure*, Ann Arbor, 1994
- M. Mundell Mango, *Silver from Early Byzantium, The Kaper Koraon and Related Treasures*, Baltimore, The Walters Art Gallery, 1986.
- Γ. Οικονομάκη-Παπαδοπούλου, *Εκκλησιαστικά αργυρά*, Αθήνα 1980.
- Τουράτσογλου, Ι., Χαλκιά, Ε., *Ο θησαυρός της Κρατήγους Μυτιλήνης. Νομίσματα και τιμαλφή αντικείμενα του 7ου αι. μ.Χ.*, Αθήνα 2008.

Χάλκοτεχνία

- C. Bouras, *The Byzantine Bronze Doors of the Great Lavra Monastery on Mount Athos*, στο: *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, 24, 1975, 229-250.
- L. Bouras, *Three Byzantine Bronze Candelabra from the Grand Lavra Monastery and Saint Catherine's Monastery in Sinai*, στο: *ΔΧΑΕ*, 15, 1991, 19-26.
- Λ. Μπούρα, *Επτά θυμιατήρια. Χριστιανικά και βυζαντινά θυμιατήρια του Μουσείου Μπενάκη*, στο: *Αρχαιολογία*, 1, 1981, 64-74.
- B. Pitarakis, *Les croix-reliquaires pectorales byzantines en bronze*, Παρίσι, 2006.

Κοσμήματα

- Α. Γερουλάνου, *Διάτρητα*, Αθήνα, 1999.
- J. Ogden, *Ancient Jewellery*, Λονδίνο, 1992.

Βυζαντινό σμάλτο

- K. Wessel, *Die Byzantinische Emailkunst von 5 bis 13. Jahrhundert*, Recklinghausen, 1967 (αγγλική μετάφραση Shannon, 1969).

Ελεφαντοστά

- G. Buhl, A. Cutler, A. Effenberger (eds.), *Spätantike und Byzantinische Elfenbeinbildwerke im Diskurs*, Wiesbaden 2009.
- A. Cutler, *The Craft of Ivory: Sources, Techniques and Uses in the Mediterranean world, AD 200-1400*, Washington DC, 1985.
- A. Cutler, *Five Lessons in Late Roman Ivory*, στο: *Journal of Roman Archaeology*, 6, 1993, 167-192.
- A. Cutler, *The Hand of the Master: Craftsmanship, Ivory, and Society in Byzantium (9th-11th Centuries)*, Princeton 1994.
- D. Gaborit-Chopin, *Ivoires Médiévaux, V-XV siècle*, Paris 2003.
- A. Goldschmidt, K. Weitzmann, *Die byzantinischen Elfenbeinskulpturen des X.-XIII. Jahrhunderts*, Berlin 1930-1934.
- I. Kalavrezou-Maxeiner, *Byzantine Icons in Steatite*, Vienna 1985.
- C. Olovsson, *The Consular Image. An Iconological Study of the Consular Diptychs*, BAR International Series 1376, Οξφόρδη, 2005.
- A. Papagiannaki, *The Production of Middle Byzantine Ivory, Bone and Wooden Caskets with Secular Decoration*, PhD, Oxford 2006.
- W. F. Volbach, *Elfenbeinarbeiten der Spätantike und des frühen Mittelalters*, Mainz am Rhein, 1976.

Εικόνες

- Μ. Αχειμάστου-Ποταμιάνου, *Εικόνες του Βυζαντινού Μουσείου Αθηνών*, Αθήνα 1998.
- Μ. Βασιλάκη (επιμ.), *Βυζαντινές εικόνες. Τέχνη, τεχνική, τεχνολογία*, Ηράκλειο 2002.
- Π. Α. Βοκοτόπουλος, *Εικόνες της Κέρκυρας*, Αθήνα 1990.
- Π. Α. Βοκοτόπουλος, *Βυζαντινές εικόνες*, σειρά: Ελληνική Τέχνη, Αθήνα 1995.
- Α. Δρανδάκη, *Εικόνες 14ος-18ος αι. Συλλογή Ρ. Ανδρεάδη*, Αθήνα, 2002.
- Χρ. Μπαλτογιάννη, *Εικόνες*, στο: *Μήτηρ Θεού*, Αθήνα 1994.
- Μ. Μπορμπουδάκης (επιμ.), *Εικόνες της κρητικής τέχνης. Από τον Χάνδακα ως την Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη*, Ηράκλειο 1993.
- Μ. Χατζηδάκης, *Εικόνες της Πάτμου*, Αθήνα 1977.
- K. Weitzman, *The Icon: Holy Images. Sixth to Fourteenth Century*, New York 1978.

Εικονογραφημένα χειρόγραφα

- Γ. Γαλάβαρης, *Ζωγραφική βυζαντινών χειρογράφων*, σειρά: Ελληνική Τέχνη, Αθήνα 1995.
- A. Cutler, *The Aristocratic Psalters in Byzantium*, Paris 1984.
- J. Lowden, *The Octateuchs. A Study in Byzantine Manuscript Illumination*, Pennsylvania 1992.
- Σ. Καδάς, *Τα εικονογραφημένα χειρόγραφα του Αγίου Όρους*, Θεσσαλονίκη 2008.
- I. Spatharakis, *Corpus of dated illuminated Greek manuscripts to the year 1453*, Brill, Leiden 1981.
- K. Weitzman, G. Galavaris, *The Monastery of Saint Catherine at Mount Sinai: the Illuminated Greek Manuscripts. vol. 1, From the Ninth to the Twelfth Century*, Princeton 1990.

Υφάσματα

- Μ. Θεοχάρη, *Εκκλησιαστικά χρυσοκέντητα*, Αθήνα 1986.
- G. Millet, *Broderies religieuses de style byzantin*, Paris 1947.
- A. Muthesius, *Byzantine silk weaving, AD 400 to AD 1200*, London 1997.
- A. Muthesius, *Studies in Silk in Byzantium*, London 2004.
- Χ. Πατρινέλης, Α. Καρακατσάνη, Μ. Θεοχάρη, *Μονή Σταυρονικήτα, Ιστορία, εικόνες, χρυσοκεντήματα*, Αθήνα 1974.
- E. Piltz, *Kamelaukion et mitra*, Uppsala 1977.
- W. Woodfin, *The Embodied Icon. Liturgical Vestments and Sacramental Power in Byzantium*, Oxford 2012.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Ασημένια πινάκια με παραστάσεις από τη ζωή του Δαβίδ

- R. E. Leader, *The David Plates Revisited: Transforming the Secular in Early Byzantium*, στο: *The Art Bulletin*, 82, 2, 407-427.
- S.S. Alexander, *Heraclius, Byzantine Imperial Ideology, and the David Plates*, στο: *Speculum*, LII, 2, 1977, 217-237.

Μεσοβυζαντινοί ασημένιοι σταυροί λιτανίας

- J.A. Cotsonis, *Byzantine Figural Processional Crosses*, Dumbarton Oaks Research Library and Collection, Washington DC, 1994.
- Λ. Μπούρα, *Ο σταυρός της Αδριανουπόλεως*, Αθήνα, 1979.

Η σταυροθήκη του Limburg

- N.P. Sevchenko, *The Limburg Staurothek and its Relics*, στο: *Θυμίαμα στη μνήμη Λασκαρίνας Μπούρα*, Αθήνα, 1994, 289-294.

Ελεφαντοστέινα κιβωτίδια με ρόδακες

- C.L. Connor, *New Perspectives on Byzantine Ivories*, στο: *Gesta*, XXX, 2, 1991, 100-111.

Το λεγόμενο «σκήπτρο του Λέοντος ΣΤ'»

- K. Corrigan, *The Ivory Scepter of Leo VI: A Statement of Post-Iconoclastic Imperial Ideology*, στο: *The Art Bulletin*, 60, 3, 1978, 407-416.

Το ελεφαντοστό του Ρωμανού και Το τρίπτυχο Harbaville

- I. Kalavrezou-Maxeiner, *Eudokia Makrembolitissa and the Romanos Ivory*, στο: *Dumbarton Oaks Papers*, 31, 1977, 305-325.